

Závěrečná zpráva

Evaluace dopadů Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod na vymezených územích

Zadavatel

Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod
Kounicova 271/13, 602 00 Brno

Zpracovatel

Naviga 4, s.r.o.
Pobřežní 249/46, 186 00 Praha 8
IČ: 26756102
Kontaktní osoba: Lukáš Bumbálek, bumbalek@naviga4.cz, tel. 224 815 557

Naviga 4, s.r.o., Pobřežní 249/46, 186 00 Praha 8, naviga4@naviga4.cz, www.naviga4.cz

OBSAH

1	MANAŽERSKÉ SHRUTÍ.....	3
2	ÚVOD	6
2.1	Veřejná zakázka	6
2.2	Teoretická východiska	6
3	REKAPITULACE METODOLOGIE ŘEŠENÍ PROJEKTU	9
3.1	Evaluační otázky a metodologie jejich zodpovězení	10
3.2	Teorie změny	12
3.3	Koncept kvality života.....	14
3.4	Konstrukce kontrafaktuálních vzorků.....	15
3.5	Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory	17
3.6	On-line dotazníkové šetření (CAWI)	18
3.7	Dopravní průzkum cyklistické dopravy.....	19
4	ANALÝZA KONTEXTU IMPLEMENTACE ROP JV.....	21
4.1	Analýza nabídky (podpory z ROP JV)	22
4.2	Analýza poptávky (potenciálních žadatelů)	25
4.3	Analýza průniku nabídky a poptávky.....	31
5	EVALUACE DOPADŮ ROP JIHOVÝCHOD.....	34
5.1	Teorie změny vyplývající z programových dokumentů.....	34
5.2	Funkčnost teorie změny ve vymezených územích	46
5.3	Socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin a její vývoj.....	59
5.4	Socio-ekonomická situace a kvalita života bez intervence	62
5.5	Naplnění očekávání od intervencí ROP JV	76
5.6	Čistý přírůstek ukazatelů ROP JV.....	78
5.7	Nezamýšlené dopady/efekty ROP JV.....	81
5.8	Převažující typ dopadu (pozitivní/negativní)	83
5.9	Očekávané dopady do budoucna.....	84
6	NÁVRH DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ EVALUAČNÍ AKTIVITY ZADAVATELE.....	85
7	PŘÍLOHY	88
7.1	Scénář pro individuální polostrukturované hloubkové rozhovory	89
7.2	Zpráva z on-line dotazníkového šetření (CAWI).....	93
7.3	Zpráva z dopravního průzkumu cyklistické dopravy.....	118
7.4	Seznam projektů relevantních pro hodnocení dopadů	120
7.5	Analýza socio-ekonomické situace a kvality života cílových skupin	122
7.6	Metodologie a výpočet kontrafaktuální analýzy dopadů	156
7.7	Případové studie	165

1 MANAŽERSKÉ SHRNUÍ

Projekt Evaluace dopadů Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod na vymezených územích si kladl za cíl identifikovat a vyhodnotit zamýšlené i nezamýšlené efekty Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod (dále také jen „ROP JV“) na kvalitu života cílových skupin v územích vymezených ORP Pohořelice a ORP Třebíč.

Přístup k hodnocení

Pro hodnocení dopadů byl využit smíšený evaluační design, který zahrnoval **kvalitativní i kvantitativní postupy** (úvodní kvalitativní výzkum, analýza dat, kvalitativní/případové studie), principy Theory based impact evaluation a prvky kontrafaktuální evaluace.

Jako dopad ROP JV na kvalitu života byla definována dlouhodobá změna v situaci cílové skupiny přičitatelná realizovaným intervencím ROP JV s vazbou na vymezené domény kvality života: příjem; zaměstnání; zdraví; vzdělání; životní prostředí; bezpečnost; občanská angažovanost; dostupnost služeb¹.

Pro získání dat a informací byly využity následující nástroje sběru dat: analýza dokumentů, analýza výstupů a dat z IS Monit7+, eCBA; analýza veřejně dostupných dat (Policie ČR / CDV, MDČR, ŘSD ČR ČSÚ aj.); strukturované hloubkové rozhovory s příjemci dotace, resp. se zástupci podpořených zařízení; konzultace s regionálními aktéry, příjemci a neúspěšnými žadateli (např. EDIP, KORDIS JMK); on-line dotazníkové šetření příjemců a neúspěšných žadatelů; přímé dotazování na data; terénní výzkum (dopravní průzkum cyklistické dopravy).

Plánované intervence ROP JV vykazovaly vazbu na zlepšení situace cílových skupin téměř ve všech zkoumaných doménách kvality jejich života. Plánované dopady náležely zejména k doméně zaměstnání, zdraví, životní prostředí a dostupnost služeb. Některé předpokládané dopady ROP JV však byly definovány na velice vysoké úrovni (např. stabilizace osídlení), než aby je intervence ROP JV mohly prokazatelně zásadním způsobem ovlivnit.

Zpracovatel odvodil některé výsledky a dopady ROP JV, které v programové dokumentaci ROP JV nejsou explicitně uvedené. Typově se jedná o vyšší komfort při cestování veřejnou hromadnou dopravou, vyšší bezpečnost a atraktivitu cyklistické dopravy, širší nabídku trávení volného času a vyšší návštěvnost památek a obecně vyšší poptávku po zařízeních občanské vybavenosti.

Hodnocení efektů ROP JV

Vývoj socio-ekonomické situace a kvality života cílových skupin vyjádřené vývojem základních ukazatelů (např. regionální HDP, počet obyvatel, míra nezaměstnanosti nebo návštěvnost regionu) se ve vymezených územích příliš neliší od situace v ostatních částech daného kraje, resp. celého státu. Vzhledem k dopadům ekonomické krize, určité setrvačnosti dlouhodobých trendů (např. porodnost) a relativně nízké alokaci ROP JV je obtížné nalézt oblasti kvality života, které by byly ovlivněny dominantně intervencemi ROP JV.

¹ Pro hodnocení kvality života (socio-ekonomické situace) cílových skupin byl využit koncept OECD „Regional Well-Being“, který posuzuje kvalitu života obyvatel prostřednictvím 8 domén veřejného života: příjem; zaměstnání; zdraví; vzdělání; životní prostředí; bezpečnost; občanská angažovanost; dostupnost služeb.

ROP JV se zaměřoval především na zvýšení kvality veřejných infrastruktur a služeb a měl jednoznačně pozitivní dopady na tu část cílových skupin, která byla projekty přímo ovlivnitelná (např. uživatelé podpořených zařízení). Intervencí ROP JV zkracovaly horizont realizace investic či přinášely přidanou hodnotu v dostupné kvalitě služby. Dopady podpořených projektů zahrnovaly primárně zvýšení kvality poskytovaných služeb, částečně zvýšení jejich kapacity a to ve všech podporovaných oblastech. Za nejvýznamnější dopady ROP JV ve vymezených územích lze považovat vytvoření více než 100 pracovních míst, zvýšení bezpečnosti cyklistické dopravy, zvýšení komfortu jízdy po rekonstruovaných komunikacích a jízdy v prostředcích veřejné dopravy, zvýšení informovanosti a nabídky trávení volného času (vč. nově zpřístupněných památek), zvýšení estetičnosti obcí a v neposlední řadě zkvalitnění vzdělávací a zdravotnické infrastruktury a infrastruktury pro sociální služby.

Intervence ROP JV vedly v některých případech také k nezamýšleným dopadům, a to jak pozitivním, tak i negativním. Nejčastěji se jednalo o podporu lokální zaměstnanosti nebo úsporu financí pro příjemce/zřizovatele podpořené zařízení. V ojedinělých případech byly identifikovány negativní efekty, pro příjemce jimi byly nejčastěji zvýšené nároky na administrativu a nároky spojené s udržitelností projektu a provozními náklady investice, pro cílové skupiny především dopady na životní prostředí.

Shrnutí hlavních zjištění pro jednotlivé oblasti intervencí ROP JV

Intervence ROP v oblasti **dopravní infrastruktury** přinesla kvalitativní zlepšení veřejné infrastruktury a související dopady v oblastech vnímané kvality a komfortu dopravy. Dopad intervence na plynulost dopravy a snížení počtu nehod ve zkoumaných územích se však nepodařilo prokázat na úrovni kvantitativních ukazatelů.

V oblasti **dopravní obslužnosti a veřejné hromadné dopravy** přinesl ROP JV pozitivní efekty na zatraktivnění cestování VHD a na zvýšení komfortu cestování VHD. Počet přepravených cestujících veřejnou hromadnou dopravou narostl.

V oblasti **bezmotorové dopravy** byl identifikován pozitivní efekt intervence ROP JV na vyšší bezpečnost cyklistů. Kvalitativní efekty zahrnovaly komfortnější průběh jízdy, zvýšení atraktivity cyklodopravy a plynulejší pohyb cyklistů. Dopad na snížení frekvence cyklodopravy na původních úsecích cyklotras ve zkoumaných územích (a jejich převedení na nové cyklostezky) se nepodařilo prokázat na úrovni kvantitativních ukazatelů.

V oblasti **infrastruktury pro cestovní ruch** měl ROP JV pozitivní dopad na zvýšení nabídky trávení volného času, na vyšší návštěvnost památek a jiných atraktivit CR, ale také na vytvoření nových pracovních míst, prokazatelné nárůstem ukazatele počtu vytvořených pracovních míst i ukazatele návštěvnosti památek/atřaktivit.

Pro oblast **služeb cestovního ruchu** přinesla realizace ROP JV pozitivní efekty na znalost nabídky služeb a atraktivit cestovního ruchu ze strany návštěvníků/turistů. Dopad na zvýšení počtu hostů v regionu ani na zvýšení průměrné délky pobytu však nebyl kvantitativně prokazatelný.

Projekty ROP JV nesporně pozitivně ovlivnily **kvalitu fyzického prostředí v obcích** dotčených realizací projektů. Předpokládaný přímý dopad na stabilizaci osídlení ve zkoumaných územích se nepodařilo

kvantitativně potvrdit, nicméně, míra vlivu dalších faktorů mimo intervenci ROP JV na tento ukazatel je velice vysoká.

ROP JV měl v oblasti **infrastruktury pro vzdělávání** pozitivní dopad na zvýšení kvality vybavení pro výuku a vytváření předpokladů pro zvýšení její kvality, na přívětivější prostředí pro výuku a na zvýšení poptávky po podpořených zařízeních mj. indikované nárůstem počtu žáků ze spádových oblastí jiných škol. Podobně, v oblasti **zdravotnické infrastruktury** ovlivňoval ROP především kvalitu poskytované péče. Efekty pro sektor **sociální péče a sociální prevence** zahrnovaly navýšení kapacity zařízení a rozšíření nabídky služeb zařízení pro sociální prevenci.

ROP JV měl v oblasti **infrastruktury pro volný čas** pozitivní dopad na zvýšení nabídky trávení volného času a na zvýšení poptávky po nových sportovištích, což se podařilo prokázat nárůstem ukazatele počtu uživatelů zařízení pro volný čas.

Dopady ROP JV na zkoumaných územích pozitivně ovlivňovaly zejména domény kvality života **dostupnost služeb a zaměstnání**. Směřovaly především do zvýšení kvalitativního standardu poskytovaných služeb a do zvýšení jejich dostupnosti obyvatelům.

2 ÚVOD

2.1 Veřejná zakázka

Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod a společnost Naviga 4, s.r.o. podepsaly dne 24. 6. 2014 smlouvu na realizaci projektu „Evaluace dopadů Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod na vymezených územích“.

Předmětem této veřejné zakázky je provedení evaluace zamýšlených i nezamýšlených dopadů Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod (dále také jen „ROP JV“ nebo „program“) na vymezených územích ORP Pohořelice a ORP Třebíč.

Závěrečná zpráva (dále také jen „ZZ“) je druhým výstupem evaluačního projektu. Vychází ze zadávací dokumentace zadavatele, nabídky zpracovatele a Vstupní zprávy a obsahuje zejm. hlavní zjištění projektu a odpovědi na definované evaluační otázky.

2.2 Teoretická východiska

Jak vyplývá z názvu projektu, hlavním úkolem projektu je evaluace „dopadu“, tj. vyhodnocení situace, která nastala po realizaci projektů podpořených z ROP JV. Podle zadání má být hodnocení provedeno mj. s pomocí kontrafaktuální dopadové analýzy. Tato kapitola stručně uvádí vymezení dopadu, základní podmínky pro provedení kontrafaktuální dopadové evaluace a omezení pro provedení tohoto typu dopadové evaluace, která vyplývají z povahy intervenčních programů SF EU.

Definice dopadu

Dopad je pro potřeby hodnocení vymezen jako středně/dlouhodobá změna v situaci cílové skupiny prokazatelně přiřítelná realizovaným výstupům a výsledkům intervencí ROP JV s důrazem na dopady s vazbou na vymezené domény kvality života cílové skupiny. Míra této změny je vyjádřena hodnotou měřitelného ukazatele (ukazatelů).

Kontrafaktuální dopadová evaluace

Základním cílem dopadových evaluací je posoudit kauzalitu mezi intervencemi a dosaženým stavem, jinými slovy jaký podíl výsledného efektu lze přičíst realizované akci (projektu, programu apod.).² Hodnotí se, zda lze kauzalitu vůbec identifikovat a pokud ano, do jaké míry lze nový stav přiřítat těmto intervencím. Hodnocení kauzality je možné provést různými metodami: od jednodušších metod (měření pouze dosaženého stavu), přes středně pokročilé metody (srovnání dosaženého stavu s výchozím stavem, zohlednění efektu mrtvé váhy a efektu substituce apod.), až po více pokročilé metody (kontrafaktuální analýza, např. Double Difference analýza).

² Zpracováno podle: Světová banka; Gertler P.J., Martinez S., Premand P., Rawlings L.B., Vermeersch C.M.J.; Impact Evaluation in Practice; 2011

Jedním z bodů zadání bylo prověřit možnost provedení kontrafaktuální analýzy dopadu. Tato evaluační metoda bývá častěji využívána pro hodnocení efektů programů, ze kterých jsou financovány tzv. neinvestiční projekty. Primárními beneficienty těchto projektů jsou cílové skupiny (projekty jsou zaměřeny na řešení problémů/potřeb cílových skupin), sekundárně organizace, které jejich problémy/potřeby řeší. Méně často se kontrafaktuální analýza využívá pro hodnocení efektů programů, ze kterých jsou financovány investiční projekty s přímým efektem na příjemce dotace (tj. výsledky) a nepřímým efektem na veřejnost (tj. dopady).

S využitím kontrafaktuální dopadové evaluace bývá u neinvestičních projektů počítáno ještě před uskutečněním podpory. Z metodologického hlediska je důležitým bodem výběr kontrolního vzorku subjektů (tzv. kontrafaktálu). V optimálním případě jsou subjekty náhodným výběrem rozděleny do skupiny podpořených (budoucí beneficianti) a do skupiny nepodpořených (kontrolní vzorek). Díky tomu je zajištěno, že jsou si obě skupiny maximálně podobné, vykazují totožné charakteristiky (zejména v ukazatelích, které je plánováno intervencemi změnit, dále ve výchozím stavu i v ostatních parametrech) a jsou na sobě nezávislé.

Omezení pro evaluaci dopadů vyplývající z povahy ROP JV

I když je kontrafaktuální dopadová evaluace využívána především pro hodnocení přímých dopadů na beneficienty (tj. cílové skupiny), je možné tuto metodologii v omezené míře využít i pro hodnocení efektů programů, jehož primárními beneficienty jsou příjemci podpory a až sekundárně cílové skupiny. Do této skupiny je možné zařadit také programy fondů EU, a tudíž i ROP JV, který byl zejm. v první a třetí prioritní ose (doprava, občanská vybavenost) zaměřen na řešení potřeb krajské a lokální samosprávy.

Hodnocení dopadů dotačních titulů není zcela jednoduchý a snadno proveditelný úkol, jak by se mohlo na první pohled zdát. Z objektivních důvodů je zřejmé, že každý dotační titul, např. operační program, má svá omezení, která snižují rozsah a míru dopadů na kvalitu života cílových skupin. Vzhledem k působení ostatních dotačních titulů a jiných nástrojů financování regionálního rozvoje území (tj. nejen z fondů EU) není jednoduché dopady přiřadit intervencím právě hodnoceného programu ani vyčíslit jeho (čistý) příspěvek k dopadům. Následuje přehled omezení, která ovlivňují (míru) dosažení dopadů ROP JV.

ROP JV je zaměřen na zvyšování socio-ekonomické situace a kvality života občanů a na zlepšení ekonomické, sociální a kulturní úrovně kraje Vysočina a Jihomoravského kraje, čehož hodlá dosáhnout zlepšováním dopravní dostupnosti a obslužnosti území, zkvalitňováním podmínek pro obyvatele ve městech a na venkově a využitím existujícího potenciálu v oblasti cestovního ruchu³. Program tak prostřednictvím řady kvalitních a úspěšných projektů přispěl ke zlepšení situace v důležitých aspektech veřejného života a přímo či nepřímo pozitivně ovlivnil život takřka všech obyvatel dotčených krajů. V tomto ohledu je existence a zaměření ROP JV pro potřeby společnosti zcela účelná a přínosná.

V optimálním případě (a v kontextu nového programového období) by intervenční programy měly představovat nástroj na (vy)řešení problémů (resp. potřeb) a ještě lépe na eliminaci příčin těchto problémů (resp. naplnění potřeb). Jelikož se jedná o časově i finančně ohraničené dotační tituly, měly

³ Odvozeno z popisu globálního cíle ROP JV v Programovém dokumentu ROP JV (str. 12)

by být zaměřeny na konkrétní problémy/potřeby a jejich úspěšnost by měla být změřitelná prostřednictvím míry vyřešení těchto problémů, resp. naplnění potřeb. Bohužel z dnešního pohledu se programy minulého programového období mohou jevit jako alternativní nebo doplňkové zdroje pro financování obvyklého rozvoje (rekonstrukce silnic, zařízení občanské vybavenosti aj.), který by dříve či později nastal. Zároveň pokud by s projekty operačních programů nebyla spojena povinná publicita, veřejnost by se mnohdy o projektu a zdroji jeho financování vůbec nemusela dozvědět, jelikož by ho považovala za běžnou obnovu nebo údržbu (např. rekonstrukce pozemních komunikací). Zároveň platí, že podmínky dané Evropskou komisí umožňovaly regionálním operačním programům zlepšovat pouze dílčí záležitosti, a to jen v alokaci omezené míře, než řešit příčiny konkrétních problémů (což platí i o tematických operačních programech).

Na druhou stranu je nutné dodat, že od přípravy operačních programů uběhlo již téměř 10 let a Evropská komise tehdy nekladla na konstrukci intervenční logiky programů takový důraz, jako při přípravě současného programového období. To platí zejm. o dnes povinné vazbě podporovaných aktivit na identifikované příčiny problémů a o vazbě cílů programu na předpokládané výsledky podporovaných aktivit. Cílem mnoha programů tak bylo „podporovat rozvoj v dané oblasti“ a nikoliv „vyřešit identifikovaný problém“, resp. „naplnit identifikovanou potřebu“. Např. globální cíl ROP JV je definován jako: **„Posilování konkurenceschopnosti regionu vytvořením podmínek pro efektivní využívání rozvojového potenciálu na území NUTS 2 Jihovýchod prostřednictvím komplexního zlepšení dopravní dostupnosti a propojení rozvojových pólů regionu, vedoucího především k využívání potenciálu v oblasti cestovního ruchu. Dále zkvalitňování podmínek pro život obyvatel ve městech a na venkově v souladu s principy udržitelného rozvoje.“**⁴

I když je globální cíl ROP JV definován obecně a míří na dopady přesahující sedmileté programové období, intervence ROP JV jsou zaměřeny spíše na krátkodobé výsledky (např. obnova/zkvalitnění infrastruktury – dopravní, turistické, občanské vybavenosti, a navíc pouze na ty, které byly podporovatelné), než na přímé dopady na cílové skupiny (na jejich kvalitu života). V definici globálního cíle ROP JV je navíc explicitně uvedeno „posilování konkurenceschopnosti...“ a „zkvalitňování podmínek...“, což evokuje spíše neurčitou finanční podporu než (vy)řešení problému, resp. naplnění potřeby.

Dále je zřejmé, že potřeba řešit místní problémy nemohla být v regionech zcela naplněna. Regionální operační programy sice deklarují podporu komplexního regionálního rozvoje, nicméně podpora je omezena na vybraná a Evropskou komisí schválená témata (dopravní dostupnost a obslužnost, rozvoj území, regionální rozvoj podnikání a rozvoj cestovního ruchu⁵), ostatní aktivity byly podporovány z tematických operačních programů, jako např. pro regionální rozvoj zásadní podpora podnikání.

Vzhledem k výše uvedenému a vzhledem k alokaci omezeným finančním zdrojům nelze očekávat, že by ROP JV mohl mít potenciál změnit socio-ekonomickou situaci a kvalitu života cílových skupin (nejenom ve vymezených územích a nejenom ROP JV) zásadním způsobem. Zároveň lze předpokládat, že externí vlivy (např. ekonomická krize, pracovní příležitosti) budou mít na život obyvatel větší dopad, než stovky (i když velmi kvalitních) projektů ROP JV.

⁴ Zdroj: Programový dokument ROP JV (str. 12)

⁵ Odvozeno z výčtu oblastí podporovaných regionálními operačními programy: MMR – Strukturální fondy (<http://s-f.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>)

3 REKAPITULACE METODOLOGIE ŘEŠENÍ PROJEKTU

Metodologie řešení projektu byla zvolena s ohledem na hlavní evaluační úkol:

Hlavní evaluační úkol

Provést evaluaci dopadů ROP Jihovýchod na vymezených územích správních obvodů ORP Pohořelice a ORP Třebíč.

Metodologie byla konzultována se zadavatelem s tím cílem, aby zahrnovala vhodné nástroje sběru dat a analytické/evaluační metody pro zodpovězení definovaných evaluačních otázek (viz kap. 3.1).

Postup řešení projektu, operacionalizace evaluačních otázek a soubor hypotéz je uveden v Nabídce zpracovatele, resp. ve Vstupní zprávě projektu. V této kapitole jsou využité nástroje sběru dat a analytické/evaluační metody blíže specifikovány (kap. 3.2–3.7).

3.1 Evaluační otázky a metodologie jejich zodpovězení

Evaluační otázka	Nástroje sběru dat a evaluační metody	Zdroje informací/dat
EQ 1: Jaká je teorie změny ROP JV vyplývající z relevantních dokumentů?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • Teorie změny (Theory of Change) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadavatel
EQ 2: Je odvozená teorie změny ROP JV ve vymezených územích funkční?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • Teorie změny (Theory of Change) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadavatel • Realizátoři projektů • Stakeholdeři / regionální aktéři
EQ 3: Jaká je socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin ve vymezených územích a její vývoj od roku 2007?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • Měření „před a po“ (Pre-and-post design) 	<ul style="list-style-type: none"> • viz kap. 3.5
EQ 4: Jaká by byla socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin ve vymezených územích bez uskutečněné pomoci strukturálních fondů Evropské unie a specificky bez uskutečněné pomoci Evropského fondu pro regionální rozvoj?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • On-line dotazníkové šetření (CAWI) • Double Difference (Difference-in-difference) analýza • Měření „před a po“ (Pre-and-post design) • Deadweight efekt (Efekt mrtvé váhy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadavatel • Realizátoři projektů • další viz EQ 3
EQ 5: Splnila/plní pomoc ROP JV ve vymezených územích očekávání vyjádřená v teorii změny zjištěné dle EQ 1?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • Případové studie 	<ul style="list-style-type: none"> • viz EQ 3 a 4

Evaluační otázka	Nástroje sběru dat a evaluační metody	Zdroje informací/dat
EQ 6: Jaký je čistý přírůstek indikátorů ROP JV ve vymezených územích? (Tj. přírůstek po odečtení hodnoty, které by bylo dosaženo, kdyby pomoc ROP JV ve vymezených územích neproběhla.)	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • On-line dotazníkové šetření (CAWI) • Double Difference (Difference-in-difference) analýza • Měření „před a po“ (Pre-and-post design) • Deadweight efekt (Efekt mrtvé váhy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Policie ČR / CDV – Jednotná dopravní vektorová mapa (http://www.idvm.cz/) • MDČR – Ročenka dopravy ČR (https://www.sydos.cz/cs/rocenky.htm) • ŘSD ČR / CDV – sčítání dopravy 2005 a 2010 (http://scitani2005.rsd.cz/, http://scitani2010.rsd.cz/) • ČSÚ – Veřejná databáze (http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp) • Příjemci dotace • Představitelé dotčených obcí • Představitelé zařízení • Zpracovatel • Zadavatel • Stakeholdeři / regionální aktéři
EQ 7: Existují nějaké nezamýšlené (pozitivní i negativní) dopady ROP JV ve vymezených územích?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • On-line dotazníkové šetření (CAWI) • Případové studie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadavatel • Příjemci dotace • Stakeholdeři / regionální aktéři
EQ 8: Pokud existují nějaké negativní dopady ROP JV ve vymezených územích, jaké dopady (pozitivní či negativní) a v jakém poměru převažují?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • On-line dotazníkové šetření (CAWI) • Případové studie 	<ul style="list-style-type: none"> • viz EQ 7
EQ 9: Jaké dopady ROP JV ve vymezených územích lze do budoucna ještě předpokládat?	<ul style="list-style-type: none"> • Desk research • Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory • On-line dotazníkové šetření (CAWI) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadavatel • Příjemci dotace • Stakeholdeři / regionální aktéři • další viz EQ 3 a 6

3.2 Teorie změny

Mezi základní prvky TZ patří **vstupy**, **aktivity**, **výstupy**, **výsledky** a **dopady**. Vzhledem k nejednoznačné definici v odborné literatuře a v praxi zpracovatel přikládá definice prvků TZ, podle které byly TZ zpracovány, tj. v kombinaci podle Morra-Imas a Rist⁶ a podle programové dokumentace ROP JV⁷:

Prvky teorie změny	Definice podle Morra-Imas a Rist	Definice podle ROP JV
Vstupy (Inputs)	Zdroje vstupující do projektu/programu/politiky (financování, lidské zdroje, vybavení aj.).	–
Aktivity (Activities)	„To, co děláme.“ Úkoly provedené za účelem převedení vstupů na výstupy.	–
Výstupy (Outputs)	„To, co vyprodukujeme.“ Výstupy jsou počítatelné hmotné produkty nebo služby dosažené realizací aktivit.	Uskutečněné aktivity
Výsledky (Outcomes)	„Důvod, proč to děláme.“ Výsledky jsou zamýšlené i nezamýšlené, pozitivní i negativní, změny v chování, které vyplývají z výstupů projektu. Výsledky mohou být zvyšovány, snižovány, posilovány, zlepšovány nebo udržovány.	Přímé účinky programu na příjemce
Dopady (Impacts)	Dlouhodobé změny ve společnosti vyplývající z akumulace výsledků. Mohou být obdobou strategických cílů.	Střednědobé nebo dlouhodobé účinky ROP na sociálně ekonomickou situaci , na kterou jsou globální a specifické cíle programu zaměřeny

Vzhledem ke skutečnosti, že účelem zpracování TZ je schematicky zobrazit intervenční logiku ROP JV a nikoliv vyjmenovat detailní výčet všech hypotetických prvků TZ, nejsou některé z nich uváděny v plné míře:

- Mezi vstupy relevantní pro intervenční logiku ROP JV lze řadit např. alokované finanční prostředky, absorpční kapacitu, publicitu programu, tehdejší socio-ekonomickou situaci a kvalitu života cílových skupin apod. Jelikož že zmíněné typy vstupů (nikoliv vstupy samotné) jsou totožné pro všechny oblasti podpory, nejsou z důvodu přehlednosti v TZ uváděny.

⁶ Zpracováno podle Morra-Imas, Linda & Rist, Ray C; The Road to Results - Designing and Conducting Effective Development Evaluations; 2008; (str. 109-110)

⁷ Odvozeno z definice úrovní indikátorů ROP JV (Programový dokument ROP JV, str. 150)

- Obdobně nejsou uváděny navazující výsledky/dopady, které sice nastávají v důsledku dopadů intervencí ROP JV, nicméně jsou natolik vzdálené, že je velmi obtížné zjistit, do jaké míry byly způsobeny intervencemi ROP JV⁸.
- S každým výsledkem/dopadem je spojen finanční a časový výsledek/dopad. Jejich existenci lze považovat za samozřejmou, a proto nebývají v TZ explicitně uváděny.
- Mezi dopady je možné řadit také spokojenost cílových skupin s výsledky podpořených projektů. Vzhledem ke skutečnosti, že evaluace se zaměřuje na přínosy ROP JV jako takové, nebudou postoje cílových skupin primárně zjišťovány a v TZ uváděny jako samostatný dopad.

Teorie změny jsou oproti standardní metodologii doplněny o tyto prvky:

- **vazby na koncept kvality života** cílových skupin (popis konceptu viz kap. 3.3);
- **další nezbytná opatření** (základní aktivity pro dosažení výsledků);
- **předpoklady účinnosti aktivit** (tak, aby aktivity přinášely očekávané výsledky);
- **externí faktory ovlivňující výsledky** (ovlivňující změnu, které bude/bylo dosaženo).

⁸ Např. řetězec „příjem provozovatele ubytovacího zařízení -> útrata provozovatele u dodavatele zboží -> příjem dodavatele -> útrata dodavatele u výrobce zboží atd.“

3.3 Koncept kvality života

Pro hodnocení kvality života (socio-ekonomické situace) cílových skupin byl využit koncept OECD „Regional Well-Being“⁹, který posuzuje kvalitu života obyvatel prostřednictvím 8 oblastí veřejného života:

- **příjem** (income) – disponibilní příjem domácností;
- **zaměstnání** (jobs) – zaměstnanost, nezaměstnanost;
- **zdraví** (health) – zdravotní stav obyvatel;
- **vzdělání** (education) – dosažené vzdělání, dovednosti;
- **životní prostředí** (environmental outcomes) – kvalita životního prostředí (vzduch, voda, odpady apod.);
- **bezpečnost** (safety) – kriminalita, pocit bezpečí;
- **občanská angažovanost** (civic engagement) – důvěra veřejnosti k vládě, účast na veřejném rozhodování (volební účast);
- **dostupnost služeb** (accessibility to services) – dostupnost nabídky pro uspokojení potřeb a přání obyvatel (dopravní, technická, vzdělávací, zdravotnická nebo ICT infrastruktura).

Vzhledem ke skutečnosti, že zmíněný koncept využívá měřítek, která vypovídají o vyspělosti regionu vyšší úrovně (tj. kraj, stát; např. naděje dožití), zpracovatel ho využil pro zarámování jím navržené sady měřítek pro hodnocení dopadu ROP JV na socio-ekonomickou situaci a kvalitu života cílových skupin ve vymezených územích, které vhodněji zohledňují výsledky realizovaných projektů ROP JV.

⁹ Více viz <http://www.oecdregionalwellbeing.org/>

3.4 Konstrukce kontrafaktuálních vzorků

Nedílnou součástí kontrafaktuální analýzy dopadu je konstrukce kontrafaktuálního vzorku. Kontrafaktuál představuje odhad výsledku/dopadu, který by u podpořeného subjektu nastal v případě, že by k podpoře nedošlo.¹⁰ Vzhledem ke skutečnosti, že není možné, aby byl subjekt současně podpořený i nepodpořený, stanoví se kontrolní vzorek nepodpořených subjektů, podle kterého se kontrafaktuál určí. Aby byl kontrafaktuál co nejpřesnější, při stanovení kontrolního vzorku se klade důraz na co největší shodu se skupinou podpořených subjektů:

- charakteristiky každé jednotky v podpořené skupině nemusejí být identické s charakteristikami jednotek v kontrolní skupině (přesné klony neexistují), nicméně průměrné hodnoty v rámci obou skupin by si měly být podobné (např. průměrná délka komunikací nebo průměrná kapacita zařízení);
- obě skupiny by měly mít stejný potenciál/zájem o výsledky intervence (např. způsobilost žadatelů pro čerpání dotace nebo podobná výchozí situace);
- žádná ze skupin by neměla mít možnost ještě jiné/další podpory (kromě vlastních zdrojů) pro tentýž projektový záměr (kterou by druhá skupina neměla);
- kontrolní vzorek je co do počtu alespoň stejně rozsáhlý jako vzorek podpořených subjektů.

Jak již bylo uvedeno, není možné být podpořeným a zároveň nepodpořeným subjektem, zároveň také není možné nalézt kontrolní vzorek subjektů s identickými charakteristikami jako vzorek podpořených subjektů. Na druhou stranu výše definovaná kritéria má nejvyšší potenciál splňovat vzorek nepodpořených subjektů, tj. neúspěšných žadatelů o dotace z RP JV. Tito byli vybíráni primárně z ORP Pohořelice a ORP Třebíč. Pokud byl v dané oblasti podpory nedostatek vhodných subjektů z obou ORP, byly vybrány také další relevantní subjekty z území celého ROP JV. Následující tabulka shrnuje způsob výběru subjektů do kontrolního vzorku v členění podle oblasti podpory.

Oblast podpory*	Způsob konstrukce kontrolního vzorku
PO 1, OP 1.1 – Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu	<ul style="list-style-type: none"> • počet dopravních nehod na podpořených úsecích (regionální silnice II. třídy): obdobné úseky v ORP Třebíč • počet dopravních nehod na podpořených úsecích (průtahy obcemi): obdobné úseky na území celého ROP JV
PO 1, OP 1.2 – Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy	žádný z ukazatelů dopadu této OP nebylo účelné hodnotit kontrafaktuální analýzou
PO 1, OP 1.4 – Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu	<ul style="list-style-type: none"> • počet nehod cyklistů a chodců na původních úsecích komunikace: obdobné úseky na území celého ROP JV • počet cyklistů na původních úsecích komunikace: obdobné úseky na území celého ROP JV
PO 2, OP 2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní	<ul style="list-style-type: none"> • počet vytvořených pracovních míst: nepodpořené subjekty na území ORP Pohořelice a ORP Třebíč

¹⁰ Zdroj: Světová banka; Gertler P.J., Martinez S., Premand P., Rawlings L.B., Vermeersch C.M.J.; Impact Evaluation in Practice; 2011

Oblast podpory*	Způsob konstrukce kontrolního vzorku
ruch	
PO 2, OP 2.2 – Rozvoj služeb v cestovním ruchu	žádný z ukazatelů dopadu této OP nebylo účelné hodnotit kontrafaktuální analýzou
PO 3 – revitalizace veřejného prostranství	žádný z ukazatelů dopadu této OP nebylo účelné hodnotit kontrafaktuální analýzou
PO 3 – modernizace infrastruktury pro vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poptávka po zařízení pro vzdělávání</i>: nepodpořené subjekty na území celého ROP JV
PO 3 – modernizace zdravotnické infrastruktury	žádný z ukazatelů dopadu této OP nebylo účelné hodnotit kontrafaktuální analýzou
PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální péče	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kapacita zařízení pro sociální péči</i>: nepodpořené subjekty na území celého ROP JV
PO 3 – modernizace infrastruktury pro volný čas	žádný z ukazatelů dopadu této OP nebylo účelné hodnotit kontrafaktuální analýzou
PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kapacita zařízení pro sociální prevenci</i>: nepodpořené subjekty na území celého ROP JV

* Uvedeny jsou pouze oblasti podpory, v rámci kterých byly na území ORP Pohořelice nebo ORP Třebíč realizovány projekty (tj. mimo OP 1.3, 3.1, 4.1 a 4.2).

Metodologie a výpočet kontrafaktuální analýzy dopadů je obsažena v příloze Závěrečné zprávy v kap. 7.6.

3.5 Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory

V rámci **kvalitativního hodnocení dopadů ROP JV** a **ověřování funkčnosti teorií změny** byly provedeny individuální polostrukturované hloubkové rozhovory se zástupci regionálních aktérů a příjemci dotace ROP JV. Za účelem doplnění a/nebo verifikace informací byly dále provedeny konzultace se zástupci dalších relevantních regionálních aktérů.

Tabulka uvádí přehled institucí/subjektů, se kterými byly rozhovory nebo konzultace provedeny (pro každou OP byl proveden alespoň 1 rozhovor):

Oblast podpory	Individuální polostrukturované hloubkové rozhovory	Konzultace
PO 1, OP 1.1 – Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu	<ul style="list-style-type: none"> Krajská správa a údržba silnic Vysočiny MÚ Pohořelice 	<ul style="list-style-type: none"> KÚ Kraje Vysočina Ministerstvo dopravy ČR / BESIP
PO 1, OP 1.2 – Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy	<ul style="list-style-type: none"> OÚ Vranovice TREDOS spol. s r.o. 	<ul style="list-style-type: none"> KORDIS JMK, a.s. ZDAR, a.s.
PO 1, OP 1.4 – Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu	<ul style="list-style-type: none"> Cyklistická stezka Brno – Vídeň (dobrovolný svazek obcí) 	<ul style="list-style-type: none"> KÚ Jihomoravského kraje ADOS, Alternativní Dopravní Studio EDIP s.r.o. Ředitelství silnic a dálnic ČR
PO 2, OP 2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	<ul style="list-style-type: none"> Aqualand Moravia 	<ul style="list-style-type: none"> Vysočina Tourism
PO 2, OP 2.2 – Rozvoj služeb v cestovním ruchu	<ul style="list-style-type: none"> Vysočina Tourism 	
PO 3 – revitalizace veřejného prostranství	<ul style="list-style-type: none"> OÚ Dalešice 	
PO 3 – modernizace infrastruktury pro vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> ZŠ Ludvíka Svobody Rudíkov 	<ul style="list-style-type: none"> ZŠ a MŠ Kunštát OÚ Rudíkov
PO 3 – modernizace zdravotnické infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> Nemocnice Třebíč KÚ Kraje Vysočina 	
PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální péče	<ul style="list-style-type: none"> Diakonie ČCE – středisko v Myslibořicích 	<ul style="list-style-type: none"> FOKUS Vysočina
PO 3 – modernizace infrastruktury pro volný čas	<ul style="list-style-type: none"> MÚ Třebíč 	
PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence	<ul style="list-style-type: none"> Diecézní charita Brno – Oblastní charita Třebíč – K-centrum Noe 	<ul style="list-style-type: none"> Psychocentrum Domeček Hodonín

Nastavení teorií změny (pro všechny oblasti podpory) bylo konzultováno také se zástupci zadavatele.

3.6 On-line dotazníkové šetření (CAWI)

Cílem dotazníkového šetření bylo verifikovat zjištění vzešlá z individuálních polostrukturovaných hloubkových rozhovorů, pokusit se určit jejich významnost a dále zjistit případné další nezamýšlené nebo negativní dopady intervencí ROP JV.

Dotazníkové šetření proběhlo v termínu 22.–30. 9. 2014 s využitím vhodného dotazovacího software (webové aplikace SurveyMonkey¹¹).

Respondenty byli všichni žadatelé (úspěšní i neúspěšní) z relevantních oblastí podpory ROP JV – osoby, které jsou v IS Monit7+ uvedeny jako kontaktní osoby žádosti¹². Z prvotního seznamu byly vyjmuty projekty z OP 1.3, 3.1, 4.1 a 4.2 a dále příjemci, kteří byly zpracovatelem osloveni v rámci individuálních polostrukturovaných hloubkových rozhovorů. Pokud více žádostí mělo stejnou kontaktní osobu, žádost o vyplnění dotazníku jí byla zaslána pouze jednou (dotazník umožňoval zhodnotit dopady více typů intervencí). Dotazník byl zaslán 812 kontaktním osobám. Jelikož byly některé kontaktní údaje zadávány do systému zadavatele před mnoha lety a od té doby nevznikla potřeba je aktualizovat (zvláště u nepodpořených subjektů), nebylo možné žádost o vyplnění dotazníku doručit všem osloveným kontaktům. Celkem se tedy podařilo doručit žádost o vyplnění dotazníku 692 kontaktním osobám.

Do rozeslání žádosti o vyplnění dotazníku byl za účelem dosažení vyšší návratnosti zapojen také zadavatel. Šetření se zúčastnilo celkem 230 respondentů, což odpovídá 33% míře návratnosti. V několika případech bylo vyplnění dotazníku ze strany respondenta předčasně ukončeno, tyto dotazníky nebyly do analýzy zahrnuty. Konečný počet vyplněných dotazníků byl 187. Jelikož měl dotazník spíše kvalitativní charakter, je dosažená návratnost, resp. počet vyplněných dotazníků, zcela dostatečná. V případě otázek s příliš nízkým počtem respondentů je na tuto skutečnost upozorněno.

Struktura dotazníku vč. výsledků dotazníkového šetření je obsažena v kap. 7.2.

¹¹ Webová aplikace SurveyMonkey představuje osvědčený on-line nástroj pro anonymní dotazování cílových skupin šetření. Více viz <https://www.surveymonkey.com>.

¹² Ve většině případů se jednalo o zaměstnance instituce/subjektu žadatel, občas ale také o zaměstnance poradenské společnosti nebo samostatně podnikajícího poradce.

3.7 Dopravní průzkum cyklistické dopravy

Součástí tohoto evaluačního projektu bylo mj. specifické terénní šetření – dopravní průzkum cyklistické dopravy, jehož účelem bylo zjistit aktuální hodnoty a vypočítat celodenní intenzity/frekvence cyklistické dopravy na vybraných úsecích. Důvodem pro provedení samostatného průzkumu byla především nedostupnost aktuálních a veřejně dostupných dat¹³.

Průzkum proběhl ve spolupráci se společností EDIP, která se v minulosti přímo podílela na Celostátním sčítání dopravy 2010 (dále také jen „CSD 2010“) a disponuje metodologií výpočtu celodenní intenzity dopravy na základě intenzit zjištěných v terénu.

Podklady pro provedení průzkumu byly především:

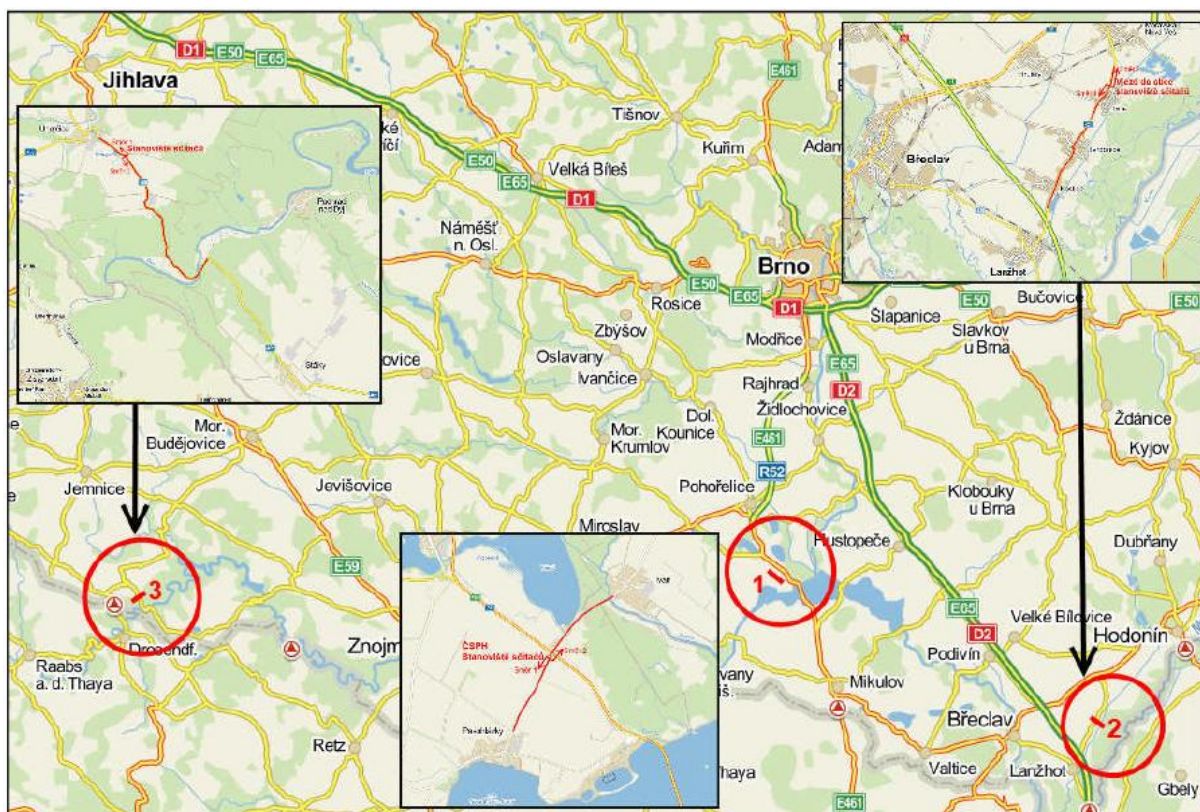
- projekt CSD 2010 (zadavatel: Ředitelství silnic a dálnic ČR; realizátor: sdružení CEDIVAMP¹⁴; 2010);
- TP 189, Stanovení intenzit dopravy na pozemních komunikacích (EDIP s.r.o.; II vydání 2012).

Sčítání cyklistů proběhlo na 3 vybraných profilech v Jihomoravském kraji (viz také obrázek níže):

- stanoviště 1: silnice III/39814 v blízkosti obce Pasohlávky – stanoviště u čerpací stanice pohonných hmot (hodnocený úsek nebyl součástí CSD 2010);
- stanoviště 2: silnice II/424 v blízkosti obcí Moravská Nová Ves a Týnec – stanoviště profilu CSD 2010 č. 6-4606;
- stanoviště 3: silnice II/409 v blízkosti obce Uherčice – stanoviště profilu CSD 2010 č. 6-5937.

¹³ Poslední Celostátní sčítání dopravy bylo provedeno v roce 2010, tedy ještě před realizací relevantních projektů.

¹⁴ CEDIVAMP bylo sdružení subjektů: Centrum dopravního výzkumu, EDIP s.r.o., VARS Brno a.s., MANPOWER, s.r.o

Profily pro sčítání byly zvoleny s ohledem na splnění požadavků na konstrukci kontrafaktuálního vzorku a na shodu s lokalizací profilů v předešlých celostátních sčítání dopravy.

Sčítání cyklistické dopravy bylo provedeno s pomocí 3 proškolených brigádníků (sčítačů) na souběžně 3 výše uvedených profilech, a to v následujících termínech stanovených podle metodologie CSD 2010:

- 18. 9. 2014 (pracovní den) v čase 7–11 hod. a 13–17 hod.;
- 20. 9. 2014 (víkendový den) v čase 9–11 hod. a 13–17 hod.

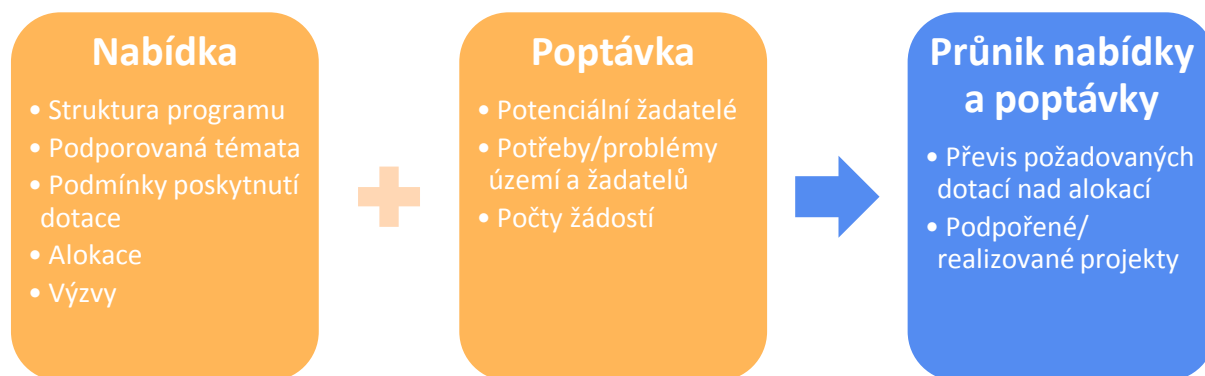
Sčítači zaznamenávali každého projíždějícího cyklistu, během průzkumu byl rozlišován směr projíždějících cyklistů a orientační čas průjezdu. Během průzkumu nedošlo k neočekávané události, oba dny byly jasné s teplotami okolo 20 °C.

Zjištěné hodnoty byly podle metodologie TP 189 přepočteny na celodenní intenzity a následně byl odhadnut orientační celoroční průměr denní intenzity. Výsledky průzkumu jsou uvedeny v kap. 7.3.

4 ANALÝZA KONTEXTU IMPLEMENTACE ROP JV

Na dopady ROP JV ve vymezených územích má vliv celá řada faktorů, nicméně ty nejdůležitější jsou na straně „nabídky“ a na straně „poptávky“, resp. ve výsledném průniku obou stran. Následující schéma zobrazuje klíčové vlivy na dosažení dopadů a míru jejich intenzity:

Cílem této podkladové analýzy bylo posoudit, zda měli žadatelé dostatek možností pro uskutečnění zamýšleného rozsahu aktivit (a tudíž i výsledků a dopadů), a zároveň posoudit, zda se v regionu nacházel dostatek potenciálních žadatelů způsobilých pro čerpání dotací z ROP JV.

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že poptávka po podpoře z ROP JV byla v řešeném území tematicky, finančně i rozsahově dostatečná.

Na druhou stranu byla nabídka ROP JV vzhledem k omezené alokaci nedostatečná. Pokud by byla alokace vyšší, bylo by možné očekávat dosažení více pozitivních efektů i přínosů.

Průnikem strany nabídky a poptávky je řada úspěšných a přínosných projektů.

4.1 Analýza nabídky (podpory z ROP JV)

Struktura ROP JV

Regionální operační program Jihovýchod je jedním z nástrojů, jímž jsou naplňovány strategické cíle a priority Národního strategického referenčního rámce, a to s přímým dopadem na území regionu Jihovýchod. Globálním cílem ROP JV na programové období 2007-2013 bylo¹⁵:

*„Posilování konkurenceschopnosti regionu vytvořením podmínek pro efektivní využívání rozvojového potenciálu území NUTS 2 Jihovýchod prostřednictvím **komplexního zlepšení dopravní dostupnosti** a propojení rozvojových pólů regionu, vedoucího především k **využívání potenciálu v oblasti cestovního ruchu**. Dále **zkvalitňování podmínek pro život obyvatel** ve městech a na venkově v souladu s principy udržitelného rozvoje.“*

Globální cíl ROP JV je odpovědí na odůvodněné potřeby tohoto regionu soudržnosti, které jsou vymezeny v následující tabulce. Problémové oblasti jsou zde identifikovány včetně souvisejících dopadů.

Problémové oblasti	Dopady
Nevyhovující dopravní infrastruktura, problematická dostupnost	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování hlukové a ekologické zátěže obyvatelstva • Snižování bezpečnosti dopravy, růst nehodovosti • Zvětšování regionálních disparit • Nárůst počtu obyvatel postižených sociální exkluzí z důvodu problematické dopravní dostupnosti • Odliv a stárnutí populace regionu v důsledku migrace • Snížení atraktivity regionu pro investory z důvodu nárůstu nákladů
Nevyužitý potenciál cestovního ruchu, snížení atraktivity regionu, chátrání památek CR	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná propagace potencionálních atraktivit CR v regionu • Špatně dopravně dostupné chátrající památky • Prohloubení disparit mezi městem a venkovem • Snížení atraktivity regionu, odliv návštěvníků a potencionálních finančních prostředků
Výrazné disparity mezi urbánní a rurální oblastí, růst nezaměstnanosti, nedostačující kvalita veřejných služeb	<ul style="list-style-type: none"> • Špatná konkurenceschopnost absolventů • Degradace kvality poskytovaných zdravotnických a sociálních služeb • Intenzifikace sociálně-patologických jevů, prohlubování sociální exkluze • Odliv a stárnutí populace zejména venkovských oblastí v důsledku migrace • Dopady neřešených ekologických zátěží a nevyužitý potenciál brownfields

Zdroj: Programový dokument ROP JV, str. 60-61

¹⁵ Zdroj: Programový dokument ROP JV, str. 12

Dosažení výše stanoveného globálního cíle bylo podmíněno opatřeními (která byla rozdělena do 3 tematických prioritních os):

Zlepšením dopravní dostupnosti a obslužnosti území (PO 1)

Využitím existujícího potenciálu v oblasti cestovního ruchu (PO 2)

Zkvalitňováním podmínek pro obyvatele ve městech a na venkově (PO 3)

Alokace ROP JV

Celková výše alokované podpory pro ROP JV na programové období 2007-2013 byla **18 807,6 mil. Kč¹⁶** a jedná se tedy o významný zdroj financování projektů veřejných i soukromých subjektů v předmětném území. Následuje posouzení výše alokace na jednotlivé prioritní osy (viz také tabulka níže):

- Na prioritní osu 1 *Dostupnost dopravy* bylo alokováno 49,7 % disponibilních finančních prostředků. Daná prioritní osa má významný průřezový charakter a přispívá k naplnění všech tří specifických cílů programu. Vysoký podíl alokovaných financí odpovídá finanční náročnosti dopravních staveb a nejvýraznější dopady je tak oprávněné očekávat právě v oblasti dopravy a dopravní infrastruktury.
- *Problematicke cestovního ruchu* (prioritní osa 2), která je úzce spjata s úrovní lidského kapitálu, bylo vyčleněno 16,4 % disponibilních finančních zdrojů. Z hlediska potenciálu regionu v oblasti cestovního ruchu a rozsahu nacházejících se zde jevů (výskyt velkoplošných chráněných krajinných území a dalších cenných přírodních útvarů, památka UNESCO apod.) se zpracovatel domnívá, že výše alokovaných financí byla nedostatečná pro potřebný rozvoj. Zejména přihlédne-li se k faktu, že cestovní ruch je významný svými pozitivními dopady na zaměstnanost, tvorbu nových pracovních míst i na podporu podnikatelských aktivit směřujících ke zvýšení prosperity regionu. Lze tedy očekávat, že projeví-li se v této oblasti dopady na kvalitu života v regionu, budou spíše menšího rozsahu, a to z důvodu podpory sice velkého počtu projektů, ale lokálního charakteru¹⁷.
- Na prioritní osu 3 *Udržitelný rozvoj měst a venkovských obcí*, bylo alokováno 30,9 % finančních prostředků. Území regionu je charakteristické významnými regionálními disparitami (60 % obyvatel žije ve venkovském prostoru), nicméně v rámci relevantní oblasti podpory 3.3 *Rozvoj a stabilizace venkovských sídel* bylo alokováno pouhých 6,7 % celkové částky¹⁸.

¹⁶ Měnový kurz 27,4 EUR/CZK

¹⁷ Velké projekty cestovního ruchu (často s dopadem na národní úrovni) byly podporovány z Integrovaného operačního programu.

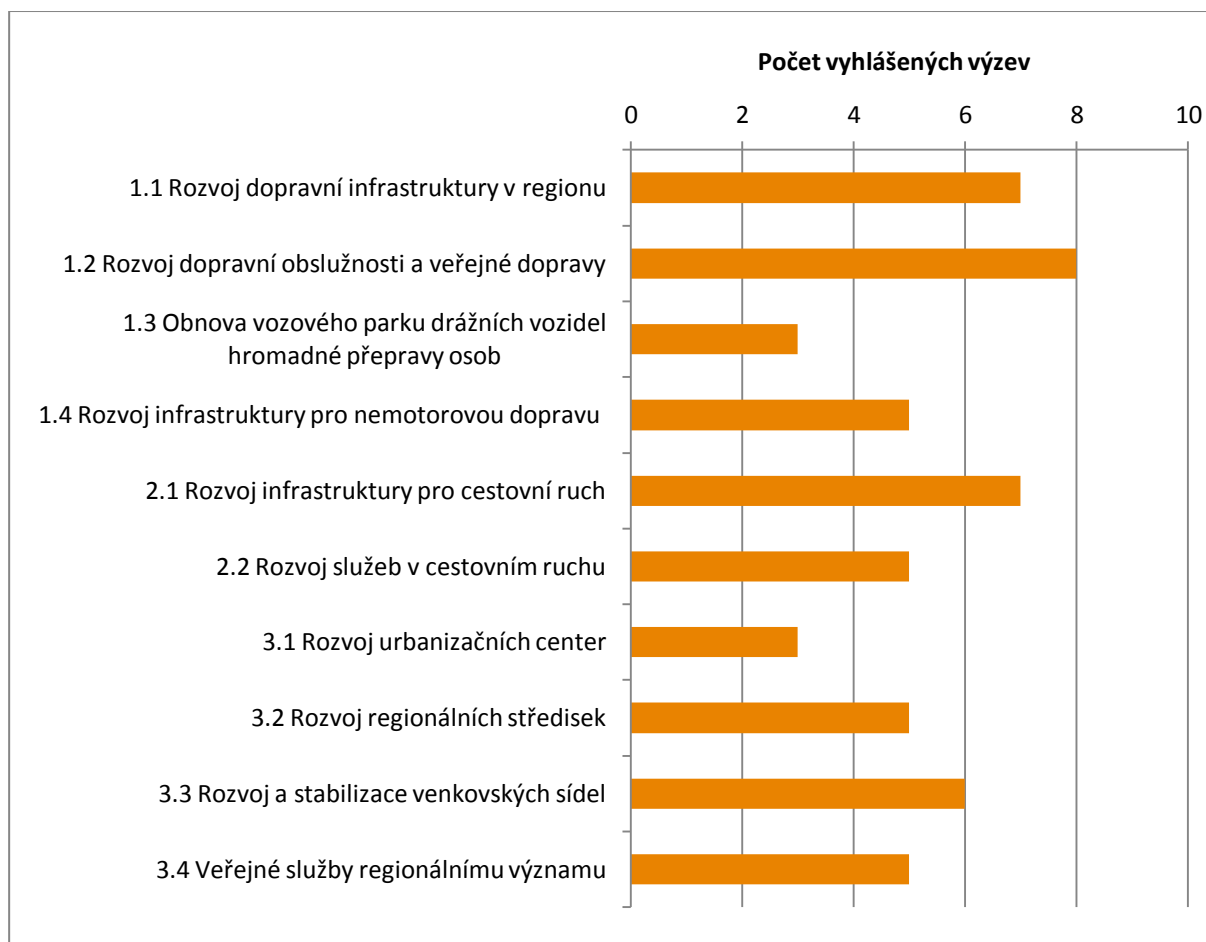
¹⁸ Projekty obcí do 500 obyvatel byly podporovány z Programu rozvoje venkova.

Číslo prioritní osy / oblasti podpory	Název prioritní osy/oblast podpory	Podíl na celkové alokaci v %
1	Dostupnost dopravy	49,7
1.1	Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu	36,6
1.2	Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy	5,9
1.3	Obnova vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob	5,1
1.4	Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu	2,1
2	Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	16,4
2.1	Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	14,9
2.2	Rozvoj služeb v cestovním ruchu	1,5
3	Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel	30,9
3.1	Rozvoj urbanizačních center	11,3
3.2	Rozvoj regionálních středisek	6,8
3.3	Rozvoj a stabilizace venkovských sídel	6,7
3.4	Veřejné služby regionálního významu	6,1
4	Technická pomoc	2,9
4.1	Aktivity spojené s realizací a řízením ROP JV	2,5
4.2	Podpora absorpční kapacity	0,4

Zdroj: Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013, str. 40

Přehled výzev ROP JV

Čerpání disponibilních finančních prostředků v rámci tematických prioritních os bylo v programovém období 2007–2013 realizováno prostřednictvím **54 vyhlášených výzev**. V každé oblasti bylo vyhlášeno 3–8 výzev průběžně za celé programové období, z nichž některé byly kontinuální. Dle posouzení zpracovatele měli žadatelé dostatečný počet příležitostí žádat o dotaci na realizaci svých projektů.

Zdroj: Ukončené výzvy, ROP JV

4.2 Analýza poptávky (potenciálních žadatelů)

Typologie potenciálních žadatelů

Jednotlivé oblasti podpory měly na základě charakteru podporované oblasti stanoveny své potenciální žadatele, a to z veřejné, soukromé i neziskové sféry, kteří pokrývají širokou škálu podporovaných aktivit. Hlavními skupinami potenciálních příjemců podpory byly:

- Kraje a jimi zřízené organizace**

Region soudržnosti NUTS II je tvořen Krajem Vysočina a krajem Jihomoravským. Fungování krajů je v rámci své činnosti zaměřeno na dlouhodobě plánované projekty s dosažením cílů, které povedou k celkovému rozvoji území. Tyto projekty nejsou zpravidla závislé na spolufinancování z ROP JV a byly by realizovány i bez tohoto finančního příspěvku, jelikož se jedná o projekty nejvyšších priorit pro již zmíněný rozvoj území. Plánování projektů v gesci krajů je pod vedením úředních osob, u nichž se předpokládají zkušenosti s přípravou projektových záměrů, a tudíž i vysoká kvalita zpracovaných projektů. Poskytnutí finančního příspěvku z ROP JV je pro kraje významné z hlediska urychlení realizace plánovaných projektů.

Projekty realizované pod záštitou kraje jsou zpravidla rozsáhlejší a kvalitně zpracované. Je tak předpoklad, že tyto projekty budou mít:

VELKÝ DOPAD REGIONÁLNÍHO VÝZNAMU

- **Obce a jimi zřizované nebo zakládáné organizace, svazky obcí**

V ORP Třebíč se nachází 93 obcí, v ORP Pohořelice 13 obcí. Projekty v gesci obcí jsou též dlouhodobějšího charakteru, avšak již je zde zřetelnější závislost na financích ze státního rozpočtu či dotací. Z důvodu omezenějších finančních možností jsou také ve většině případů sdružovány ve svazky obcí. Motivací v podání žádosti do ROP JV je umožnění realizace projektů, které by jinak nebyly v dohledné době uskutečněny v důsledku nedostatku potřebných financí.

Projekty realizované pod záštitou obcí jsou zpravidla menšího rozsahu, ale též se předpokládá kvalitní zpracování (mnohdy s přispěním poradenské společnosti). V případě realizovaných projektů obcemi, tak lze očekávat:

STŘEDNÍ DOPAD (NAD)LOKÁLNÍHO VÝZNAMU

- **Dopravci zajišťující veřejnou hromadnou dopravu**

Na území ORP Pohořelice a ORP Třebíč operuje cca 16 dopravců zajišťující veřejnou hromadnou dopravu (dále také jen „VHD“). V rámci ROP JV v programovém období 2007–2013 mohli dopravci podávat projekty zlepšující softwarové možnosti řízení dopravy a informovanosti cestujících, dále projekty na nákup nových vozidel, aby byli schopni i nadále zajišťovat kvalitní služby cestujícím. Realizace projektů by tak pro ně byla přínosná zejména z hlediska udržení smluvních dohod s kraji o poskytování služeb. Bez této dotace z ROP JV by byli odkázáni na finanční příspěvky kraje, které nejsou neomezené.

Realizace projektů dopravních společností, zajišťujících VHD, má z hlediska územního rozsahu poskytovaných služeb předpokládaný dopad:

STŘEDNÍ DOPAD REGIONÁLNÍHO VÝZNAMU

- **Hromadná ubytovací zařízení**

Pro rozvoj cestovního ruchu je důležitá kapacita příslušné infrastruktury. Majitelé hromadných ubytovacích zařízení jsou však v případě rekonstrukcí či rozšiřování svých kapacit často odkázáni na finanční prostředky získané prostřednictvím dotací. Podle výše dotace se poté odvíjí rozsah stavebních činností.

V rámci ROP Jihovýchod (oblast podpory 2.1) mohli majitelé ubytovacích a stravovacích zařízení žádat finanční příspěvek na výstavbu a technické zhodnocení objektů pouze v jedné z šesti vyhlášených výzev této oblasti podpory.

Počet projektů předkládaných majiteli hromadných ubytovacích zařízení se očekává vysoký, avšak drobnějšího charakteru. Proto zpracovatel předpokládá, že tyto projekty menšího rozsahu budou mít:

MALÝ DOPAD LOKÁLNÍHO VÝZNAMU

- **Památky a turistické atraktivity (a jejich zřizovatelé)**

Region NUTS II má velký potenciál cestovního ruchu z hlediska počtu a významnosti památek a turistických atraktivit. I tato kategorie příjemců podpory je z velké části závislá na získaných dotacích z externích zdrojů. Údržba a obnova těchto objektů je však vysoce prioritní, a to především z hlediska atraktivnosti celého regionu a na to navazujícího potenciálu cestovního ruchu.

Investice do projektů zaměřujících se na rekonstrukce a zachování turistických památek a cílů tak mohou dosáhnout:

STŘEDNÍHO DOPADU REGIONÁLNÍHO VÝZNAMU

- **Regionální centra zajišťující marketing cestovního ruchu**

Finanční prostředky z ROP JV představují pro regionální centra zajišťující marketing cestovního ruchu (např. Vysoučina Tourism) významný zdroj finančních prostředků, díky nimž mohou realizovat projekty s většími výsledky.

Od projektů regionálních center zajišťujících marketing CR se očekává:

STŘEDNÍ DOPAD REGIONÁLNÍHO VÝZNAMU

- **Zdravotnická zařízení**

Úroveň a dostupnost zdravotnických služeb a zařízení jsou klíčovými faktory ovlivňující kvalitu a spokojenost života v daném regionu, jelikož jejich spádová oblast zpravidla překračuje hranice příslušného ORP či okresu. Zdravotnictví je zároveň oblastí, ve které je evidentní dlouhodobý nedostatek finančních prostředků. Díky podpoře z ROP JV tak mohly být realizovány projekty zvyšující úroveň péče o pacienty.

Předpokládá se, že schválené projekty tak s ohledem na omezený počet zdravotnických zařízení budou mít v regionech ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

VELKÝ DOPAD REGIONÁLNÍHO VÝZNAMU

- **Zařízení sociální péče a/nebo prevence**

Charakter činnosti těchto zařízení, který úzce souvisí s kvalitou života obyvatel regionu, vyžaduje značné investice, jelikož se jedná o oblast důležitou a prioritní. V posledních letech se navíc eviduje celorepublikový nedostatek domovů pro seniory.

Předpokládaný dopad realizovaných projektů je:

VELKÝ DOPAD LOKÁLNÍHO VÝZNAMU

• **Vzdělávací instituce**

Díky finančním prostředkům z ROP JV bylo vzdělávacím institucím umožněno podávat projekty na realizaci opatření zvyšujících kvalitu výuky (odborné i tělovýchovné). Absence dotací by tak představovala pro mnohé nemožnost realizace projektů či by byly realizovány v menším rozsahu.

Od realizovaných projektů je očekáván:

STŘEDNÍ DOPAD (NAD) LOKÁLNÍHO VÝZNAMU

Kvantifikace potenciálních žadatelů

Následující tabulka uvádí výčet hlavních typů žadatelů v jednotlivých oblastech podpory a jejich rámcovou kvantifikaci¹⁹ pro ORP Pohořelice a ORP Třebíč, u nichž bylo pravděpodobné, že podají žádost o dotaci.

Oblast podpory	Potenciální typy žadatelů	Kvantifikace potenciálních žadatelů podpory ORP Pohořelice	Kvantifikace potenciálních žadatelů podpory ORP Třebíč	Zdroje
1.1	Kraje	1	1	• ČSÚ
1.2	Kraje	1	1	• ČSÚ
	Obce vhodné pro realizaci terminálu VHD	3	9	• Mapy.cz • Počet obcí byl posouzen na základě hodnocení zpracovatele. Vyhovující obce byly vybrány, splňovaly-li zastoupení jak silniční, tak i železniční dopravy.
	Svazky obcí	4	11	• interaktivní mapa MAS ČR • svazky.obce.cz • IS Monit7+
	Dopravci zajišťující VHD	5	11	• Idos.cz • KORDIS JMK
1.4	Obce	13	93	• ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností

¹⁹ Cílem kvantifikace nebylo spočítat všechny subjekty, které byly způsobilé pro čerpání dotace, ale kvantifikovat alespoň hlavní z nich a na základě toho rámcově posoudit, zda je tento počet dostatečný pro dosažení výsledků/dopadů.

Oblast podpory	Potenciální typy žadatelů	Kvantifikace potenciálních žadatelů podpory ORP Pohořelice	Kvantifikace potenciálních žadatelů podpory ORP Třebíč	Zdroje
	Svazky obcí	4	11	<ul style="list-style-type: none"> • interaktivní mapa MAS ČR • svazky.obce.cz • IS Monit7+
2.1	Obce	13	93	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností
	Svazky obcí	4	11	<ul style="list-style-type: none"> • interaktivní mapa MAS ČR • svazky.obce.cz • IS Monit7+
	Hromadná ubytovací zařízení	17	40	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností • Hodnoty představují průměrný počet HUZ v období 2007-2013)
	Památky a turistické atraktivity	70	301	<ul style="list-style-type: none"> • Ústřední seznam kulturních památek České republiky – nemovité kulturní památky chráněné zákonem č. 20/1987 Sb.
2.2	Kraje	1	1	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ
	Obce	13	93	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností
	Svazky obcí	4	11	<ul style="list-style-type: none"> • interaktivní mapa MAS ČR • svazky.obce.cz • IS Monit7+
	Hromadná ubytovací zařízení	17	40	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností • Hodnoty představují průměrný počet HUZ v období 2007-2013)
	Regionální centra zajišťující marketing CR	1	1	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ
3	Obce a města s 5 000-49 999 obyvateli + Pohořelice	1	1	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností
	Obce 500-4 999 obyvatel	10	20	<ul style="list-style-type: none"> • ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností
	Zdravotnická zařízení	0	1	<ul style="list-style-type: none"> • Mapy.cz • Firmy.cz

Oblast podpory	Potenciální typy žadatelů	Kvantifikace potenciálních žadatelů podpory ORP Pohořelice	Kvantifikace potenciálních žadatelů podpory ORP Třebíč	Zdroje
	Zařízení sociální péče a/nebo prevence	1	21	<ul style="list-style-type: none"> ČSÚ, Veřejná databáze Do kategorie jsou zahrnuty domovy důchodců, dětské domovy, ústavy sociální péče, zařízení pro mládež, charitativní organizace apod.
	Vzdělávací instituce (ZŠ a ZUŠ)	8	39	<ul style="list-style-type: none"> ČSÚ, Veřejná databáze
	Svazky obcí	4	11	<ul style="list-style-type: none"> interaktivní mapa MAS ČR svazky.obce.cz IS Monit7+
	Kraje	1	1	<ul style="list-style-type: none"> ČSÚ

* Pro zvýšení přehlednosti tabulky byly některé kategorie žadatelů účelně sloučeny.

Na základě uvedených údajů lze konstatovat, že v rámci oblastí podpory byl v každé stanovené kategorii dostatečný počet potenciálních žadatelů o podporu, a to za obě řešená ORP. Počty potenciálních žadatelů nejsou pro řešená ORP srovnatelná, jelikož se jedná o rozdílná území zejména z hlediska jejich velikosti, s čímž se nadále pojí celkový počet obcí a jejich svazků, úroveň občanské vybavenosti apod. I přes tyto nesrovnalosti lze předpokládat, že realizované projekty byly vybírány z dostatečného množství podaných žádostí.

4.3 Analýza průniku nabídky a poptávky

Pro programové období 2007–2013 měla každá podporovaná oblast předem stanovenou alokaci a bylo prakticky nemožné tuto alokaci měnit podle tehdejší poptávky. Na základě porovnání nabídky (alokace) a poptávky po podpoře (požadované dotaci) je možné konstatovat, že v programovém období 2007–2013 bylo v ROP JV alokováno pro potřeby regionu NUTS II nedostatek financí, jelikož ve všech podporovaných oblastech byla evidována vyšší celková hodnota podaných žádostí než byla stanovená alokace (viz následující tabulka).

Číslo prioritní osy / oblasti podpory	Celková alokace pro celé programové období 2007–2013 (v mil. Kč ²⁰)	Poměr požadované dotace a alokace (v %)
1	9 343,5	150,7
1.1	6 881,0	134,9
1.2	1 102,4	139,2
1.3	957,7	233,2
1.4	402,4	256,7
2	3 092,7	222,2
2.1	2 807,4	223,1
2.2	288,0	213,3
3	5 820,8	205,8
3.1	2 133,9	112,7
3.2	1 280,7	254,9
3.3	1 262,8	384,4
3.4	1 143,3	127,1

Zdroj: Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013, str. 41

Údaje v tabulce potvrzují, že poptávka potenciálních příjemců podpory byla vyšší než možná nabídka, celkový převis žádostí činil 178,5 %. Markantní převýšení bylo zaznamenáno u oblasti podpory 3.3 *Rozvoj a stabilizace venkovských oblastí*, kde se jedná o téměř trojnásobný převis. Jak bylo výše uvedeno, do dané oblasti bylo alokováno pouhých 6,7 % všech prostředků.

Vysoká poptávka po podpoře z ROP JV byla zaznamenána též v ORP Třebíč a ORP Pohořelice. Z celkových 126 podaných projektů (relevantních pro tato území) jich bylo schváleno 69. Následující tabulka shrnuje průnik nabídky a poptávky po podpoře z ROP JV.

²⁰ Měnový kurz 27,4 EUR/CZK

Prioritní osa	Celkový počet podaných projektů	Celková hodnota podaných projektů (Kč)	Průměrná cena za 1 podaný projekt (Kč)	Počet schválených projektů	Celková hodnota schválených projektů (Kč)	Přepočet Kč/obyvatele	Přepočet Kč/km ²
ROP JIHOVÝCHOD							
Celkem	1667	33 698 562 084	20 215 094	917	22 108 743 924	13 594	1 647 880
1	327	13 886 945 700	42 467 724	258	12 346 929 549	7 348	890 768
2	559	7 269 219 739	13 003 971	241	3 348 179 651	1 993	241 554
3	781	12 542 396 645	16 059 407	418	6 413 634 724	3 817	462 711
z toho relevantní pro ORP Třebíč + ORP Pohořelice							
Celkem	126	3 242 253 881	25 732 174	69	2 316 371 286	26 024	2 242 373
1	27	1 288 267 329	47 713 605	19	1 084 316 520	12 182	1 049 677
2	45	1 105 074 291	24 557 206	24	733 197 625	8 237	709 775
3	54	848 912 262	15 720 597	26	498 857 142	5 605	482 921

Zdroj: IS Monit7+, zadavatel, vlastní výpočty

Poznámky:

Projekty relevantní pro obě ORP zahrnují také projekty s dopadem na širší území (např. projekty krajů)

Počet obyvatel NUTS II Jihovýchod k 1. 1. 2014 = 1 680 287

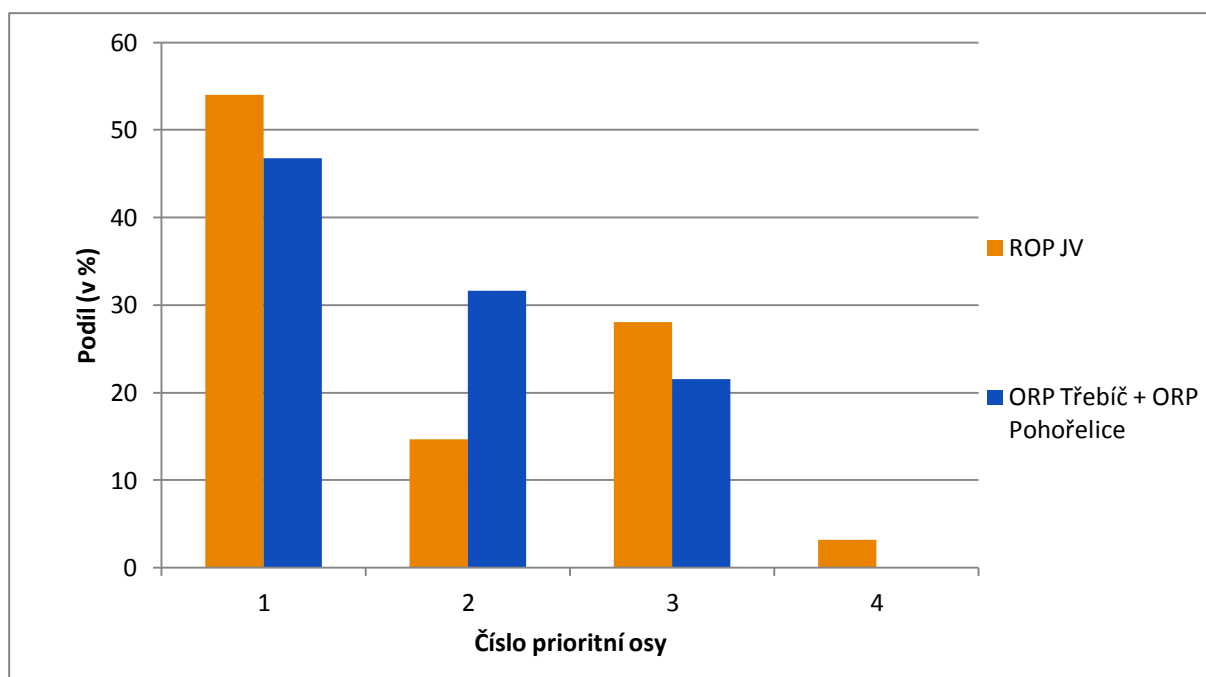
Rozloha NUTS II Jihovýchod = 13 861 km²

Počet obyvatel ORP Třebíč + ORP Pohořelice k 1. 1. 2014 = 89 010

Rozloha ORP Třebíč + ORP Pohořelice = 1 033 km²

Projekty podpořené z ROP JV představují výběr projektů s nejvyšším předpokládaným efektem na rozvoj dotčených území a lze tak očekávat znatelný pozitivní dopad těchto projektů. Pokud by však byla celková alokace podpory vyšší, realizovalo by se více projektů s pozitivními dopady vedoucími k rozvoji a navýšení kvality života v regionu NUTS II Jihovýchod.

Následující graf porovnává čerpání prostředků podle prioritních os mezi celým územím ROP JV a vymezeným územím obou ORP. Díky schválení projektu aquaparku v Pasohlávkách je podíl PO 2 ve vymezených územích relativně vyšší než v případě celého ROP JV (o 15 p. b.). Pokud by tento projekt nebyl realizován, podíly prioritních os by ve vymezených územích zhruba odpovídaly podílům v rámci celého ROP JV.

Zdroj: IS Monit7+, zadavatel, vlastní výpočty

5 EVALUACE DOPADŮ ROP JIHOVÝCHOD

5.1 Teorie změny vyplývající z programových dokumentů

EQ 1: Jaká je teorie změny ROP JV vyplývající z relevantních dokumentů?

EQ 1.1: Jaké intervence byly podporovány?

EQ 1.2: Jakých výstupů, výsledků a dopadů se plánovalo intervencemi ROP JV dosáhnout?

Odpověď na evaluační otázku a podotázky

Z programové dokumentace ROP JV lze odvodit teorii změny (intervenční logiku) pro každou oblast podpory. Teorie změny jsou v relevantních dokumentech popsány spíše stručně a obecně tak, aby bylo možné podporu ROP JV zpřesňovat podle tehdejších trendů v socio-ekonomické situaci cílových skupin. Popis prioritních os explicitně neuvádí plánované výstupy, nicméně tyto je možné odvodit z podporovaných aktivit a indikátorové soustavy. V některých případech není zřejmá vazba přímá mezi identifikovanými výsledky a dopady.

Podporovány byly investice do rozvoje dopravní infrastruktury a obslužnosti, veřejné hromadné a bezmotorové dopravy, do rozvoje infrastruktury a služeb cestovního ruchu a do rozvoje městských i venkovských sídel.

V rámci všech oblastí podpory ROP JV se plánovalo dosáhnout řady výsledků a dopadů, které byly zaměřeny na zlepšení situace cílových skupin téměř ve všech doménách kvality jejich života. Plánované dopady bylo možné hledat zejména v doméně zaměstnání, zdraví, životního prostředí a dostupnosti služeb.

Zdůvodnění odpovědi

Teorie změny (dále také jen „TZ“) jsou zpracovány jednotlivě pro každou oblast podpory (viz schémata dále). Na úvod je třeba dodat, že cílem Řídícího orgánu bylo intervenční logiku popsat spíše stručně, aby bylo možné podporu z ROP JV zpřesňovat podle tehdejších trendů v socio-ekonomické situaci cílových skupin, a proto se popis intervencí může jevit jako málo podrobný. Zároveň v době zpracování programových dokumentů Evropská komise nekladla důraz na popis intervenční logiky tak, jako při přípravě současného programového období, zejm. co se týče prvků „výsledky“ a „dopady“. Dopady byly definovány jako středně- a dlouhodobé účinky na socio-ekonomickou situaci (cílových skupin), výsledky jako přímé účinky programu na příjemce²¹. V dnešní době se za výsledky považují obecně změny navazující na aktivity/výstupy intervencí (na straně příjemců i cílových skupin) a za dopad se považuje čistý přírůstek výsledku, který lze přiřadit programu²².

²¹ Odvozeno z definice indikátorové soustavy ROP JV v Programovém dokumentu ROP JV (str. 150)

²² Odvozeno z metodologie (kontrafaktuální) dopadové evaluace uvedené v Světová banka; Gertler P.J., Martinez S., Premand P., Rawlings L.B., Vermeersch C.M.J.; Impact Evaluation in Practice; 2011

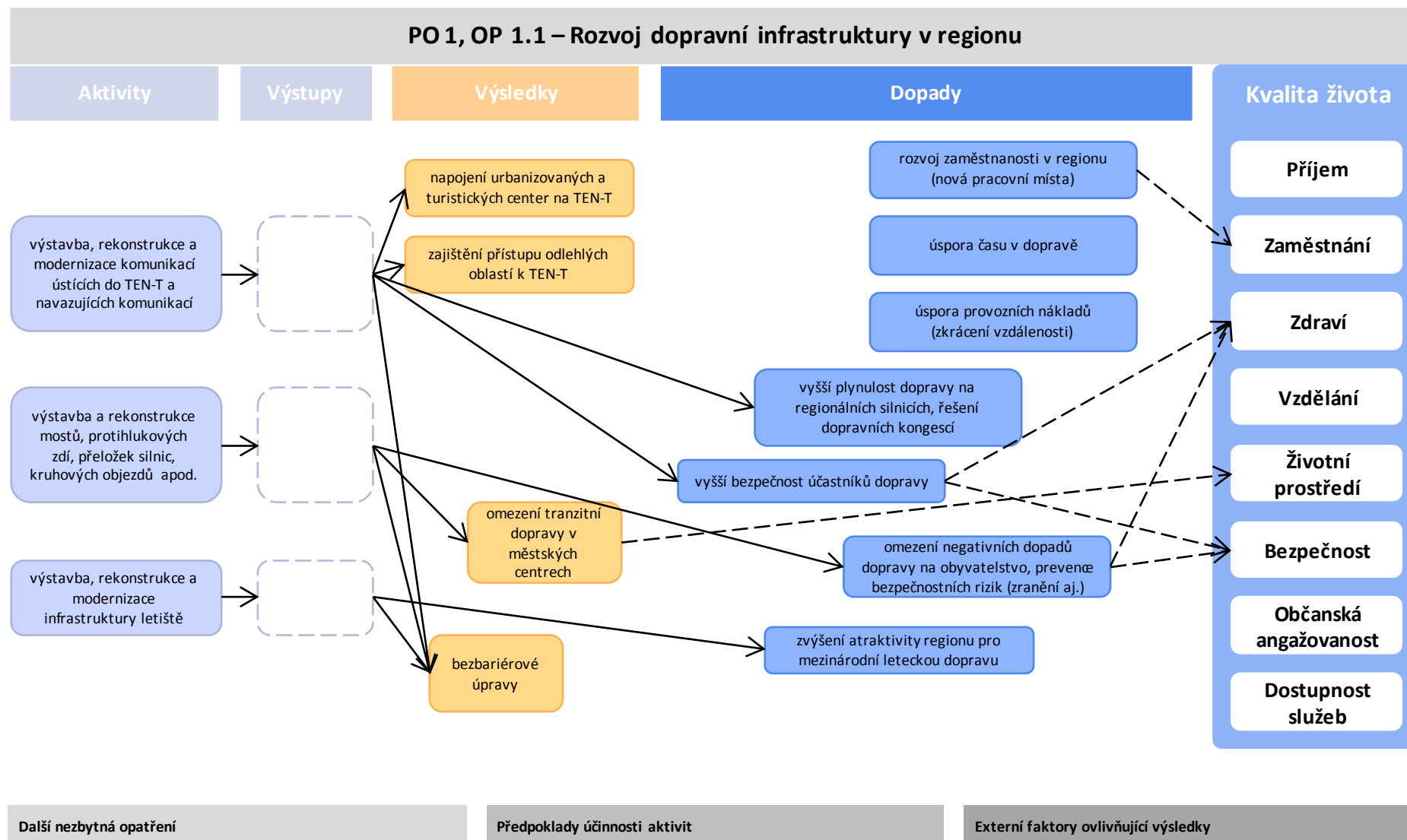
Následují TZ zpracované podle textů programové dokumentace ROP JV²³, a to pro všechny tematické prioritní osy (dále také jen „PO“) a jejich oblasti podpory (dále také jen „OP“). Znázorněny jsou pouze prvky TZ, které jsou v dokumentech zmíněny explicitně. Tyto jsou zpracovatelem rozděleny do skupin aktivit, výsledků a dopadů. Obdobně jsou zpracovatelem doplněny vazby mezi těmito prvky (texty uvádějí, že intervence v dané PO/OP povedou k výsledkům²⁴, tj. nezmiňují, které aktivity povedou ke kterým výsledkům/dopadům). Z toho důvodu se TZ oblastí podpory zdají být stručné a zdánlivě neúplné, nicméně je třeba opět dodat, že smyslem programové dokumentace nebylo intervenční logiku popsat takto strukturovaně.

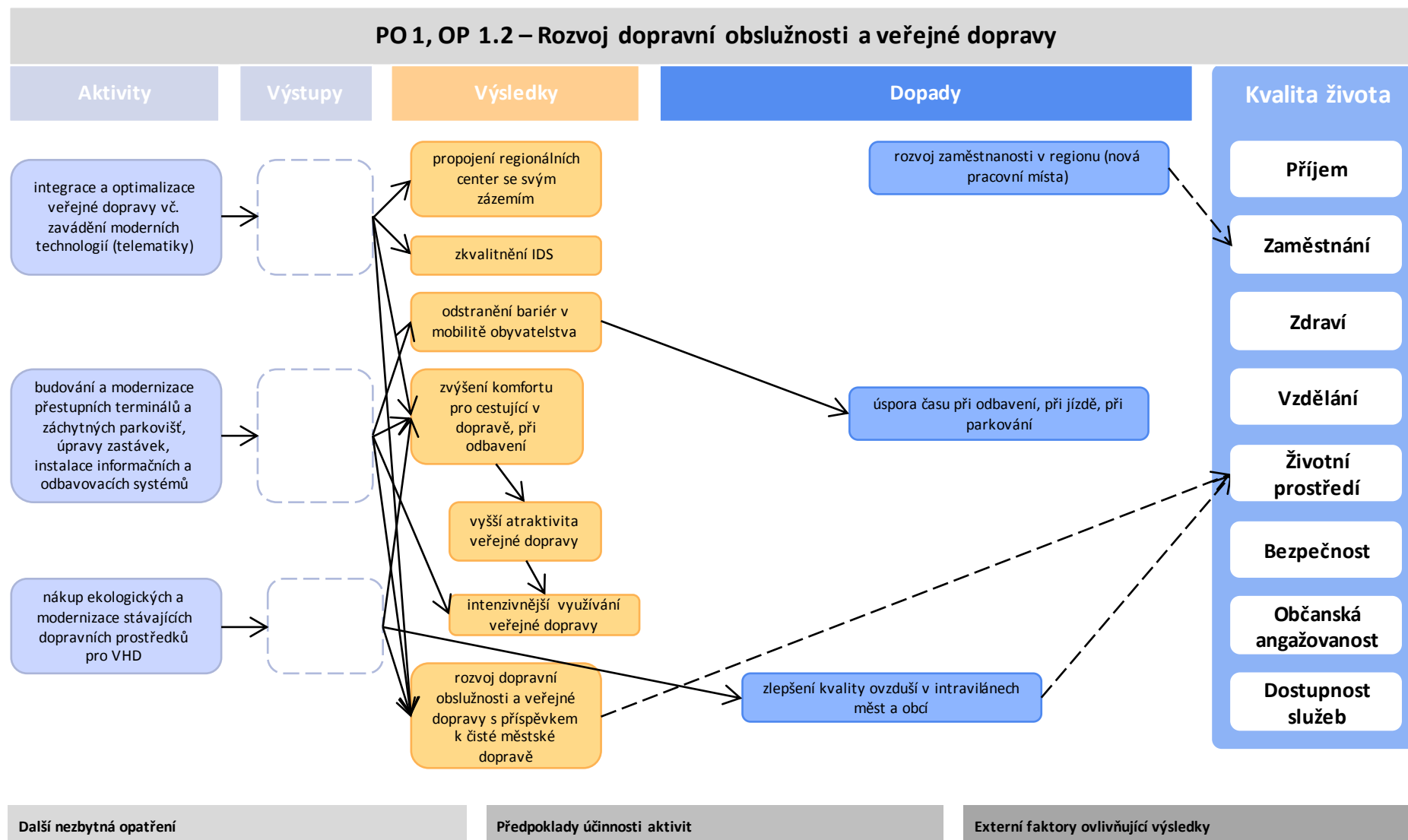
Následují zpracované teorie změny pro všechny tematické oblasti podpory (tj. bez PO 4):

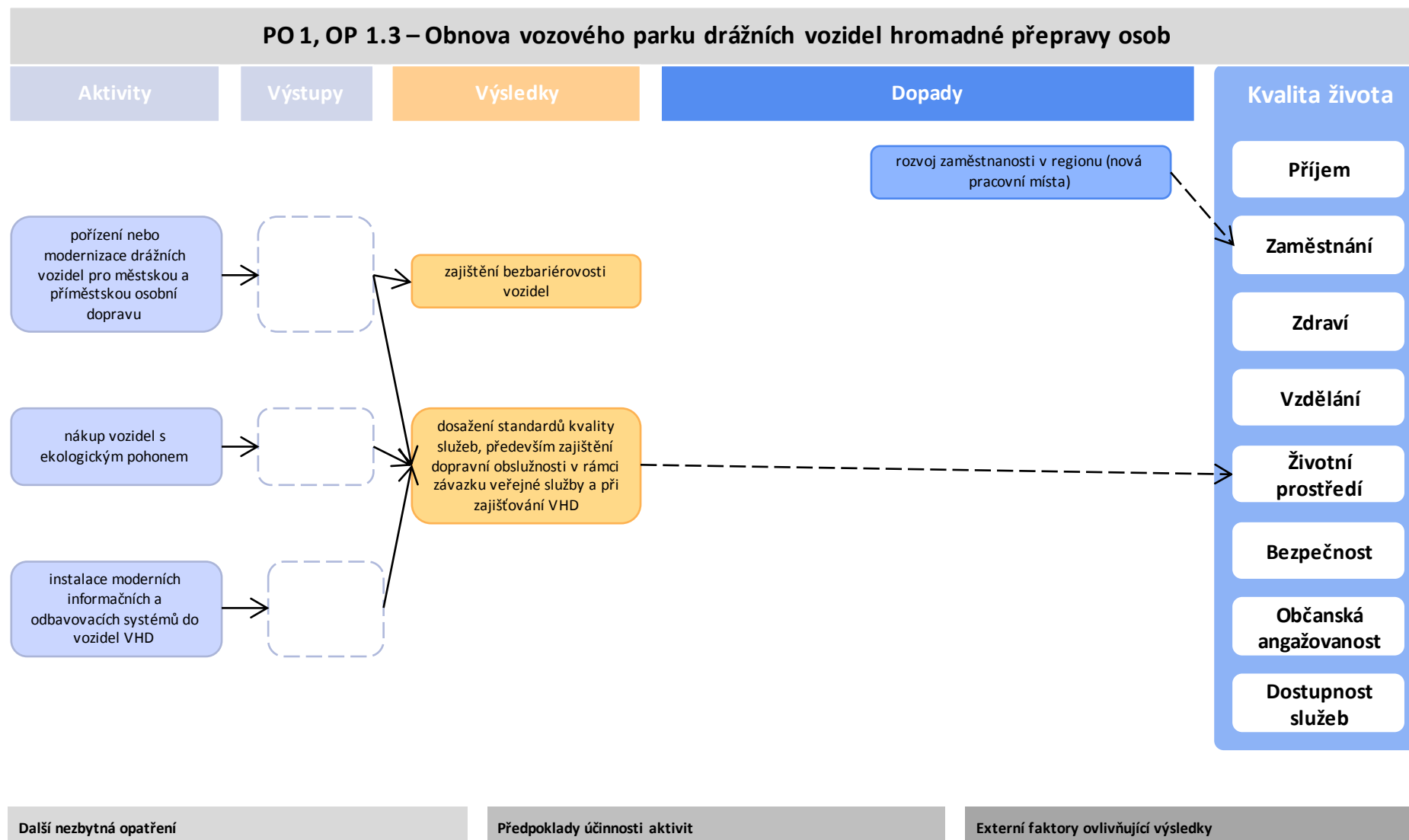
- 1.1 – Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu;
- 1.2 – Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy;
- 1.3 – Obnova vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob;
- 1.4 – Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu;
- 2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch;
- 2.2 – Rozvoj služeb v cestovním ruchu;
- 3.1 – Rozvoj urbanizačních center;
- 3.2 – Rozvoj regionálních středisek;
- 3.3 – Rozvoj a stabilizace venkovských sídel;
- 3.4 – Veřejné služby regionálního významu.

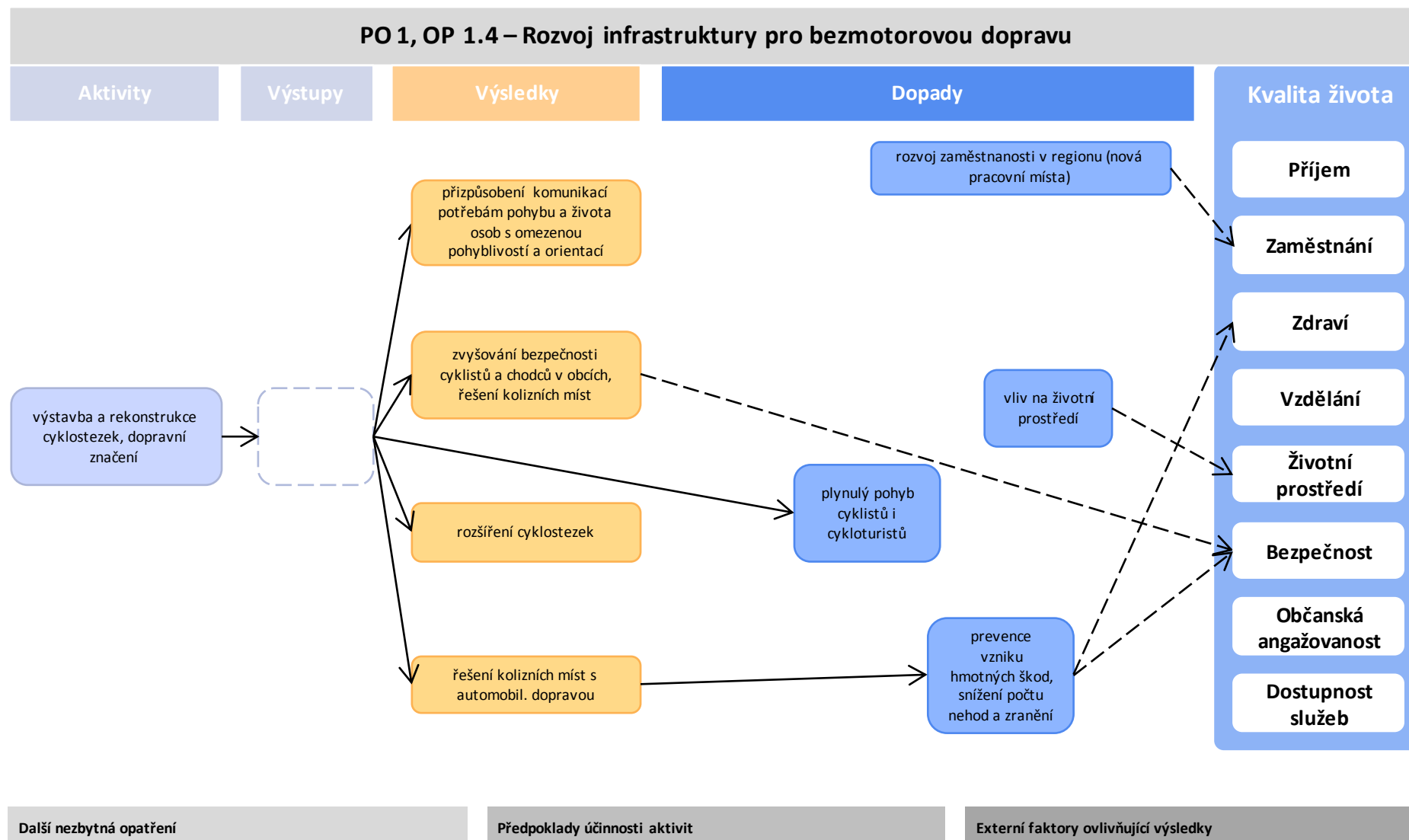
²³ Programový dokument ROP JV, Prováděcí dokument, Uživatelský manuál k aplikaci eCBA

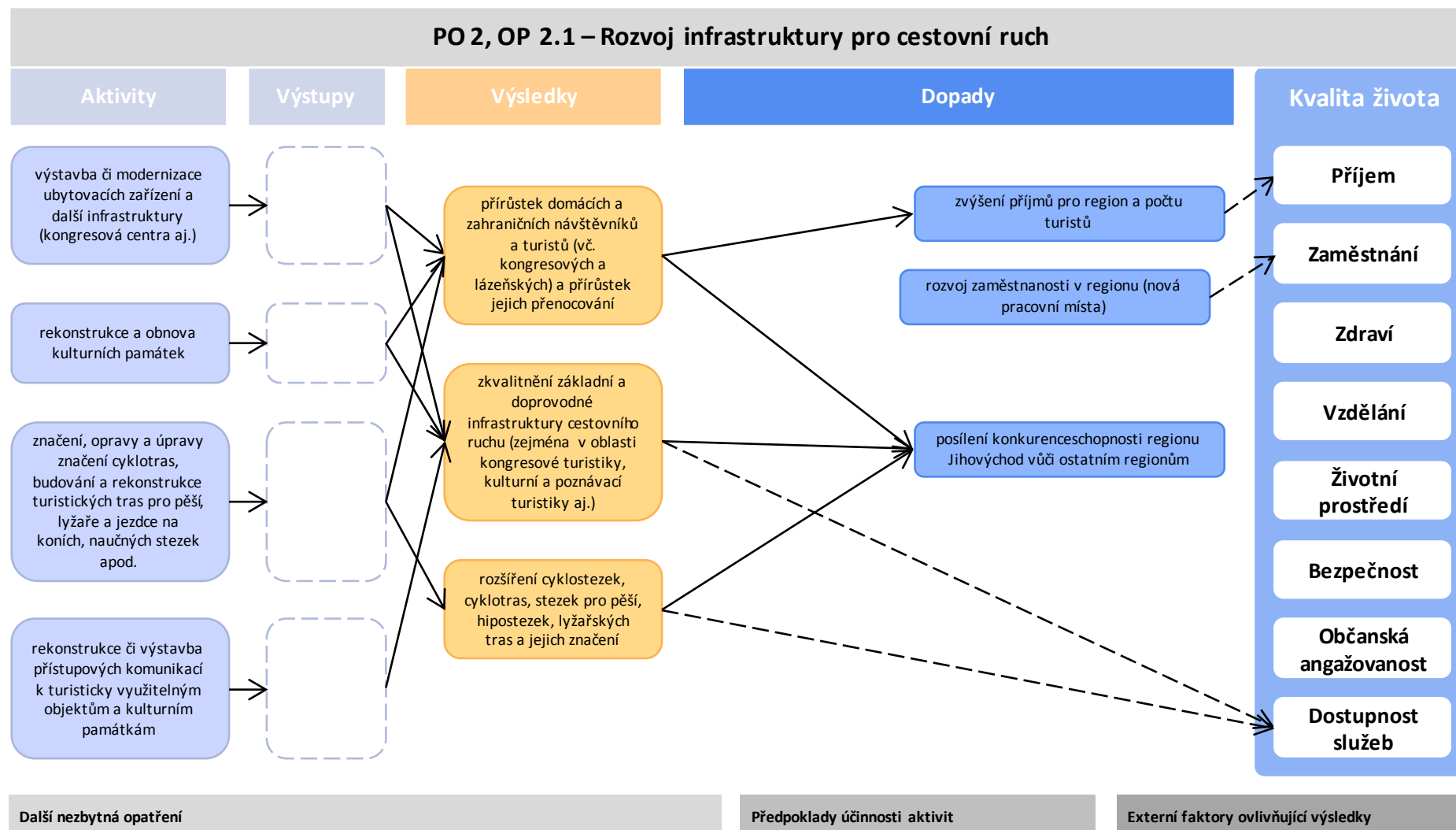
²⁴ Např. popis strategie pro venkovské oblasti (PO 3, OP 3.3): „Při implementaci opatření budou proto uplatněny diferencované přístupy zaměřené na stabilizaci osídlení venkovských oblastí, na udržení a zvyšování kvality života populace, na zlepšení dostupnosti veřejných statků a služeb..., posilování vazeb mezi venkovem a regionálními centry...“ (Programový dokument ROP JV, str. 126)

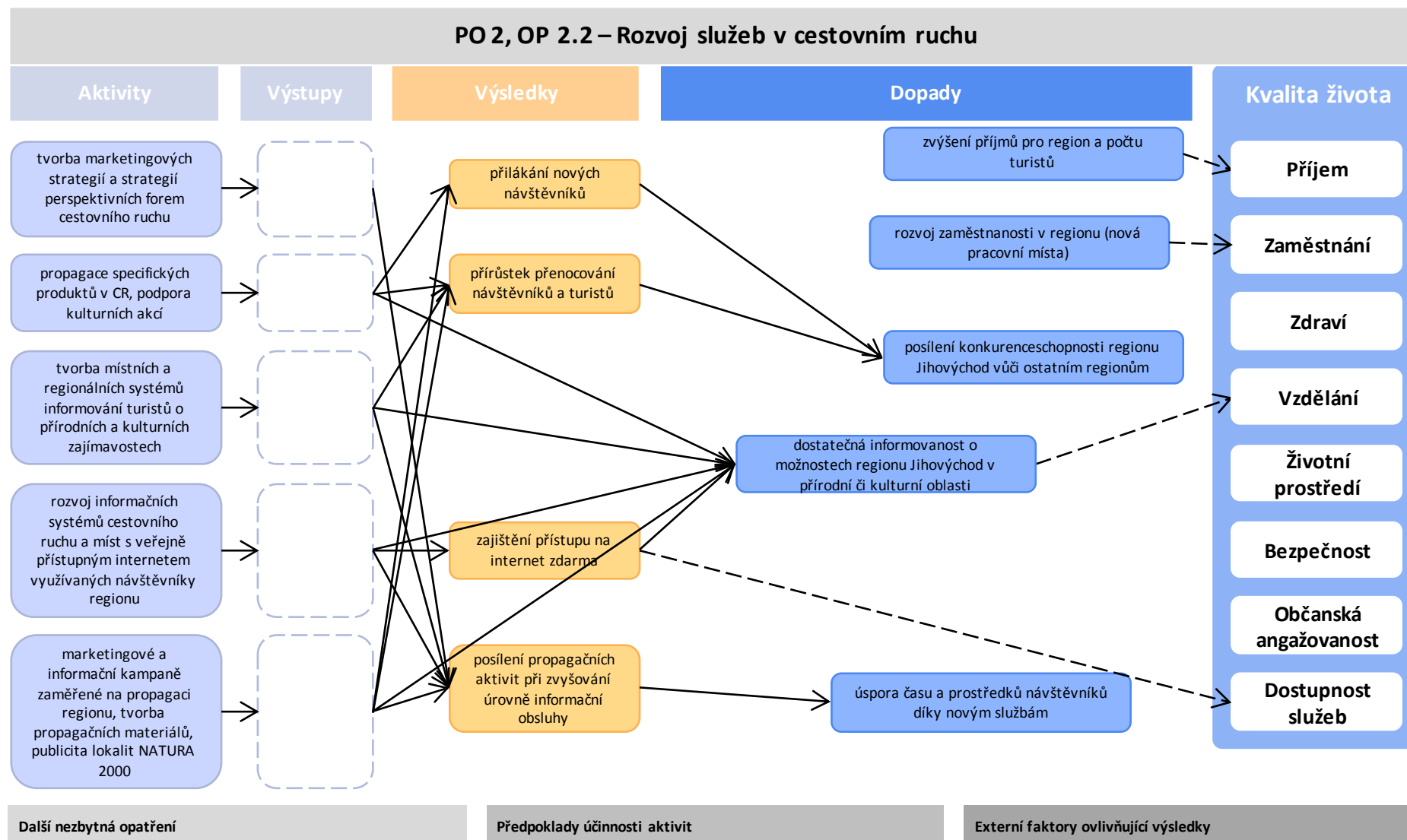

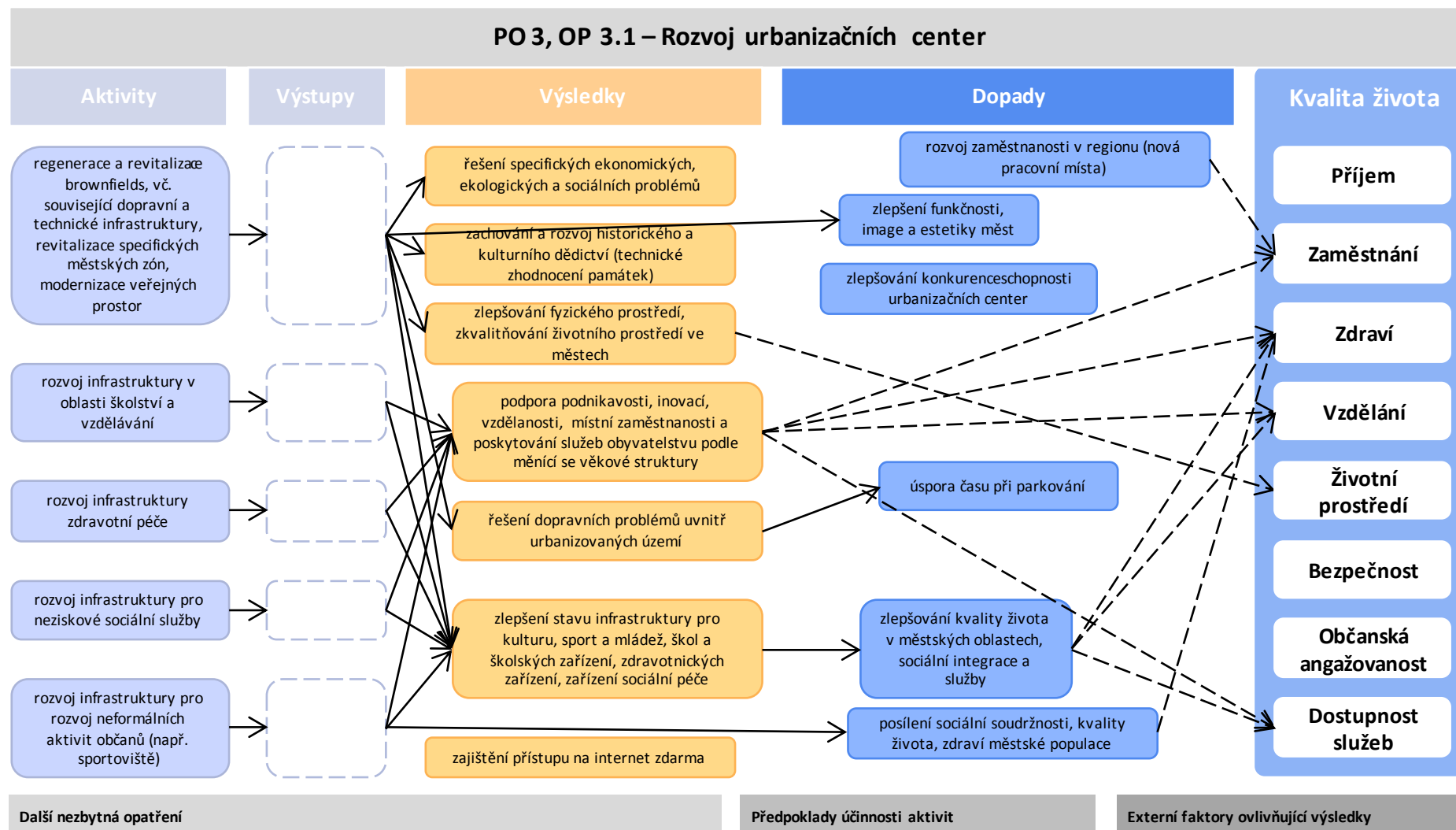

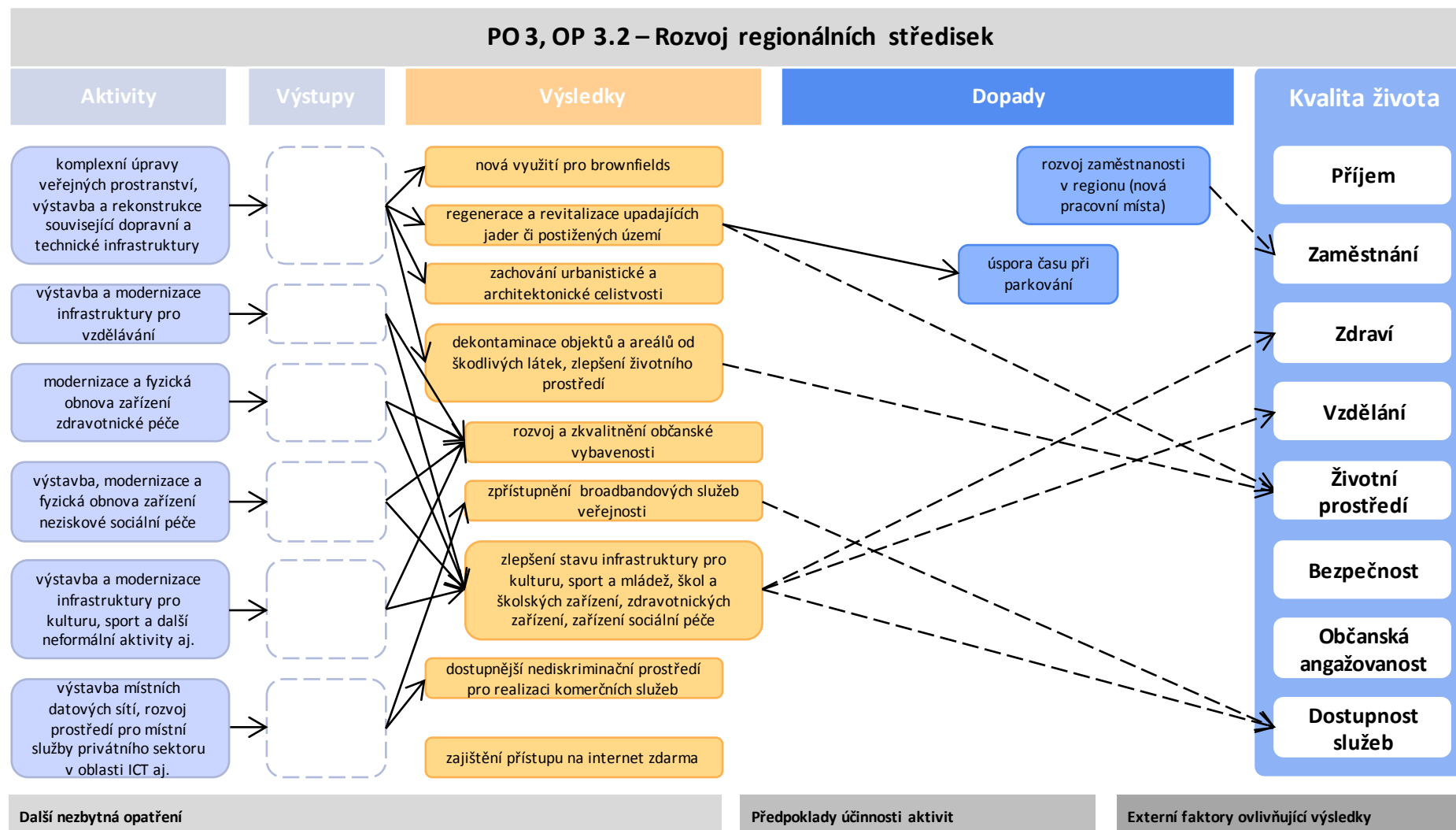

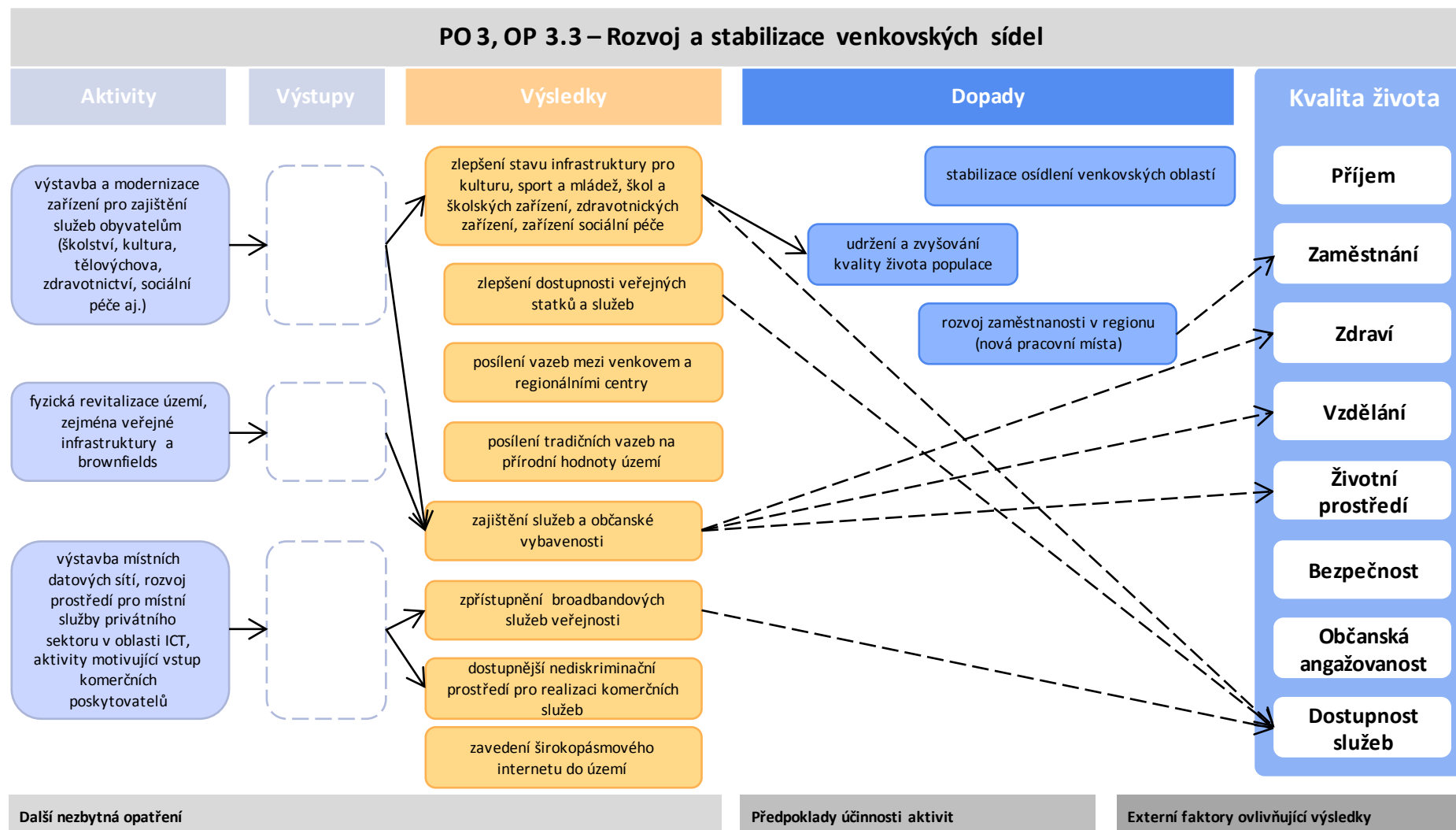

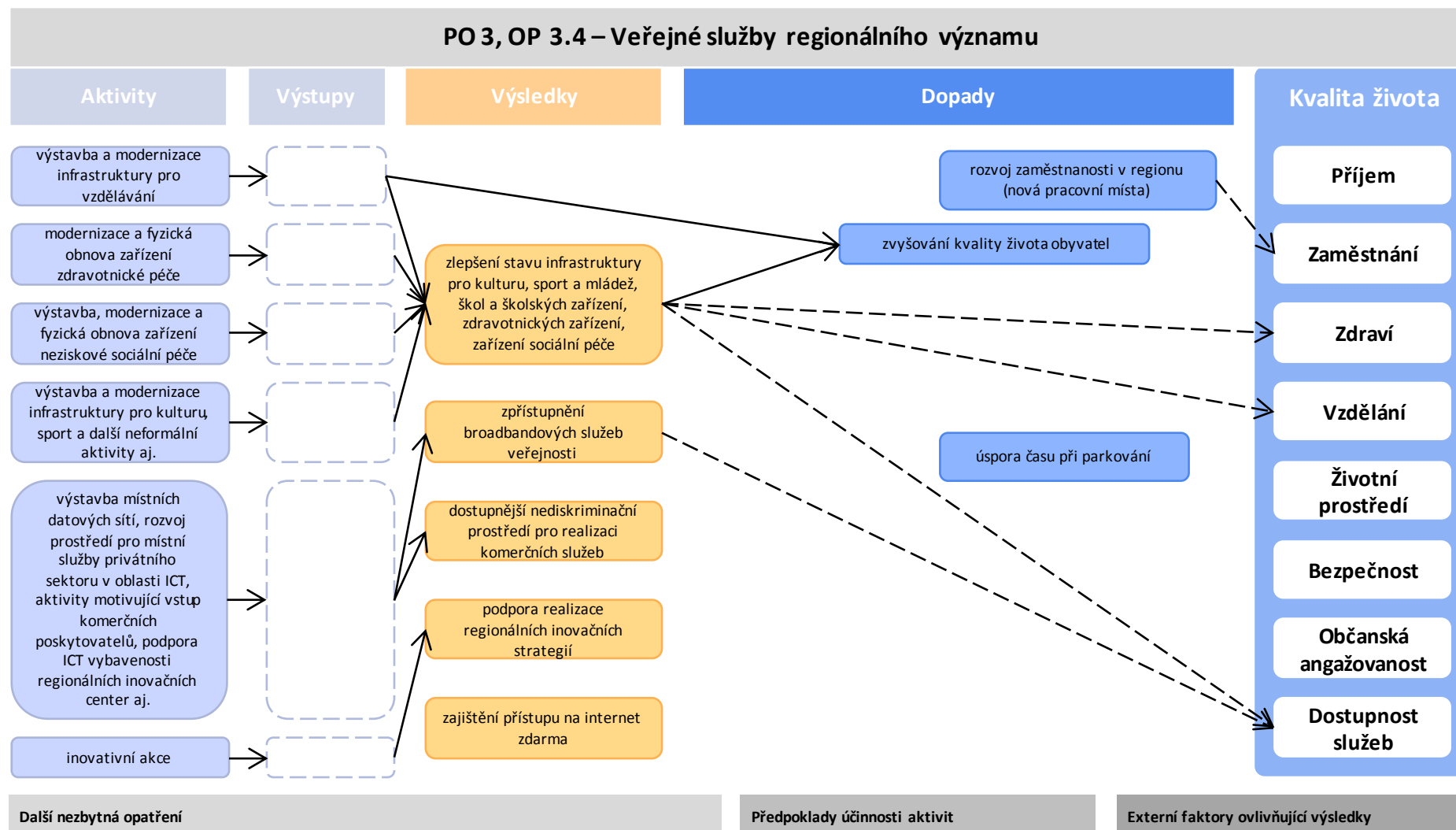

5.2 Funkčnost teorie změny ve vymezených územích

EQ 2: Je odvozená teorie změny ROP JV ve vymezených územích funkční?

EQ 2.1: Jaké výsledky/dopady, v relevantních dokumentech explicitně neuvedené, lze dále předpokládat?

EQ 2.2: Mají podporované aktivity potenciál vést k naplnění očekávaných výsledků?

EQ 2.3: Jaká další opatření byla nutné provést a jaké klíčové předpoklady aktivit musely být naplněny, aby bylo možné dosáhnout výsledků v očekávané míře?

EQ 2.4: Které externí faktory ovlivňují dosažené výsledky?

Odpověď na evaluační otázku a podotázky

Teorie změny odvozené z programové dokumentace ROP JV jsou ve vymezených územích funkční s výhradou. Projekty realizované ve vymezených územích naplňují většinu identifikovaných prvků obsažených v odvozených teoriích změny, nicméně některé dopady jsou natolik definovány na natolik vysoké úrovni (např. stabilizace osídlení), než aby je intervence ROP JV mohly prokazatelně zásadně ovlivnit.

Zpracovatel odvodil některé výsledky a dopady ROP JV, které v programové dokumentaci ROP JV nejsou explicitně uvedené. Typově se jedná především o vyšší komfort při cestování, vyšší bezpečnost a atraktivitu cyklistické dopravy, více možností trávení volného času a vyšší návštěvnost památek a obecně vyšší poptávku po zařízeních občanské vybavenosti.

Podporované aktivity mají dostatečný potenciál vést k naplnění očekávaných výsledků a dopadů na socio-ekonomickou situaci cílových skupin. Byly identifikované vazby mezi výstupy a výsledky a také mezi výsledky a dopady (s vazbou na domény kvality života).

V některých případech je nutné zajistit další opatření (programem nepodporovaná) tak, aby bylo možné některých plánovaných výsledků a dopadů dosáhnout. Tyto se liší podle oblastí podpory a často také podle konkrétního projektu. Příkladem je osvěta u potenciálních klientů/uživatelů.

Výsledky a dopady dosažené intervencemi ROP JV jsou (a v budoucnu budou) ovlivňovány řadou externích faktorů a dlouhodobých trendů ve vývoji v dané oblasti veřejného života. Tyto se liší podle oblastí podpory a často také podle konkrétního projektu. Jednu z nejvýznamnějších kategorií faktorů ovlivňujících dopady představovaly dlouhodobé socioekonomické trendy (ekonomická krize, úrazovost, trendy v trávení volného času aj.) nebo např. integrace obcí v rámci IDS JMK.

Zdůvodnění odpovědi

Na základě úvodního výzkumu a ověření prvků a vazeb TZ u regionálních aktérů a realizátorů projektů lze konstatovat, že programovou logiku lze považovat v zásadě za funkční, jelikož lze identifikovat

jednak výsledky a dopady a jednak vazby mezi výstupy a výsledky, mezi výsledky a dopady a vazby dopadů k jednotlivým doménám kvality života.

Zpracovatel provedl revizi TZ sestrojených podle relevantních dokumentů ROP JV (v rámci EQ 1) a doplnil do nich výše identifikované výsledky a dopady (viz schémata níže). Nové TZ dále konzultoval s regionálními aktéry a příjemci podpořených projektů. Do schémat mj. doplnil zjištěné nezamýšlené (pozitivní i negativní) dopady. Výsledkem této aktivity je rekonstruovaný kauzální řetězec jednotlivých intervencí ROP JV realizovaných na vymezených územích.

Následují zpracované teorie změny pro jednotlivé oblasti podpory²⁵. Vzhledem ke skutečnosti, že předmětem této zakázky je evaluace dopadů relevantních realizovaných projektů (viz kap. 7.4)²⁶, obsahují schémata pouze relevantní prvky TZ, tj. aktivity/výstupy (a z nich vyplývající výsledky a dopady), které byly realizovány na vymezených územích.

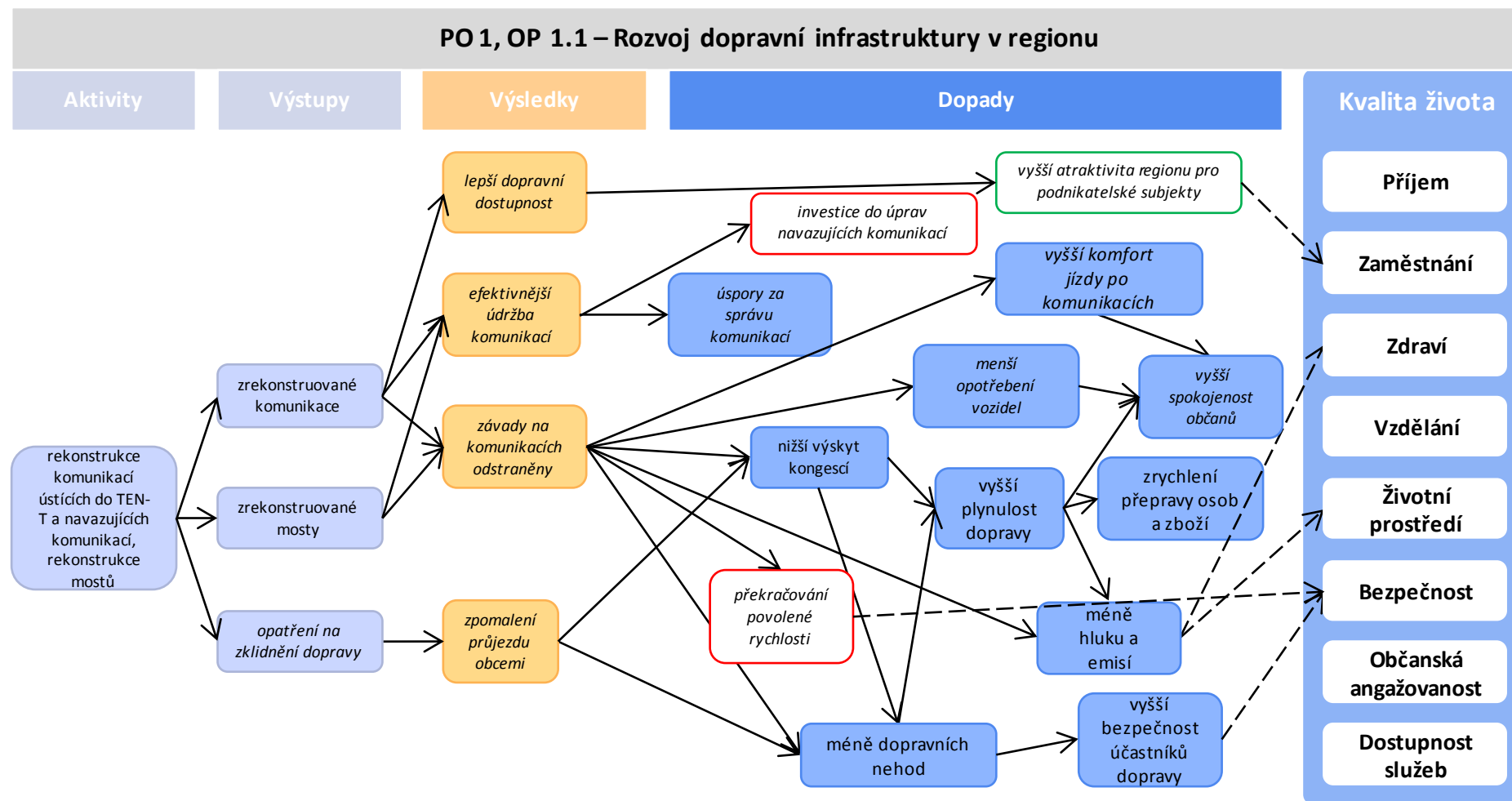
- PO 1, OP 1.1 – Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu;
- PO 1, OP 1.2 – Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy;
- PO 1, OP 1.4 – Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu;
- PO 2, OP 2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch;
- PO 2, OP 2.2 – Rozvoj služeb v cestovním ruchu;
- PO 3 – revitalizace veřejných prostranství;
- PO 3 – modernizace infrastruktury pro vzdělávání;
- PO 3 – modernizace zdravotnické infrastruktury;
- PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální péče;
- PO 3 – modernizace infrastruktury pro volný čas;
- PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence.

Poznámky ke schématům:

- *Výsledky a dopady doplněné zpracovatelem (nad rámec programové dokumentace ROP JV) jsou uvedeny kurzívou.*
- *Významnost dopadů identifikovaná realizátory projektů je odlišena velikostí písma.*
- *Nezamýšlené pozitivní efekty jsou ohraničeny zeleně, nezamýšlené negativní efekty jsou ohraničeny červeně.*

²⁵ PO 3 byla rozdělena podle oblastí veřejného života, tj. ne podle OP jako v případě TZ zpracovaných podle relevantních dokumentů ROP JV.

²⁶ Výchoziskem byla náplň podpořených projektů ve stavu P5 a více.

Další nezbytná opatření

- dopravní značení
- protihluková opatření, výsadba izolační zeleně
- měření rychlosti při vjezdu do obce a při průjezdu obcí
- zlepšení technického stavu přípojných komunikací

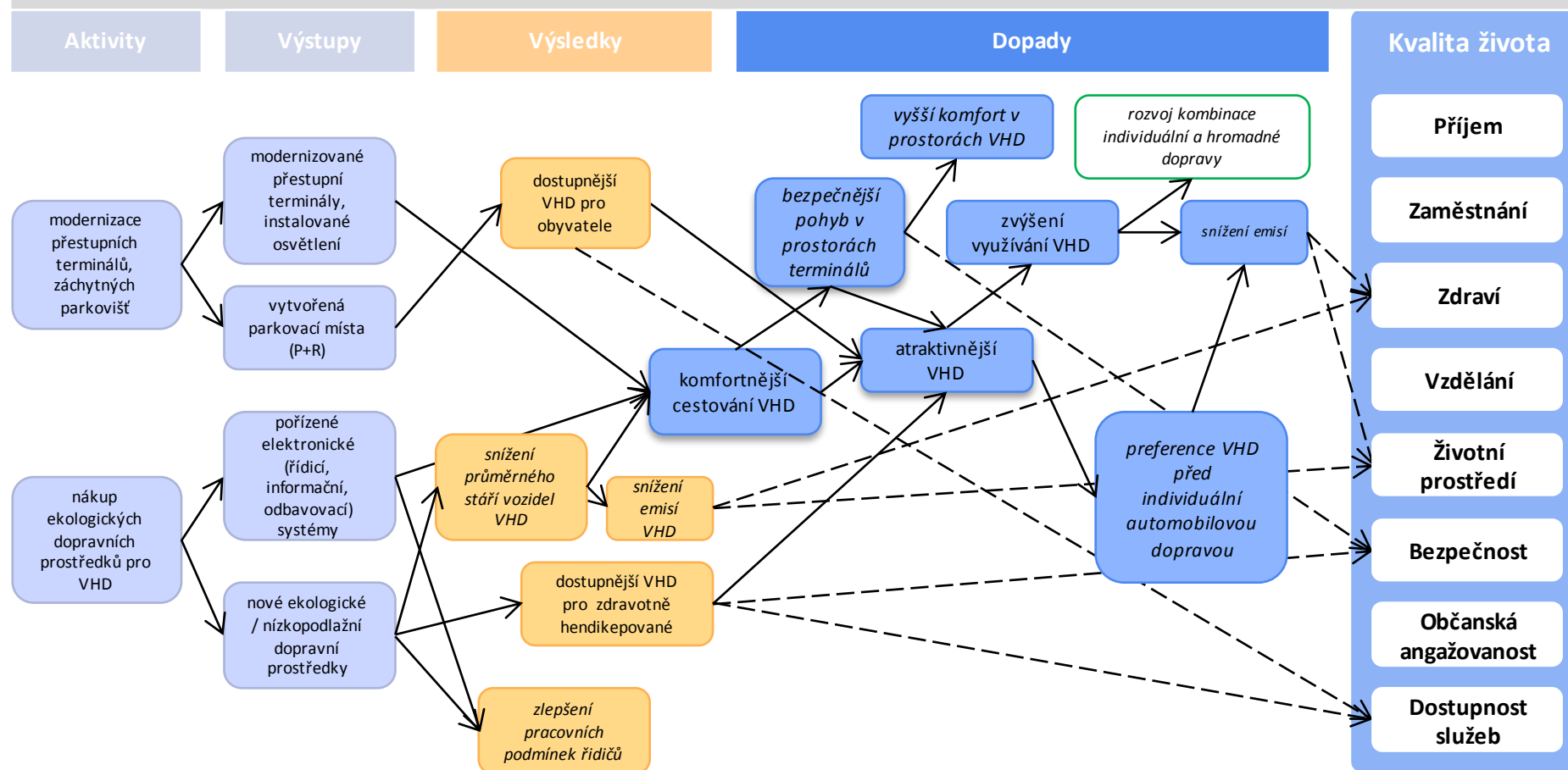
Předpoklady účinnosti aktivit

- kvalitní provedení stavebních prací
- vymezení samostatného prostoru pro cyklisty

Externí faktory ovlivňující výsledky

- frekvence dopravy a skladba dopravních prostředků (odrážející ceny PHM, zaměstnanost aj.)
- dopravní značení (např. povolená rychlost)
- dopravní chování řidičů (kampaně BESIP)

PO 1, OP 1.2 – Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy

Další nezbytná opatření

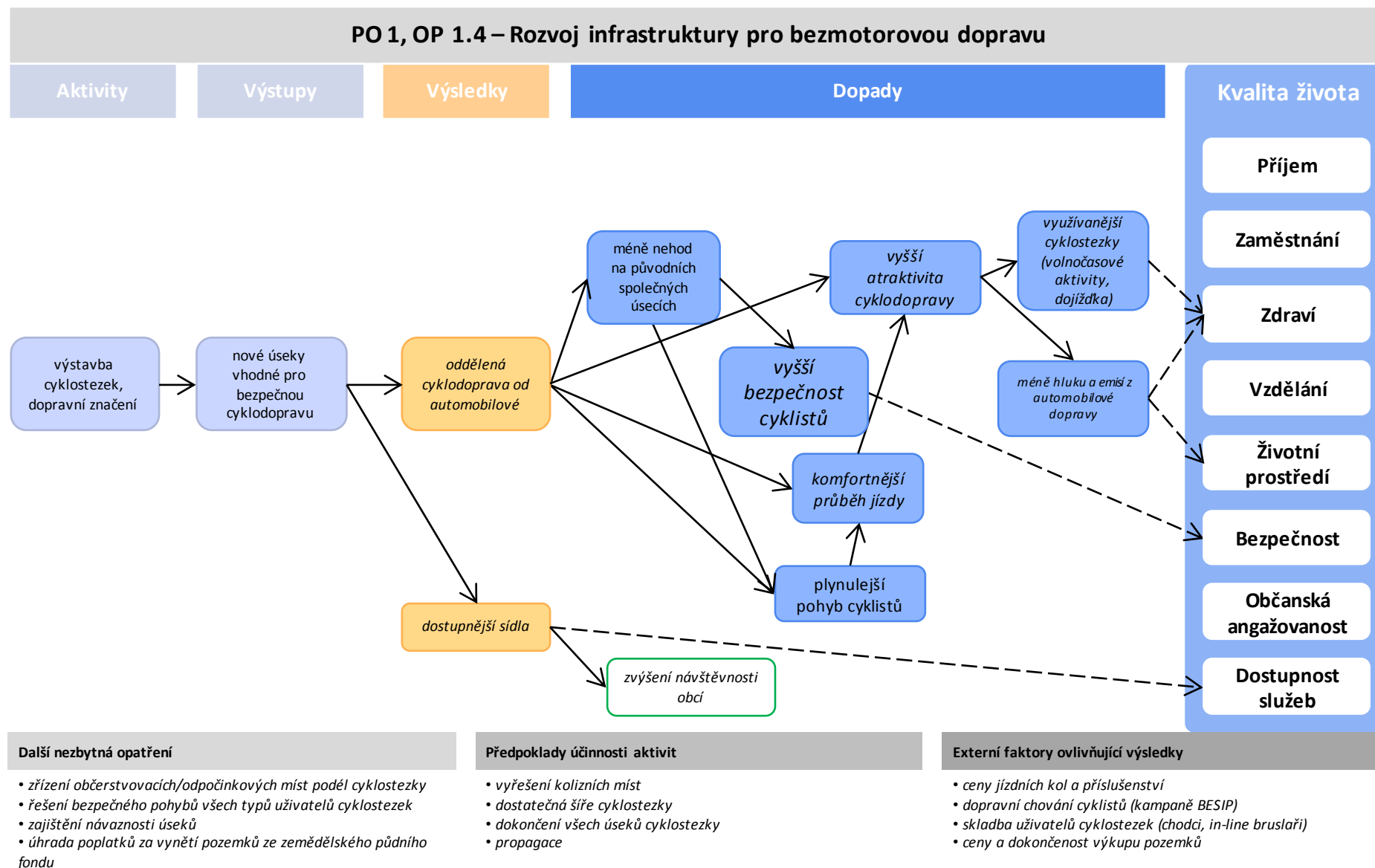
- osvěta mezi hendikepovanými obyvateli

Předpoklady účinnosti aktivit

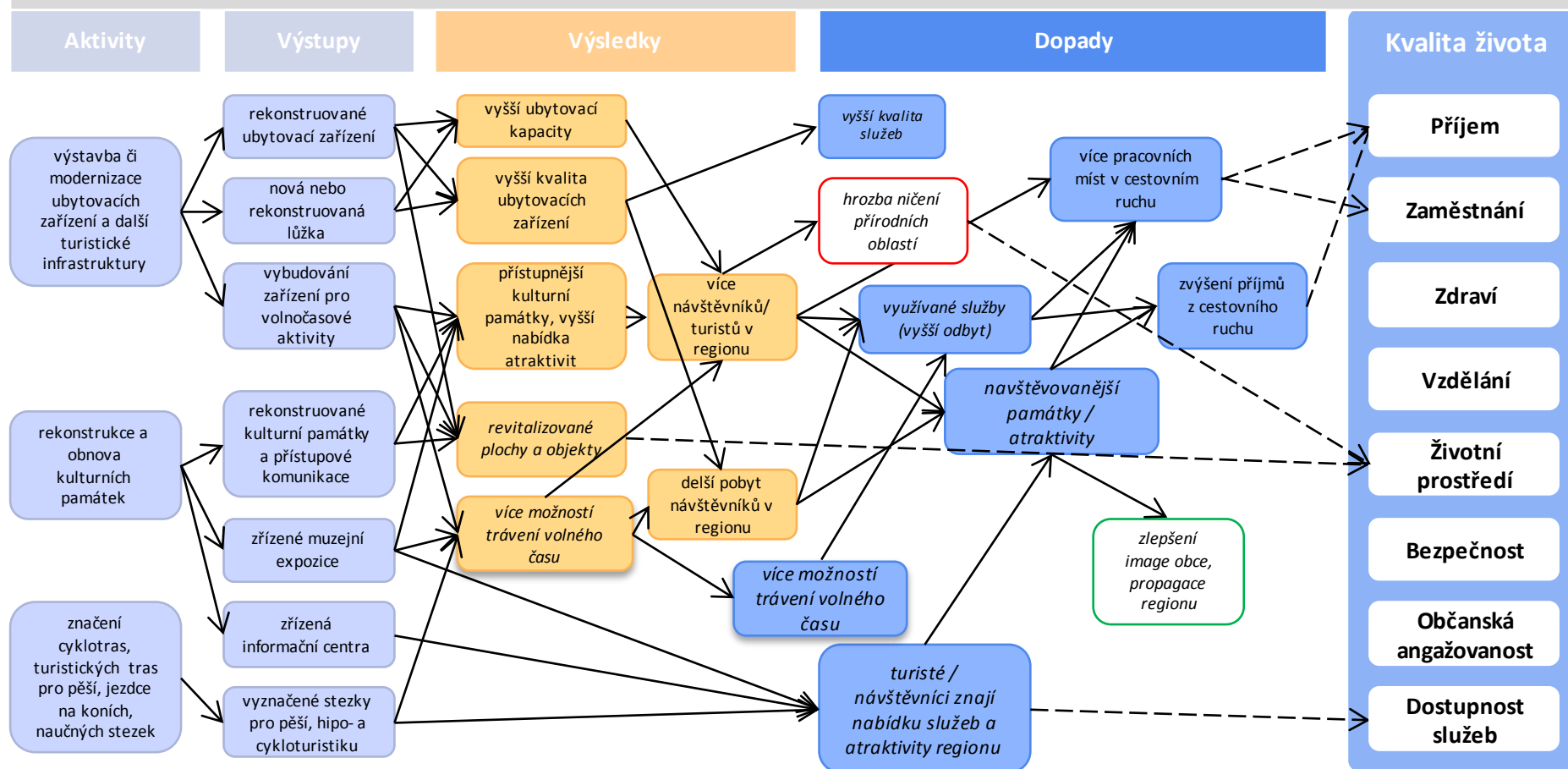
- terminál společný pro více druhů veřejné dopravy
- vozidla s nižšími emisemi
- nízkopodlažní vozidla

Externí faktory ovlivňující výsledky

- pravidelná vyjížďka/dojížďka za prací/vzděláním
- ceny jízdného ve VHD
- linky provozované v rámci IDS JMK

PO 2, OP 2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Další nezbytná opatření

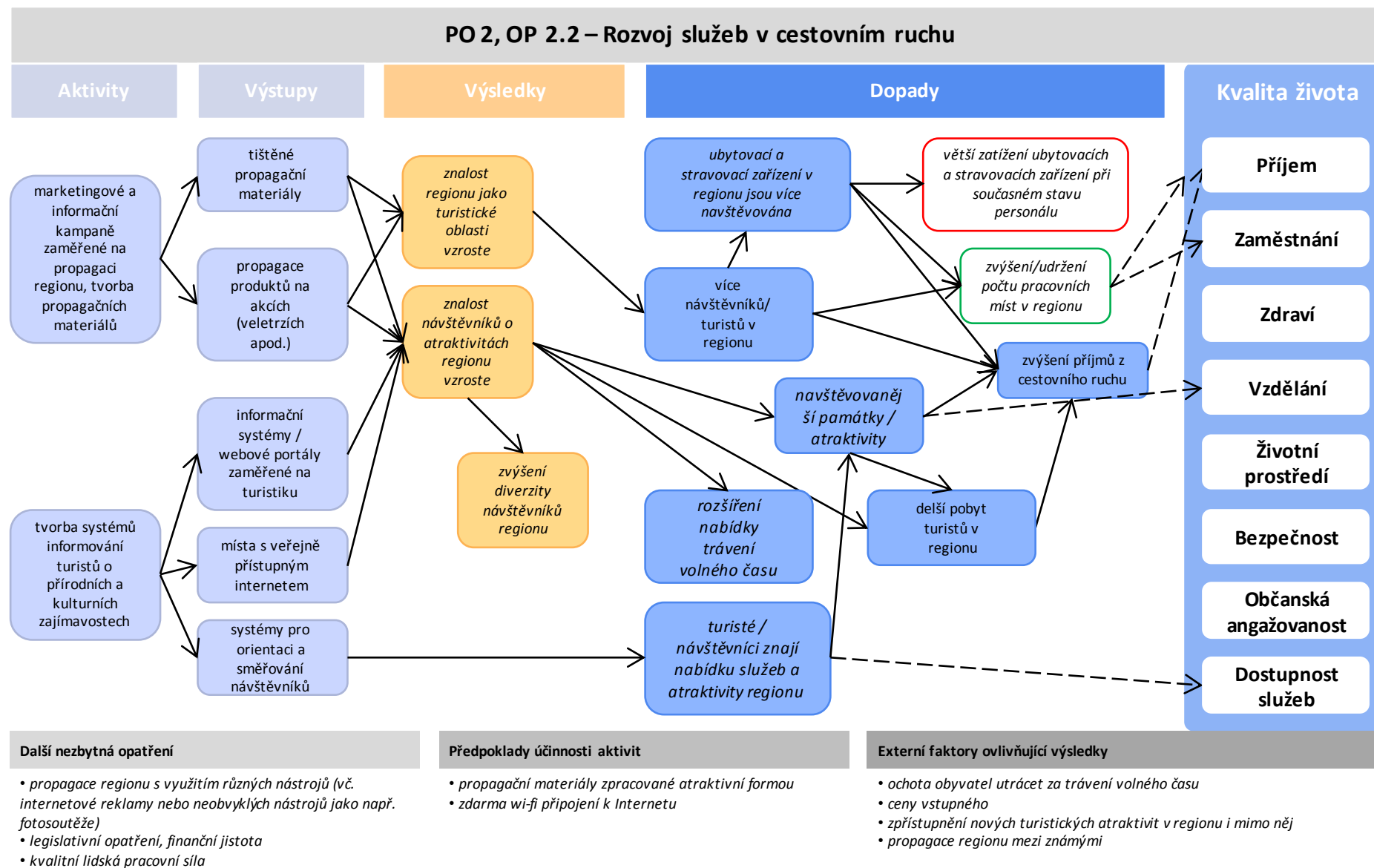
- marketingová podpora
- zapojení turistických atraktivit do balíčků služeb cest. ruchu
- rozšíření poskytovaných služeb
- vytvoření parkovacích míst

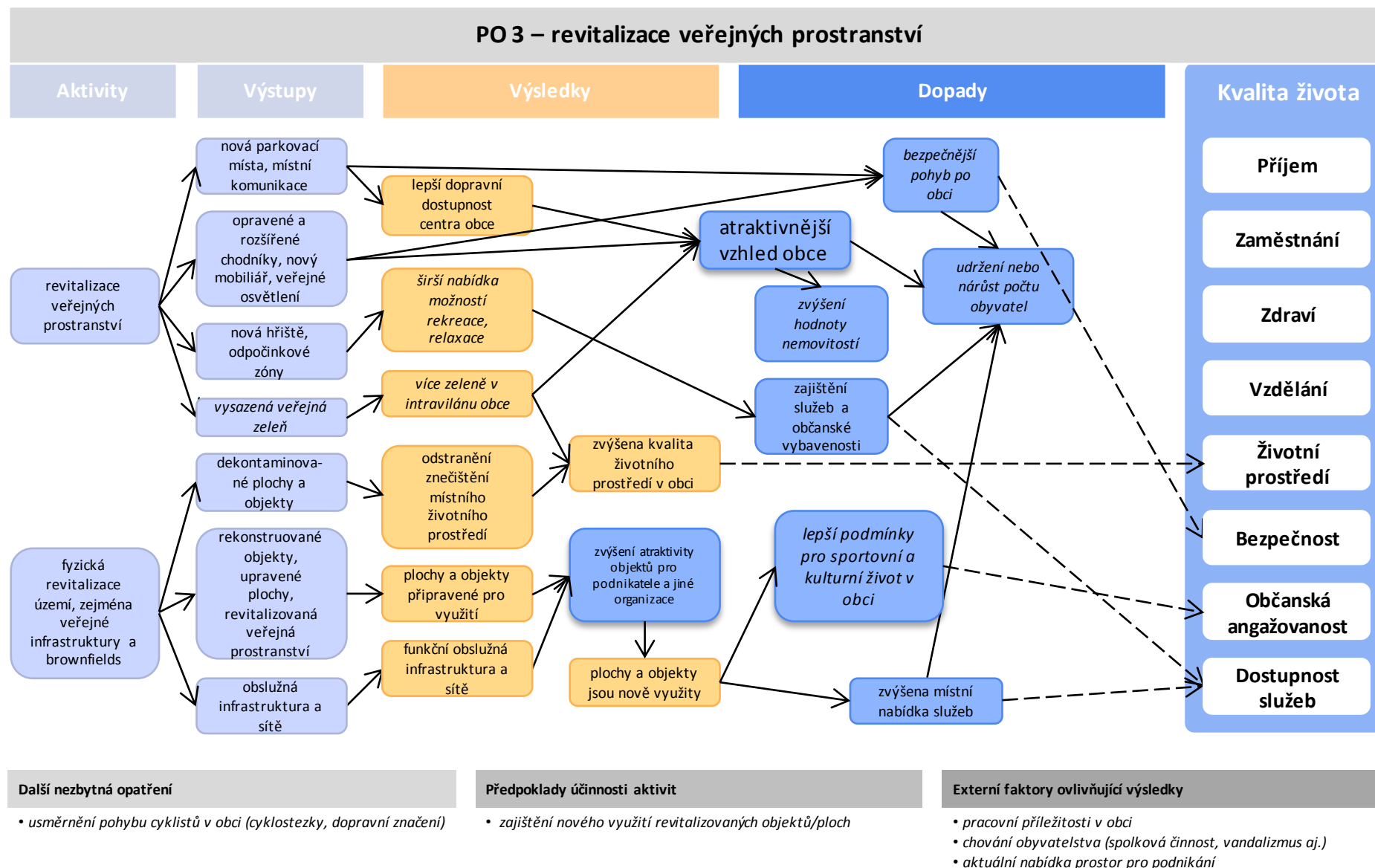
Předpoklady účinnosti aktivit

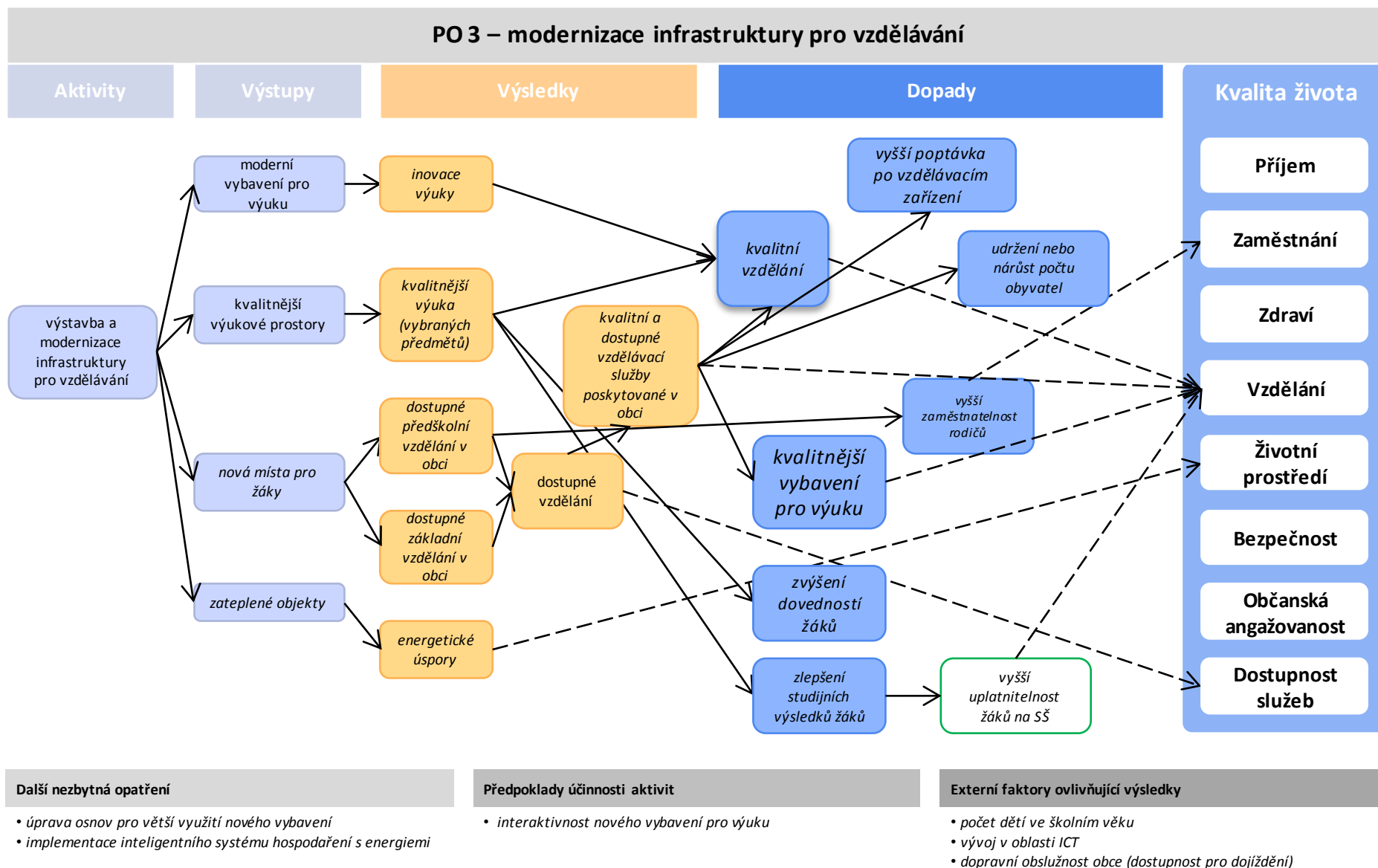
- zvýšení standardu ubytovacího zařízení
- expozice a naučné stezky zpracované atraktivní formou
- trasy spojující turisticky atraktivní místa
- vysoká úroveň informačních center vč. jejich obsluhy

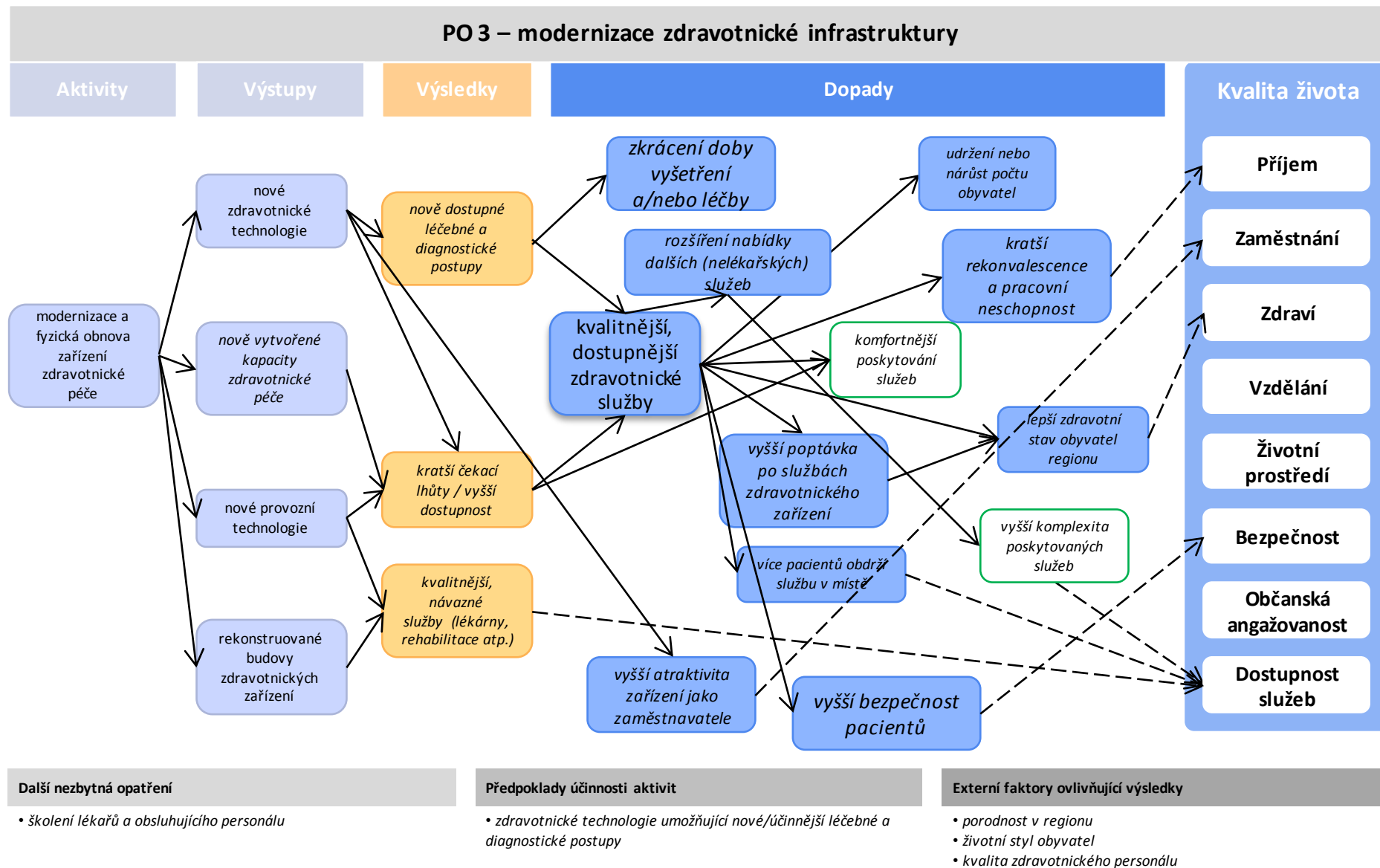
Externí faktory ovlivňující výsledky

- ochota obyvatel utráčet za trávení volného času
- ceny vstupného
- zpřístupnění nových turistických atraktivit v regionu i mimo něj

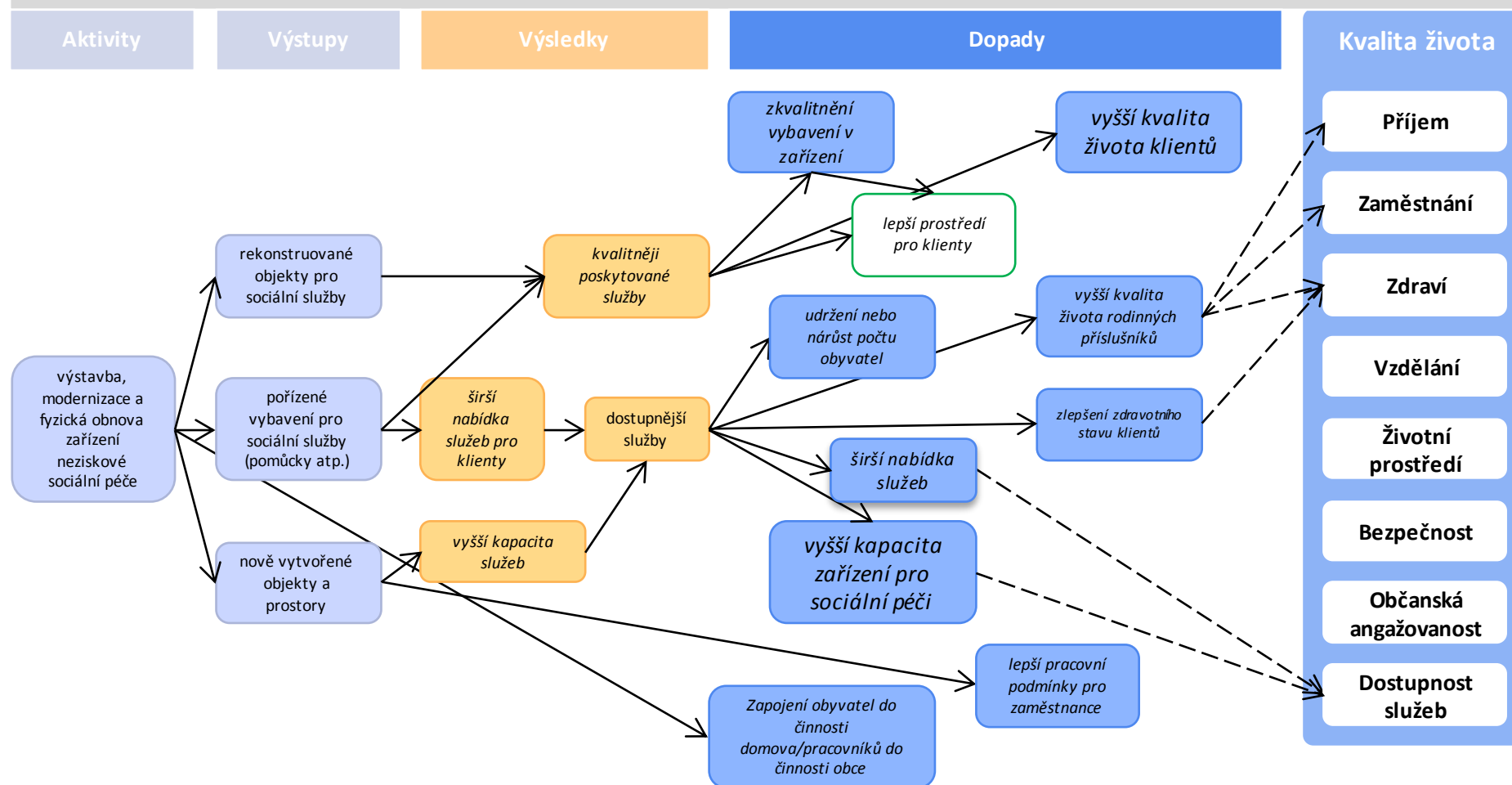

PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální péče

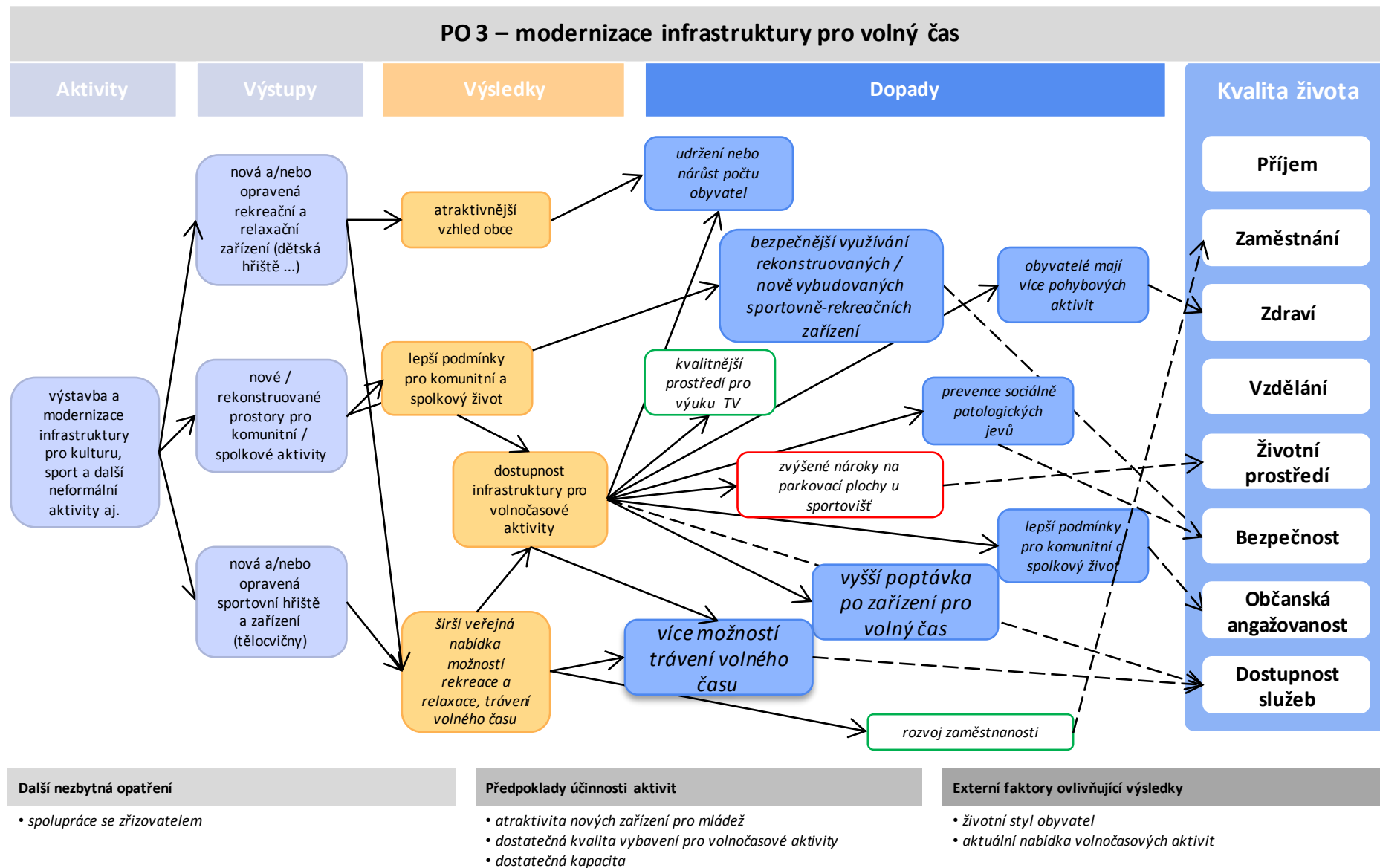

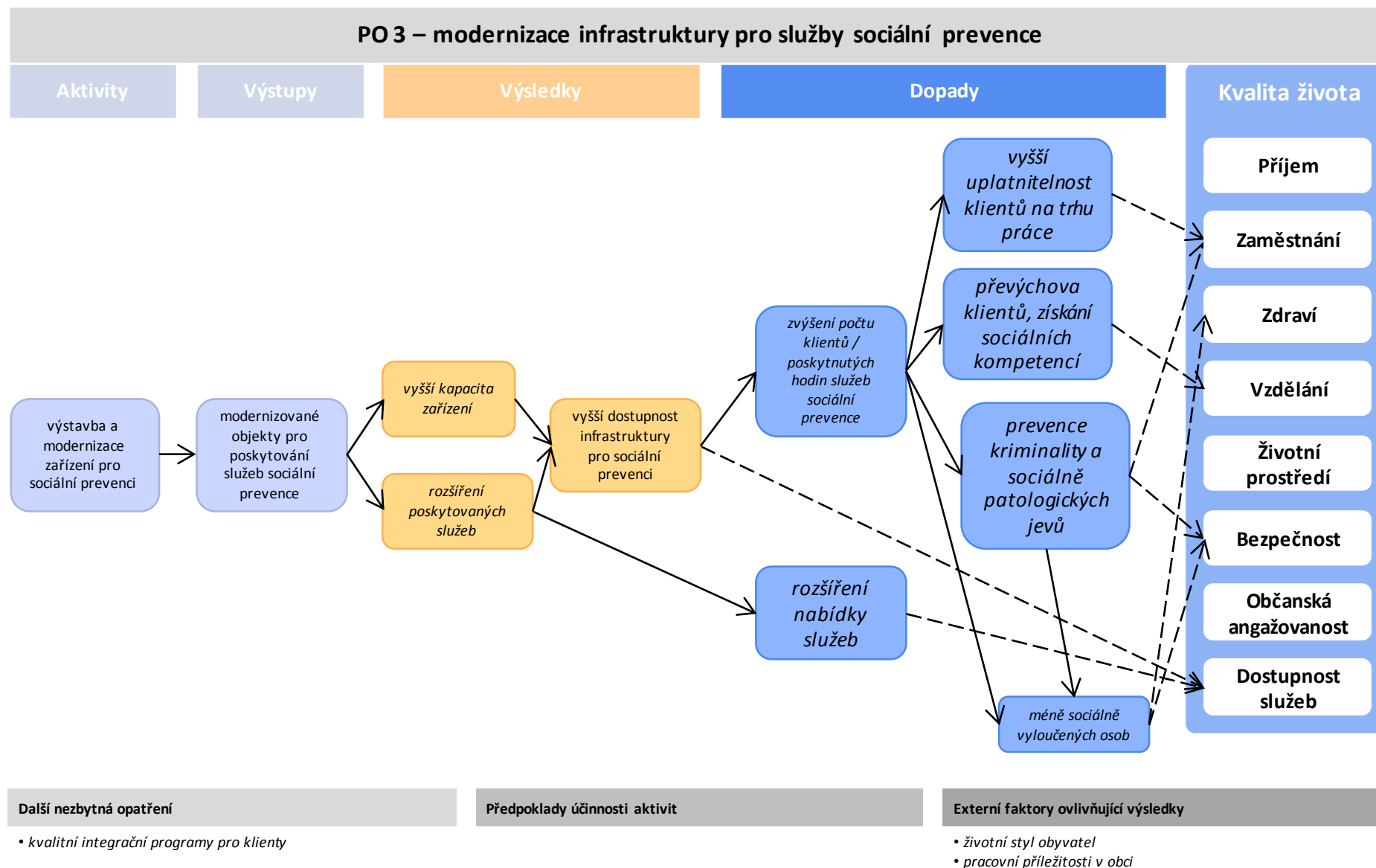
Další nezbytná opatření

Předpoklady účinnosti aktivit

- dostatek zdrojů pro spolufinancování
- zpracované standardy sociální služby

Externí faktory ovlivňující výsledky

5.3 Socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin a její vývoj

EQ 3: Jaká je socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin ve vymezených územích a její vývoj od roku 2007?

EQ 3.1: Jaká byla socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin v roce 2007?

EQ 3.2: Jaká je socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin v roce 2014?

EQ 3.3: Jaké trendy ve vývoji socio-ekonomické situace a kvalitě života cílových skupin lze identifikovat ve sledovaném období?

EQ 3.4: U kterých oblastí veřejného života lze předpokládat, že jejich změna byla způsobena spíše jinými faktory, než intervencemi ROP JV?

Odpověď na evaluační otázku a podotázky

Socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin se ve vymezených územích příliš neliší od situace v ostatních částech daného kraje, resp. celého státu. To platí i o vývoji základních ukazatelů (jako např. regionální HDP, počet obyvatel, míra nezaměstnanosti nebo návštěvnost regionu), který odrážel ekonomický vývoj nejen celého státu, ale také dopady celosvětové ekonomické krize.

V roce 2007, tedy v době před nástupem ekonomické krize, byla socio-ekonomická situace obyvatel vymezených území z hlediska dlouhodobých trendů velmi příznivá, což se odráželo např. v nejnížší míře nezaměstnanosti nebo kladném migračním saldu. HDP na obyvatele obou Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje činilo v přepočtu na 1 obyvatele 317 tisíc Kč.

V posledních cca 3 letech, tedy po skončení ekonomické krize, se socio-ekonomická situace obyvatel vymezených území opět zlepšuje a ukazatele vývoje dosahují hodnot před ekonomickou krizí. HDP na obyvatele obou Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje činilo (v roce 2012) v přepočtu na 1 obyvatele 334 tisíc Kč.

Ve sledovaném období se trendy v socio-ekonomické situaci obyvatel měnily podle dopadů ekonomické krize, tzn., že většina základních vývojových ukazatelů do roku 2008 rostla, v období 2009–2010 klesala a od roku 2011 opět roste. Vzhledem k tomu, že struktura ROP JV a jeho alokace na vybraná témata byla stanovena již před vypuknutím ekonomické krize, nebylo možné nově trendy ve vývoji příliš zohledňovat a reagovat tak na změnu v poptávce cílových skupin.

Vzhledem k velkým dopadům ekonomické krize, určité setrvačnosti dlouhodobých trendů (např. porodnost) a relativně nízké alokaci ROP JV je obtížné nalézt oblasti veřejného života, které by byly ovlivněny převážně intervencemi ROP JV.

Zdůvodnění odpovědi

Za účelem odpovědi na tuto EQ byla provedena dílčí analýza socio-ekonomické situace a kvality života cílových skupin. Podrobné výsledky této analýzy vč. zdrojů dat jsou obsaženy v kap. 7.5, následuje shrnutí výsledků.

Základní charakteristika území

Správní obvody obcí Třebíč a Pohořelice představují důležitá území z hlediska dopravního napojení. ORP Třebíč je převážně zemědělská oblast s průmyslovým centrem, kterou lze ale označit jako tzv. vnitřní periferii, ORP Pohořelice je turisticky atraktivním územím s převažující funkcí bydlení za výrazné spádovosti do krajského města Brna.

ORP Pohořelice je ve srovnání s ORP Třebíč rozsahem svého území čtyřikrát menší, má sedmkrát méně obcí a pětkrát méně obyvatel.

Demografická struktura

Demografický vývoj v průběhu sledovaného období se v rámci řešených ORP odlišuje v několika segmentech. ORP Třebíč je charakteristické postupným odlivem obyvatelstva a jeho stárnutím. To se projevuje i ve snižování počtu dokončených bytů a v záporném migračním saldu. Naproti tomu ORP Pohořelice se vyznačuje zvyšujícím se počtem obyvatel, které je způsobeno kladným migračním saldem. V souladu s rostoucím počtem populace se zvyšuje i počet nově dokončených bytů. V roce 2013 bylo v ORP Pohořelice dokončeno čtyřnásobně více bytů nežli na počátku sledovaného období.

Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost

ORP Třebíč se nachází v dopravně ne zcela výhodné poloze. Ač je území protkáno hustou silniční sítí, kromě silnice I. třídy č. 23 se jedná především o silnice druhé a nižší třídy. ORP Pohořelice se nachází v dopravně výhodnější poloze – jižně od krajského města Brna ve směru ke státním hranicím s Rakouskem. Územím prochází rychlostí komunikace R52 (na kterou navazuje silnice I/52), která je součástí mezinárodní komunikace E461. Zbylé silnice jsou řazeny zpravidla do II. třídy. Ve sledovaném období nedošlo k výstavbě nových spojení mezi regionálními sídly, probíhala pouze výstavba obchvatů vybraných sídel a rekonstrukce řady stávajících úseků (zejména II. třídy).

S rozvojem ekonomiky docházelo v průběhu období 2000–2010 k nárůstu intenzity dopravy, především na hlavních tazích. Frekvence dopravy bývá ovlivňována také pravidelnou dojížděnou obyvatel do regionálních center (především v ORP Pohořelice).

Nehodovost v Kraji Vysočina a v Jihomoravském kraji vykazuje shodný trend vývoje jako v celé republice, který je charakteristický celkovým postupným poklesem počtu hlášených nehod. Trend je ale výrazně ovlivněn průběžnými změnami pravidel hlášení dopravních nehod. Reálná nehodovost se naopak průběžně zvyšuje, přičemž v obou krajích nehodovost roste v posledních letech rychleji než v celé ČR.

Dopravní obslužnost území je zajišťována 15 dopravními společnostmi. Ty v dostatečné míře zajišťují přepravu osob za prací i do škol. Ve sledovaném období byl dokončen integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, což mělo důsledek na množství spojů veřejné hromadné dopravy a na zvýšení poptávky dopravců po obnově a doplnění vozového parku.

Ekonomická situace regionu

Regionální HDP (na 1 obyvatele) Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje meziročně rostlo do roku 2008 (průměrně o 6,3 %), poté kleslo (meziročně o 2 %) a od roku 2011 opět roste.

Vybraná ORP Třebíč a ORP Pohořelice se vyznačují téměř stejným podílem osob v produktivním věku. Z hlediska absolutních údajů však v ORP Třebíč dochází k jejich poklesu, v ORP Pohořelice naopak k nárůstu jejich počtu. Nezaměstnanost byla identifikována vyšší v ORP Třebíč (v roce 2007: 8,6 %; v roce 2014: 8,6 %), než v ORP Pohořelice (v roce 2007: 6,2 %; v roce 2014: 7,3 %). Shodně v obou územích byl zaznamenán pokles míry nezaměstnanosti do roku 2008, v období 2008–2010 nárůst na dvojnásobek a po roce 2010 opět pokles. Ekonomické subjekty působící v řešených územích se orientují především na ekonomické odvětví: obchod, ubytování, stravování a pohostinství.

Zatímco ORP Třebíč se potýká se 4 sociálně vyloučenými lokalitami, v ORP Pohořelice nebyla identifikována žádná. Při porovnání údajů za kraje se v Kraji Vysočina nachází celkem 12 lokalit, v Jihomoravském kraji 13, přičemž 10 se nachází v Brně.

Občanská vybavenost území

Úroveň občanské vybavenosti v jednotlivých ORP odpovídá exponovanosti jejich polohy a velikosti území správního obvodu. Obce ORP Pohořelice plní především funkci obytnou, a tak na území ORP se nachází nejnutnější zařízení, kterými jsou mateřské školy, základní školy, pobočky České pošty, knihovny apod. V Třebíči, jakožto v bývalém okresním městě, se nacházejí navíc zařízení s širším spádovým územím, jako je např. okresní nemocnice nebo střední školy. V obou ORP se občanská vybavenost výrazně nezměnila, pouze docházelo k její kvalitativní obnově. Dle zhodnocení zpracovatele je dostupnost občanské vybavenosti v řešených ORP adekvátní. Ve sledovaném období byl posilován trend zvyšování kvality poskytovaných služeb, v některých případech i na úkor kapacity.

Cestovní ruch

ORP Třebíč i ORP Pohořelice se nacházejí na území krajů s vysokým potenciálem cestovního ruchu. V obou ORP se nacházejí četné památky, přírodní i kulturní, a turistická střediska, která jsou návštěvníky vyhledávána. Mezi ně patří například památky UNESCO v Třebíči či vodní nádrž Nové Mlýny, v jejíž blízkosti vznikl ve sledovaném období aquapark s celoročním provozem. Vývoj ukazatelů cestovního ruchu byl ve sledovaném období příznivější v Jihomoravském kraji (nárůst počtu hostů, stagnace počtu přenocování) než v Kraji vysočina (stagnace počtu hostů, pokles počtu přenocování).

Životní prostředí

Životní prostředí v řešených ORP je v relativně dobrém, stabilizovaném stavu. Existuje mnoho faktorů, které však mají na kvalitu životního prostředí negativní vliv. Jedním z nich je existence nevyužívaných průmyslových a zemědělských areálů či nevyhovující fyzický stav veřejných prostranství. V souvislosti s tradičním zemědělským zaměřením obou ORP, vyskytuje se zde velký počet opuštěných areálů. Na území ORP Třebíč bylo nalezeno 7 nevyužívaných (nebo jen zčásti využívaných) areálů, na území ORP Pohořelice 3 areály. Revitalizace těchto ploch představuje znovuzískání vysoce exponovaných lokalit v rámci obcí. Během sledovaného období nedošlo k žádným výrazným změnám v kvalitě životního prostředí.

5.4 Socio-ekonomická situace a kvalita života bez intervence

EQ 4: Jaká by byla socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin ve vymezených územích bez uskutečněné pomoci strukturálních fondů Evropské unie a specificky bez uskutečněné pomoci Evropského fondu pro regionální rozvoj?

EQ 4.1: Jaký dopad měly intervence ROP JV na socio-ekonomickou situaci a kvalitu života cílových skupin?

EQ 4.2: Jaká by byla socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin ve vymezených územích bez intervencí ROP JV?

Odpověď na evaluační otázku a podotázky

Na základě provedené evaluace lze usuzovat, že bez uskutečněné pomoci strukturálních fondů EU (ERDF, ROP JV) by se socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin ve vymezených územích v zásadních parametrech nelišila od té současné. ROP JV se zaměřoval především na zvýšení kvality veřejných infrastruktur a služeb a měl dopady především na tu část cílových skupin, která byla projekty přímo ovlivnitelná (např. uživatelé podpořených zařízení). Efekt intervencí ROP JV pak zkracoval horizont realizace či představoval přidanou v dostupné kvalitě služby. Z konkrétních přínosů ROP JV je třeba zmínit vytvoření 109 nových pracovních míst ve vymezených územích.

Dopady podpořených projektů byly zaměřeny primárně na zvýšení kvality poskytovaných služeb, méně pak na zvýšení jejich kapacity. Dopad na cílové skupiny byl shledán především ve zvýšení kvality služeb poskytovaných podpořenými subjekty, a to ve všech podporovaných oblastech. Za nejvýznamnější dopady ROP JV ve vymezených územích lze považovat vytvoření více než 100 pracovních míst, zvýšení bezpečnosti cyklistické dopravy, zvýšení komfortu jízdy po rekonstruovaných komunikacích a jízdy v prostředcích veřejné dopravy, zvýšení informovanosti a nabídky trávení volného času (vč. nově zpřístupněných památek), zvýšení estetičnosti obcí a v neposlední řadě zkvalitnění vzdělávací a zdravotnické infrastruktury a infrastruktury pro sociální služby.

Z prostředků ROP JV se sice realizovala řada užitečných a žádaných projektů, nicméně z kvantitativního hlediska by situace bez podpory byla v zásadě podobná té po podpoře. Pokud je kvalita života obyvatel definována prostřednictvím 8 domén kvality života podle konceptu OECD (příjem, zdravotní stav, vzdělanost atd.), nedošlo v důsledku ROP JV k zásadním změnám v situaci cílových skupin na úrovni vymezených domén. Dopadem na kvalitu života cílové skupiny v pojetí hodnocení je chápán identifikovaný dopad intervence ROP, který má vazbu na některou z domén kvality života. ROP JV pozitivně ovlivňoval domény kvality života, dosahoval pozitivních efektů v konkrétních lokalitách a pro konkrétní cílové skupiny minimálně v úrovni zvyšování kvality a dostupnosti infrastruktur a služeb (žáci podpořených škol, klienti zařízení sociální péče apod.). S výjimkou oblasti zaměstnanosti se ukazatele jako příjem, zdravotní stav, vzdělanost... populace na úrovni ORP nezměnil takovým způsobem, aby to bylo možné přičíst účinkům ROP JV. Nutno dodat, že vzhledem k alokaci a zaměření ROP JV nebylo ani možné dosáhnout znatelnějších výsledků a dopadů na kvalitu života (jako např. při výstavbě velkého výrobního závodu a vytvoření stovek pracovních

míst). Dále je zřejmé, že některé projekty by byly realizovány i bez podpory ze strukturálních fondů EU (především v situaci, kdy žadatelem je krajský úřad; často ale v menším rozsahu).

Zdůvodnění odpovědi

V průběhu realizace zakázky byla identifikována řada dopadů ROP JV na socio-ekonomickou situaci a kvalitu života cílových skupin.

Z provedených individuálních polostrukturovaných hloubkových rozhovorů a konzultací s příjemci dotací a z on-line dotazníkového šetření²⁷ vyplynulo, že efekty ROP JV mají spíše kvalitativní než kvantitativní charakter. Prakticky ve všech podpořených projektech bylo smyslem projektů zvýšení kvality poskytovaných služeb, výjimečně také zvýšení jejich kvantity.

Následuje hodnocení dopadů, které je strukturováno podle oblastí podpory. V případě kvantifikovatelných dopadů jsou tyto očistěny o trend v dané oblasti (kontrafaktuální analýzou), nebo alespoň porovnány s vývojem ve vyšší územně-správní jednotce, a to ve vymezeném časovém období (viz záhlaví předmětných tabulky).

Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu (PO 1, OP 1.1)

V OP 1.1 byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Vyšší komfort jízdy po komunikacích	velmi vysoká
Vyšší plynulost dopravy	velmi vysoká
Vyšší bezpečnost účastníků dopravy	velmi vysoká
Méně dopravních nehod	velmi vysoká
Zrychlení přepravy osob a zboží	vysoká
Méně hluku a emisí z dopravy v okolí projektu	vysoká
Nižší výskyt kongescí	střední
Menší opotřebení vozidel	střední

Počet respondentů: 3

²⁷ Respondenty byli úspěšní i neúspěšní žadatelé o dotaci z celého ROP JV (tj. nejen z vymezených území). Šetření názorů žadatelů/příjemců bylo provedeno primárně za účelem verifikace zjištění z hloubkových rozhovorů a konzultací, v rámci kterých zpracovatel identifikoval dopady ROP JV. Respondenti primárně identifikovali, zda daný dopad nastal, a pokud ano, tak sekundárně určovali na základě zkušenosti s prací s cílovými skupinami, do jaké míry je daný dopad významný. Jedná se tedy o relativní vyjádření vnímané významnosti dopadu. Šetření jiných zainteresovaných skupin, např. široké veřejnosti, se jeví jako alternativa k šetření žadatelů/příjemců, nicméně by patrně vedlo k obdobným výsledkům (žadatelé/příjemci mají dostatečnou znalost situace cílových skupin). Ohodnocenou významnost dopadu je z tohoto důvodu a z důvodu nízké návratnosti u některých oblastí podpory považovat za doplňkový výstup.

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet dopravních nehod na podpořených úsecích	55	31	-24	-44%	+1	+2%	Double Difference analýza
Četnost výskytu kongescí	0	0	0	–	–	–	Měření „před a po“

V průběhu sledovaného období došlo k výraznému snížení nehodovosti na podpořených úsecích (o 24 nehod, tj. 44 %) ²⁸. Pokles je ale dán změnou pravidel pro hlášení dopravních nehod. Kontrafaktuální analýzou byl zjištěn totožný trend i u nepodpořených úseků, z čehož vyplývá, že efekt intervencí ROP JV na tento ukazatel byl téměř nulový. Přesto byl pokles dopravních nehod příjemci hodnocen jako jeden z nejvýznamnějších dopadů ROP JV v oblasti dopravní infrastruktury.

Vzhledem ke skutečnosti, že u žádného z projektů ROP JV ve vymezených územích nebyl identifikován dopad na snížení četnosti kongescí (jak bylo v počáteční fázi projektu zpracovatelem předpokládáno), nebylo možné vliv intervencí ROP JV kvantifikovat. Na druhou stranu byly identifikovány významné dopady ROP JV na zvýšení plynulosti dopravy a na snížení výskytu kongescí.

Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy (PO 1, OP 1.2)

V OP 1.2 byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Zatraktivnění cestování veřejnou hromadnou dopravou	velmi vysoká
Vyšší komfort v prostorách veřejné hromadné dopravy	velmi vysoká
Vyšší bezpečnost v prostorách veřejné hromadné dopravy	velmi vysoká
Preference veřejné hromadné dopravy před individuální automobilovou dopravou	vysoká
Pohodlnější cestování prostředky veřejné hromadné dopravy	vysoká

²⁸ Zdroj: Policie ČR / CDV – Jednotná dopravní vektorová mapa (<http://www.jdvm.cz/>)

Snížení emisí dopravních prostředků veřejné hromadné dopravy

nízká

Počet respondentů: 20

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet přepravených cestujících VHD (Kraj vysočina + Jihomoravský kraj)	75 408 100	85 264 600	9 856 500	+13%	–	–	Měření „před a po“

Ve sledovaném období se zvýšilo využití veřejné hromadné (autobusové) dopravy v Kraji Vysočina a Jihomoravském kraji o cca 10 mil. osob/rok (o 13 %) ²⁹. Pro porovnání s trendem na úrovni celé ČR je tento vývoj poměrně příznivý, jelikož ve všech krajích ČR klesla přeprava osob autobusovou dopravou o 10 %. Na druhou stranu je zřejmé, že na počet přepravených osob bude mít vliv řada jiných faktorů (preferenze automobilové dopravy, počet přestupů aj.), než samotné intervence ROP JV (přestupní terminály, nízkopodlažní autobusy apod.).

Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu (PO 1, OP 1.4)

V OP 1.4 byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Vyšší bezpečnost cyklistů	klíčová
Komfortnější průběh jízdy na kole	velmi vysoká
Zvýšení atraktivity cyklodopravy v místě realizace projektu	velmi vysoká
Plynulejší pohyb cyklistů	velmi vysoká
Méně hluku a emisí z automobilové dopravy v okolí komunikací	střední

²⁹ Zdroj: MDČR – Ročenka dopravy ČR (<https://www.sydos.cz/cs/rocenky.htm>)

(silnic)

Počet respondentů: 16

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet nehod cyklistů a chodců na původních úsecích komunikace	1	0	-1	-100%	-2	-200%	Double Difference analýza
Počet cyklistů na původních úsecích komunikace	80*	93**	+13	+16%	+14	+18%	Double Difference analýza

Vysvětlivky: * celoroční odhad denní intenzity podle sčítání 2010 (ŘSD); ** celoroční odhad denní intenzity podle sčítání 09/2014 (zpracovatel)

Nehody s účastí cyklistů (nebo chodců) nejsou v porovnání s běžnými dopravními nehodami příliš časté. Ve sledovaném období se na podpořeném úseku (úseku silnice III. třídy, který byl nahrazen bezpečným úsekem cyklostezky) snížil počet nehod s účastí cyklisty nebo chodce z 1 na 0³⁰. Na kontrolních úsecích se naopak zvýšil z 0 na 1. Vzhledem k nízkým (a z části nulovým) hodnotám nelze ze zjištěného trendu vyvodit věrohodný závěr o vlivu intervence ROP JV na nehodovost cyklistů na silnicích.

Hodnoceno bylo také, zda nová cyklostezka odvede cyklisty z původního úseku cyklotrasy vedeným po silnici III. třídy. Toto se bohužel nepotvrdilo, jelikož při provedeném sčítání³¹ byla na tomto úseku zaznamenána relativně vysoká intenzita cyklistické dopravy, dokonce o 13 cyklistů za den (tj. o 16 %) ³² vyšší než při posledním celostátním sčítání dopravy³³. Při porovnání s kontrolním vzorkem

³⁰ Zdroj: Policie ČR / CDV – Jednotná dopravní vektorová mapa (<http://www.jdvm.cz/>)

³¹ Sčítání provedl zpracovatel v září 2014.

³² Zdroje: zpracovatel; ŘSD ČR / CDV – sčítání dopravy 2005 a 2010 (<http://scitani2005.rsd.cz/>, <http://scitani2010.rsd.cz/>)

³³ Celostátní sčítání dopravy 2010 bylo zadáno ŘSD a provedeno sdružením CEDIVAMP.

obdobných úseků je tento nárůst ještě vyšší. Jistým omezením pro vyvozování závěrů je skutečnost, že uvedené hodnoty celodenních intenzit cyklistické dopravy jsou standardizovanými koeficienty³⁴ přepočítávány a stanoveny jako celoroční průměry. Zároveň byla v rámci monitoringu návštěvnosti cyklostezek³⁵ zjištěna poměrně vysoká frekvence cyklistů i na nových úsecích.

Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch (PO 2, OP 2.1)

V OP 2.1 byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Vyšší nabídka trávení volného času	velmi vysoká
Pamětihodnosti a atraktivita v regionu jsou více navštěvovány	velmi vysoká
Turisté / návštěvníci lépe znají nabídku služeb a atraktivit regionu	vysoká
Zvýšení příjmů z cestovního ruchu pro obce a kraj	střední
Vyšší odbyt pro ubytovací, stravovací a další služby související s turismem v regionu	střední
Vytvoření nebo udržení pracovních míst v cestovním ruchu	střední
Vyšší kvalita ubytovacích služeb	nízká

Počet respondentů: 38

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet vytvořených pracovních míst	43	152	+109	+252%	+109	+252%	Double Difference analýza
Počet návštěvníků památek / atraktivit*	12 208**	47 427	+35 219	+288%	–	–	Měření „před a po“

Poznámka: * Ukazatel dopadu relevantní také pro PO 2, OP 2.2. ** počet návštěvníků v roce 2010

³⁴ Viz TP 189, Stanovení intenzit dopravy na pozemních komunikacích (EDIP s.r.o.; II vydání 2012)

³⁵ Např. Monitoring návštěvnosti vybraných cyklostezek v regionu NUTS2 Jihovýchod (Partnerství, o.p.s.; 2012)

Jedním z hlavních dopadů ROP JV v oblasti cestovního ruchu bylo vytvoření pracovních míst. Ve sledovaném období vzrostl tento počet ve vymezených územích o 109 míst (především zásluhou projektu Aquaparku v Pasohlávkách; tj. o 252 % u podpořených subjektů)³⁶. Vzhledem k tomu, že kontrolní (nepodpořený) vzorek subjektů nevytvořil ve stejném období žádná nová pracovní místa³⁷, lze tento nárůst přičíst právě ROP JV.

Vliv ROP JV se také pozitivně projevil v nárůstu návštěvnosti památek, a to o 35 tis. návštěvníků/rok (tj. o 288 %)³⁸. Vzhledem k tomu, že relevantními (a již dokončenými projekty) byly památky v Třebíči, lze se domnívat, že turisté je navštíví v rámci jedné návštěvy města, a tudíž počet unikátních turistů je cca třetinový³⁹. Na zvýšení návštěvnosti se dozajisté podílel také identifikovaný trend celkového zvýšení návštěvnosti Kraje Vysočina v období 2010–2013 (o 11 %)⁴⁰.

Rozvoj služeb v cestovním ruchu (PO 2, OP 2.2)

V OP 2.2 byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Turisté / návštěvníci lépe znají nabídku služeb a atraktivit regionu	velmi vysoká
Rozšíření nabídky trávení volného času	vysoká
Pamětihodnosti a atraktivita v regionu jsou více navštěvovány	vysoká
Turisté / návštěvníci zůstávají v regionu delší dobu	vysoká
Zvýšení příjmů z cestovního ruchu pro obce a kraj	střední
Ubytovací a stravovací zařízení v regionu jsou více navštěvována	střední

Počet respondentů: 32

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet příjezdů	1 596 815	1 555 781	-41 034	-3%	–	–	Měření „před“

³⁶ Zdroj: příjemci dotace; zadavatel (eCBA)

³⁷ Zdroj: nepodpoření žadatelé o dotaci

³⁸ Zdroj: MKS Třebíč

³⁹ Hodnocena byla návštěvnost 3 památek, z nichž 2 nebyly na počátku sledovaného období zpřístupněné.

⁴⁰ Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>)

hostů do regionu							a po“
Počet přenocování v regionu	3 491 290	3 298 584	-192 706	-6%	–	–	Měření „před a po“

Marketingové aktivity ROP JV měly dopad na území obou podporovaných krajů. Ve sledovaném období (2007–2013) klesla návštěvnost obou krajů o 41 tis. návštěvníků/rok (tj. o 3 %) ⁴¹. Tento pokles je ještě výraznější v porovnání s trendem v celé ČR, jelikož návštěvnost všech krajů vykazovala ve stejném období v součtu nárůst o 7 %.

Podobně jako ukazatel počtu hostů v regionu se ve sledovaném období vyvíjel ukazatel počtu přenocování v regionu, který klesl o 193 tisíc přenocování (tj. o 6 %) ⁴². Vývoj v Kraji Vysočina a Jihomoravském kraji zhruba odpovídal celorepublikovému trendu, který vykazoval pokles o 4 %.

Revitalizace veřejných prostranství (PO 3)

V PO 3 v oblasti revitalizace veřejných prostranství byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Příjemnější a estetičtější prostředí v obci	velmi vysoká
Lepší podmínky pro spolkový a kulturní život v obci	vysoká
Bezpečnější pohyb po obci	vysoká
Zajištění služeb a občanské vybavenosti v obci	střední
Zvýšení hodnoty nemovitostí v obci	střední

Počet respondentů: 21

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet obyvatel v podpo-	54 460	53 270	-1 190	-2%	–	–	Měření „před a po“

⁴¹ Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>)

⁴² Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>)

řeny obcí*							
Počet dokonče- ných bytů v podpoře- ných obcích*	102	87	-15	-15%	–	–	Měření „před a po“
Saldo migrace v podpoře- ných obcích*	-106	-241	-135	+127%	–	–	Měření „před a po“

Poznámka: * Ukazatel dopadu relevantní také pro ostatní intervence PO 3.

Odrazem kvalitního místa pro život je také populační stabilita sídla, kterou lze vyjádřit prostřednictvím vývoje ukazatelů počtu obyvatel, počtu dokončených bytů a (kladného) salda migrace. Ve sledovaném období počet obyvatel v obcích, ve kterých byl realizován alespoň jeden projekt z PO 3 (bez ohledu na typ modernizované infrastruktury) příliš nezměnil (snížil se o téměř 1 200 obyvatel, tj. o 2 %)⁴³. Tento trend odpovídal průměrnému trendu v celém regionu Jihovýchod (nárůst o 2 %).

V případě ukazatele počtu dokončených bytů došlo ve stejném období k mírnému poklesu (o 15 dokončených bytů/rok, tj. o 15 %)⁴⁴. V porovnání se situací v obou celých krajích se jedná ještě o příznivý vývoj, jelikož v jejich případě byl pokles o 39 %.

Podobně si podpořené obce vedly v případě ukazatele migračního salda, ve kterém sice zdvojnásobily úbytek počtu obyvatel (o 135 obyvatel/rok, tj. o 127 %)⁴⁵, nicméně situace v obou krajích byla podstatně méně příznivá – z výrazně kladného salda na počátku období se stalo prakticky nulové saldo.

Modernizace infrastruktury pro vzdělávání (PO 3)

V PO 3 v oblasti modernizace infrastruktury pro vzdělávání byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Kvalitnější vybavení pro výuku	velmi vysoká
Přívětivější prostředí pro výuku ve školách	velmi vysoká
Zvýšení dovedností žáků	vysoká
Vyšší zájem žáků o výuku	vysoká

⁴³ Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>)

⁴⁴ Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>)

⁴⁵ Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>)

Zlepšení studijních výsledků žáků	střední
Vyšší zaměstnatelnost rodičů předškolních dětí	nízká

Počet respondentů: 44

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2009)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet přihlášek do školských zařízení	8	13	+5	+70%	+2	+26%	Double Difference analýza

Ve sledovaném období stoupla atraktivita podpořených škol, vyjádřená počtem žáků ze spádových oblastí jiných škol, v průměru o 5 žáků/školu (tj. o 70 %) ⁴⁶. Po provedení kontrafaktuální analýzy tohoto dopadu je reálný nárůst nižší ⁴⁷, a to zhruba čtvrtinový. Očištěný dopad je nižší mj. z důvodu efektu substituce ⁴⁸, který nastává v důsledku cíleného „přetahování“ žáků z jiných škol ⁴⁹.

Modernizace zdravotnické infrastruktury (PO 3)

V PO 3 v oblasti modernizace zdravotnické infrastruktury byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Vyšší bezpečnost pacientů	klíčová
Kvalitnější lékařská péče	velmi vysoká
Zkrácení doby vyšetření a/nebo léčby	velmi vysoká
Vyšší zájem o péči v rekonstruovaném / vybaveném zařízení	vysoká
Kratší rekonvalescence a pracovní neschopnost pacientů / klientů	vysoká
Vyšší atraktivita zařízení jako zaměstnavatele	vysoká
Rozšíření nabídky dalších (nelékařských) služeb	vysoká

⁴⁶ Zdroj: příjemci dotace

⁴⁷ Zdroj: nepodpoření žadatelé o dotaci

⁴⁸ Efekt substituce představuje situaci, kdy se nárůst hodnoty u jednoho subjektu projeví prokazatelně v poklesu hodnoty u druhého subjektu.

⁴⁹ Zdroj: konzultace s žadateli/příjemci

Počet respondentů: 2

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet výkonů* zdravotnických zařízení	87 066	91 355	+4 289	+5%	–	–	Měření „před a po“

Poznámka: Do počtu výkonů zařazeny pouze výkony spojené s rehabilitací.

Rekonstrukce části Třebíčské nemocnice, konkrétně pavilonu pro matku a dítě, vedla mj. k lepší péči v oblasti rehabilitací. V rámci tohoto ukazatele se ve sledovaném období počet výkonů mírně zvýšil o 4 tis. výkonů/rok (tj. o 5 %) ⁵⁰. I když se zvýšila kapacita a kvalita zařízení, není ale jisté, do jaké míry byl nárůst počtu výkonů způsoben projektem podpořeným z ROP JV, či jen vyšší poptávkou danou zdravotním stavem populace.

Modernizace infrastruktury pro služby sociální péče (PO 3)

V PO 3 v oblasti modernizace infrastruktury pro služby sociální péče byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Vyšší kapacita zařízení pro sociální péči	velmi vysoká
Vyšší kvalita života klientů	velmi vysoká
Rozšíření nabídky služeb	velmi vysoká
Zkvalitnění vybavení v zařízení	vysoká
Lepší pracovní podmínky pro zaměstnance	vysoká
Vyšší kvalita života rodinných příslušníků klientů	střední
Zlepšení zdravotního stavu klientů	střední

Počet respondentů: 10

⁵⁰ Zdroj: zástupce podpořeného zařízení

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Kapacita zařízení sociální péče	112	118	+6	+5%	+7	+6%	Double Difference analýza

Kapacita zařízení se ve sledovaném období ve vymezených územích nepatrně zvýšila (o 6 lůžek, tj. o 5 %) ⁵¹. Jelikož trendem u nepodpořených zařízení byla stagnace, resp. mírný pokles kapacity ⁵², je očištěný dopad téměř totožný jako hrubý.

Modernizace infrastruktury pro volný čas (PO 3)

V PO 3 v oblasti modernizace infrastruktury pro volný čas byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Vyšší nabídka možných sportů / rozšíření možností trávení volného času pro občany	velmi vysoká
Vyšší poptávka po využití rekonstruovaných / nově vybudovaných sportovně-rekreačních zařízení	velmi vysoká
Bezpečnější využívání rekonstruovaných / nově vybudovaných sportovně-rekreačních zařízení	velmi vysoká

Počet respondentů: 19

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2014)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet uživatelů	138 300	145 800	+7 500	+5%	–	–	Měření „před“

⁵¹ Zdroj: příjemci dotace; zadavatel (eCBA)

⁵² Zdroj: nepodpoření žadatelé o dotaci

zařízení pro volný čas							a po“
------------------------------	--	--	--	--	--	--	-------

Využití nové nebo modernizované infrastruktury pro volný čas (víceúčelová hřiště, tělocvičny) se vzhledem k jejich omezené kapacitě (pro mimoškolní aktivity jsou přístupné prakticky jen ve večerních hodinách) zvýšilo minimálně (o 7 500 uživatelů/rok, tj. o 5 %) ⁵³.

Modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence (PO 3)

V PO 3 v oblasti modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence byly identifikovány následující dopady:

Dopad	Významnost z pohledu žadatelů/příjemců
Vyšší uplatnitelnost klientů na trhu práce	velmi vysoká
Prevence kriminality a sociálně patologických jevů	velmi vysoká
Převýchova klientů, získání sociálních kompetencí	velmi vysoká
Rozšíření nabídky služeb	velmi vysoká
Nižší zdravotní rizika pro obyvatelstvo	nízká

Počet respondentů: 2

Následuje kvantifikace hlavních dopadů projektů podpořených v území vymezeném ORP Pohořelice a ORP Třebíč:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2010)	Hodnota po realizaci projektů (2011)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet hodin poskytnu- tých služeb sociální prevence	3 500	4 518	+1 018	+29%	+146	+4%	Double Difference analýza

Vzhledem ke skutečnosti, že předmětem projektů na modernizaci zařízení pro poskytování služeb sociální prevence bylo především zkvalitnění či rozšíření již poskytovaných služeb, byla hodnocena změna v počtu tzv. intervencí, vyjádřená pomocí času věnovanému klientům. Oproti roku před

⁵³ Zdroj: zástupci podpořených zařízení; zadavatel (eCBA)

realizací projektu bylo v loňském roce poskytnuto o téměř 500 hodin služeb sociální prevence více (tj. o 15 %)⁵⁴. Poptávka po službách podpořeného zařízení je ale v absolutním vyjádření vyšší (v roce po realizaci projektu bylo poskytnuto o více než 1 000 hodin, tj. o 29 %, více než před realizací projektu), ale vzhledem k finančním a časovým možnostem zařízení musí být poptávka uměle snižována množstvím času, který může klient v zařízení strávit. Jelikož obdobná zařízení v regionu taktéž rozšiřovala své služby⁵⁵, očištěným dopadem je nárůst pouze o 4 %.

⁵⁴ Zdroj: zástupce podpořeného zařízení

⁵⁵ Zdroj: nepodpořené žadatelé o dotaci

5.5 Naplnění očekávání od intervencí ROP JV

EQ 5: Splnila/plní pomoc ROP JV ve vymezených územích očekávání vyjádřená v teorii změny zjištěné dle EQ 1?

EQ 5.1: Byly naplněny očekávané efekty identifikované v teoriích změny?

Odpověď na evaluační otázku a podotázku

Podpora z ROP JV splnila ve vymezených územích očekávání vyjádřená prostřednictvím teorií změny s výhradou. Výsledky byly dosaženy v zásadě bez výhrad, nicméně některé dlouhodobé a obecně definované dopady byly programem obtížně ovlivnitelné (např. stabilizace osídlení). Pokud tento typ dopadu vyjadřuje očekávání od intervencí ROP, mohla být naplněna pouze omezeně, respektive, intervence ROP přispívaly k jejich naplňování, míra přímého příspěvku ROP je však spíše marginální.

Dvě třetiny definovaných hypotéz, které posuzovaly dopady prostřednictvím vybraných ukazatelů socio-ekonomického vývoje, byly potvrzeny. Podařilo se naplnit zejména předpokládané dopady, které mohly být projekty přímo ovlivnitelné (např. vytvoření nových pracovních míst nebo návštěvnost památek). Na druhou stranu se nepodařilo naplnit očekávané dopady, které byly projekty ovlivnitelné pouze nepřímo (např. snížení počtu dopravních nehod).

Zdůvodnění odpovědi

Pro posouzení splnění očekávání ROP JV vyjádřených v teoriích změny byla zvolena sada socio-ekonomických ukazatelů a na ně navázaných hypotéz o dopadu ROP JV. Následuje vypořádání jednotlivých hypotéz.

Hypotéza	Vypořádání	Komentář
H1: ROP JV přispěl ve vymezených územích k nižšímu výskytu kongescí.	hypotéza nepotvrzena	Žádný z projektů neřešil snižování počtu kongescí.
H2: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke snížení počtu dopravních nehod.	hypotéza nepotvrzena	Počet nehod ve sledovaném období sice klesl, ale z důvodu změny v pravidlech hlášení dopravních nehod. Po očištění ukazatel naopak nepatrně vzrostl (o 2 %).
H3: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení využívání veřejné hromadné dopravy.	hypotéza potvrzena	Počet cestujících se ve sledovaném období zvýšil (o 13 %) a podle názorů příjemce dotace a regionálních aktérů je to možné přičítat také intervencím ROP JV, nicméně není možné míru příspěvku ROP JV určit.
H4: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke snížení počtu nehod cyklistů na původních společných	hypotéza potvrzena	Ve sledovaném období došlo na původních úsecích komunikací ke snížení počtu nehod s účastí cyklistů/chodců, na obdobných nepodpořených

Hypotéza	Vypořádání	Komentář
úsecích komunikace.		úsecích došlo naopak k mírnému nárůstu. Teoreticky se tak nehodovost cyklistů snížila (o 200 %).
H5: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení využívání cyklostezek.	hypotéza potvrzena	Z dostupných studií vyplynulo, že nové cyklostezky jsou občany hojně využívány, nicméně intenzita cyklodopravy se na původních úsecích a po zohlednění trendu na nepodpořených úsecích taktéž zvýšila (o 18 %).
H6: ROP JV přispěl ve vymezených územích k vytvoření pracovních míst.	hypotéza potvrzena	Díky ROP JV byly vytvořeny desítky pracovních míst ve sféře cestovního ruchu. Nepodpořené subjekty s obdobným projektovým záměrem žádné nové pracovní místo nevytvořily. Počet pracovních míst se u podpořených subjektů podstatně zvýšil (o 252 %).
H7: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení počtu návštěvníků/turistů v regionu.	hypotéza nepotvrzena	Počet návštěvníků regionu se ve sledovaném období mírně snížil (o 3 %).
H8: ROP JV přispěl ve vymezených územích k prodloužení délky pobytu turistů v regionu.	hypotéza nepotvrzena	Počet přenocování v regionu se ve sledovaném období mírně snížil (o 6 %).
H9: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení počtu návštěvníků památek/atraktivit.	hypotéza potvrzena	Počet návštěvníků podpořených památek/atraktivit se ve sledovaném období výrazně zvýšil (o 288 %).
H10: ROP JV přispěl ve vymezených územích k udržení nebo nárůstu počtu obyvatel.	hypotéza nepotvrzena	Počet obyvatel se v podpořených obcích mírně snížil (o 2 %).
H11: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení poptávky po vzdělávacích zařízeních.	hypotéza potvrzena	Počet dětí ze spádových oblastí jiných škol se u podpořených škol ve sledovaném období zvýšil výrazněji než u nepodpořených škol (o 26 %).
H12: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení poptávky po službách zdravotnických zařízení.	hypotéza potvrzena	Počet výkonů podpořeného zdravotnického zařízení se ve sledovaném období mírně zvýšil (o 5 %).
H13: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení kapacity zařízení pro sociální péči.	hypotéza potvrzena	Projekty podpořené z ROP JV zvýšily kapacitu zařízení sociální péče ve vymezených územích nepatrně více než nepodpořená zařízení (o 6 %).
H14: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení poptávky po zařízeních pro volný čas.	hypotéza potvrzena	Poptávka po podpořených zařízeních pro volný čas se ve sledovaném období mírně zvýšila (o 5 %).
H15: ROP JV přispěl ve vymezených územích ke zvýšení počtu hodin poskytnutých služeb sociální prevence.	hypotéza potvrzena	Počet hodin poskytnutých služeb sociální prevence byl v zařízení podpořeném z ROP JV mírně vyšší než v nepodpořených zařízeních (o 4 %).

5.6 Čistý přírůstek ukazatelů ROP JV

EQ 6: Jaký je čistý přírůstek indikátorů ROP JV ve vymezených územích? (Tj. přírůstek po odečtení hodnoty, které by bylo dosaženo, kdyby pomoc ROP JV ve vymezených územích neproběhla.)

EQ 6.1: Jaký je hrubý přírůstek indikátorů ve vymezených územích?

EQ 6.2: Jakou měrou se ROP JV podílel na přírůstku indikátorů?

EQ 6.3: Jaký je čistý přírůstek indikátorů ve vymezených územích?

Odpověď na evaluační otázku a podotázky

Hodnoty čistého přírůstku indikátorů ROP JV se liší podle oblasti podpory, resp. podle typu žadatele, kdy zvláště krajské projekty by byly realizované i bez podpory ROP JV. Naopak, projekty v cestovním ruchu nebo projekty malých obcí by bez podpory realizované nebyly (nebo pouze ve velmi omezené míře).

ROP JV se podílel na přírůstku indikátorů různou měrou v celém možném rozmezí 0–100 %. Nejvyšší přínos ROP JV lze spatřovat u projektů budování cyklostezek (OP 1.4), výstavby nové infrastruktury cestovního ruchu (OP 2.1), výstavby infrastruktury pro vzdělávání nebo volný čas (PO 3), zčásti také podpory služeb pro cestovní ruch (OP 2.2) a modernizace infrastruktury pro služby sociální péče a/nebo sociální prevence (PO 3).

Naopak v případě projektů řešící kritický stav (pozemní komunikace (OP 1.1), tělocvičny (PO 3)) lze předpokládat, že by byly realizovány dříve či později i bez podpory z ROP JV (a efekt mrtvé váhy je tudíž 100%). Přínos ROP JV lze spatřovat ve zkrácení časového horizontu realizace investic a ve vyšší kvalitě řešení/staveb.

Zdůvodnění odpovědi

Následuje tabulkový přehled:

- **dosažených hodnot indikátoru** – hrubého přírůstku indikátoru (podle dat z IS Monit7+);
- **efektu mrtvé váhy** – přírůstku hodnot, kterého by příjemce velmi pravděpodobně dosáhl i bez podpory z ROP JV;
- **čistého přírůstku hodnot indikátoru** – odhadu rozsahu aktivit realizovaných i bez podpory z ROP JV.

Výpočet efektu mrtvé váhy je založen na výsledcích individuálních polostrukturovaných hloubkových rozhovorů s realizátory projektů a výsledcích on-line dotazníkového šetření příjemců dotace i neúspěšných žadatelů.

Oblasti podpory / monitorovací indikátory	Hrubý přírůstek indikátoru	Effekt mrtvé váhy	Čistý přírůstek indikátoru
1.1			
Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	5,15	5,15	0
Počet dalších dopravních staveb	4	4	0
Počet mostů	5	5	0
Počet protihlukových zdí	1	1	0
Počet zklidněných průtahů	2	2	0
1.2			
Poč.nov./modern.parkov.P+R, K+R, B+R z IAD na VHD	1	1	0
Počet nově pořízených ekologických vozidel ve VD	7	4	3
Počet nových elektronických systémů ve VHD	7	4	3
Počet nových nebo rek.přestupních terminálů ve VD	1	1	0
Počet parkovišť	1	1	0
Počet vytvořených parkovacích míst	68	61	7
1.4			
Délka nově vybudovaných cyklostezek	11,45	1,15	10,3
2.1			
Délka nově vybudovaných stezek pouze pro hippo a pěší	0,39	0,19	0,2
Počet doplň.zařízení-stezky s vylouč.motor.dopravy	7	0	7
Počet hotelů	1	0	1
Počet nově certifikovaných ubyt. zařízení v CR	3	0	3
Počet nově vybud.nebo zrekonstr.lůžek celkem	63	0	63
Počet nově vytvořených pracovních míst celkem	22	10	12
Počet nových a tech. zhodnocených TIC	1	1	0
Počet nových a tech.zhodn. objektů turist. infras.	4	2	2
Počet nových a zrek. ubyt. zařízení celkem	3	0	3
Počet penzionů	2	0	2
Počet podpořených projektů na rozvoj CR	1	1	0
Počet zrekonstruovaných památkových objektů	6	4	2
2.2			
Počet účastí na spec. veletrzích a výstavách	19	1	18
Počet vytv. propag. nebo market. produktů pro CR	83	30	53
Počet vytvoř.produktů pro orientaci a směřování návštěvníků	13	3	10
Počet vytvořených www stránek	2	1	1
Vybudovaná místa veřejného přístupu internetu	1	1	0
3.2			
Plocha nově vybud. objektů - sociální služby	83	0	83
Plocha nově vybudovaných objektů celkem	1609,45	1526,45	83
Plocha nově vybudovaných objektů pro vzdělávání	1526,45	1526,45	0
Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně	0,21	0,21	0

Oblasti podpory / monitorovací indikátory	Hrubý přírůstek indikátoru	Efekt mrtvé váhy	Čistý přírůstek indikátoru
Plocha reg.a revit.obj.urč.pro rozv.vzděl.(města)	4139,76	3438,76	701
Plocha regen. a revital. objektů ve městech celkem	4139,76	3438,76	701
Plocha regener. a revitaliz. území - ve městech	0,51	0,51	0
Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem	0,51	0,51	0
Počet nově vytvořených pracovních míst celkem	1	1	0
Počet vzděl. zařízení s novým/moderniz.vybavením	2	0	2
3.3			
Délka nových a rekonstr.místních komunikací celkem	0,27	0,15	0,12
Pl.reg. a revit.obj.pro soc.sl.a zdr. péče(venkov)	219,55	105	114,55
Plocha nově vybud. objektů - sociální služby	252,9	0	252,9
Plocha nově vybud. objektů pro zájm./volčas.aktiv.	1133	160	973
Plocha nově vybudovaných objektů celkem	2077	841,1	1235,9
Plocha nově vybudovaných objektů pro vzdělávání	691,1	691,1	0
Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně	0,35	0,16	0,19
Plocha reg. a revit.obj. urč. pro vzděl. (venkov)	1558,5	0	1558,5
Plocha reg. a revit.obj. ve venk.oblastech celkem	3249,13	105	3144,13
Plocha reg.a revit.obj.zájm a volnoč.pov. (venkov)	1471,08	0	1471,08
Plocha regener./revital. území - venkov	0,81	0,4	0,41
Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem	0,81	0,4	0,41
Plocha revit.nevyuž./ zanedb.areálů brownf.celkem	0,08	0	0,08
Počet nově vytvořených pracovních míst celkem	0,5	0	0,5
Počet parkovišť	5	1	4
Počet vytvořených parkovacích míst	36	19	17
Počet vzděl. zařízení s novým/moderniz.vybavením	3	0	3
3.4			
Plocha nově vybudovaných objektů celkem	2329	0	2329
Plocha nově vybudovaných objektů pro zdravotnictví	2329	0	2329
Plocha regener. a revitaliz. území - ve městech	0,25	0	0,25
Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem	0,25	0	0,25
Počet vzděl. zařízení s novým/moderniz.vybavením	6	6	0
Počet zdravot.zařízení nově vybav. spec. přístroji	1	0	1

5.7 Nezamýšlené dopady/efekty ROP JV

EQ 7: Existují nějaké nezamýšlené (pozitivní i negativní) dopady ROP JV ve vymezených územích?

EQ 7.1: Byly identifikovány nějaké nezamýšlené pozitivní dopady ROP JV?

EQ 7.2: Byly identifikovány nějaké nezamýšlené negativní dopady ROP JV?

Odpověď na evaluační otázku a podotázky

Intervence ROP JV vedly v některých případech také k nezamýšleným dopadům, a to jak pozitivním, tak i negativním. Tyto se liší podle oblastí podpory a podle konkrétních projektů. V porovnání se zamýšlenými dopady jsou však co do významu spíše marginální.

Projekty vedly k pozitivním efektům, které tvůrce programu primárně nepředpokládal. Nejčastěji se jednalo o podporu lokální zaměstnanosti nebo úsporu financí pro příjemce/zřizovatele podpořené zařízení.

Projekty měly v ojedinělých případech na příjemce nebo cílové skupiny také negativní efekty. Pro příjemce jimi byly nejčastěji zvýšené nároky na administrativu a nároky spojené s udržitelností projektu a provozními náklady investice, pro cílové skupiny především dopady na životní prostředí.

Zdůvodnění odpovědi

Mezi původně nezamýšlené pozitivní dopady lze řadit následující efekty:

- úspora financí pro příjemce/zřizovatele (uspořené finance je možné využít pro jiné investice);
- vznik zakázek na dodávku staveb/služeb pro místní dodavatele;
- rozvoj zaměstnanosti (tam, kde to nebylo zamýšlené), udržení pracovních míst;
- vyšší atraktivita/návštěvnost lokality s podpořeným projektem;
- rozvoj kombinované individuální a hromadné dopravy;
- vyšší uplatnitelnost žáků na SŠ;
- vyšší komplexita a komfortnější poskytování služeb;
- lepší prostředí pro klienty v modernizovaných objektech;
- kvalitnější prostředí pro výuku tělesné výchovy na sportovištích určených primárně široké veřejnosti.

Mezi (původně nezamýšlené) negativní dopady lze v případě některých projektů řadit následující efekty:

- zvýšená administrativa spojená s dotací;
- povinnost obnovy zboží po záruce v době udržitelnosti (např. ICT technologie);
- potřeba souvisejících/navazujících investic;
- při stavební činnosti dopady danou lokalitu (prašnost, hluchost, uzavírky), zábor zemědělsko-lesní půdy;
- při rekonstrukci komunikací dopad na objízdnu trasu (zvláště v případě kamionové dopravy);
- překračování nejvyšší povolené rychlosti na nových úsecích komunikace;
- narušení volné soutěže při podpoře ubytovacích zařízení;
- při zvýšení návštěvnosti ubytovacího/stravovacího zařízení větší zatížení personálu při jeho stejném počtu;
- dopady na životní prostředí zvýšení počtu turistů;
- zvýšení počtu automobilů (vyšší požadavky na parkování) v místech památek nebo jiných turistických atraktivit a u infrastruktury pro volný čas;
- zvýšení kriminality v důsledku koncentrace migrantů u zařízení poskytujících azylové apod. služby.

5.8 Převažující typ dopadu (pozitivní/negativní)

EQ 8: Pokud existují nějaké negativní dopady ROP JV ve vymezených územích, jaké dopady (pozitivní či negativní) a v jakém poměru převažují?

EQ 8.1: Pokud byly identifikovány nějaké negativní dopady ROP JV, jaké dopady (pozitivní či negativní) a v jakém poměru převažují?

Odpověď na evaluační otázku a podotázku

Negativní dopady intervencí ROP JV, i když v omezeném rozsahu, byly identifikovány především v souvislosti s podmínkami čerpání dotace (administrativa, udržitelnost) a dále na kvalitu životního prostředí. Přesto lze tvrdit, že pozitivní dopady mnohonásobně převyšují nad negativními.

Zdůvodnění odpovědi

Negativní dopady nejsou pro příjemce nebo cílové skupiny příliš závažné (v opačném případě by projekt nerealizovali), neohrožují přínosy projektů a s většinou z nich bylo počítáno již v době podání žádosti o dotaci.

V rámci individuálních polostrukturovaných hloubkových rozhovorů i on-line šetření byly negativní dopady cíleně dotazovány. Naprostá většina respondentů si žádný negativní dopad spontánně nevybavila, a pokud ano, vnímala ho jako nutné zlo.

5.9 Očekávané dopady do budoucna

EQ 9: Jaké dopady ROP JV ve vymezených územích lze do budoucna ještě předpokládat?

EQ 9.1: Jaké dopady již ukončených projektů lze očekávat v delším časovém horizontu?

EQ 9.2: Jaké dopady ještě nedokončených projektů lze očekávat?

Odpověď na evaluační otázku a podotázky

Dopady realizovaných projektů je možné pozorovat již v současné době, nicméně s postupem času bude obtížnější přínosy ROP JV prokázat v důsledku externích vlivů a dlouhodobých trendů.

V delším časovém horizontu, zvláště pokud bude rozsah významných projektů zmenšován a také vlivem externích faktorů, lze očekávat snižování míry dopadů ROP JV a jejich přičitatelnost intervencím ROP JV.

V blízké budoucnosti (po dokončení realizace probíhajících projektů) je možné očekávat navýšení výsledků intervencí s totožnými typy dopadů, nicméně tyto projekty budou mít na změnu v socio-ekonomické situaci a kvalitě života cílových skupin již menší dopad.

Zdůvodnění odpovědi

V horizontu cca 5 let lze očekávat stabilizaci dosažených výsledků a dopadů, které budou ale ovlivňovány stabilitou příjemců podpory a případnými úpravami rozsahu projektů po skončení doby udržitelnosti. Pro stabilitu výsledků a dopadů budou důležité reinvestice, případné úpravy rozsahu projektů se mohou odrazit např. v počtu pracovních míst nebo kapacitě zařízení. Postupem času se budou stále více projevovat externí vlivy (např. ekonomická situace v regionu, trendy v cestovním ruchu nebo vývoj porodnosti), které mohou působit pozitivně i negativně.

V případě projektů, které v době zpracování Závěrečné zprávy nebyly dokončeny (18 projektů ve vymezených územích), je možné očekávat obdobné dopady jako v případě hodnocených dokončených projektů. Výjimku tvoří projekt zaměřený na ICT infrastrukturu, jehož cílem je vybudování regionální sítě a očekávaným dopadem zvýšení dostupnosti Internetu (a následně dostupnosti služeb obecně) ve venkovském území.

6 NÁVRH DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ EVALUAČNÍ AKTIVITY ZADAVATELE

Doporučení pro budoucí monitoring a evaluace

V minulém programovém období nebyla zpravidla teorie změny a z ní vyplývající intervenční logika programů jasně a jednoznačně formulovaná, což s sebou nese mj. ztíženou hodnotitelnost jejich přínosů. Toto dílem platí i pro ROP JV 2007-2013, jak vyplývá z provedeného hodnocení teorie změny (viz kap. 5.1). Optimálně by intervenční logika měla zahrnovat tyto jasně definované prvky a k nim přiřazené monitorovací indikátory:

- *vstupy/zdroje* (vč. identifikovaných potřeb a dále také problémů a jejich příčin);
- *aktivity* (s tím, že aktivity by měly být zaměřeny na eliminaci příčin problémů);
- *výstupy* aktivit (vypovídající o rozsahu aktivit);
- *výsledky* intervence (s tím, že výsledky jsou vázány na změnu na straně příjemců/realizátorů);
- *dopady* programu (s tím, že dopady jsou vázány na změnu na straně cílové skupiny (veřejnosti) a vedou k naplnění cílů).

Jedním z nejvíce důležitých prvků intervenční logiky jsou definované cíle. Z definice cílů by mělo být možné usuzovat na žádoucí kvantifikovatelnou změnu dosaženou realizací aktivit (result focused, tj. cíl by měl napomáhat pochopit, jaká bude situace v dané oblasti po realizaci aktivit).

Cíle by měly být reálné (dosažitelné) a zároveň kvantifikovatelné (s využitím indikátorů). Indikátory by měly mít správně nastavené výchozí i cílové hodnoty (výchozí hodnoty bývají zpravidla nenulové). Plánovaný rozdíl hodnot by měl být realistický s ohledem na plánovanou výši podpory, intervenční logiku, formu podpory a očekávaný vývoj externích faktorů.

Doporučení pro realizaci budoucích dopadových evaluací

Jedním z cílů tohoto evaluačního projektu je otestování různých analytických metod v oblasti vyhodnocení dopadů ROP JV. Zpracovatel využil jak kvalitativní metody, tak i kvantitativní metody, v rámci kterých se pokusil v co největší míře využít kontrafaktuální evaluační přístupy. Následuje přehled hlavních doporučení, která zpracovatel zadavateli navrhuje zohlednit při plánování a realizaci budoucích evaluací dopadů ROP JV:

- u tematických oblastí, které již na úrovni strategie předpokládají spolupůsobení více veřejných intervencí (např. návštěvnost území byla ovlivněna intervencemi IOP, marketingem agentury CzechTourism apod.), je vhodné zahrnout do hodnocení i komplementární / synergické působení intervencí na daném území;
- v případě kvantitativně pojatých dopadových evaluací se jako vhodnější jeví provádět je podle podporovaných témat (např. dopravní obslužnost, cestovní ruch apod.), a to na území celého regionu – jednak je k dispozici větší vzorek podpořených (i nepodpořených) subjektů a jednak metodologie zacílená na konkrétní téma umožní provést výzkum více do hloubky;

- pro hodnocení dopadů na vymezeném území se jako vhodnější jeví kvalitativně nebo tematicky pojatá analýza (např. hodnocení dopadů na cestovní ruch na Novomlýnsku);
- v případě výraznějších územních disparit v rámci jednoho tématu je vhodné realizovat v předmětných lokalitách podrobné případové studie, které by pomohly odhalit důvody disparit;
- do evaluačního designu je vhodné zahrnout kromě kvalitativních analytických metod také kvantitativní metody, které jsou velmi užitečné pro vyčíslení dopadu. Odborná literatura⁵⁶ popisuje řadu metod vhodných pro evaluaci dopadu, jejich výběr a využití se liší v závislosti na typu dat (typu intervence, velikost území apod.):
 - Double Difference – představuje jednu z nejvyužívanějších kontrafaktuálních analytických metod, při které se zkonstruuje kontrolní vzorek nepodpořených (a nezávislých) subjektů/úseků/lokalit aj. U kontrolního vzorku, který obsahuje minimálně stejný počet subjektů jako vzorek podpořených subjektů, se předpokládá obdobný vývoj jako u podpořeného vzorku (tj. stejné externí vlivy). Rozdíl v dosažených hodnotách ukazatelů představuje čistý dopad intervence. Metoda je vhodná v případech, kdy je možné a účelné sestrojit dostatečně velký vzorek podpořených a kontrafaktuálních subjektů⁵⁷ (např. nehodovost na pozemních komunikacích, vytvořená pracovní místa, návštěvnost památek/atraktivit apod.),
 - Propensity Score Matching – metoda porovnávání hodnot ukazatelů mezi podpořenými a nepodpořenými subjekty. Kontrolní vzorek obsahuje pro každý podpořený subjekt právě jeden nepodpořený subjekt, který se svými parametry co nejvíce podobá podpořenému subjektu. Výhodou této a předchozí metody je zohlednění trendů v dané oblasti, efektu mrtvé váhy, efektu substituce aj., které jsou eliminovány srovnáním s nepodpořenými subjekty. Rozdíl v dosažených hodnotách ukazatelů představuje čistý dopad intervence. Metoda je vhodná v případech, kdy je možné a účelné ke každému podpořenému subjektu přiřadit jeden téměř totožný nepodpořený subjekt, ale oproti předchozí metodě je k dispozici menší počet podpořených subjektů⁵⁸ (např. kapacita zařízení pro služby sociální péče apod.),
 - regresní diskontinuita – jedná se o porovnání podpořených a nepodpořených subjektů na základě jednoho (nebo více) relativizovaného ukazatele (poměru dvou ukazatelů, např. počet přepravených cestujících přepočtený na počet spojů veřejné hromadné dopravy). Předpokládá se, že podpořeny byly subjekty dosahující nízkých hodnot tohoto poměru a že hranice mezi podpořenými a nepodpořenými subjekty není skokovitá (hodnoty poměru jsou před intervencí kontinuální). Čistý dopad je určen rozdílem mezi nejnížší hodnotou poměru z nepodpořených subjektů (který se nezměnil) a nejvyšší hodnotou poměru z podpořených subjektů (který se zvýšil v důsledku intervence). Tuto

⁵⁶ Např. Světová banka; Gertler P.J., Martinez S., Premand P., Rawlings L.B., Vermeersch C.M.J.; Impact Evaluation in Practice; 2011, nebo Světová Banka; Shahidur R.K., Gayatri B.K., Hussain A.S.; Handbook on Impact Evaluation - Quantitative Methods and Practices; 2010

⁵⁷ Minimální velikost vzorků není stanovena a liší se podle typu intervence. Obecně platí, že čím více, tím lépe. S ohledem na intervence ROP JV by vzorek podpořených i nepodpořených subjektů měl obsahovat alespoň 20 % (minimálně 10) subjektů z celkového počtu subjektů.

⁵⁸ S ohledem na intervence ROP JV cca 5–20 % z celkového počtu podpořených, resp. nepodpořených subjektů.

- metodu je vhodné použít v případě nalezení vhodného poměrového ukazatele, který by vhodně indikoval stav subjektu⁵⁹ (např. využívanost veřejné hromadné dopravy apod.),
- měření „před a po“ – relativně nejjednodušší metoda porovnávající hodnotu ukazatele před a po intervenci. Jelikož metoda nezohledňuje časové trendy, je vhodné zohlednit alespoň faktory, které ovlivňují dosažené hodnoty (např. efekt substituce nebo efekt mrtvé váhy). Jako vhodné se jeví srovnání zjištěných hodnot s hodnotami na řádovostně vyšší úrovni (např. pro vyšší územně-správní celek). Metoda je vhodná v případě, kdy není účelné nebo možné konstruovat kontrolní vzorek⁶⁰ (např. návštěvnost regionu, délka přenocování apod.), nicméně svým způsobem je součástí všech předchozích metod.

⁵⁹ S ohledem na intervence ROP JV by do analýzy mělo být v případě podpořených i nepodpořených subjektů zahrnuto alespoň 20 % z celkového počtu subjektů v každé kategorii.

⁶⁰ Například při počtu subjektů nižším než 20 % z celkového počtu subjektů.

7 PŘÍLOHY

- Scénář pro individuální polostrukturované hloubkové rozhovory
- Zpráva z on-line dotazníkového šetření (CAWI)
- Zpráva z dopravního průzkumu cyklistické dopravy
- Seznam projektů relevantních pro hodnocení dopadů
- Analýza socio-ekonomické situace a kvality života cílových skupin
- Metodologie a výpočet kontrafaktuální analýzy dopadů
- Případové studie

7.1 Scénář pro individuální polostrukturované hloubkové rozhovory

Scénář rozhovoru

Oblast podpory	
Typ projektu	
Respondent / Instituce	
Datum	
Zaznamenal	

Úvod

Dobrý den,

dovolte, abych poděkoval/a, že jste si našel čas na toto setkání.

Já se jmenuji [.....] a pracuji pro společnost Naviga4, která realizuje projekt „Evaluace dopadů Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod na vymezených územích“ zadáný URR ROP JV. V týmu zastávám roli odborného analytika.

Cílem projektu je ověřit a poskytnout zadavateli (poskytovateli dotace) nezávislý pohled a odpověď na otázky:

- K jakým zamýšleným efektům přesně vedou projekty podpořené z Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod (ROP JV), včetně nezamýšlených (a třeba negativních)?
- Jaké mají projekty dopady na kvalitu života obyvatel (primárně na územích ORP Pohořelice a ORP Třebíč)?

Na Vás se obracíme jako na odborníka v oblasti [.....] s reálnou zkušeností s projekty podpořenými z ROP. Účelem rozhovoru NENÍ KONTROLA náležitostí projektu, ale získání co nejotevřenějších názorů na skutečné působení podpořených projektů v oblasti, kterou znáte.

Proto, veškeré údaje, které od Vás získáme, budou použity pouze pro tento výzkum, jsou striktně anonymní – není důležitá osoba, ale názor samotný. Podobných rozhovorů bude probíhat více, výsledky se pak shrnou a zobecní za všechny proběhnuvší rozhovory v závěrečné zprávě.

Nebojte se tedy svobodně a uvolněně říkat cokoli, co Vás napadne. Žádný názor není špatný, všechno nás zajímá.

Náš rozhovor bude s Vaším souhlasem zaznamenán, aby nám žádný z Vašich postřehů neunikl.

Sezení bude trvat zhruba 30–40 minut. Máte nějaké otázky, než začneme?

Teorie změny

PODKLAD – Teorie změny ILUSTRATIVNÍ

Podívejte se, prosím, na následující schéma. Ukazuje „teorii“ – co a jak by dotace měla působit v ideálním světě, kdyby vše fungovalo tak, jak se naplánuje.

Vlevo si představte Váš projekt, jak ho znáte, realizované aktivity, výstupy. Šipky představují vztah příčiny a důsledku. Zcela napravo vidíte oblasti „kvality života“ obyvatel, vašich klientů atp.

Vše „mezi tím“ se dá změnit, škrtat, upravit.

Dopady projektu (na cílovou skupinu)

Jakým způsobem (z Vaší zkušenosti) změnil projekt situaci cílové skupiny - obyvatel? Zkuste popsat vlastními slovy.

Nejvýznamnější dopady

Který z efektů (kterou ze změn) považujete osobně za nejvýznamnější? Uveďte pokud možno jeden příklad. Proč?

PODKLAD – Teorie změny [.....]

Chybějící dopady

Chybí na schématu nějaké efekty pro cílovou skupinu, které považujete ze zkušenosti s Vaším projektem za významné?

Kauzální vztahy

Vyjadřují zakreslené šipky podle Vás správně vztahy příčiny a důsledku z pohledu cílové skupiny Vašeho projektu?

Jsou příčiny dopadů („mezidopady“) identifikovány správně?

Negativní dopady

Jaké z účinků dotace byste označila za negativní (potenciálně i reálně, z různé perspektivy...)?
 Jaké nevýhody / negativa / rizika by spojil/a s dotací/projektem? Setkal/a jste se s kritikou projektu?

Kvantifikace dopadů

[doplnit podle ukazatelů pro konkrétní oblast]

Externí faktory

Zajímá nás Váš názor na faktory, které dotačním projektem nelze ovlivnit, přesto mají vliv na to, zda a jak je úspěšný.

Zkuste říci, co **konkrétně podle Vás znamená, že je projekt úspěšný?**

.....

Zkuste si nyní **představit úspěšný a méně úspěšný projekt** – jeden se povedl lépe, jiný méně – a říci, „kde je zakopaný pes“:

Další nezbytná opatření

Jaké faktory mimo samotný projekt by bylo možné označit za podmínku úspěchu projektu?

Nutné předpoklady / klíčové faktory úspěchu

Jaké faktory uvnitř samotného projektu by bylo možné označit za podmínku úspěchu projektu?

Externí faktory

Co může být příčinou toho, že neuspějeme, i když „všechno vyjde“ podle plánu... Nebo bychom mohli být ještě úspěšnější?

Kontrafaktuální situace / mrtvá váha

Zkuste si na chvíli představit, že jste na projekt dotaci nedostali. Zkuste (s pomocí schématu) popsat, jak by situace pro cílovou skupinu vašeho projektu vypadala?

Jak by vypadal alternativní scénář pro Vás – jakožto příjemce?

Mrtvá váha / kontrafaktuální situace

Realizoval by se projekt i bez dotace:
NE / ČÁSTEČNĚ / PLNĚ

Jaká by byla socio-ekonomická situace a kvalita života cílových skupin ve vymezených územích bez uskutečněné pomoci strukturálních fondů Evropské unie a specificky bez uskutečněné pomoci Evropského fondu pro regionální rozvoj?

7.2 Zpráva z on-line dotazníkového šetření (CAWI)

7.2.1 Shrnutí výsledků

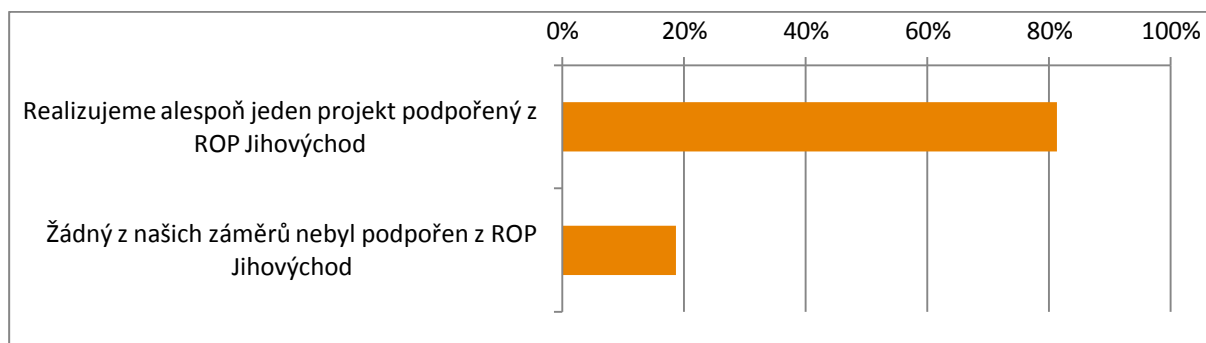
Dotazníkového šetření se zúčastnili zástupci jak podpořených, tak i nepodpořených subjektů (zhruba v poměru 4:1). Podle obou skupin respondentů měly projekty řadu pozitivních dopadů na cílové skupiny (platí i pro projekty realizované bez podpory z ROP JV).

Pozitivní efekty s významnými pozitivními efekty byly identifikovány u oblastí: Modernizace dopravní infrastruktury, Rozvoj služeb v cestovním ruchu, Modernizace zdravotnické infrastruktury a Modernizace infrastruktury pro volný čas. Většina respondentů si není vědoma nežádoucích efektů při realizaci svých projektů.

Nezískání finanční podpory znamenalo pro více než polovinu nepodpořených respondentů nerealizování svého záměru. Většina z nich ale zvažuje vyčkání na případné další možnosti v oblasti dotační politiky. Nejvíce projektů, i přes nezískání dotace, bylo realizováno v oblastech: Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch, Rozvoj služeb pro cestovní ruch a Revitalizace veřejných prostranství. Výhradně kladné efekty byly shledány v oblastech: Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu, Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch, Rozvoj služeb pro cestovní ruch, Modernizace infrastruktury pro volný čas. I zde si není většina respondentů vědoma nepředpokládaných nežádoucích efektů.

7.2.2 Demografie

Otázka: Prosím, zvolte jednu z následujících možností.

Počet respondentů: 187

Z dotázaných respondentů převážná většina realizovala v programovém období 2007–2013 alespoň jeden projekt.

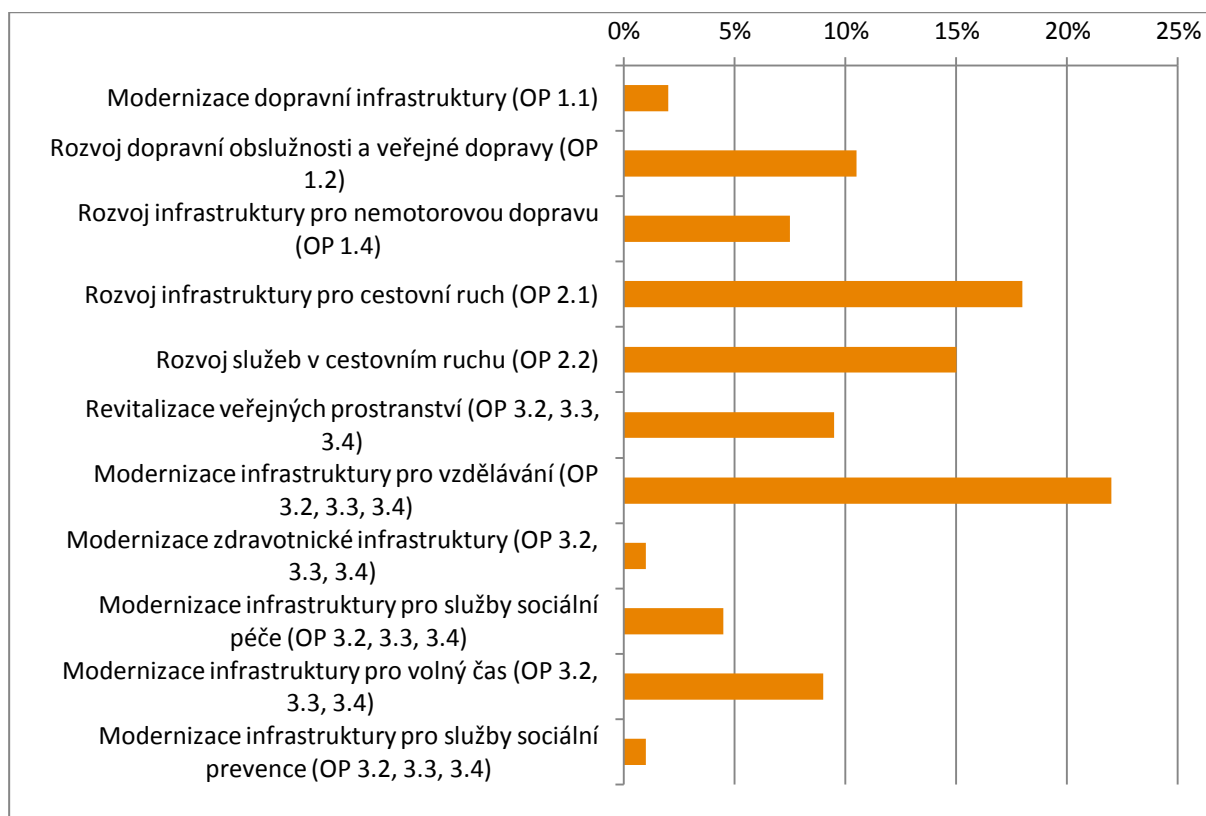
	Respondenti, kteří uvedli 1 realizovaný projekt	Respondenti, kteří uvedli 2 realizované projekty	Respondenti, kteří uvedli 3 realizované projekty
Počet	115	26	11

Zpravidla respondenti uváděli jeden realizovaný projekt podpořený z ROP Jihovýchod. Celkem 26 respondentů poté hodnotilo i druhý realizovaný projekt a pouhých 11 respondentů uvedlo i třetí realizovaný projekt.

7.2.3 Podpořené subjekty

Hodnocení dopadů projektů

Otázka: Prosím, zvolte tematickou oblast, ve které úspěšně realizujete projekt/y.

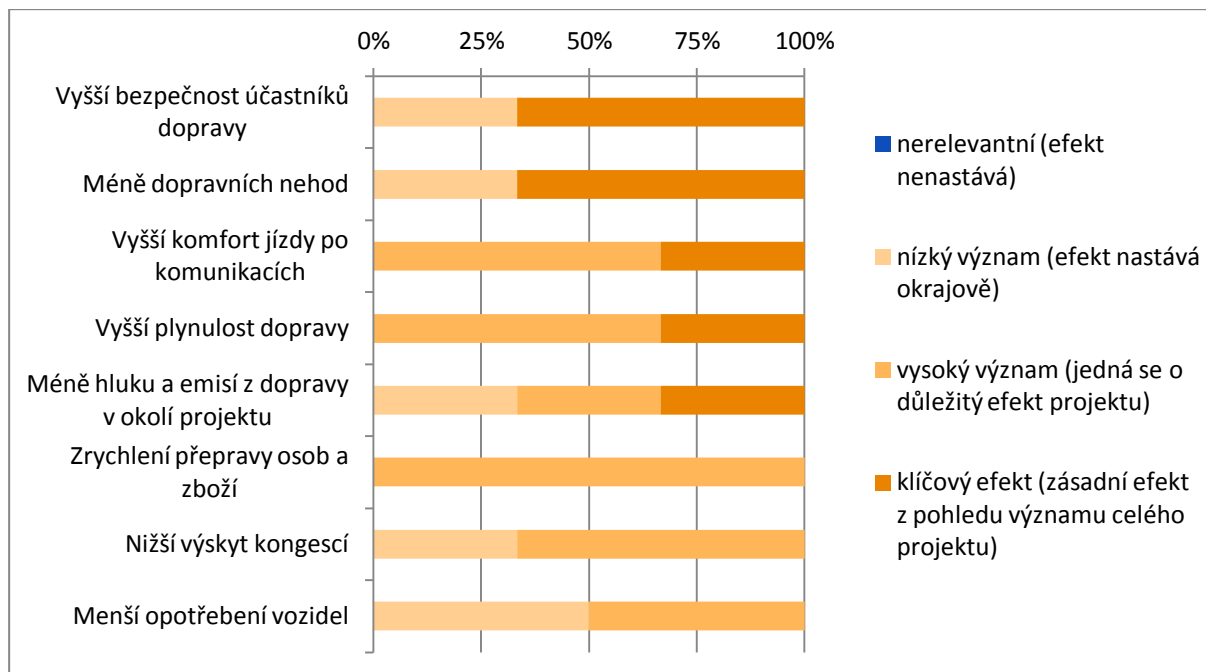

Počet respondentů: 152 (200 odpovědí)

Realizované projekty respondentů se z hlediska četnosti řadily především do tematických oblastí: Modernizace infrastruktury pro vzdělávání (22 % projektů), Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch (19 % projektů), Rozvoj služeb v cestovním ruchu (16 % projektů).

Modernizace dopravní infrastruktury

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

Počet respondentů: 4

V oblasti modernizace dopravní infrastruktury byly klíčové efekty identifikovány v ohledu vyššího komfortu jízdy po komunikacích, vyšší plynulosti dopravy, zejména však ve vyšší bezpečnosti účastníků dopravy a méně dopravních nehod⁶¹. Nízký význam efektu byl shledán především v ohledu menšího opotřebení vozidel.

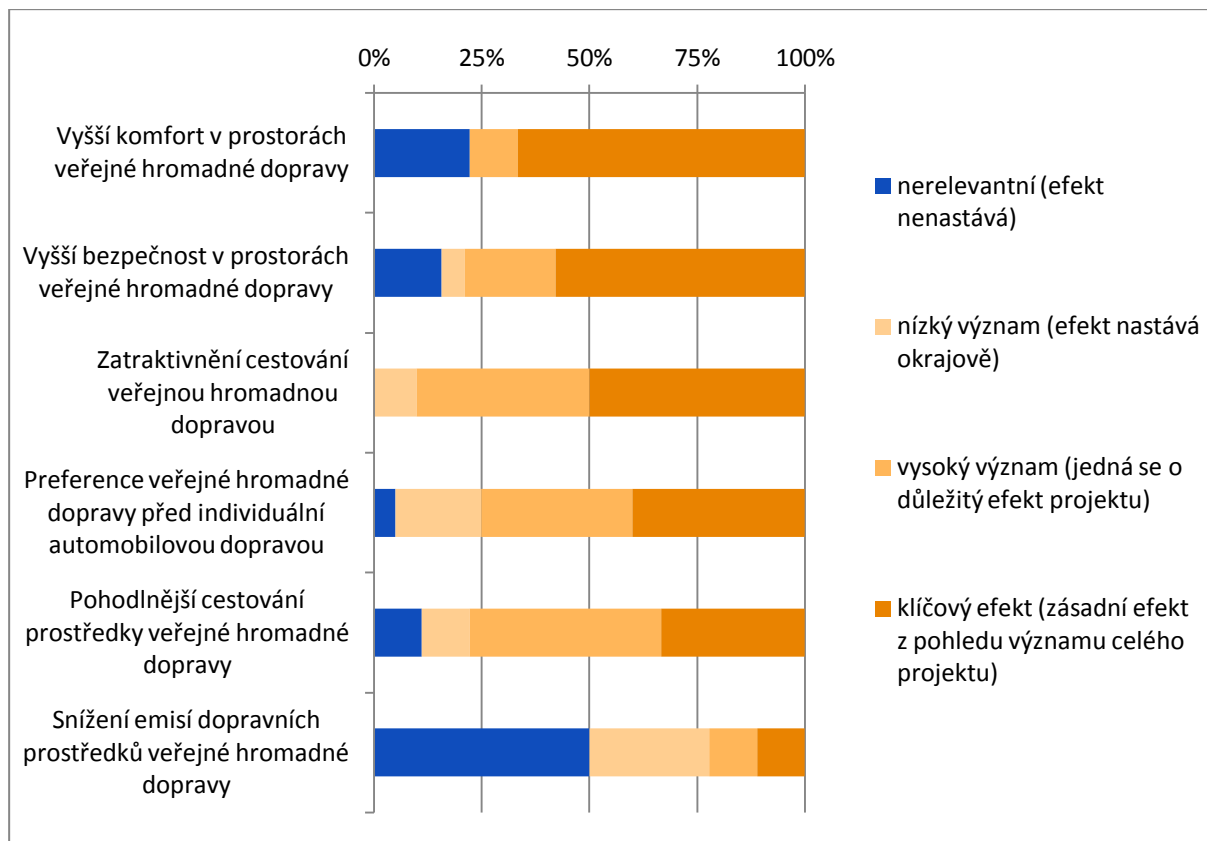
Uvedeným nežádoucím efektem těchto projektů bylo riziko neukázněnosti uživatelů vozovky, kteří mohou překračovat povolenou rychlost.

Efektem souvisejícím se poté jeví následné investice měst a obcí do navazujících úprav komunikací (výstavba chodníků, cyklostezek, parkovišť, sadových úprav apod.).

⁶¹ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

Dopravní obslužnost a veřejná doprava

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI A VEŘEJNÉ DOPRAVY? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

Počet respondentů: 21

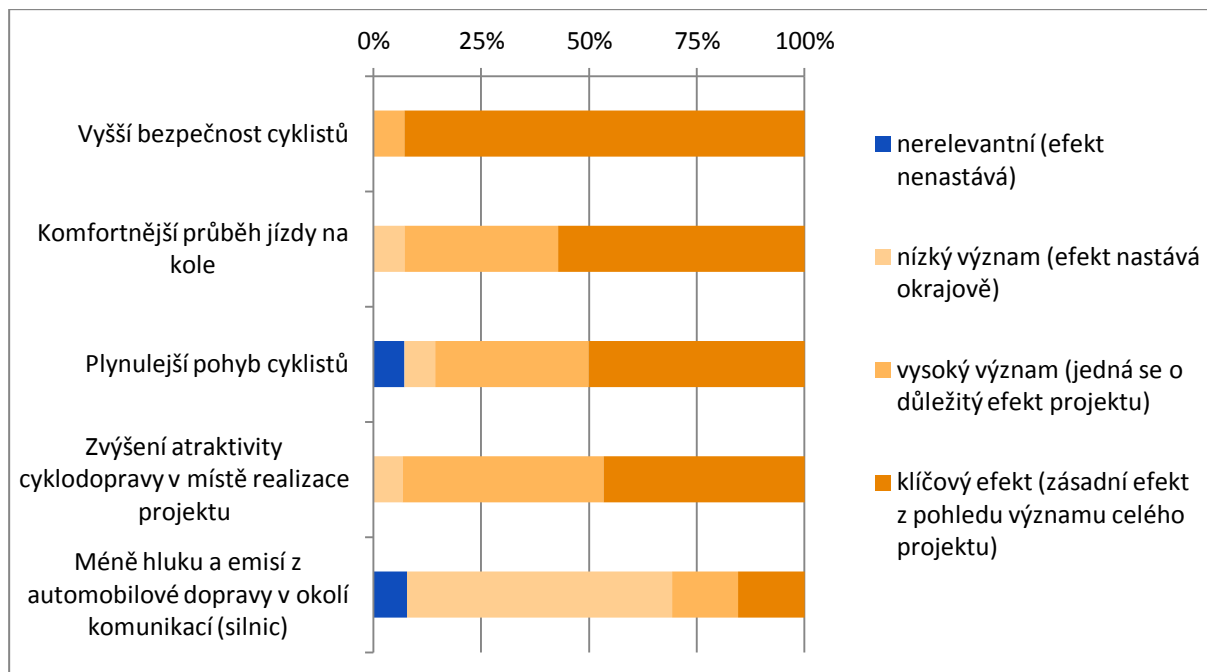
Projekty realizované v oblasti dopravní obslužnosti a veřejné dopravy měly klíčový význam zejména v aspektech vyšší bezpečnosti a komfortu v prostorách VHD. V těchto aspektech byl zároveň identifikován i efekt nerelevantní. Efekt snížení emisí dopravních prostředků VHD byl respondenty vnímán jako spíše nerelevantní či nízkého významu. Nutno dodat, že v této oblasti podpory byly realizovány projekty s různými dopady (pořízení ekologických autobusů, modernizace přestupních terminálů VHD).

Za nežádoucí efekty spojené s realizací projektů v oblasti dopravní obslužnosti a veřejné dopravy byly respondenty uváděny obavy spojené s vyššími rychlostmi vozidel po opravených komunikacích, kde je absence retardérů či jiných, jízdu zpomalujících, opatření.

Naopak pozitivní efekty byly shledány v rozvoji kombinované dopravy, kdy k novým autobusovým terminálům jsou následně směřovány nově vybudované cyklostezky a stezky pro chodce, dále přispění k revitalizaci a bezpečnosti příslušné části města přiléhající k autobusovému terminálu.

Infrastruktura pro nemotorovou dopravu

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty INFRASTRUKTURY PRO NEMOTOROVOU DOPRAVU? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

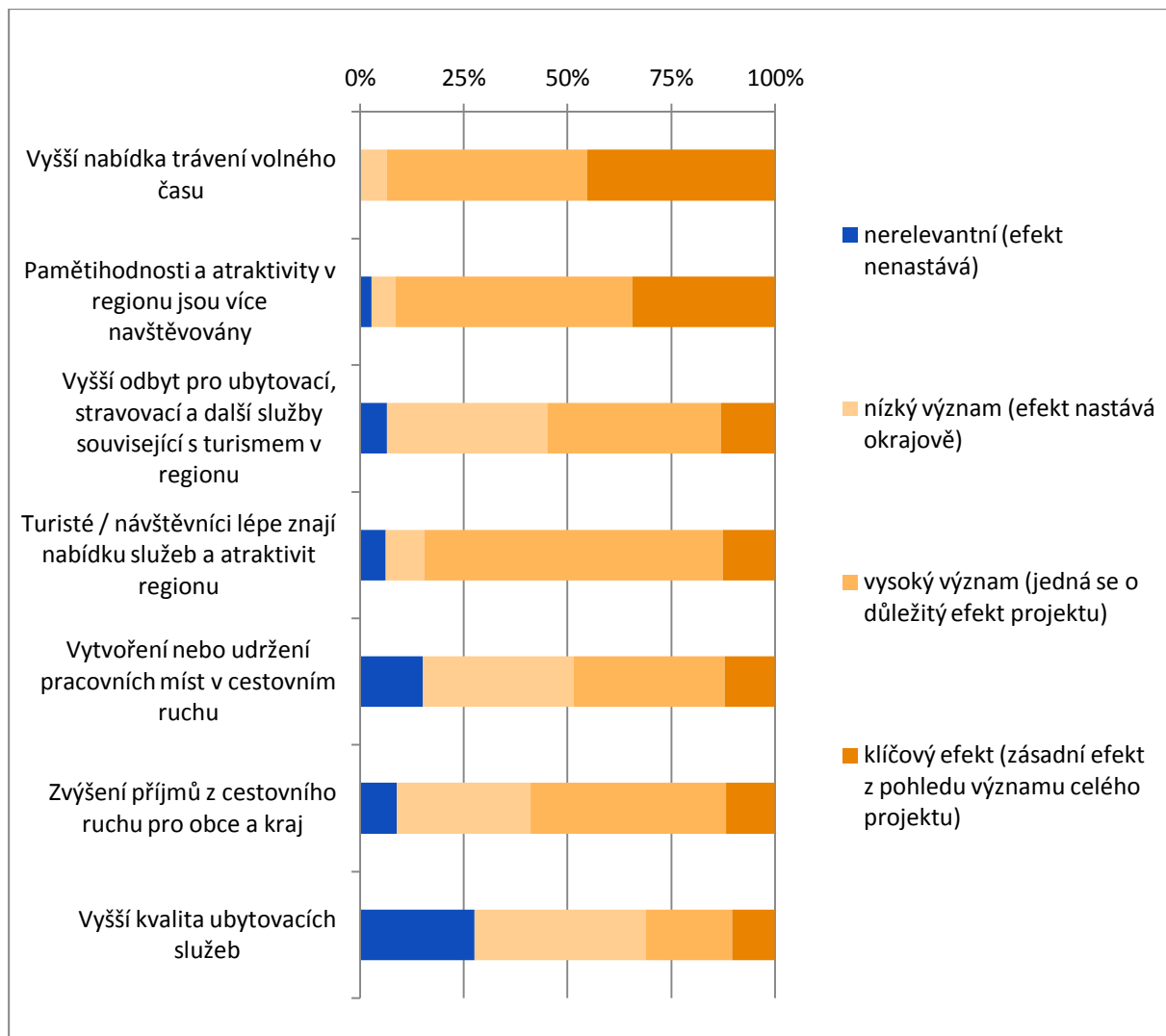
Počet respondentů: 15

Projekty zaměřené na infrastrukturu pro nemotorovou dopravu byly respondenty vnímány kladně, zpravidla s efekty vysokého až klíčového významu. Vyšší bezpečnost cyklistů byla respondenty v 93 % případů vyhodnocena se zásadním efektem. Velmi významných efektů bylo dosaženo i v oblasti komfortnějšího průběhu jízdy na kole. Částečný nulový efekt byl identifikován v oblastech menšího hluku a emisí z automobilové dopravy v okolí komunikací a plynulejšího pohybu cyklistů.

Významnými efekty, spojenými s realizací projektů, jsou využívání stezek občany pro dojížděku do zaměstnání ve vyšší než předpokládané intenzitě, projevený markantní zájem pro trávení volnočasových aktivit.

Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty ROZVOJE INFRASTRUKTURY PRO CESTOVNÍ RUCH? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

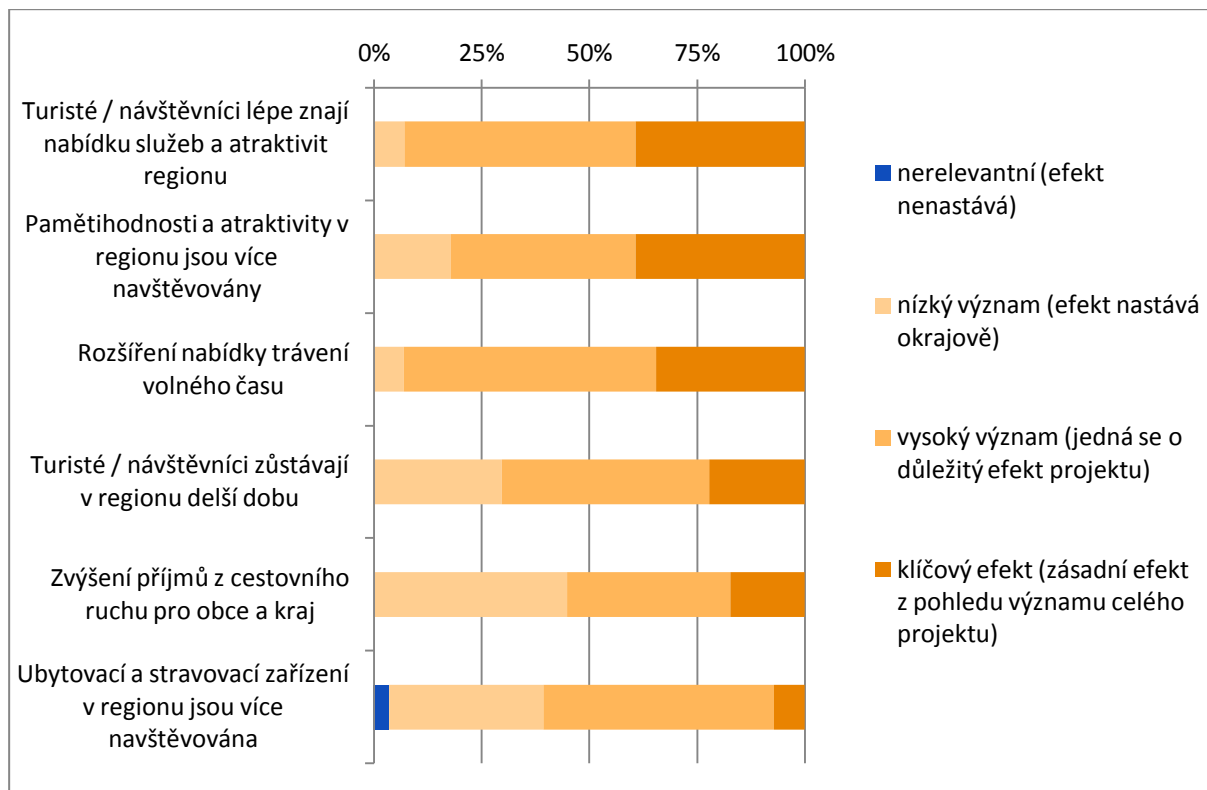
Počet respondentů: 36

Zpravidla ve všech dílčích hodnocených aspektech v rámci rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch byly respondenty uvedeny všechny možnosti nastávajících efektů. Pouze v případě vyšší nabídky trávení volného času dotázaní neuvedli nerelevantní efekt. Dle respondentů zde tedy nastal alespoň okrajový efekt v souvislosti s realizací projektu. Zároveň v této oblasti byl identifikován téměř poloviční podíl klíčového efektu (45 %). Nejmenší dopady respondenti vnímají v kvalitě ubytovacích služeb, kde efekt nenastal v 28 %, okrajový efekt v 41 % případů.

Nežádoucí efekty jsou spatřovány ve zvýšeném přílivu turistů, který může nadále vést k ničení přírodních chráněných oblastí. Zároveň však díky realizaci projektů za podpory ROP JV bylo docíleno zvýšení prestiže měst.

Rozvoj služeb v cestovním ruchu

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty ROZVOJE SLUŽEB V CESTOVNÍM RUCHU? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

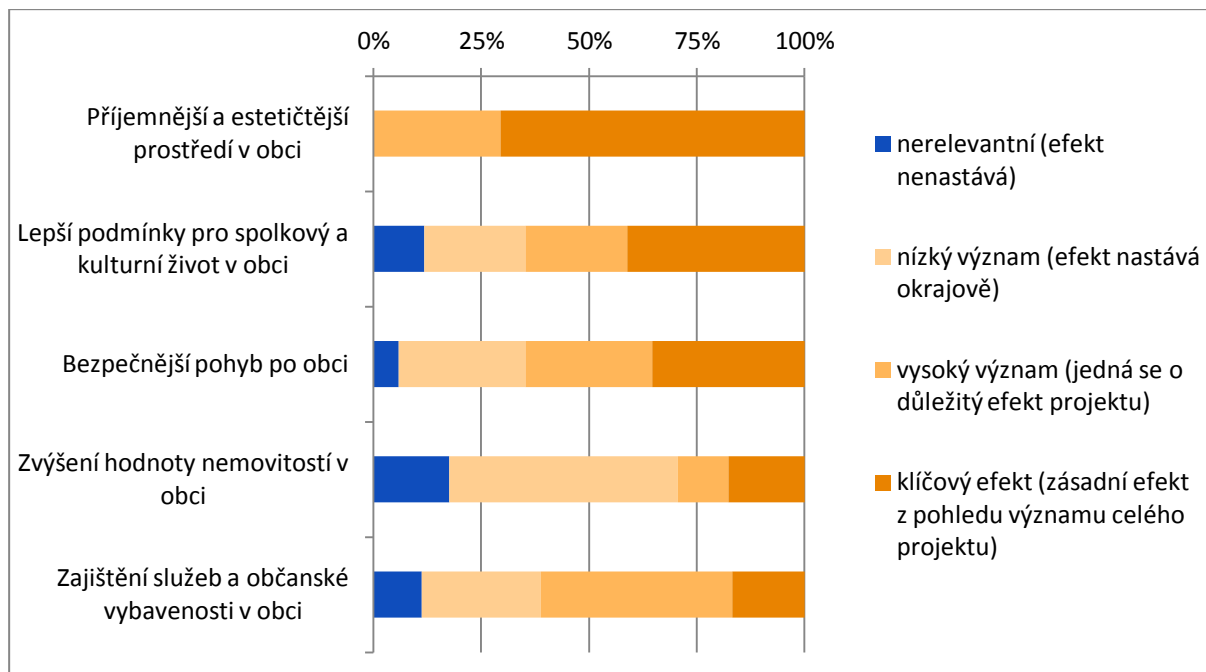
Počet respondentů: 30

Projekty zaměřené na rozvoj služeb v cestovním ruchu byly charakteristické efekty vysokého významu. Průměrně polovina respondentů uvedla u každé dílčí oblasti vysoký význam dosaženého efektu. Pouze v jediném případě, zvýšení návštěvnosti ubytovacích a stravovacích zařízení, byl vyhodnocen nenastávající efekt, a to v případě odpovědí 4 % respondentů. Vysoký podíl odpovědí, že realizované projekty měly klíčový význam, byl zaznamenán v oblastech zlepšení znalosti turistů/návštěvníků nabídky služeb a atraktivit regionu (za klíčový efekt jej označilo 39 % respondentů), zvýšení návštěvnosti pamětihodností a atraktivit (dle 39 % respondentů), rozšíření nabídky trávení volného času (uvedlo 34 % respondentů).

Souvisejícími efekty byly shledány především podpora a zvýšení zaměstnanosti v regionu.

Revitalizace veřejných prostranství

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty REVITALIZACE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

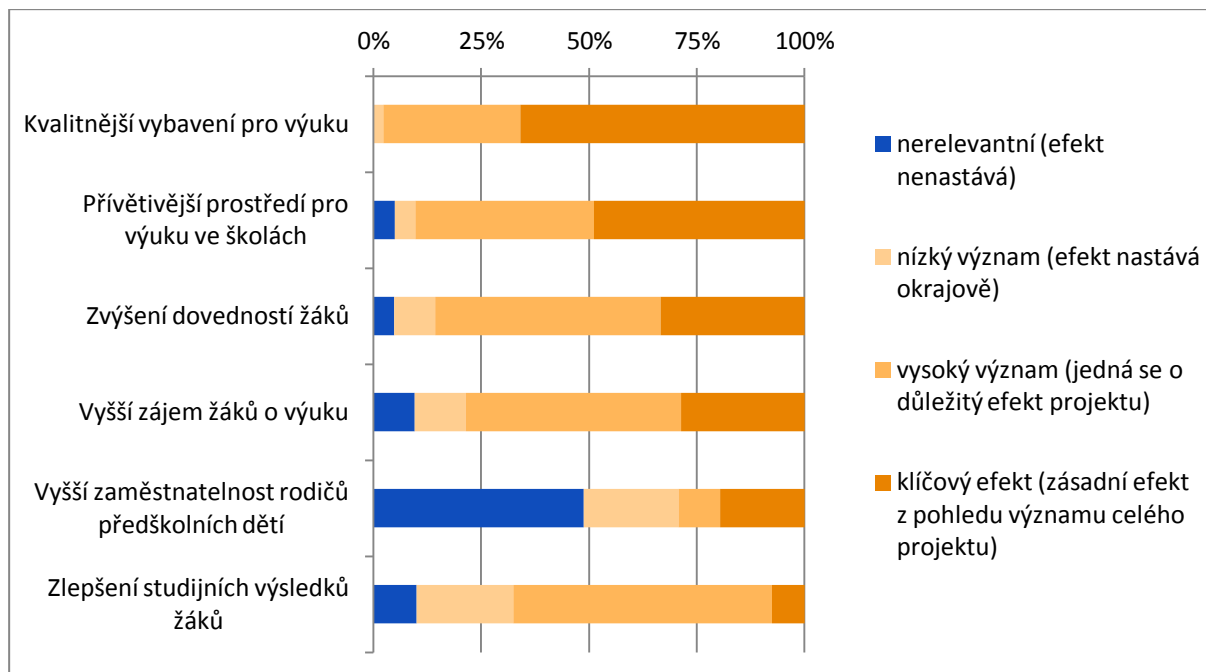

Počet respondentů: 19

Projekty zaměřené na revitalizaci veřejných prostranství dosáhly nejmarkantnějších efektů ve zpříjemnění a zestetizování prostředí v obci, kde 29 % respondentů uvedlo dosažení důležitého efektu, 71 % respondentů jej vnímá jako klíčový efekt. Nejméně relevantní byla poté shledána problematika zvýšení hodnoty nemovitostí v obci, kde 18 % respondentů uvedlo nulový efekt a 53 % respondentů efekt s nízkým významem. Zbývající hodnocené oblasti měly zhruba srovnatelné hodnocení významu.

Modernizace infrastruktury pro vzdělávání

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO VZDĚLÁVÁNÍ? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

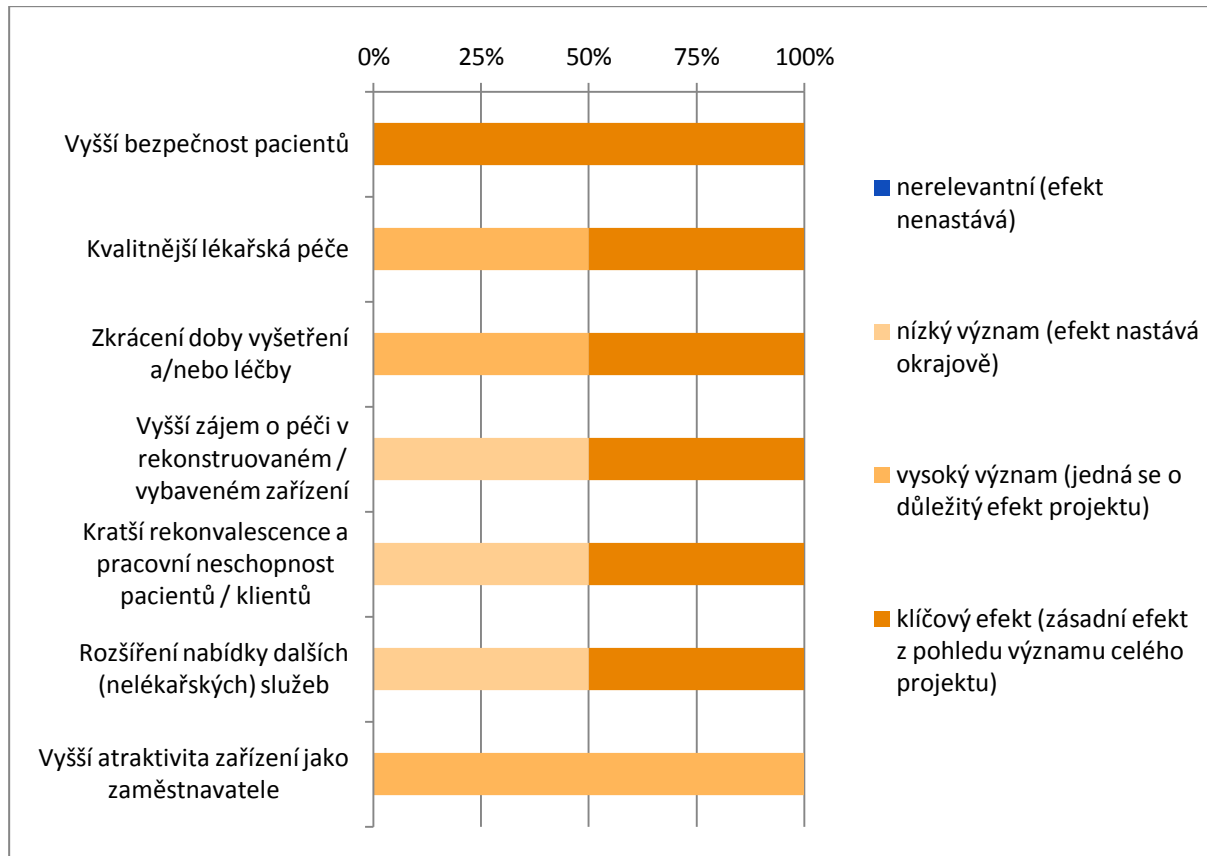
Počet respondentů: 44

Za hlavní přínosy projektů realizovaných v oblasti modernizace infrastruktury pro vzdělávání byly dle respondentů shledány: kvalitnější vybavení pro výuku (klíčový efekt uvedlo 66 % respondentů, důležitý efekt uvedlo 32 % respondentů), přívětivější prostředí pro výuku ve školách (klíčový efekt shledalo 49 % respondentů, důležitého efektu bylo dosaženo dle 42 % respondentů). Přínosy vysokého významu nastaly v oblasti zvýšení dovedností žáků (v 52 % případů), vyššího zájmu žáků o výuku (dle 50 % dotázaných) a zlepšení studijních výsledků žáků (dle 60 % dotázaných). Kýžený efekt nenastal dle respondentů především ve vyšší zaměstnanosti rodičů předškolních dětí (uvedlo 49 % dotázaných).

Nežádoucím efektem realizace jednoho projektu bylo nutné uzavření jedné budovy základní školy, z čehož vyplynula částečná nedorozumění mezi školou a rodiči dětí.

Modernizace zdravotnické infrastruktury

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE ZDRAVOTNICKÉ INFRASTRUKTURY? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

Počet respondentů: 2

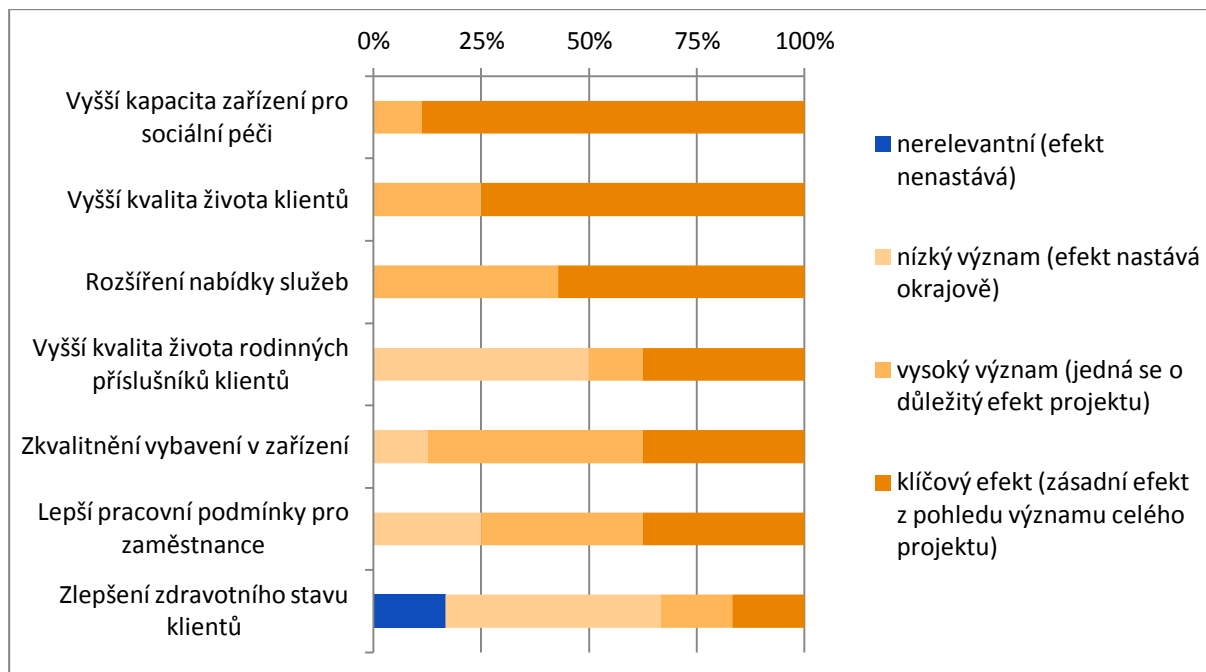
Modernizace zdravotnické infrastruktury a jí příslušné projekty představovaly pro obyvatele regionu značné kladné efekty⁶². Dosažení klíčového efektu bylo shledáno u všech hodnocených oblastí, vyjma vyšší atraktivitu zařízení jako zaměstnavatele, kde byl efekt zhodnocen jako důležitý (dle všech respondentů).

Hlavním nežádoucím efektem vyplývajícím z realizace projektů v této sekci byly zvýšené provozní náklady.

⁶² Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

Modernizace infrastruktury pro služby sociální péče

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

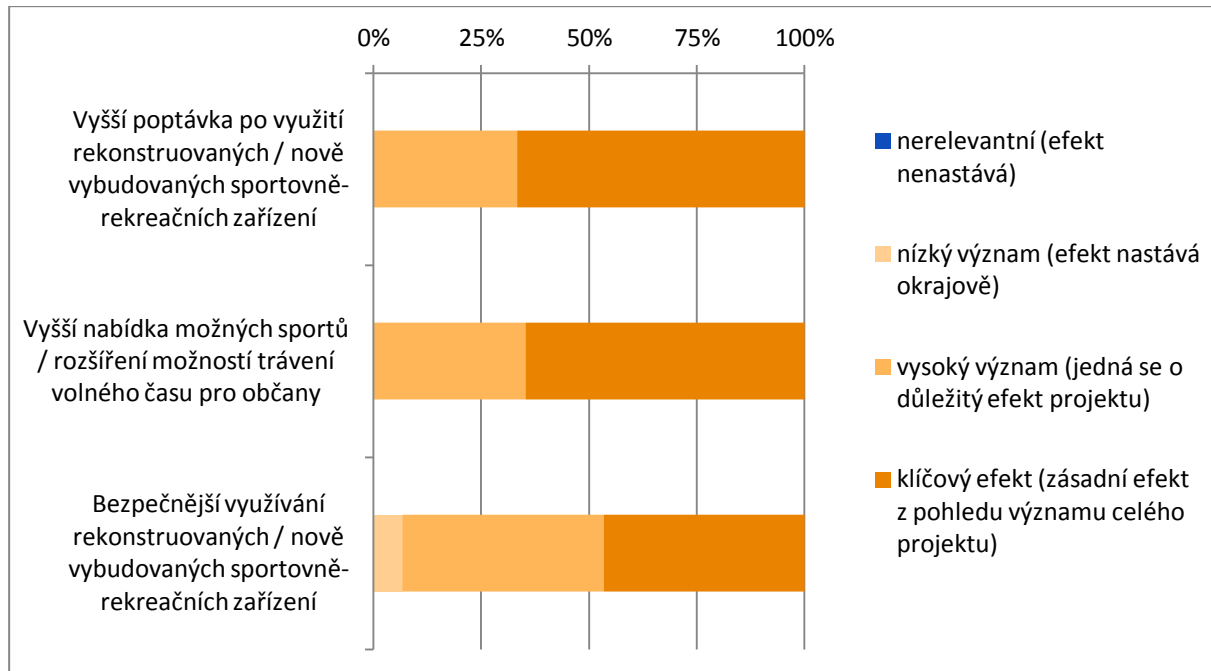
Počet respondentů: 9

Oblast modernizace infrastruktury pro služby sociální péče zaznamenala díky realizovaným projektům ve všech dílčích aspektech klíčových efektů. Dosaženo bylo zejména zvýšení kapacity zařízení pro sociální péči (klíčový efekt byl zaznamenán dle 89 % respondentů), zvýšení kvality života klientů (klíčový efekt byl vyhodnocen dle 75 % respondentů) a rozšíření nabídky služeb (dle 57 % respondentů nastal klíčový efekt). Projekty neměly dle odpovědí respondentů efekt na zlepšení zdravotního stavu klientů (dle 17 % respondentů) či jen okrajový efekt (dle 50 % respondentů).

Nezamýšlený efekt, jehož bylo dosaženo, bylo zapojení obyvatel do činnosti domova (v rámci dobrovolnosti) a zapojení pracovníků do činnosti obce (např. při různých akcích).

Modernizace infrastruktury pro volný čas

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO VOLNÝ ČAS? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

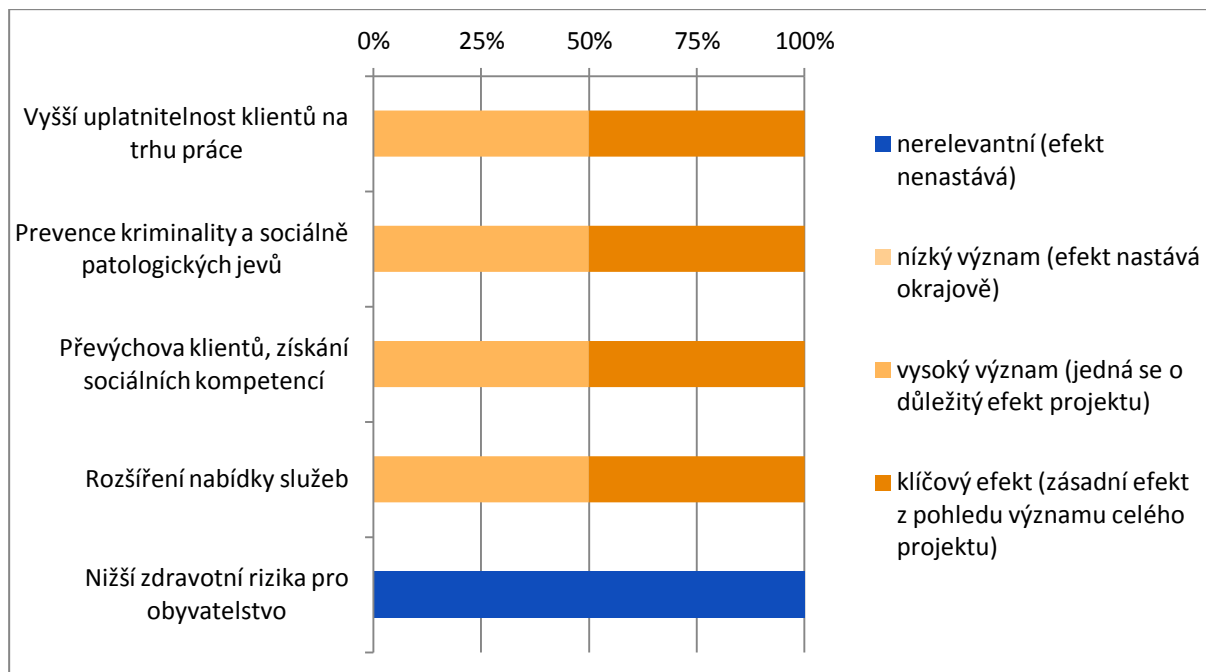
Počet respondentů: 18

Projekty zaměřené na modernizaci infrastruktury pro volný čas dosáhly významných efektů, zpravidla klíčových a důležitých. Významně se zvýšila poptávka po sportovně-rekreačních zařízení a zvýšila se nabídka možností trávení volného času, kde více než polovina respondentů uvedla klíčový efekt dosažený realizací projektu. Zároveň bylo dosaženo bezpečnějšího využívání sportovně-rekreačních areálů, kde většina dotázaných efekt realizace projektu vyhodnotila za vysoký až klíčový.

Nežádoucí efekty spojené s realizací projektů se projeví ve zvýšených nárocích na parkovací plochy v okolí sportovišť.

Modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

Počet respondentů: 2

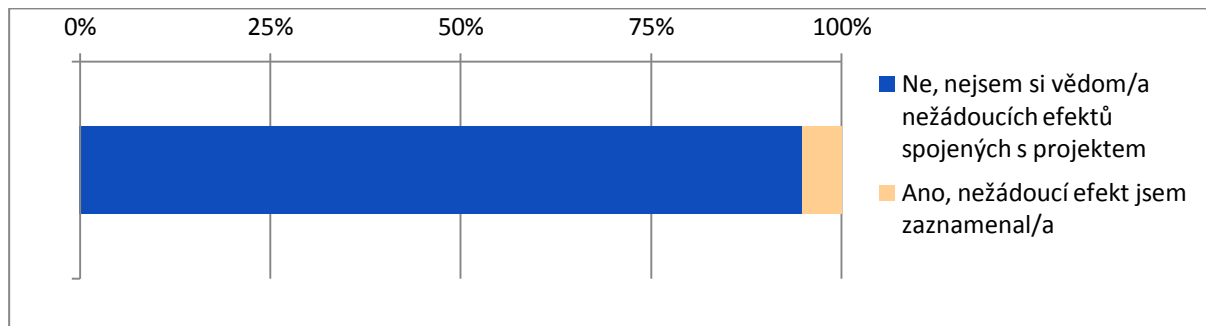
Všichni respondenti shodně identifikovali nulový efekt ve snížení zdravotního rizika pro obyvatelstvo ve spojitosti s realizací projektů zaměřených na modernizaci infrastruktury pro služby sociální prevence⁶³. Klíčového a důležitého efektu bylo poté shodně dle poloviny respondentů zaznamenáno u zbývajících oblastí hodnocení. Došlo tedy k přínosům vyšší uplatnitelnosti klientů na trhu práce, prevenci kriminality a sociálně patologických jevů, převýchově klientů a celkového rozšíření služeb.

⁶³ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

Nežádoucí a nezamýšlené efekty

Nežádoucí efekty

Otázka: Existují podle Vás efekty související s realizací projektu, které lze považovat za nežádoucí z pohledu dopadů na život obyvatel Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina a jsou nějakým způsobem spojeny s realizací projektu? Příklad: Rekonstrukce komunikací přináší vyšší komfort jízdy a bezpečnost avšak mohou také vést k vyšší intenzitě dopravy a tedy zatížení okolí komunikace hlukem a emisemi.

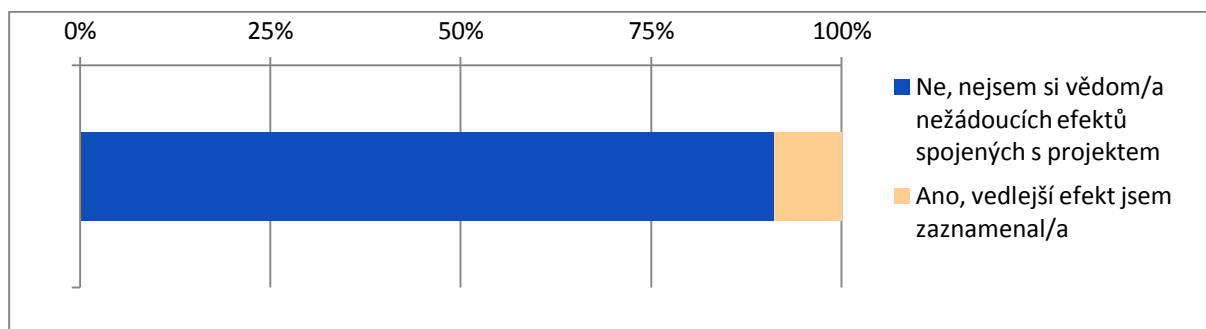

Počet respondentů: 152 (192 odpovědí)

Převážná většina respondentů (95 %) si není vědoma nežádoucích efektů spojených s realizací projektu/ů. Identifikované nežádoucí efekty, byly-li popsány, jsou uvedeny u oblastí podpory, v rámci nichž byly projekty realizovány.

Nezamýšlené efekty

Otázka: Zaznamenal/a jste v průběhu realizace projektu nějaké vedlejší efekty pro obyvatele, které samotný projekt cíleně nepředpokládal, přesto jsou významné?

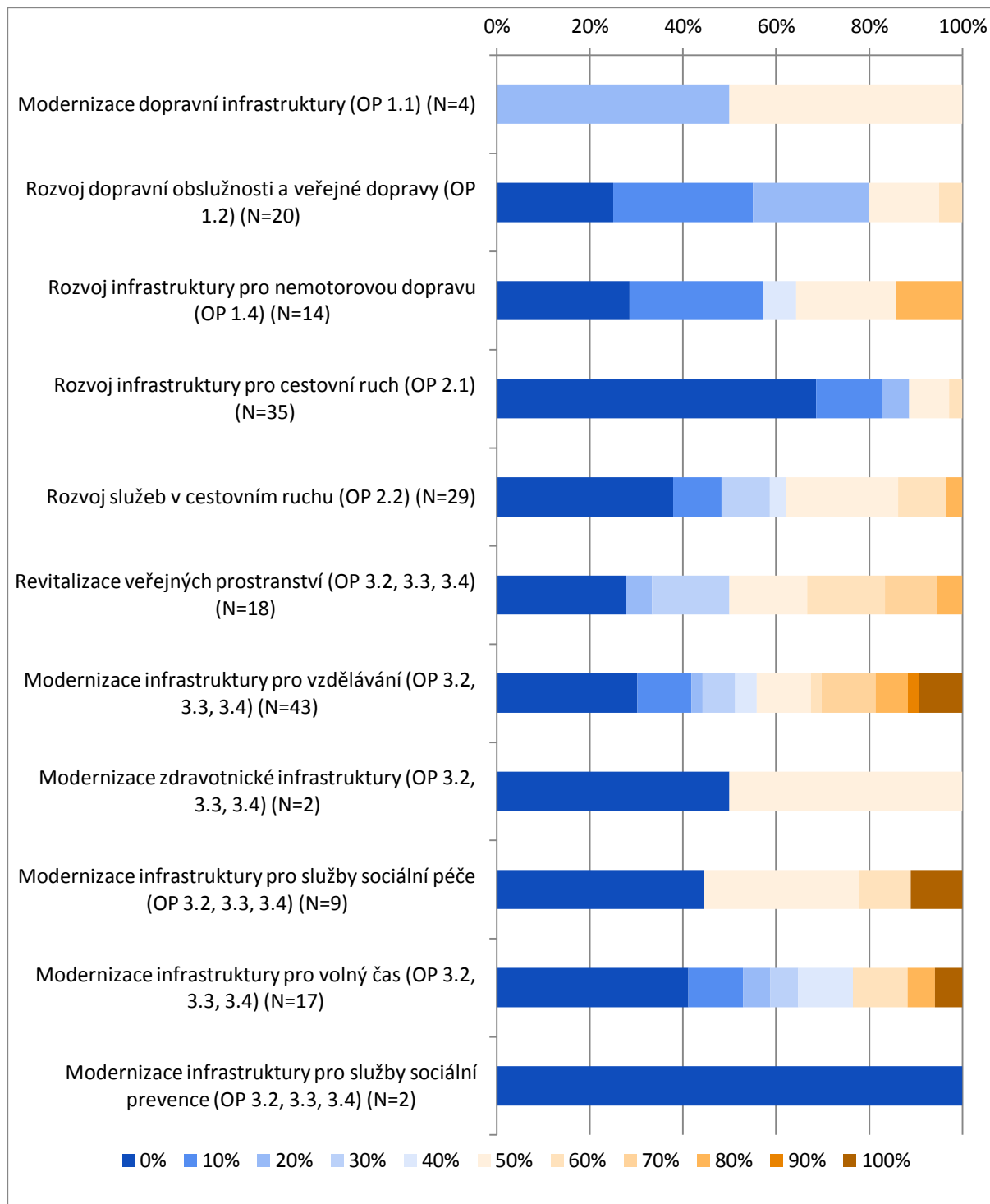

Počet respondentů: 152 (193 odpovědí)

Téměř všichni respondenti (91 %) neuvedli další nezamýšlené, byť pozitivní efekty, pro obyvatele. Identifikované vedlejší efekty, byly-li popsány, jsou uvedeny u příslušných oblastí podpory, v rámci nichž byly projekty realizovány.

Hodnocení efektu mrtvé váhy

Otázka: Zhodnoťte, prosím, význam finanční podpory získané z ROP JV pro Vámi realizovaný projekt. Pokuste se v procentech odhadnout míru, do jaké by byl záměr realizován i v případě, že by projekt nezískal dotaci z ROP JV. Jedná se pouze o přibližné vyjádření Vašeho odhadu.

Poznámka: 0 % (záměr by se nerealizoval); 100% (záměr by se realizoval v předpokládaném rozsahu i bez podpory ROP JV)

Počet respondentů: viz popis v grafu

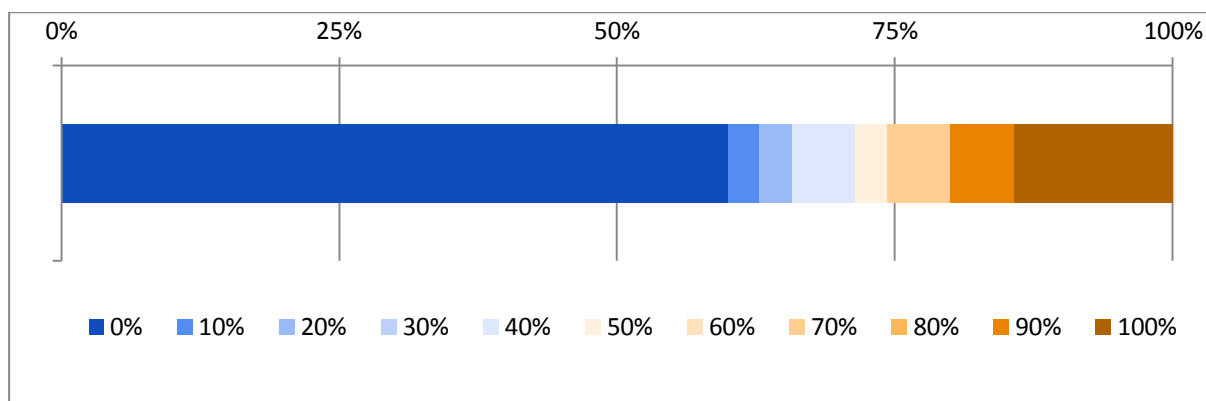
Finanční podpora byla dle odpovědí respondentů významná pro téměř všechny oblasti podpory. Vyjma oblasti Modernizace dopravní infrastruktury respondenti uvedli, že bez finanční podpory by svůj projekt nerealizovali. Klíčový význam finanční podpory byl zejména v oblastech: Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch (dle 69 % respondentů by nebyl záměr realizován bez podpory), Modernizace zdravotnické infrastruktury (50 % respondentů uvedlo nerealizaci projektu bez přiznání dotace) a Modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence (100 % respondentů by bez dotace projekt nerealizovali). V oblastech Modernizace infrastruktury pro vzdělávání, Modernizace infrastruktury pro služby sociální péče a modernizace infrastruktury pro volný čas respondenti uvedli, že svůj záměr by realizovali v plném rozsahu i bez přiznání finanční podpory.

7.2.4 Nepodpořené subjekty

Důsledek nezískání podpory z ROP JV

Důsledek nezískání dotace

Otázka: Jaký důsledek mělo nezískání dotace pro záměr předložený jako projekt do výzvy ROP Jihovýchod? Byl záměr realizován i bez podpory z ROP JV? Pokud ano, pokuste se v procentech odhadnout míru, do jaké byl záměr realizován. Jedná se pouze o přibližné vyjádření Vašeho odhadu.

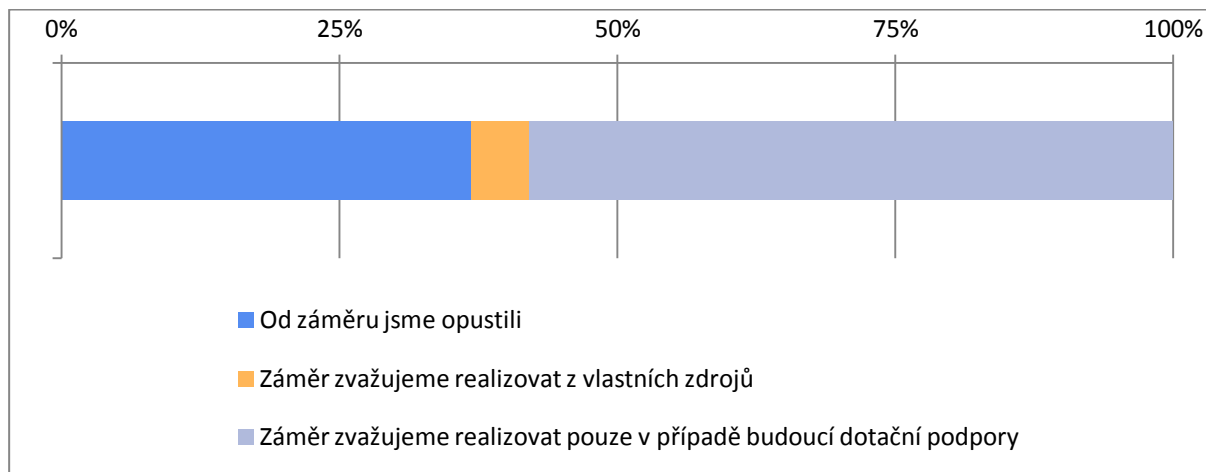
Poznámka: 0 % (záměr se nerealizoval); 100% (záměr se realizoval v předpokládaném rozsahu i bez podpory ROP JV)

Počet respondentů: 35

V 60 % případů nedošlo k realizaci daného projektu z důvodu nezískání dotace z ROP JV. Naopak ve 14 % případů byl projekt plně realizován. Ve zbývajících 26 % případů mělo nezískání finanční podpory vliv na rozsah realizovaného projektu.

Další postup v realizaci projektového záměru

Otázka: Jaký byl/bude další postup v realizaci Vašeho záměru?

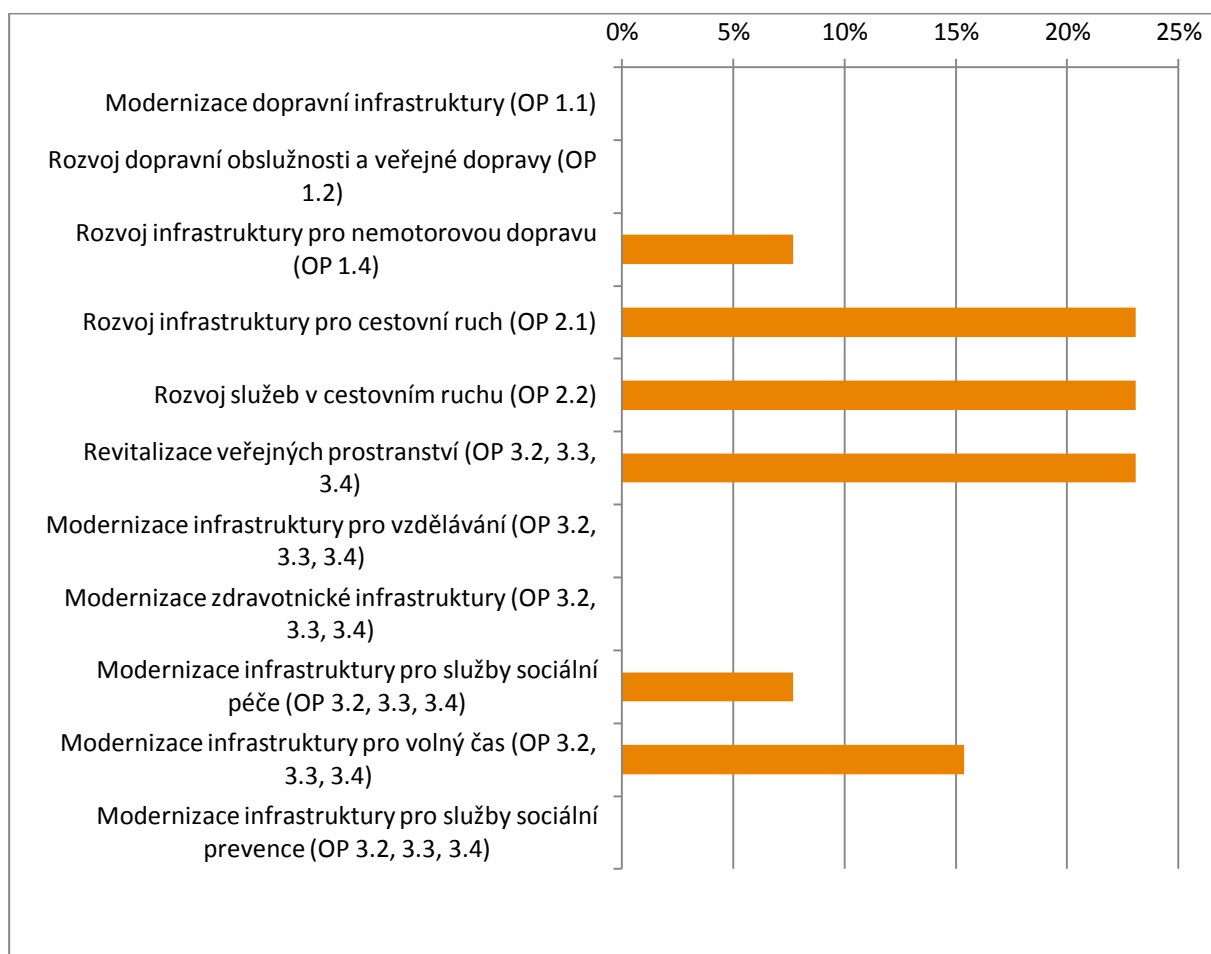

Počet respondentů: 19

Nezískání finanční podpory vedlo 37 % respondentů k opuštění od záměru realizace projektu, 5 % respondentů uvedlo, že zvažují realizaci projektu z vlastních finančních zdrojů. Více než polovina respondentů (59 %), kteří nezískali finanční podporu v minulém programovém období z ROP JV, zvažují realizaci svého projektu pouze v případě budoucí dotační podpory.

Hodnocení dopadů projektů

Otázka: Prosím, zvolte jednu tematickou oblast, ve které úspěšně realizujete projekt, i když nebyl podpořen z ROP Jihovýchod.

Počet respondentů: 13

Nepodpořené projekty nebyly zastoupeny ve všech oblastech podpory. Největší počet jich byl zaznamenán v oblasti rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch, rozvoje služeb v cestovním ruchu a revitalizace veřejných prostranství⁶⁴.

⁶⁴ Podíly četností respondentů nepodpořených subjektů mezi oblastmi podpory zhruba odpovídají podílům četností respondentů podpořených subjektů.

Modernizace dopravní infrastruktury

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

Pro tuto oblast nebyla data k dispozici, resp. žádný z nepodpořených projektů do této oblasti podpory nespadal.

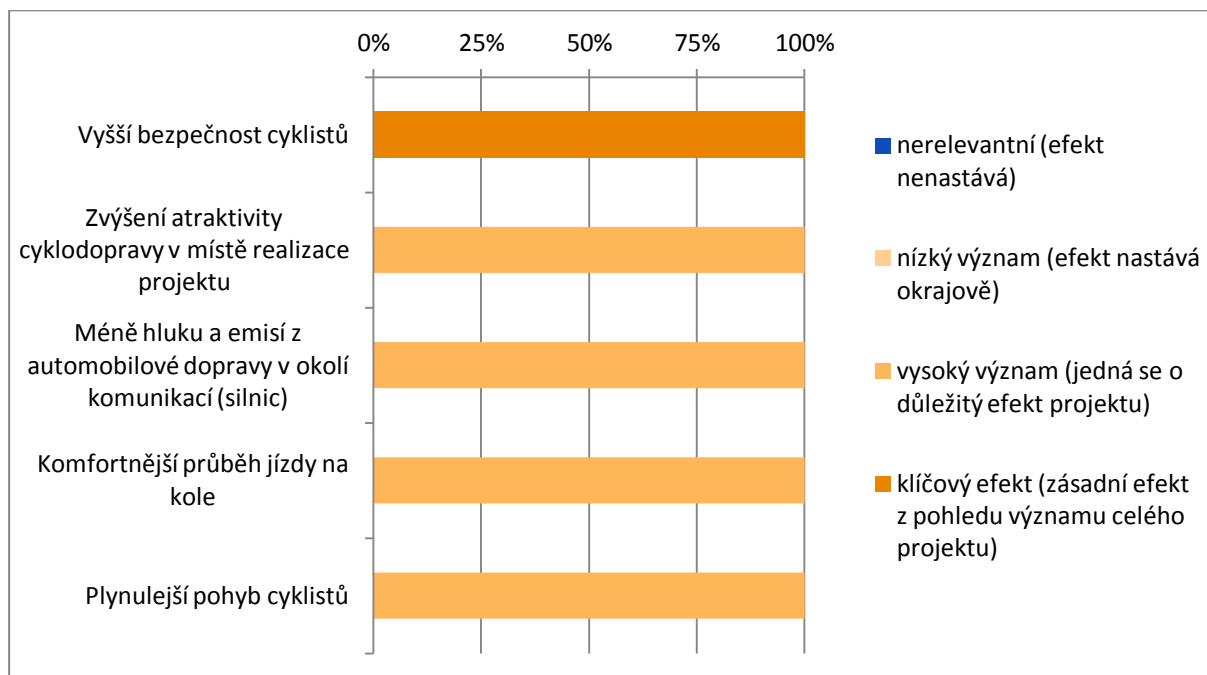
Dopravní obslužnost a veřejná doprava

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI A VEŘEJNÉ DOPRAVY? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

Pro tuto oblast nebyla data k dispozici, resp. žádný z nepodpořených projektů do této oblasti podpory nespadal.

Infrastruktura pro nemotorovou dopravu

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty INFRASTRUKTURY PRO NEMOTOROVOU DOPRAVU? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

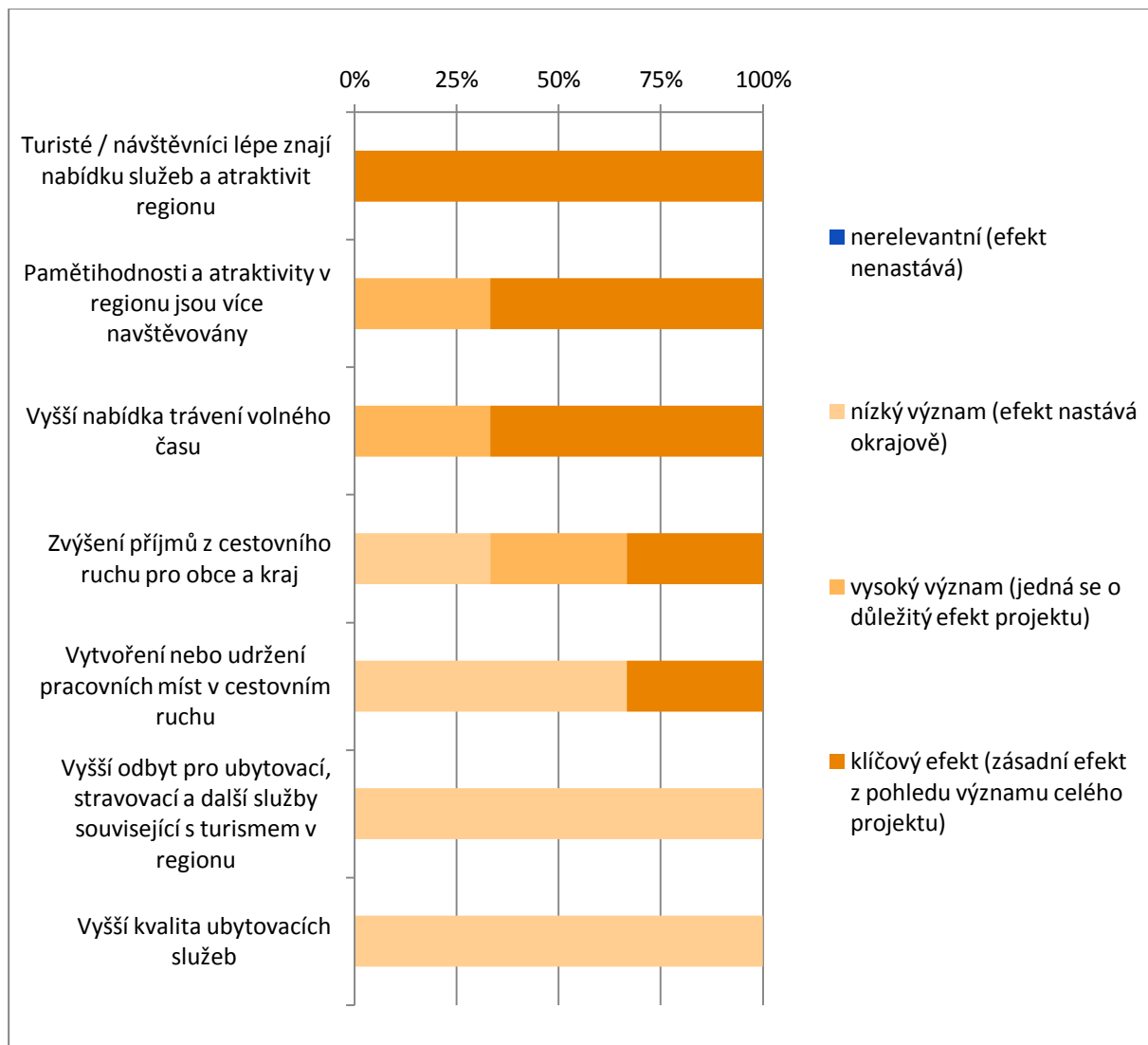

Počet respondentů: 1

Klíčového efektu bylo dosaženo ve zvýšení bezpečnosti cyklistů. V dalších oblastech došlo k evidenci důležitých efektů⁶⁵.

Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty ROZVOJE INFRASTRUKTURY PRO CESTOVNÍ RUCH? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

Počet respondentů: 3

Nejvýznamnějšího efektu, klíčového, bylo dosaženo ve zlepšení znalosti turistů/návštěvníků nabídky služeb a atraktivit regionu⁶⁶. Významných přínosů bylo dále dosaženo díky realizacím projektů v návštěvnosti pamětihodností a atraktivit regionu, zvýšení nabídky trávení volného času. Okrajový efekt měly projekty dle respondentů na zvýšení odbytu pro ubytovací, stravovací a další služby

⁶⁵ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

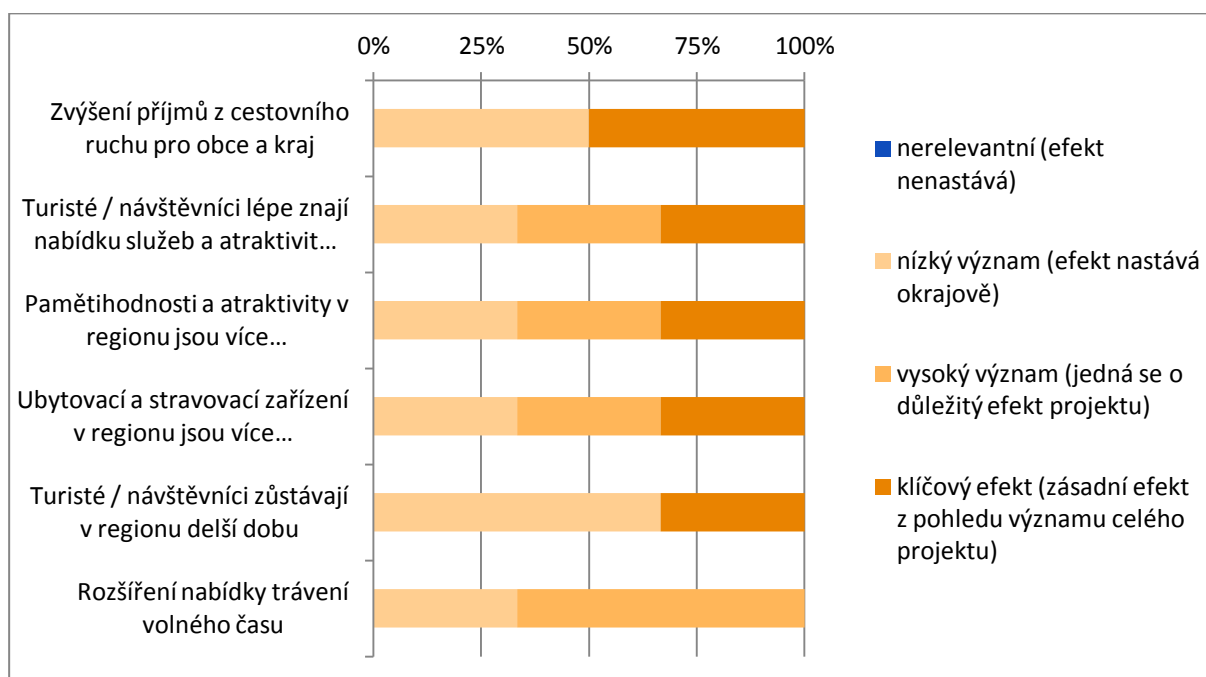
⁶⁶ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

související s turismem regionu, na zvýšení kvality ubytovacích služeb, a na vytvoření nebo udržení pracovních míst v cestovním ruchu.

Jako nežádoucí efekty se projeví neochota lidí akceptovat změnu (nové využití např. polních cest pro cykloturistiku či hipoturistiku). Celkově však došlo k rozvoji cykloturistiky i mezi místními obyvateli a zvýšení návštěvnosti regionů.

Rozvoj služeb v cestovním ruchu

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty ROZVOJE SLUŽEB V CESTOVNÍM RUCHU? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

Počet respondentů: 3

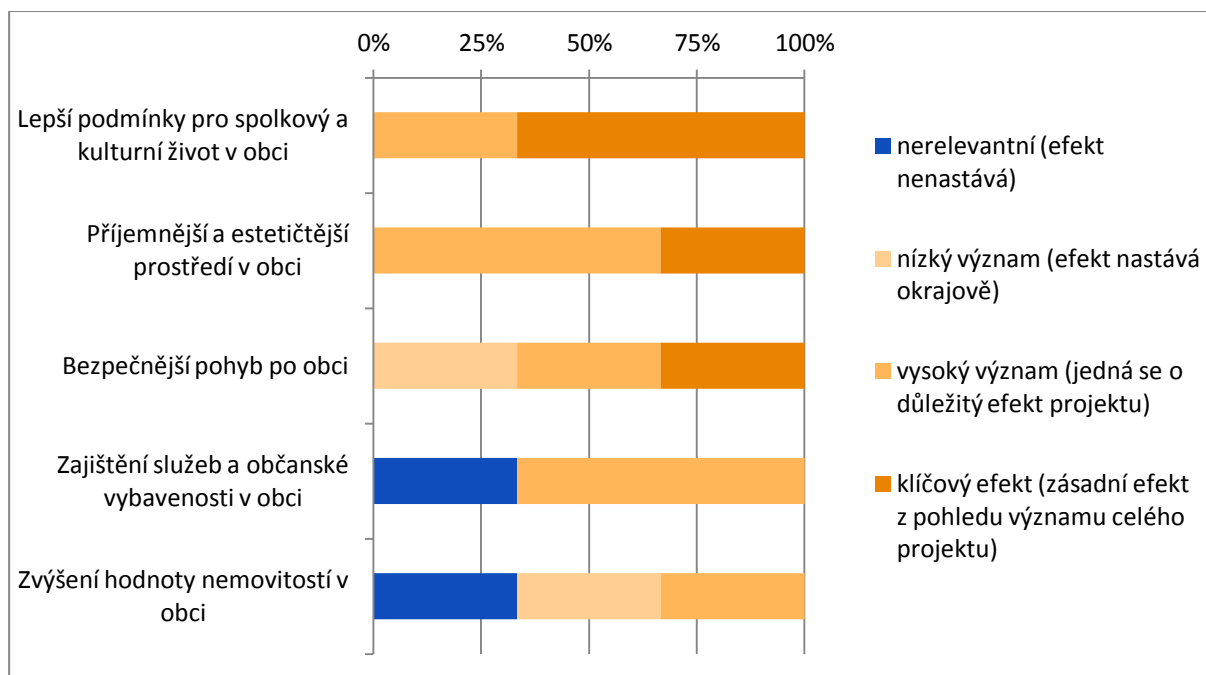
Projekty zaměřené na rozvoj služeb v cestovním ruchu přinesly převážně efekty nízkého a vysokého významu⁶⁷. Klíčové efekty byly identifikovány ve všech dílčích oblastech, vyjma rozšíření nabídky trávení volného času.

Významný přínos projektů spočíval ve zvýšení zaměstnanosti.

Revitalizace veřejných prostranství

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty REVITALIZACE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

⁶⁷ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

Počet respondentů: 3

Přínosy projektů v oblasti revitalizace veřejných prostranství spočívaly ve zlepšení podmínek pro spolkový a kulturní život v obci (důležitého efektu bylo dosaženo dle 33 % respondentů, klíčového efektu dle 67 % respondentů), příjemnějším a estetičtějším prostředím v obci (realizace projektů přinesly důležitý efekt dle 67 % dotázaných, dle 33 % dotázaných bylo dosaženo klíčového efektu) a dále v bezpečnějším pohybu po obci⁶⁸. Nulový efekt byl dle respondentů shledán u zajištění služeb a občanské vybavenosti v obci a zvýšení hodnoty nemovitostí v obci.

Modernizace infrastruktury pro vzdělávání

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO VZDĚLÁVÁNÍ? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

Pro tuto oblast nebyla data k dispozici, resp. žádný z nepodpořených projektů do této oblasti podpory nespadal.

Modernizace zdravotnické infrastruktury

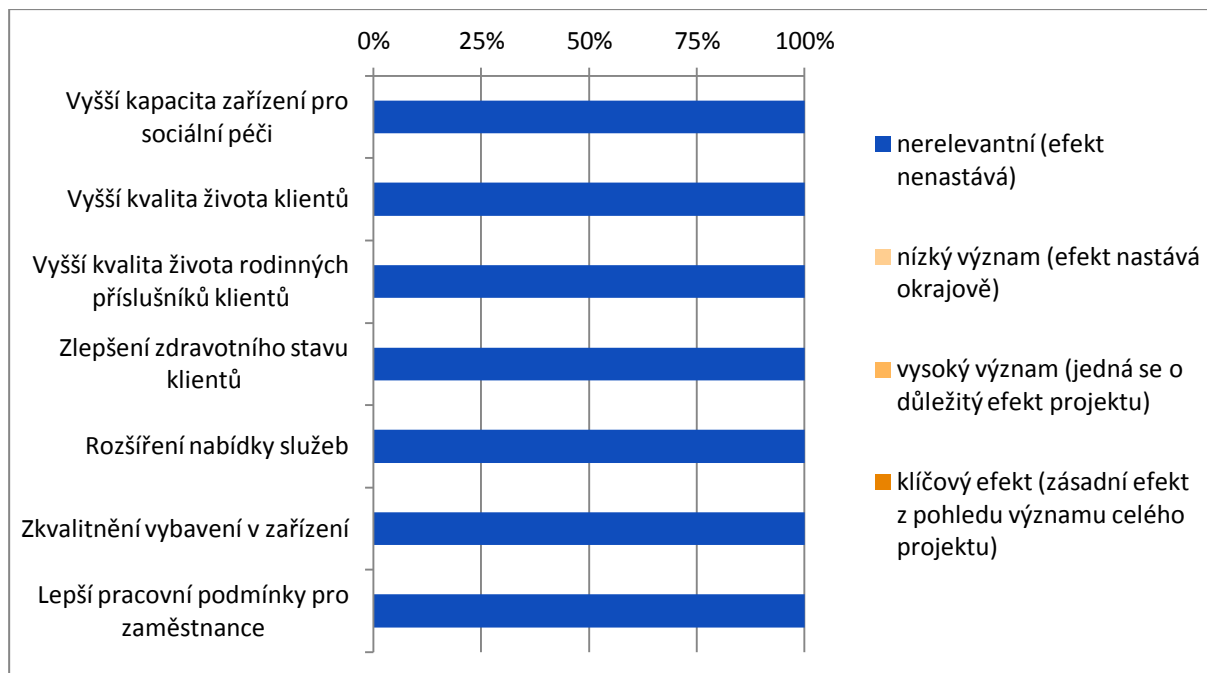
Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE ZDRAVOTNICKÉ INFRASTRUKTURY? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přikládáte.

⁶⁸ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

Pro tuto oblast nebyla data k dispozici, resp. žádný z nepodpořených projektů do této oblasti podpory nespadal.

Modernizace infrastruktury pro služby sociální péče

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

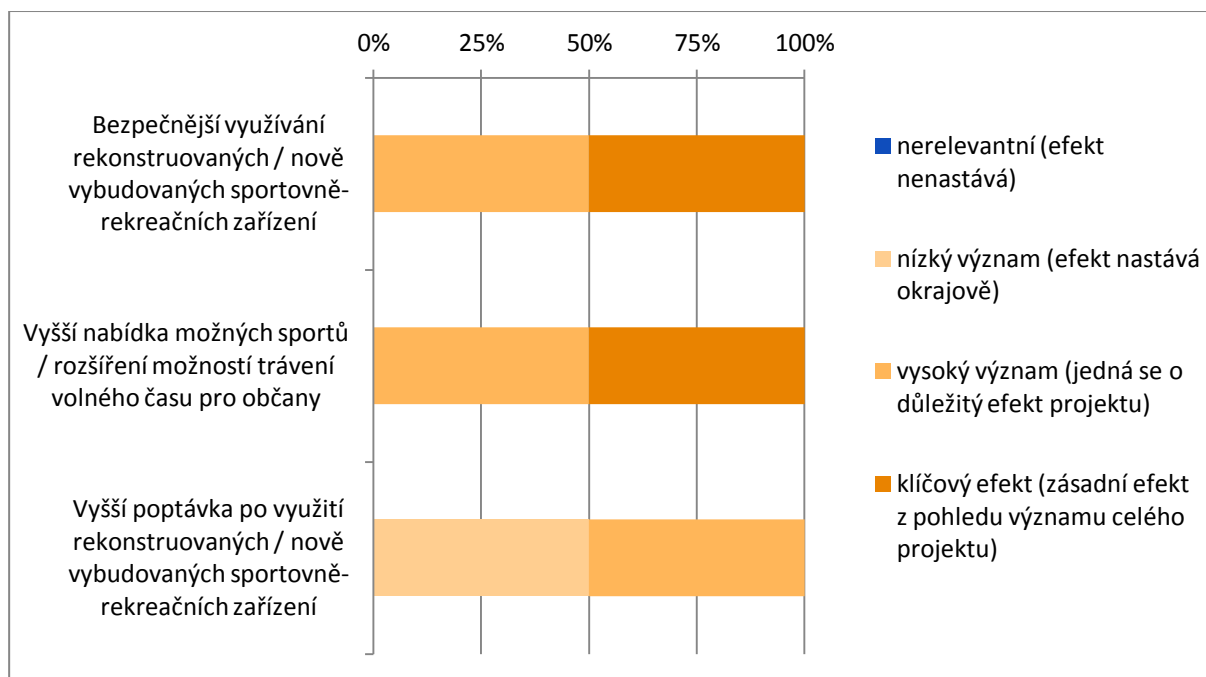
Počet respondentů: 1

Projekt zaměřený na modernizaci infrastruktury pro služby sociální péče byl v dílčích oblastech vyhodnocen s nulovým efektem⁶⁹.

Modernizace infrastruktury pro volný čas

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO VOLNÝ ČAS? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřkládáte.

⁶⁹ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

Počet respondentů: 2

Modernizace infrastruktury pro volný čas a jí příslušné projekty přinesly pozitivní efekty⁷⁰. Klíčového efektu bylo dosaženo v bezpečnějším využívání sportovně-rekreačních zařízení a ve zvýšení nabídky možností trávení volného času pro občany.

Modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence

Otázka: Jaké kladné efekty pro obyvatele regionu podle Vás přináší projekty MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE? Pokuste se prosím ohodnotit jednotlivé přínosy podle významu, který jim na základě vlastní odbornosti a zkušenosti přiřazujete.

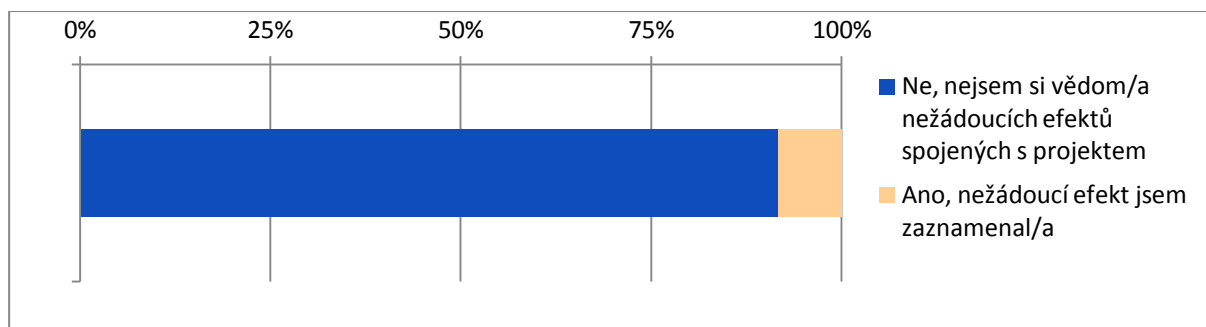
Pro tuto oblast nebyla data k dispozici, resp. žádný z nepodpořených projektů do této oblasti podpory nespadal.

Nežádoucí a nezamýšlené efekty

Nežádoucí efekty

Otázka: Existují podle Vás efekty související s realizací projektu, které lze považovat za nežádoucí z pohledu dopadů na život obyvatel Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina a jsou nějakým způsobem spojeny s realizací projektu? Příklad: Rekonstrukce komunikací přináší vyšší komfort jízdy a bezpečnost avšak mohou také vést k vyšší intenzitě dopravy a tedy zatížení okolí komunikace hlukem a emisemi.

⁷⁰ Vzhledem k nízkému počtu respondentů je snížena validita uvedených výsledků.

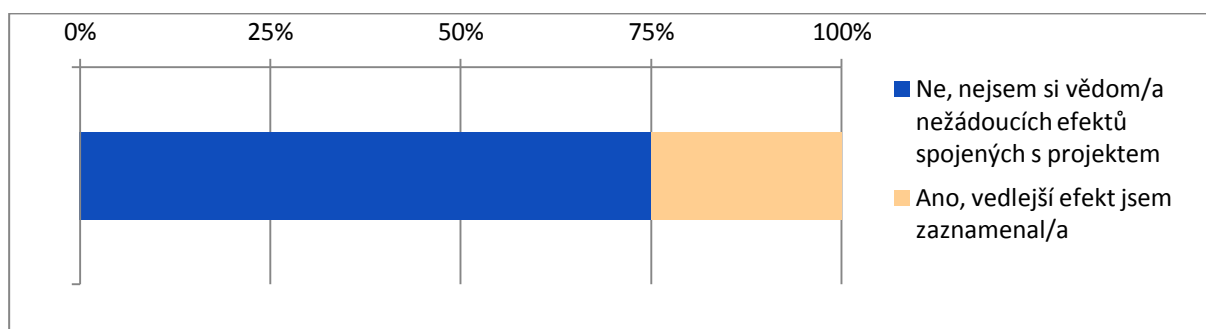

Počet respondentů: 12

Téměř všichni respondenti (91 %), jejichž projekty nebyly podpořeny z ROP JV, uvedli, že si nejsou vědomi nežádoucích efektů pro obyvatele v souvislosti s realizací projektů. Identifikované nežádoucí efekty, byly-li popsány, jsou uvedeny u příslušných sekcí, v rámci nichž byly projekty realizovány.

Nezamýšlené efekty

Otázka: Zaznamenal/a jste v průběhu realizace projektu nějaké vedlejší efekty pro obyvatele, které samotný projekt cíleně nepředpokládal, přesto jsou významné?

Počet respondentů: 12

Většina respondentů (91 %), jejichž projekty nebyly podpořeny z ROP JV, si není vědoma dalších, byť pozitivních efektů pro obyvatele. Identifikované vedlejší efekty, byly-li popsány, jsou uvedeny u příslušných sekcí, v rámci nichž byly projekty realizovány.

7.3 Zpráva z dopravního průzkumu cyklistické dopravy

Intenzita cyklistů zaznamenaných během průzkumu na jednotlivých profilech v průběhu jednoho všedního a jednoho víkendového dne (viz následující tabulky).

Intenzity cyklistické dopravy na sledovaných profilech ve všední den (18. 9. 2014)

Stanoviště	Silnice	Čas	Intenzita cyklistické dopravy		
			Směr 1	Směr 2	Oba směry
1	III/39814	7:00-11:00	7	3	10
		13:00-17:00	3	7	10
		Celkem	10	10	20
2	II/424	7:00-11:00	5	0	5
		13:00-17:00	2	2	4
		Celkem	7	2	9
3	II/409	7:00-11:00	1	1	2
		13:00-17:00	2	3	5
		Celkem	3	4	7

Zdroj: zpracovatel

Intenzity cyklistické dopravy na sledovaných profilech ve víkendový den (20. 9. 2014)

Stanoviště	Silnice	Čas	Intenzita cyklistické dopravy		
			Směr 1	Směr 2	Oba směry
1	III/39814	9:00-11:00	11	19	30
		13:00-17:00	28	40	68
		Celkem	39	59	98
2	II/424	9:00-11:00	22	21	43
		13:00-17:00	38	52	90
		Celkem	60	73	133
3	II/409	9:00-11:00	3	3	6
		13:00-17:00	17	5	22
		Celkem	20	8	28

Zdroj: zpracovatel

Celodenní intenzity cyklistické dopravy

Dle TP 189 byla z dat průzkumů zjištěna celodenní intenzita cyklistické dopravy v běžný pracovní den a celodenní intenzita cyklistické dopravy ve víkendový den. Výsledky, včetně použitých koeficientů, jsou uvedeny v následující tabulce.

Stanoviště	Silnice	Den	Oba směry za dobu průzkumu průzkum	Přepočtený koeficient	Celodenní intenzita cyklistické dopravy (oba směry)
1	III/39814	Běžný pracovní den	20	1,8	36
2	II/424		9	1,8	16
3	II/409		7	1,8	13
1	III/39814	Víkendový den	98	2,4	235
2	II/424		133	2,4	319
3	II/409		28	2,4	67

Zdroj: zpracovatel; EDIP

7.4 Seznam projektů relevantních pro hodnocení dopadů

Název projektu	Registrační číslo projektu	Oblast podpory
II/405 Brtnice - Zašovice	CZ.1.11/1.1.00/01.00014	1.1
II/416 Pohořelice průtah	CZ.1.11/1.1.00/02.00592	1.1
II/399 Stropěšín - most ev. č. 399-002	CZ.1.11/1.1.00/02.00866	1.1
II/360 Štěpánovice - Vacenovice	CZ.1.11/1.1.00/02.00887	1.1
II/351 od II/602 - Třebíč	CZ.1.11/1.1.00/02.00898	1.1
II/152 Jaroměřice - Hrotovice	CZ.1.11/1.1.00/02.00912	1.1
II/395 Odrovice průtah	CZ.1.11/1.1.00/02.01112	1.1
II/405 Zašovice - Okříšky	CZ.1.11/1.1.00/21.01332	1.1
Zavedení intermodálních informačních služeb dopravní telematiky - rozvoj CED a II.etapa budování ELP	CZ.1.11/1.2.00/05.00915	1.2
Nákup ekologických dopravních prostředků TREDOS, spol. s.r.o.	CZ.1.11/1.2.00/07.00947	1.2
IDS Vranovice	CZ.1.11/1.2.00/23.01313	1.2
Promenáda pro pěší a cyklisty Nové Mlýny - Pasohlávky	CZ.1.11/1.4.00/02.00437	1.4
Dostavba bezpečných úseků na cyklotrase Brno-Vídeň na území ČR - I. etapa, projekt 3	CZ.1.11/1.4.00/07.01042	1.4
Dostavba bezpečných úseků na cyklotrase Brno-Vídeň na území ČR - I. etapa, projekt 1	CZ.1.11/1.4.00/07.01044	1.4
EA Hotel Joseph 1699	CZ.1.11/2.1.00/01.00069	2.1
Penzion Černý orel	CZ.1.11/2.1.00/01.00115	2.1
Lázeňský penzion u sv. Anny	CZ.1.11/2.1.00/01.00207	2.1
Rekonstrukce památky dům Blahoslavova 77 v Třebíči a zřízení židovského muzea	CZ.1.11/2.1.00/02.00504	2.1
Obnova a rekonstrukce historického vstupu do baziliky sv. Prokopa v Třebíči	CZ.1.11/2.1.00/02.00505	2.1
Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí - Vnímání všemi smysly	CZ.1.11/2.1.00/06.01070	2.1
Vybudování sítě hipotras	CZ.1.11/2.1.00/06.01082	2.1
Zámek Třebíč - modernizace zámku a zpřístupnění nových expozic	CZ.1.11/2.1.00/08.01115	2.1
Thermal Pasohlávky - páteřní technická a dopravní infrastruktura Pasohlávky	CZ.1.11/2.1.00/08.01122	2.1
Výstavba komplexu Moravia THERMAL	CZ.1.11/2.1.00/08.01126	2.1
Značení cyklotrasy Jihlava - Třebíč - Raabs	CZ.1.11/2.1.00/13.01197	2.1
Výstavba rozhledny na vrchu Mařenka	CZ.1.11/2.1.00/13.01205	2.1
Hustopeče - turistická brána jihu Moravy	CZ.1.11/2.2.00/01.00041	2.2
Dalešická přehrada - klenot mikroregionu Horácko	CZ.1.11/2.2.00/02.00414	2.2
Vítejte na Vysočině	CZ.1.11/2.2.00/02.00485	2.2
Marketing turistické nabídky kraje Vysočina	CZ.1.11/2.2.00/06.00966	2.2
Jihozápadní Morava - jedinečná turistická destinace	CZ.1.11/2.2.00/06.00984	2.2
Propagace Naučné stezky Balinské údolí a Naučné stezky Nesměřské údolí	CZ.1.11/2.2.00/10.01165	2.2
Marketing pro cyklostezku Jihlava - Třebíč - Raabs	CZ.1.11/2.2.00/10.01172	2.2
Víceúčelové hřiště v areálu ZŠ Týnská, Třebíč	CZ.1.11/3.2.00/01.00290	3.2

Název projektu	Registrační číslo projektu	Oblast podpory
K-centrum Noe - středisko pracovní rehabilitace "Druhá šance"	CZ.1.11/3.2.00/02.00685	3.2
Tělocvična Základní školy Václavské náměstí 44	CZ.1.11/3.2.00/02.00705	3.2
Modernizace Katolického gymnázia Třebíč za účelem zvýšení kvality výuky	CZ.1.11/3.2.00/02.00814	3.2
Infrastruktura pro inovativní a ekologické vzdělávání na ZŠ Pohořelice	CZ.1.11/3.2.00/02.00829	3.2
Stavební úpravy ZUŠ v Hrotovicích	CZ.1.11/3.3.00/01.00227	3.3
Vestavba odborných učeben PC	CZ.1.11/3.3.00/01.00266	3.3
Projekt výstavby víceúčelového hřiště v městysi Opatov	CZ.1.11/3.3.00/01.00275	3.3
Zkvalitnění a rozšíření služeb Domova na zámku v Myslibořicích	CZ.1.11/3.3.00/01.00308	3.3
Vybavení ZŠ Okříšky ICT pro rozvoj výuky	CZ.1.11/3.3.00/02.00639	3.3
Živé městečko	CZ.1.11/3.3.00/02.00704	3.3
Modernizace vybavení Základní školy L. Svobody v Rudíkově	CZ.1.11/3.3.00/02.00721	3.3
Vybudování víceúčelového hřiště s umělým povrchem v Ivani	CZ.1.11/3.3.00/02.00741	3.3
Přístavba tělocvičny ZŠ O. Březiny	CZ.1.11/3.3.00/02.00833	3.3
Novostavba domu pro chráněné bydlení, Hrotovice, p.č. 3/1 st. a 9/11	CZ.1.11/3.3.00/26.01298	3.3
Pavilon pro matku a dítě v Nemocnici Třebíč	CZ.1.11/3.4.00/02.00599	3.4
Od myšlenky k výrobku	CZ.1.11/3.4.00/27.01345	3.4

7.5 Analýza socio-ekonomické situace a kvality života cílových skupin

7.5.1 Základní charakteristika vymezených území

Region soudržnosti II Jihovýchod se nachází v centrální až jižní části České republiky, na pomezí historických zemí Čech a Moravy. Představuje významnou křižovatku dvou hlavních střeoevropských dopravních směrů, které vedou z Německa a severní Evropy na Balkán a z Polska a východního Pobaltí směrem na Rakousko a Itálii. Tvořen je Krajem Vysočina, ve kterém se nachází řešené ORP Třebíč, a krajem Jihomoravským, jehož součástí je řešené ORP Pohořelice.

ORP Třebíč se rozkládá v jihovýchodní části Kraje Vysočina na ploše o velikosti 83 766 ha s celkovým počtem obyvatel 75 421 (k 31. 12. 2013, ČSÚ Údaje o obcích s rozšířenou působností). Geomorfologicky je území tvořeno Českomoravskou vrchovinou, čímž je ovlivněn celkový charakter území, jehož převažující funkcí je zemědělství a průmysl, a dále sídelní struktura. Ta se vlivem přírodních podmínek vyznačuje

značnou rozdrobeností. Z celkových 93 obcí je 77 % obcí tvořeno méně než 500 obyvateli, 18 % obcí 500–2000 obyvateli a pouhé 3 % obcí jsou populačně nad hranicí 2 000 obyvatel. Tyto podíly odpovídají situaci v celém okrese i Kraji Vysočina. Jednotlivé obce jsou propojeny hustou silniční sítí, která je tvořena především silnicemi II. a nižší třídy. Vzhledem k fyzickogeografickým podmínkám, historickému vývoji a poloze, je ORP Třebíč hodnoceno jako tzv. vnitřní periferie s postupným úpadkem. Dle Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007–2013 spadalo území ORP v rámci celého okresu mezi hospodářsky slabé regiony.

ORP Pohořelice se nachází v rovinaté, turisticky atraktivní, oblasti v jižní části Jihomoravského kraje, severně od soustavy nádrží Nové Mlýny a jižně od krajského města Brna, a rozkládá se na ploše 19 534 ha. Díky poloze jižně od Brna je území správního obvodu silně vázáno právě na toto krajské město, a to především z hlediska každodenní dojížděky. Oblast je v dopravně strategické poloze, stýkají se zde komunikace vedoucí ze směru od Jindřichova Hradce, Znojma a Rakouska. Vzhledem k malé velikosti správního obvodu se zde nachází pouze 13 obcí s celkovým počtem obyvatel 13 589 (k 31. 12. 2013, ČSÚ Údaje o obcích s rozšířenou působností), z nichž 77 % je tvořeno obcemi s méně než 1000 obyvateli, zbývajících 23 % obcí má více než 1000, avšak méně než 5 000 obyvatel. Velikostní struktura sídel v okrese i v kraji odpovídá zhruba poměru 70:30.

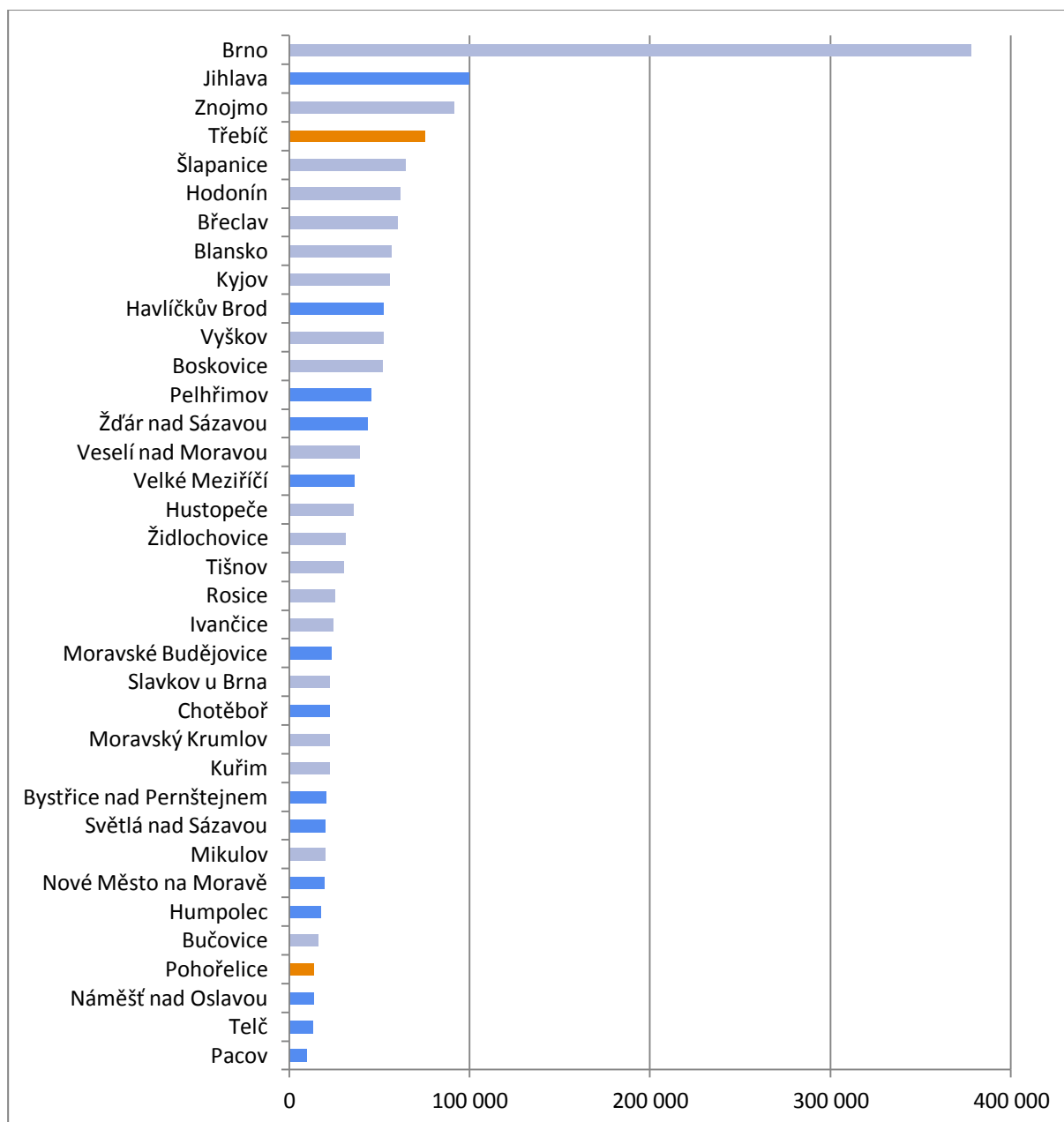
7.5.2 Demografická struktura

Demografická struktura a její vývoj v regionu je jedním z důležitých ukazatelů úrovně kvality života. Vývoj počtu obyvatel a jejich věková struktura dále vhodně reflektují atraktivitu regionu, která se vlivem vnějších faktorů a v průběhu času mění. Následující demografická analýza hodnotí již zmiňovaný vývoj počtu obyvatel a věkové struktury, dále s tím související migraci obyvatel a počty dokončených bytů.

ORP Třebíč je dle počtu obyvatel druhým populačně nejsilnějším územím v rámci Kraje Vysočina. Postupně však území vykazuje populační ztrátu, k potenciálu pracovní síly nepřispívá ani postupné stárnutí obyvatelstva. Tyto jevy se nadále projevují ve snižujícím se počtu dokončených bytů a v dlouhodobě záporném migračním saldu.

ORP Pohořelice se populačně i rozlohou řadí k nejmenším v rámci Jihomoravského kraje. Predikce vývoje počtu obyvatel je zde z dlouhodobého hlediska příznivá, území vykazuje kladné hodnoty migračního salda, s čímž se pojí navyšující se počet dokončených bytů. To je ovlivněno zejména lokací v zázemí krajského města Brna. Stárnutí obyvatelstva je zde zmírněno zvýšeným počtem příchozích osob v produktivním věku, které se zde usazují a zakládají rodiny.

Následuje srovnání velikosti ORP obou krajů podle počtu obyvatel (k 31. 12. 2013).

Poznámka: Šedě zvýrazněné jsou ORP Jihomoravského kraje, modře ORP Kraje Vysočina

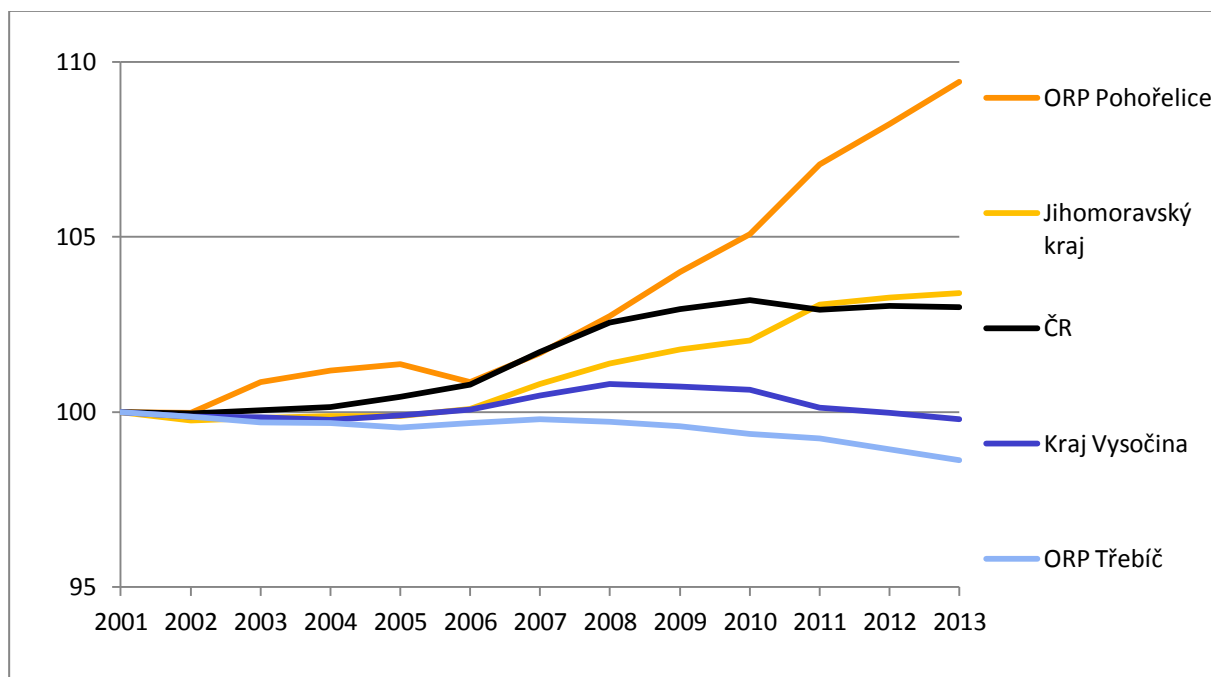
Zdroj: ČSÚ, Databáze demografických údajů za obce ČR

Analýza vývoje počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel odráží v mnoha ohledech atraktivitu území danou počtem pracovních příležitostí, úrovní občanské vybavenosti a v neposlední řadě kvalitou životního prostředí. V posledních několika letech se ovšem nejedná již pouze o lokální atraktivitu území, ale v souvislosti s rozvojem osobní automobilové dopravy je určující kvalita prostředí v ještě ekonomicky výhodné dojezdové vzdálenosti.

Vývoj počtu obyvatel v České republice zaznamenával nárůst až do roku 2010, poté dochází k mírnému poklesu a stabilizaci vývoje. Nárůst byl ovlivněn příchodem osob cizích národností za

prací, dále zaznamenaným zvýšeným počtem narozených dětí. Vývoj v Kraji Vysočina a Jihomoravském kraji byl do roku 2008 srovnatelný (viz následující graf), kdy v obou krajích došlo k nárůstu počtu obyvatel. Ten nadále pokračoval v kraji Jihomoravském, avšak v Kraji Vysočina dochází k poklesu. Tento vývoj v jednotlivých krajích je totožný i v příslušných ORP. velmi příznivý byl vývoj v ORP Pohořelice, které vykázalo za sledované období relativně nejvyšší nárůst dle vypočtených bazických indexů. Trend vývoje ovlivnila především blízkost krajského města.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2001 = 100)

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, vlastní výpočty

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých krajích a příslušných ORP byl ovlivněn řadou faktorů, přičemž jako nejvýraznější faktor se projevil ekonomická krize. To, že v Jihomoravském kraji nedošlo po roce 2008 k úbytku počtu obyvatel, je zapříčiněno silným regionálním střediskem Brnem, které nabízí množství pracovních příležitostí, za kterými se lidé stěhují a usazují v okolních obcích v rámci procesu suburbanizace. Jihlava již tak silným regionálním centrem není, což je dáno jeho polohou mezi Prahou a Brnem. V následující tabulce je uveden vývoj počtu obyvatel dle zjištěných absolutních hodnot.

Územní jednotka/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ČR	10 206 436	10 203 269	10 211 455	10 220 577	10 251 079	10 287 189	10 381 130
Kraj Vysočina	511 267	510 602	510 498	510 114	510 767	511 645	513 677
Jihomoravský kraj	1 131 541	1 128 820	1 129 583	1 130 240	1 130 358	1 132 563	1 140 534
ORP Třebíč	76 467	76 374	76 237	76 230	76 135	76 221	76 309
ORP Pohořelice	12 417	12 414	12 524	12 565	12 588	12 523	12 626

Územní jednotka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
ČR	10 467 542	10 506 813	10 532 770	10 505 445	10 516 125	10 512 419	
Kraj Vysočina	515 411	514 992	514 569	511 937	511 207	510 209	
Jihomoravský kraj	1 147 146	1 151 708	1 154 654	1 166 313	1 168 650	1 170 078	
ORP Třebíč	76 251	76 163	75 987	75 888	75 651	75 421	
ORP Pohořelice	12 757	12 914	13 049	13 295	13 439	13 589	

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Věková struktura

Tendence ve vývoji počtu obyvatel byly potvrzeny i z hlediska vývoje věkové struktury. Zatímco počet obyvatelstva ORP Třebíč postupně klesá, dochází zároveň k jeho stárnutí. Podíl dětí od roku 2001 klesá a naopak narůstá podíl osob v důchodovém věku. Tento trend byl shledán i v případě ORP Pohořelice. V ORP Pohořelice bylo sice od roku 2007 zaznamenáno zvýšení podílu dětí, nebylo však dosaženo úrovně na počátku sledovaného období. Odliv osob za prací do Jihomoravského kraje se projevil ve zvýšení počtu osob v produktivním věku v ORP Pohořelice.

Trend stárnutí obyvatelstva je možné vyjádřit indexem stárí, který podává informaci o počtu osob v důchodovém věku na 100 dětí. Následující tabulka porovnává vývoj indexu ve vymezených územích.

Území	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ORP Třebíč	74,1	76,4	78,8	81,5	84,8	89,2	91,4	95,9	98,9	101,5	105,4	109,1	113,0
ORP Pohořelice	77,5	78,6	79,9	82,4	87,5	92,7	97,5	100,3	99,3	99,9	99,1	101,2	102,9

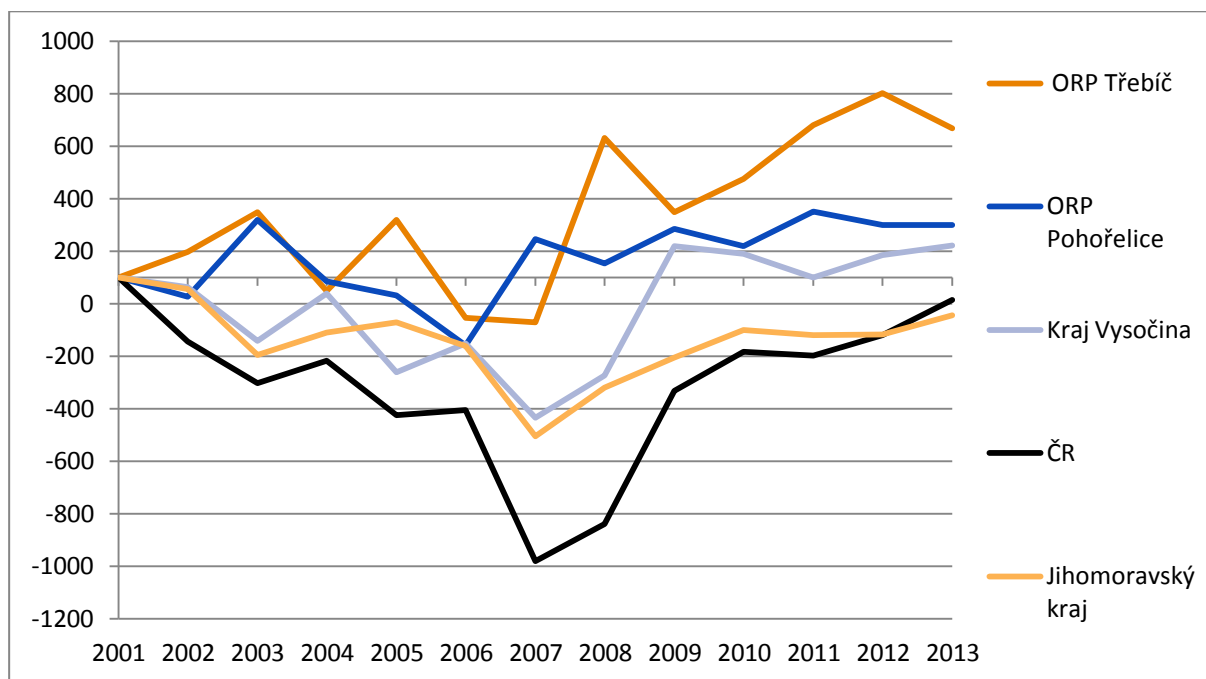
Zdroj: ČSÚ (http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/casove_rady_vybrane_ukazatele_za_so_orp_trebic)

Z hodnot indexů stárí je patrná proměna věkové struktury v obou ORP, přičemž obyvatelstvo ORP Třebíč stárne rychleji. To je dáno především odlivem mladých lidí za prací a vzděláním do jiných regionů. V souvislosti se stárnutím obyvatelstva vyvstává zvýšená poptávka po zařízeních poskytujících sociální služby a zdravotní péči, na jejichž modernizaci a výstavbu byl zaměřen i ROP JV v programovém období 2007–2013. Projekty realizované v této oblasti tak budou mít dle zpracovatele výrazně pozitivní dopady na kvalitu života obyvatel.

Migrace

Počet a věková struktura obyvatel je v území ovlivněna přirozenou měnou obyvatelstva, ale zároveň migrací. Do vývoje migračního salda v případě České republiky významně zasáhli imigranti z cizích

zemí, kteří se do republiky přestěhovali především za prací a následně se zde usadili. Vývoj migračního salda za zvolené územní jednotky znázorňuje následující graf, ve kterém jsou hodnoty přepočítány na bazické indexy.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2001 = 100)

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

V absolutních hodnotách jsou údaje migračního salda zobrazeny v následující tabulce.

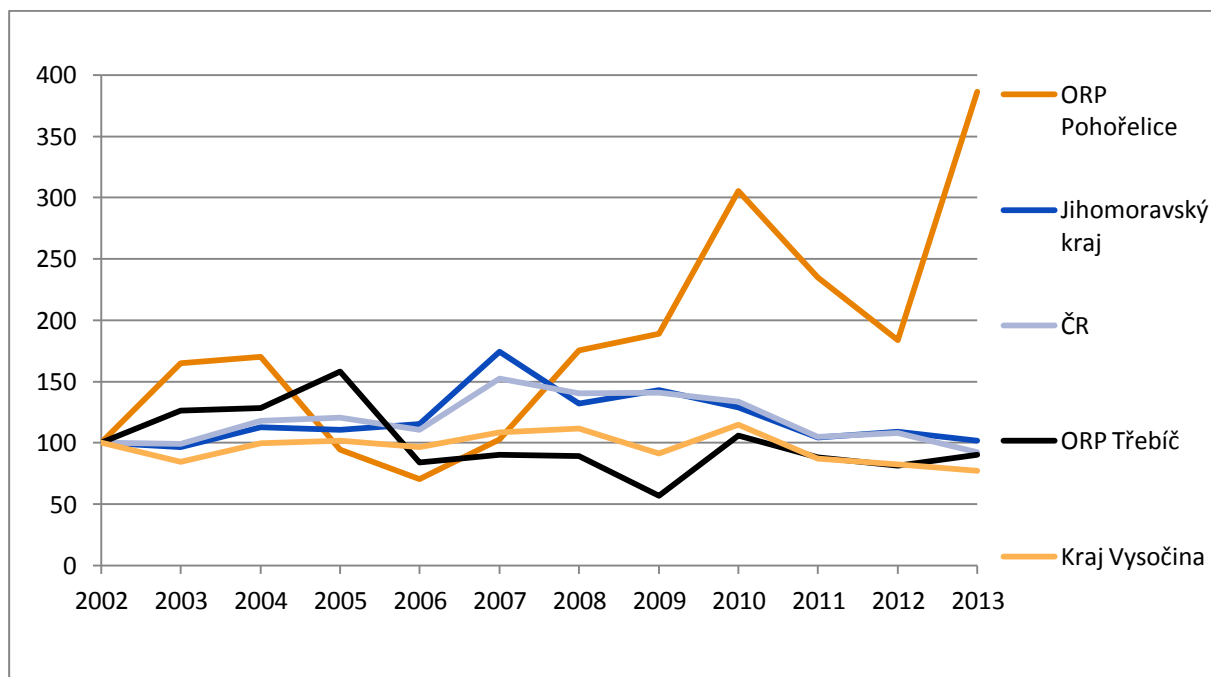
Územní jednotka/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ČR	-8 551	12 290	25 789	18 635	36 229	34 720	83 945
Kraj Vysočina	-354	-226	505	-136	922	538	1 539
Jihomoravský kraj	-1 463	-827	2 862	1 596	1 028	2 360	7 374
ORP Třebíč	-35	-69	-122	-17	-112	19	25
ORP Pohořelice	46	12	147	39	14	-73	113
Územní jednotka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
ČR	71 790	28 344	15 648	16 889	10 293	-1 297	
Kraj Vysočina	966	-772	-675	-352	-655	-789	
Jihomoravský kraj	4 678	2 998	1 472	1 748	1 707	654	
ORP Třebíč	-221	-122	-166	-238	-281	-234	
ORP Pohořelice	71	131	101	162	138	138	

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Z hlediska přistěhovalých osob dlouhodobě vykazuje kladné hodnoty Jihomoravský kraj, podobně i příslušné ORP Pohořelice. V kraji se nachází velké množství zaměstnavatelů a vzdělávacích institucí. Příchozí osoby se tak do kraje přestěhovávají za prací či se zde usazují po dokončení studií. Naopak Kraj Vysočina je dlouhodobě ztrátový, stejně tak ORP Třebíč. Za odlivem obyvatel stojí poloha regionu v tzv. vnitřní periferii, značná vzdálenost do krajského města a celkový zemědělský charakter kraje. Hlavní motivací odchodu lidí je tak hledání zaměstnání v jiných krajích.

Dokončené byty

Projevy zvyšujícího/snižujícího se počtu obyvatel jsou identifikovatelné i v oblasti vývoje počtu dokončených bytů. Mezi roky 2006 a 2008 došlo na úrovni České republiky i Jihomoravského kraje k téměř 50% nárůstu nově vystavěných bytů v daném roce, na což mělo mimo jiné vliv i období prosperity ve stavebnictví. Na konci sledovaného období se vývoj ustálil a na všech územních jednotkách, vyjma ORP Pohořelice, došlo k stagnaci. ORP Pohořelice vykazovalo v letech 2002–2013 největší dynamiku vývoje. V roce 2010 zde byl dokončen trojnásobný počet bytů než na počátku sledovaného období, v roce 2013 to byl již čtyřnásobek. Vývoj ve zvolených územních jednotkách znázorňuje následující graf a tabulka.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2002 = 100)

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Územní jednotka/rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ČR	27 291	27 127	32 268	32 863	30 190	41 649
Kraj Vysočina	1 546	1 309	1 540	1 573	1 495	1 681
Jihomoravský kraj	3 449	3 332	3 883	3 816	3 985	6 013
ORP Třebíč	173	219	222	274	145	156
ORP Pohořelice	37	61	63	35	26	38
Územní jednotka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ČR	38 380	38 473	36 442	28 630	29 467	25 246
Kraj Vysočina	1 729	1 416	1 773	1 347	1 276	1 194
Jihomoravský kraj	4 553	4 928	4 454	3 608	3 770	3 516
ORP Třebíč	154	98	183	153	141	156
ORP Pohořelice	65	70	113	87	68	143

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

7.5.3 Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost území

Vlivem dynamického rozvoje osobní automobilové dopravy narůstají požadavky na kapacitu a kvalitu silniční sítě. Nevyhnutelným důsledkem zvyšující se intenzity a frekvence dopravy, a to nejen osobní automobilové, ale i veřejné hromadné, jsou mimo jiné zvýšené náklady na údržbu silnic⁷¹.

Následující analýza situace v oblasti dopravy je zaměřena na problematiku silniční sítě a s tím spojené osobní automobilové dopravy a veřejné hromadné dopravy v souvislosti se zaměřením intervencí ROP JV 2007–2013 na oblast rozvoje dopravní infrastruktury.

Silniční síť

Území ORP Třebíč je protkáno hustou sítí silnic především druhé a třetí třídy (viz následující obrázek). Významnou komunikací protínající území je silnice I. třídy I/23 spojující Třebíč s Brnem. Nejbližší napojení na dálnici D1 je přes silnici II/360, která se na dálnici napojuje ve Velkém Meziříčí (dojezdová vzdálenost cca 23 km). Správní obvod se vyznačuje zhoršenou dopravní polohou vůči krajskému městu Jihlavě. Značný podíl území má tak výhodnější dopravní napojení na krajské město Brno, což má zajisté vliv na vyjížděku obyvatel do zaměstnání a do škol.

⁷¹ Náklady spojené s údržbou a investičními záměry v oblasti dopravy jsou většinovými výdaji rozpočtů Kraje Vysočina, Jihomoravského kraje i v případě investic i ROP JV pro programové období 2007–2013.

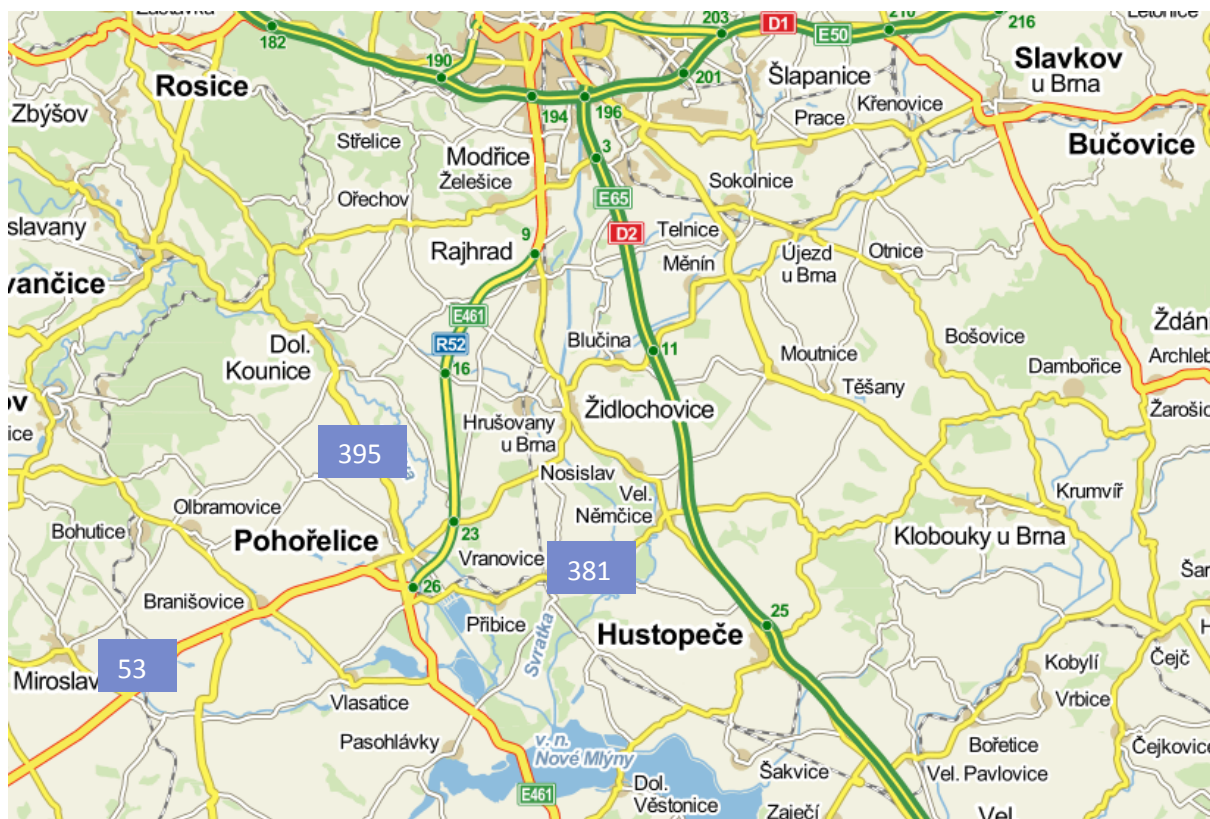
Zdroj: Mapy.cz

Obec Třebíč je nejvýznamnějším dopravním uzlem v území. Setkávají se zde silnice druhé třídy č. 351, č. 410 a č. 360, dále tudy prochází silnice I/23. Celkový přehled silničních úseků druhé a vyšší třídy, procházejících územím ORP Třebíč, podává následující tabulka.

Číslo silnice	Územní propojení
23	Dráčov (I/3) – Kardašova Řečice – Jindřichův Hradec (I/34) – po trase I/34 – Jarošov nad Nežárkou (I/34) – Telč – Kasárna (I/38) – Třebíč – Náměšť nad Oslavou – Rosice – Kývalka (D1) – po trase D1 – Ostopovice – Brno-Pisárky (I/42)
152	Albeř – Staré Město pod Landštejnem – Slavonice – Jemnice – Moravské Budějovice – Jaroměřice nad Rokytnou – Hrotovice – Dukovany – Ivančice – Ořechov – Modřice – Brno-Tuřany
349	Čechtín – Svatoslav – Měřín
351	Chotěboř – Česká Bělá – Přibyslav – Polná – Kamenice – Třebíč – Dalešice
360	Jaroměřice nad Rokytnou – Třebíč – Velké Meziříčí – Křižanov – Bobrová – Nové Město na Moravě – Jimramov – Polička – Litomyšl – Ústí nad Orlicí – Dolní Dobrouč – Letohrad – Šedivec
361	Jaroměřice nad Rokytnou – Rozkoš – Jevišovice
390	II/360 – Budišov – dálnice D1 – Osová Bítýška – II/391 přerušení II/385 – Nedvědice
392	Velké Meziříčí – Tasov – Jinošov – Kralice nad Oslavou – Mohelno – Dukovany – Tulešice
399	dálnice D1 – Jinošov – Náměšť nad Oslavou – Dalešice – Rouchovany – Znojmo
400	silnice I/38 – Rozkoš – Višňové – Hostěradice – Miroslav – silnice I/53
401	Jaroměřice nad Rokytnou – Vladislav
403	Kouty – Brtnice – Stonařov – Telč
405	Jihlava – Brtnice – Okříšky – silnice I/23
410	Jihlava – Želetava – Budeč – Jemnice – Rancířov – státní hranice (Rakousko)

Zdroj: ŘSD ČR

ORP Pohořelice má výhodnou dopravní polohu, ač se nachází v značně decentralizované poloze téměř u státních hranic. Územím prochází rychlostní silnice R52 (za Pohořelicemi jako I/52), která je součástí mezinárodní trasy E461, a také silnice I/53. Dopravní napojení na dálniční síť je z Pohořelic možné v dojezdové vzdálenosti do 25 km, a to jak na D1, tak i D2 (viz následující obrázek).

Zdroj: Mapy.cz

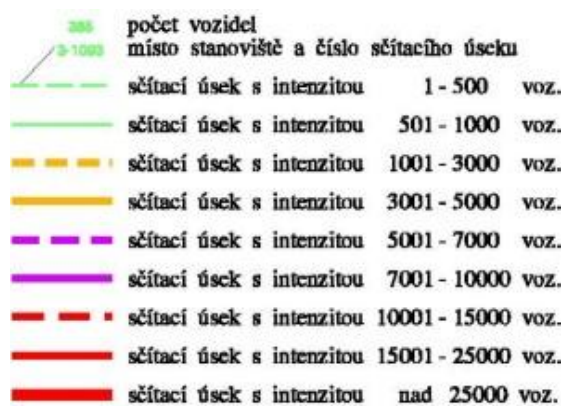
Dobrému dopravnímu napojení ORP Pohořelice vděčí především blízkosti brněnské aglomerace a státních hranic s Rakouskem. Přehled všech silničních úseků druhé a vyšší třídy, procházející územím, uvádí následující tabulka.

Číslo silnice	Územní propojení
R52	Brno - Modřice - Rajhrad - Mikulov - Rakousko
	E461: Svitavy – Brno (silnice I/43) – Pohořelice (R52) - Mikulov (silnice I/52) - Rakousko
52	Brno (I/42, D1) - Modřice – Pohořelice (I/53) - Mikulov (I/40, Rakousko)
53	Znojmo (I/38) – Pohořelice (I/52)
381	I/52 – Velké Němčice – Křepice – II/480
395	Velká Bíteš – Zastávka – Dolní Kounice – Pohořelice – I/52
396	Rouchovany – Vémyslice – Olbramovice – I/52
416	silnice I/52 – Pohořelice – rychlostní silnice R52 – Židlochovice – dálnice D2 – Újezd u Brna – Křenovice

Zdroj: ŘSD

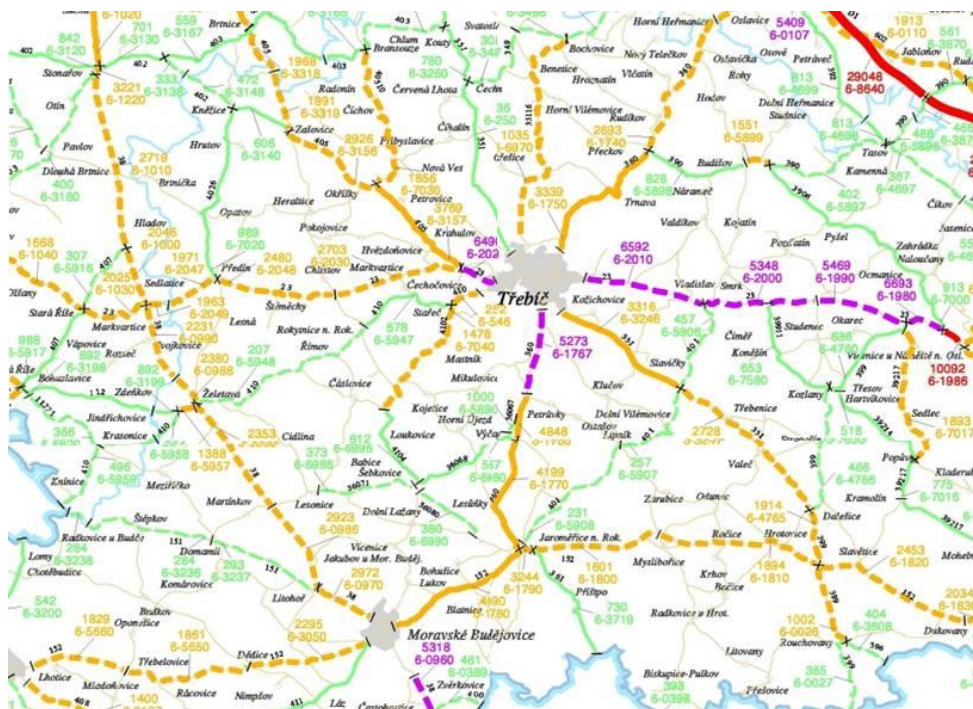
Intenzita automobilové dopravy

Ke stanovení významu jednotlivých silničních úseků byly využity výsledky celostátního sčítání dopravy z let 2000, 2005 a 2010. Silniční úseky jsou barevně odlišeny dle zjištěné intenzity dopravy, přičemž číselný údaj podává informaci o ročním průměru denních intenzit dopravy (viz následující obrázek). V průběhu sledovaného období docházelo zpravidla k nárůstu intenzity dopravy, a to především na úsecích vedoucích přes obec Třebíč směrem na Brno a naopak.

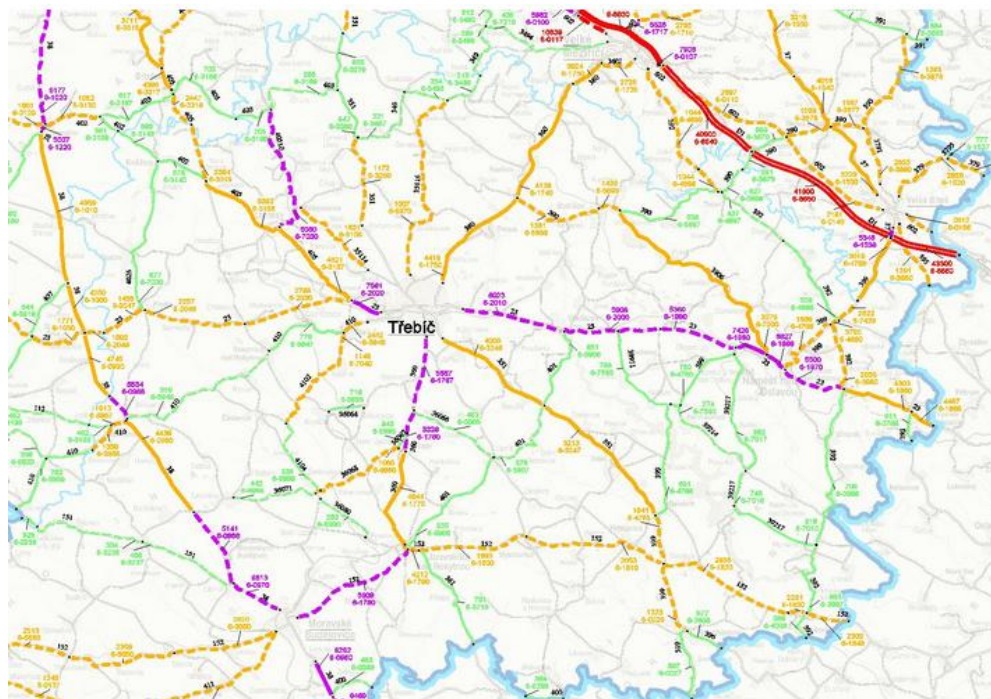
Zdroj: ŘSD

Nejfrekventovanějšími úseky byly v roce 2000 silnice č. 23 mezi Třebíčí a Brnem, dále úsek silnice č. 360 na jih od obce Třebíč (viz následující obrázek). Zmíněné úseky se vyznačovaly intenzitou dopravy 5001-7000 vozidel ročního průměru denních intenzit dopravy. Převážná část zbývajících komunikací byla zařazena do kategorií 1001-3000 vozidel a 3001-5000 vozidel. V souvislosti s hustotou silniční sítě a rozdrobeností sídelní struktury, je zde četné zastoupení komunikací s intenzitou dopravy méně než 1000, resp. méně než 500 vozidel, které jsou znázorněny zelenou barvou.

Zdroj: ŘSD, Sčítání dopravy

Při sčítání dopravy v roce 2005 bylo identifikováno více silničních úseků s intenzitou dopravy 5001-7000 vozidel. Nárůst intenzity dopravy byl zaznamenán především v úseku silnice č. 23 při průjezdu obcí Náměšť nad Oslavou, kde v roce 2005 průměrně za den projelo 7001-10000 vozidel ročního průměru denních intenzit dopravy. Intenzita dopravy se také zvýšila na území obce Třebíč.

Zdroj: ŘSD, Sčítání dopravy

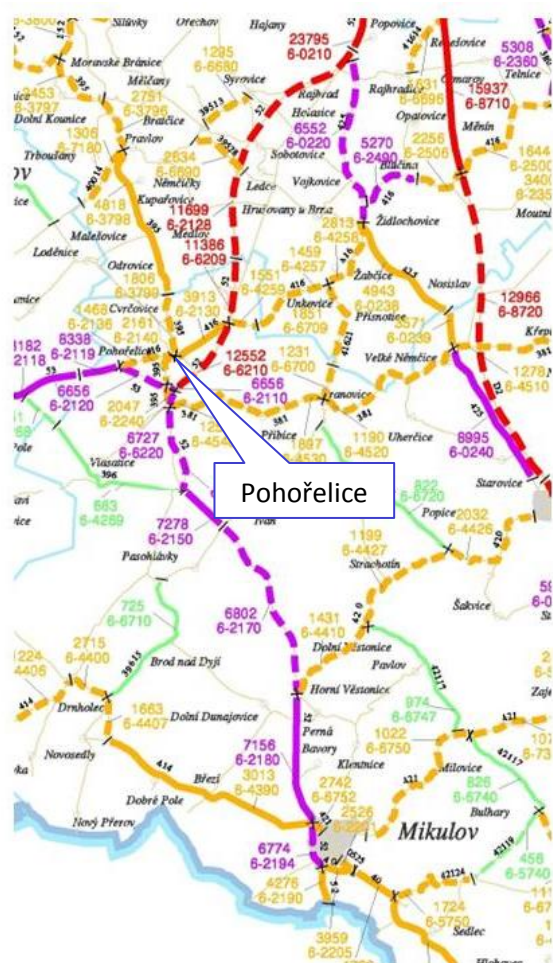
Pokračující nárůst intenzity dopravy byl v roce 2010 zaznamenán na úsecích silnic č. 23, č. 360 a č. 405. Nejvyšší intenzita byla identifikována na úsecích protínající obec Třebíč a Náměšť nad Oslavou.

Dle dat ze sčítání dopravy z roku 2010 je však zřejmé, že na vybraných úsecích došlo k poklesu intenzity dopravy.

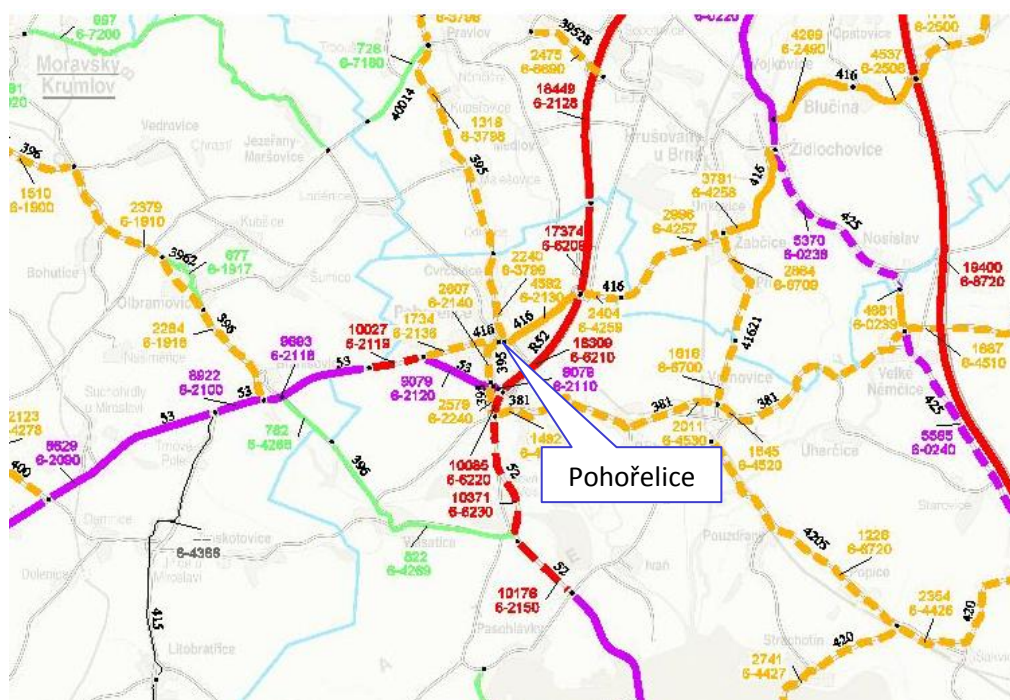
Zdroj: ŘSD, Sčítání dopravy

Výsledky sčítání dopravy v roce 2000 v ORP Pohořelice potvrdily významnost rychlostní silnice R52, která vykazala nejvyšší míru frekvence dopravy, dále silnice první třídy č. 52 a č. 53. Obec Pohořelice je důležitou dopravní křižovatkou, kde se stýkají komunikace ve směru od Brna, Znojma, Velké Bíteše a Mikulova.

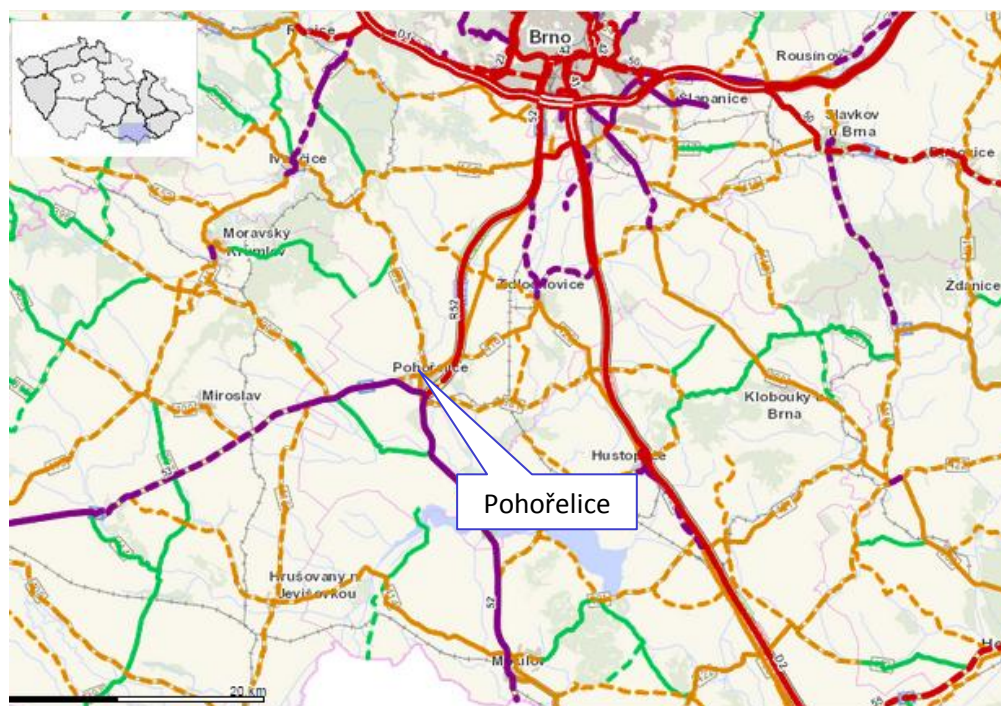
Zdroj: ŘSD, Sčítání dopravy

Nejvíce využívanými silničními úseky byly dle sčítání dopravy z roku 2005 na území ORP Pohořelice úseky silnic č. 53, č. 52 a R52. Ty vykazovaly intenzitu dopravy více než 7 000 vozidel, v případě R52 více než 10 000 vozidel.

Zdroj: ŘSD, Sčítání dopravy

V porovnání s výsledky z roku 2005 došlo v roce 2010 ke snížení intenzity dopravy na úsecích silnic č. 53 a č. 52, také na jižním úseku R52 před obcí Pohořelice ve směru od Brna. Tento pokles intenzity dopravy byl zaznamenán také v ORP Třebíč.

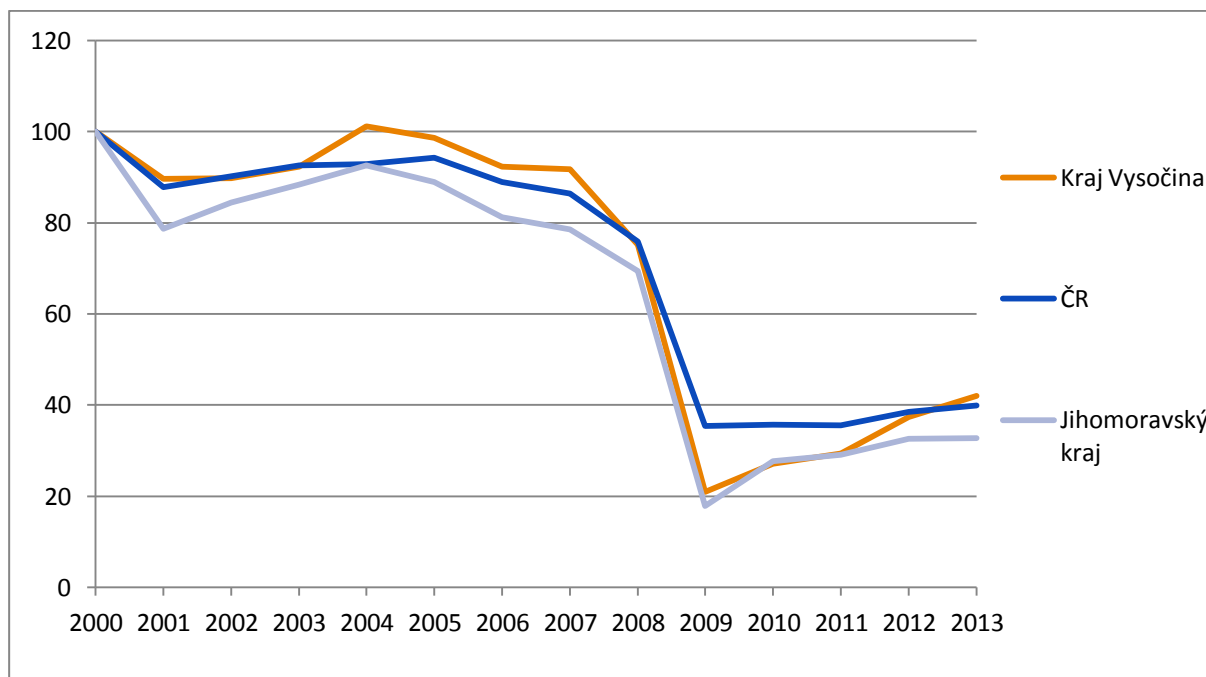

Zdroj: ŘSD, Sčítání dopravy

Dle výsledků sčítání dopravy v letech 2000, 2005 a 2010 bylo zjištěno, že zpravidla na všech úsecích došlo v průběhu času ke zvýšení frekvence dopravy. Je to dáno zvýšením počtu automobilů při přepočtu na člena domácnosti, zvyšujícím se využívání automobilů při cestě do práce, které je zvláště obvyklé v oblastech rozvíjející se suburbanizace. Vliv na intenzitu dopravy má dále technický stav vozovek, který zejména u silnic vyšších tříd je udržován na vysoké úrovni a je tak umožněno jejich využívání s vysokou intenzitou. Rozvoj dopravní infrastruktury byl stanoven za prioritní osu ROP JV pro programové období 2007-2013, na niž byl alokován nejvyšší podíl disponibilních finančních prostředků, lze tedy očekávat, že na postupné zvyšování intenzit dopravy měl vliv i zlepšující se stav vozovek daný realizovanými rekonstrukcemi.

Dopravní nehodovost

Nehodovost v Kraji Vysočina a v Jihomoravském kraji vykazuje shodný trend vývoje jako v celé republice, který je charakteristický celkovým postupným poklesem počtu hlášených nehod. Trend je ale výrazně ovlivněn průběžnými změnami pravidel hlášení dopravních nehod⁷², ke skokovému snížení hlášených nehod tak došlo v roce 2001, 2006 a 2009. Od roku 2009 počet nehod opět roste, přičemž v obou krajích nehodovost roste rychleji než v celé ČR.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2000 = 100)

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu, Policie ČR

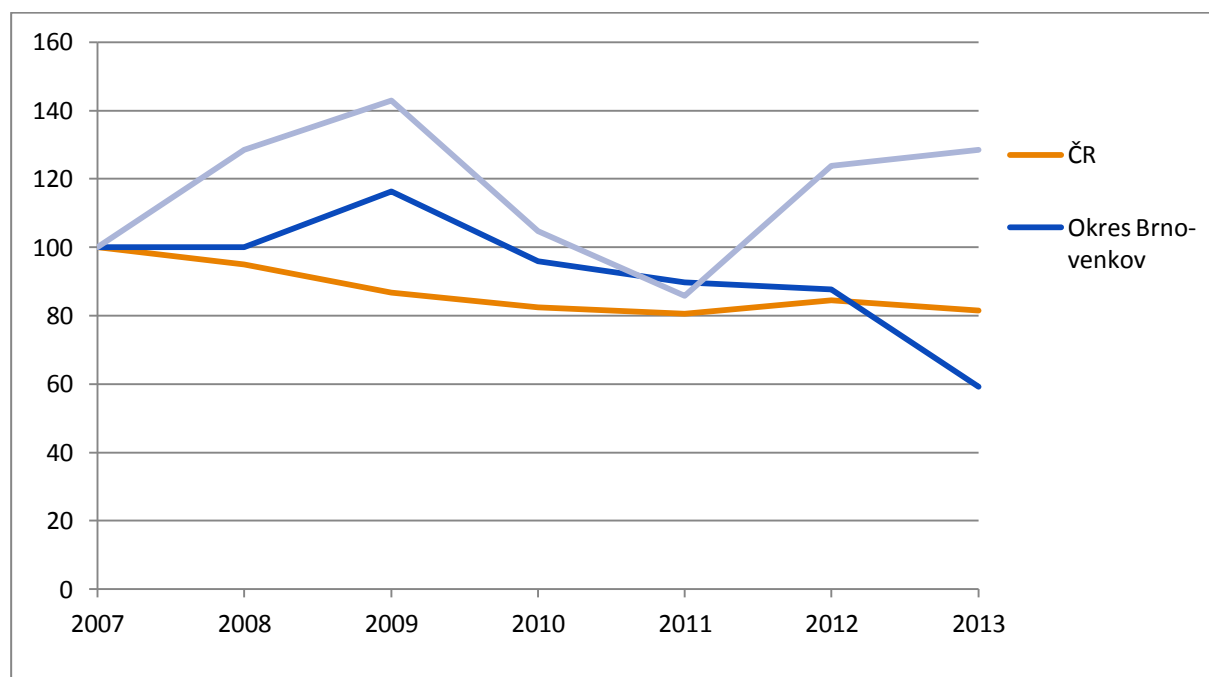
⁷² Statistiky zaznamenávají pouze dopravní nehody, ke kterým byla přivolána Policie ČR. Povinnost hlásit dopravní nehodu, při které došlo pouze ke hmotné škodě, se v posledních 15 letech měnila podle změn v legislativě: od ledna 2001 s hmotnou škodou vyšší než 20 tis. Kč, od července 2006 s hmotnou škodou vyšší než 50 tis. Kč, od ledna 2009 s hmotnou škodou vyšší než 100 tis. Kč.

Tabulka udává vývoj počtu hlášených dopravních nehod (od roku 2007 také pro okresy Třebíč a Brno-venkov):

rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Česká republika	211 516	185 664	190 718	195 851	196 470	199 262	187 965
Kraj Vysočina	8 808	7 892	7 904	8 135	8 911	8 688	8 132
Jihomoravský kraj	20 416	16 070	17 248	18 042	18 911	18 157	16 593
rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Česká republika	182 736	160 375	74 815	75 522	75 137	81 406	84 412
Kraj Vysočina	8 086	6 623	1 843	2 390	2 594	3 295	3 696
Jihomoravský kraj	16 022	14 174	3 642	5 650	5 941	6 670	6 701
Okres Třebíč	1 139	942	316	348	347	450	573
Okres Brno-venkov	3 011	2 750	914	1 356	1 406	1 535	1 390

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu, Policie ČR

Nehody, při nichž došlo ke srážce s chodcem nebo cyklistou, vykazují na celostátní úrovni a v okrese Brno-venkov klesající trend prakticky po celé období 2007–2013. Naopak v okrese Třebíč dochází k výraznějšímu kolísání s tím, že v posledních 2 letech nehodovost opět roste.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2007 = 100)

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu, Policie ČR

Tabulka udává vývoj počtu hlášených dopravních nehod s účastí chodce nebo cyklisty:

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Česká republika	4 224	4 010	3 663	3 481	3 402	3 571	3 442
Okres Třebíč	21	27	30	22	18	26	27
Okres Brno-Venkov	49	49	57	47	44	43	29

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu, Policie ČR

Vyjíždka/dojíždka za prací a do škol

Dle zjištěné frekvence dopravy na silničních úsecích lze dlouhodobě sledovat každodenní dojíždění obyvatel zejména za prací a do škol. Z obcí ORP Třebíč vyjíždí za prací 20 % všech obyvatel, přičemž více než 60 % vyjíždějících setrvává v okrese Třebíč. Vyjíždka do škol je nutná u téměř 6 % obyvatel, z nichž opět více než polovina zůstává v okrese Třebíč (viz následující tabulka).

	Absolutní hodnota vyjíždějících <u>za</u> prací	Podíl (v %)	Absolutní hodnota vyjíždějících <u>do</u> škol	Podíl (v %)
Počet obyvatel	75 888			
Počet vyjíždějících (k 26. 3. 2011)	14 864	19,59*	4 355	5,74*
Počet vyjíždějících v rámci okresu Třebíč (k 26. 3. 2011)	9 349	62,90**	2 389	54,86**
Počet vyjíždějících do jiných okresů kraje (k 26. 3. 2011)	2 079	13,99**	389	8,93**
Počet dojíždějících do Třebíče (k 26. 3. 2011)	4 205	28,29**	1 554	35,68**
Počet dojíždějících do Jihlavy (k 26. 3. 2011)	1 068	7,19**	168	3,86**

Zdroj: SLDB 2011

Poznámka: * Podíl z celkového počtu obyvatel; ** Podíl z celkového počtu vyjíždějících

Vyjíždka/dojíždka do zaměstnání a do škol v ORP Třebíč prokázala, že význam okresního města Třebíč je pro obyvatele ORP vyšší než krajské město Jihlava, kam v případě pracovní dojíždky vyjíždí 7 % obyvatel, v případě školské dojíždky necelé 4 % obyvatel ORP Třebíč.

Trend v Jihomoravském kraji je zcela opačný. Zde má rozhodující význam krajské město Brno, kam z ORP Pohořelice dojíždí za prací 50 % obyvatel, do škol necelých 60 % obyvatel. Spádovost do Brna vyplývá z množství pracovních nabídek a velkého výběru škol. Do Pohořelice v rámci pracovní i školské

dojížděky směřuje cca 13 % obyvatel ORP Pohořelice. Srovnatelně s ORP Třebíč za prací z celkového počtu obyvatel vyjíždí cca 20 % obyvatel, do škol cca 5 %.

Údaje o vyjíždě/ dojíždě za prací zčásti objasňují frekvenci dopravy na silničních úsecích směřující do Třebíče a do Brna.

	Absolutní hodnota vyjíždějících <u>za prací</u>	Podíl (v %)	Absolutní hodnota vyjíždějících <u>do škol</u>	Podíl (v %)
Počet obyvatel ORP Pohořelice (k 31. 12. 2011)	13 295			
Počet vyjíždějících (k 26. 3. 2011)	2 757	20,74*	737	5,54*
Počet vyjíždějících v rámci okresu Brno- venkov (k 26. 3. 2011)	893	32,39**	163	22,12**
Počet vyjíždějících do jiných okresů kraje (k 26. 3. 2011)	1 698	61,59**	538	73**
Počet dojíždějících do Brna (k 26. 3. 2011)	1 394	50,56**	425	57,67**
Počet dojíždějících do Pohořelice (k 26. 3. 2011)	370	13,42**	93	12,62**

Zdroj: SLDB 2011

Poznámka: * Podíl z celkového počtu obyvatel; ** Podíl z celkového počtu vyjíždějících

Veřejná hromadná doprava

Vyjíždka/dojíždka za prací a do škol je realizována mimo jiné i veřejnou hromadnou dopravou. Na obou územích zajišťuje tyto služby 15 dopravců.

	ORP Třebíč	ORP Pohořelice
Název dopravní společnosti zajišťující VHD	TRADO-BUS s.r.o.	BDS-BUS, s.r.o.
	BK BUS, s.r.o.	BORS Břeclav a.s.
	ČAS-SERVICE a.s.	PSOTA, s.r.o.
	AZ BUS & TIR PRAHA s.r.o.	ČSAD Tišnov, spol. s r.o.
	ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY a.s.	TREDOS spol. s.r.o.
	Tourbus, a.s.	
	ČSAD JIHOTRANS a.s.	
	Oldřich Řezanina	

	TREDOS spol. s.r.o.	
	ICOM transport a.s.	
	ZDAR, a.s.	

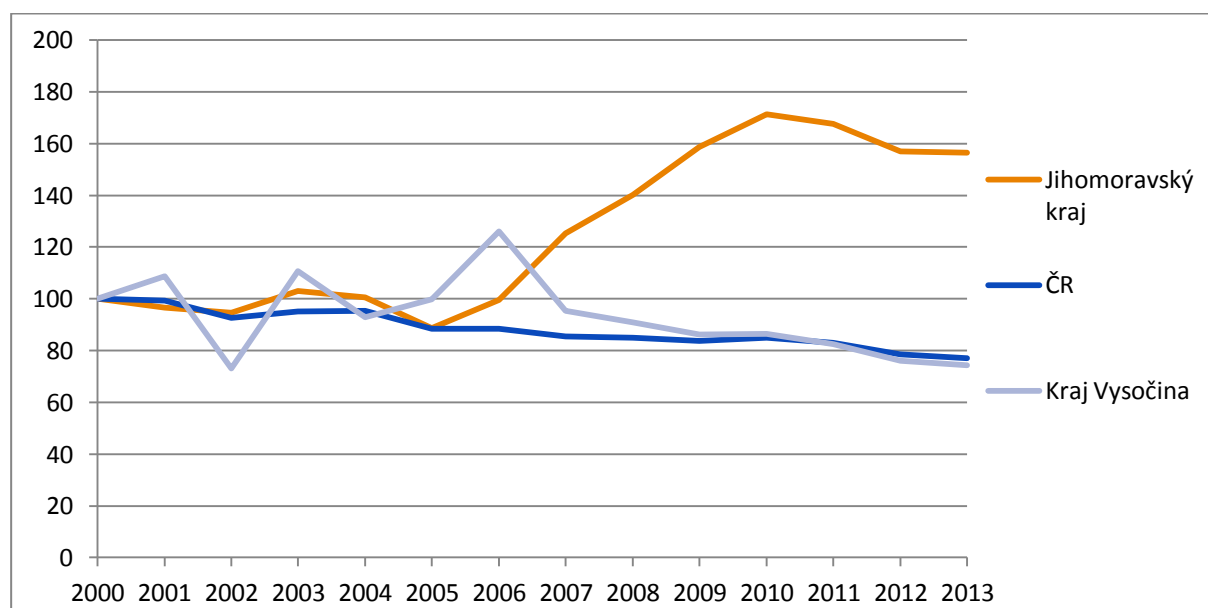
Zdroj: Idos.cz

Zmíněné dopravní společnosti zajišťují dopravní obslužnost území řešených ORP. Četnost spojů na vybraných úsecích uvádí následující tabulka. Počty spojů v pracovní dny jsou dle hodnocení zpracovatele dostačující, v případě spojení Pohořelice-Brno více než dostačující. Možnosti využití veřejné hromadné dopravy ve dnech pracovního klidu jsou na území ORP Třebíč nedostačující.

Trasa	Počet spojů – pracovní den	Počet spojů – den pracovního klidu
Jaroměřice nad Rokytnou - Třebíč	30	3
Náměšť nad Oslavou - Třebíč	17	2
Jihlava - Třebíč	33	8
Brno - Třebíč	18	5
Pohořelice - Brno	59	24

Zdroj: Idos.cz

V ranních a odpoledních hodinách dochází k přepravě největšího objemu cestujících v důsledku přepravy osob do zaměstnání a do škol. Počet dopravních spojů v těchto nejfrekventovanějších hodinách je dopravními společnostmi na území řešených ORP plně zajištěn. Vývoj počtu přepravených cestujících v jednotlivých krajích znázorňuje následující graf.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2000 = 100)

Zdroj: MDČR, Ročenka dopravy 2013

V České republice byl v uplynulém období zaznamenán stabilní vývoj s postupným poklesem objemu přepravených cestujících. Vývoj v dílčích krajích celorepublikový trend nepotvrdil. V Kraji Vysočina došlo mezi roky 2000-2007 k střídavému poklesu a nárůstu objemu přepravených osob. Od roku 2007 došlo k ustálení vývoje s mírným poklesem. V Jihomoravském kraji došlo od roku 2005 k rapidnímu nárůstu přepravených osob. V roce 2012 bylo přepraveno o 50 % více osob než na počátku sledovaného období. Tento nárůst koreluje s postupným zapojováním obcí do Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje.

Územní jednotka/rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	438 878	435 913	406 097	417 012	418 598	38 8261	387 708
Kraj Vysočina	19 994	21 719	14 611	22 139	18 551	19 975	25 201
Jihomoravský kraj	44 948	43 374	42 542	46 281	45 196	39 877	44 708
Územní jednotka/rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ČR	37 5019	373 395	367 648	37 2548	364 616	344 988	337 978
Kraj Vysočina	19 085	18 169	17 238	17 303	16 505	15 201	14 883
Jihomoravský kraj	56 323	62 980	71 387	77 057	75 305	70 543	70 381

Zdroj:MDČR, Ročenka dopravy 2012

Cyklistická doprava

Jedním ze způsobů ekonomičtější přepravy je cyklistická doprava. Ta je zvláště v rovinatém ORP Pohořelice velmi oblíbená. Pro přepravu jsou také využívány cyklostezky, zvláště pak ty vedené na cyklotrasách regionálního nebo nadregionálního významu, kterými jsou např. trasy: Brno-Vídeň, Jihlava-Třebíč-Raab, Vídeň-Břeclav a Vídeň-Praha. ROP JV v programovém období 2007–2013 kvalitu cyklotras významně podpořil budováním bezpečných úseků (tj. cyklostezek) a lze tak očekávat významné dopady na rozvoj cyklistickou dopravu.

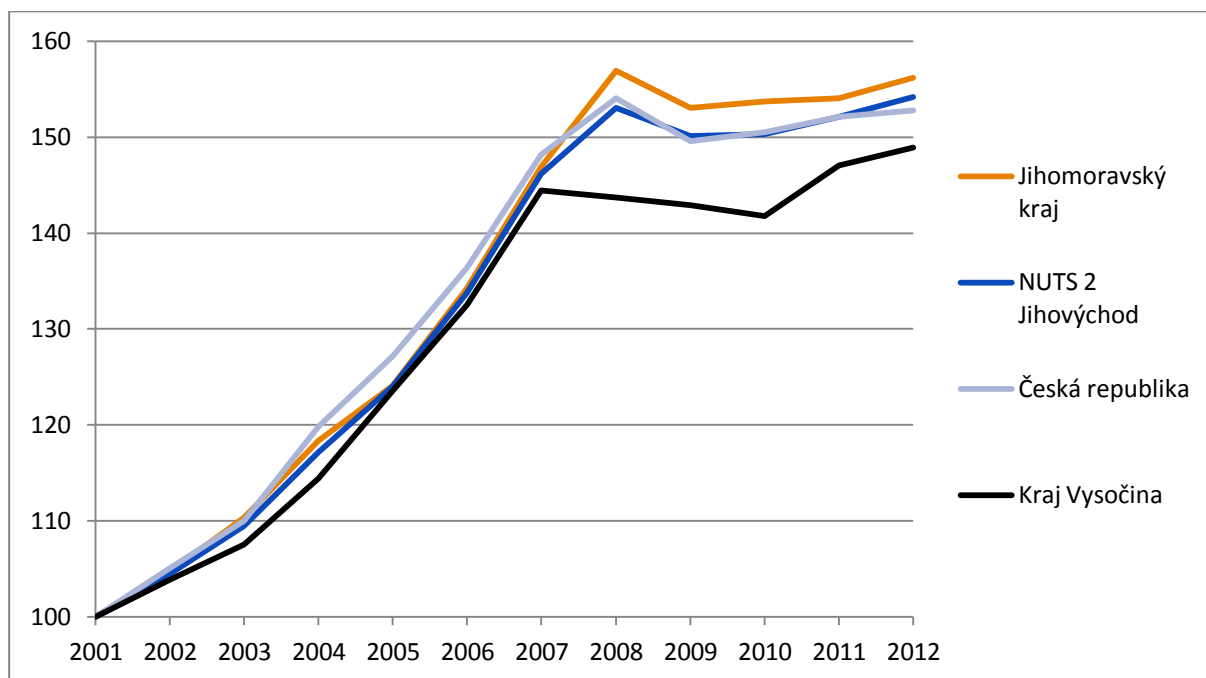
7.5.4 Ekonomická situace regionu

Situace v zaměstnanosti se v Kraji Vysočina vyznačuje určitými rysy, jimiž se podstatně odlišuje od ostatních krajů i průměru České republiky. Struktura zaměstnanosti je charakteristická vysokým počtem pracujících v primárním sektoru, tedy v zemědělství, lesnictví a rybolovu. Je však možné konstatovat, že počet pracujících v zemědělství se postupně snižuje a to platí i pro ORP Třebíč i pro ORP Pohořelice.

Prognóza vývoje ekonomické situace v regionu je příznivá pro ORP Pohořelice, kde dochází k nárůstu počtu osob v produktivním věku, v ORP Třebíči je tento trend klesající.

Regionální hrubý domácí produkt

Vývoj HDP na 1 obyvatele vykazuje v obou krajích shodný trend. Do roku 2008 dochází zpravidla ve všech územních jednotkách k prudkému růstu HDP na 1 obyvatele regionu (o zhruba 50 % stavu v roce 2000), poté však vlivem ekonomické krize nastává mírný pokles. Jako první je tento pokles zaznamenán v Kraji Vysočina, který v průběhu celého období vykazuje nejnižší hodnoty HDP na 1 obyvatele. Vývoj v Jihomoravském kraji kopíruje vývoj na úrovni celé České republiky. Ke konci sledovaného období dochází ke stabilizaci vývoje ve všech zvolených jednotkách.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2001 = 100)

Zdroj: ČSÚ – regionální účty (http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu_reg)

Územní jednotka /rok	Česká republika	NUTS 2 Jihovýchod	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj
2001	239 487	216 621	206 220	221 410
2002	251 700	226 304	214 166	231 903
2003	263 497	237 208	221 832	244 303
2004	286 979	253 801	235 936	262 035
2005	304 478	268 611	254 853	274 819
2006	326 553	289 713	273 262	297 148
2007	354 808	316 716	297 835	325 239
2008	368 986	331 572	296 305	347 435
2009	358 288	325 225	294 647	338 928
2010	360 444	325 562	292 343	340 397
2011	364 249	329 493	303 263	341 024
2012	365 955	334 027	307 095	345 833

Zdroj: ČSÚ – regionální účty (http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu_reg)

Trh práce

V roce 2001 působilo v ORP Třebíč v primárním sektoru 11 % ekonomických subjektů, v roce 2007 9,7 % a v roce 2013 5,9 %. Podíl subjektů v sekundárním sektoru roste, v terciárním naopak klesá. V terciéru působilo v roce 2001 30,3 % ekonomických subjektů, v roce 2007 28,2 % a v roce 2013 to bylo již jen 24,2 %. Celkový počet ekonomických subjektů byl na území ORP Třebíč k 31. 12. 2013 15 682 (ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností).

V ORP Pohořelice v roce 2013 působilo 7 % ekonomických subjektů v primárním sektoru oproti 15 % v roce 2001. Stejně tak došlo k poklesu podílu sektoru služeb z 29,3 % v roce 2001 na 23,3 % v roce 2013. Stále se však jedná o dominantní ekonomický sektor, tak jako v ORP Třebíč. Na území ORP Pohořelice mělo uvedeno k 31. 12. 2013 své sídlo 2 815 ekonomických subjektů (ČSÚ).

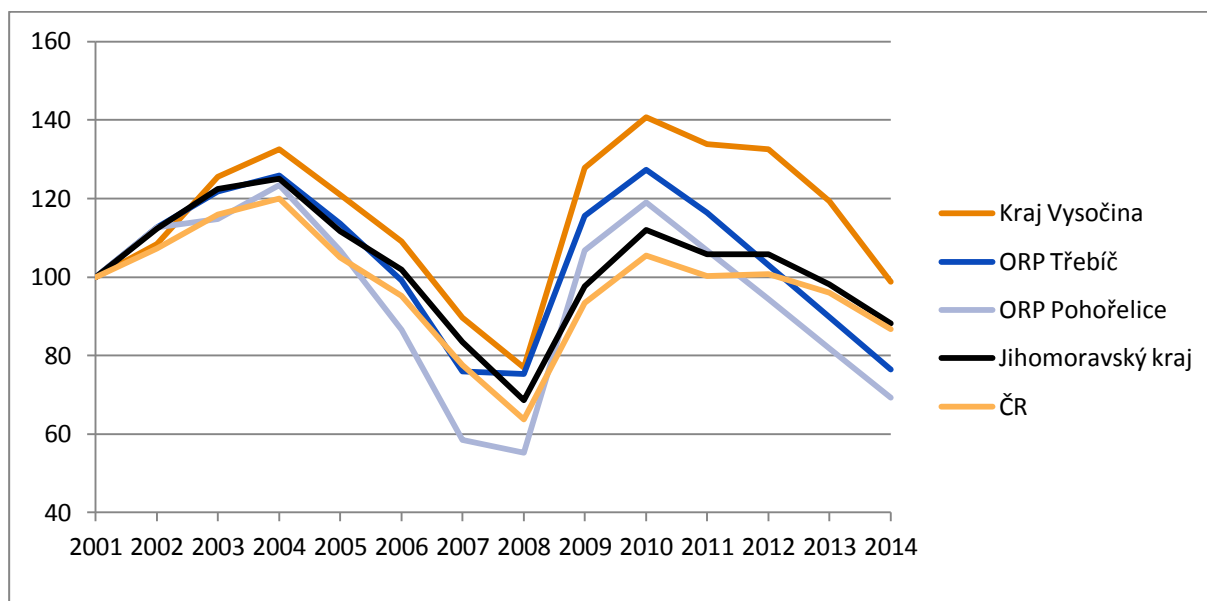
Ekonomický a technologický rozvoj regionu je závislý na kvalifikovaných lidských zdrojích. Důležité je proto zastoupení a vývoj počtu osob v produktivním věku. Na území ORP Třebíč bylo k 31. 12. 2013 evidováno 51 721 osob ve věku 15 - 64 let, což tvoří podíl 69 % celkového počtu obyvatel. Stejný podíl byl analyzován i v ORP Pohořelice, kde k 31. 12. 2013 žilo 9 420 osob v produktivním věku.

Ne/zaměstnanost

Údaje o stavu počtu osob v produktivním věku jsou jistě ovlivněny odchodem mladých lidí za prací do oblastí s vyšší šancí uplatnění a zároveň nižší mírou nezaměstnanosti. Vývoj nezaměstnanosti dokládá následující obrázek, ze kterého je patrné, že trend vývoje byl ve všech zvolených územních jednotkách prakticky srovnatelný. Všechny jednotky zaznamenaly snížení míry nezaměstnanosti po roce 2004 a od roku 2008 opětovné zvýšení. Pokles byl ovlivněn jistě obdobím prosperity české

ekonomiky, avšak i změnou metodiky výpočtu míry nezaměstnanosti⁷³. Nárůst míry nezaměstnanosti po roce 2008 je dán především důsledky ekonomické krize, přičemž nejvyšší nárůst byl zaznamenán v Kraji Vysočina a ORP Třebíč. Od roku 2010 dochází na všech územních jednotkách k poklesu. Česká republika se tak dostává na úroveň míry nezaměstnanosti identifikované na počátku sledovaného období.

V srpnu 2014 byla v ORP Třebíč evidována nezaměstnanost 8,6 % a v ORP Pohořelice 7,3 % (MPSV – Portál Zaměstnanost: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>).

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2001 = 100)

Zdroj: ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností

ORP Třebíč i ORP Pohořelice se dlouhodobě pohybují nad průměrem nezaměstnanosti České republiky i příslušných krajů.

	ORP Třebíč	ORP Pohořelice	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	ČR
2001	11,25	10,54	6,8	9,1	8,54
2002	12,67	11,88	7,4	10,2	9,15
2003	13,70	12,10	8,5	11,1	9,90
2004	14,16	13,00	9,0	11,3	10,24
2005	12,79	11,25	8,2	10,1	8,96
2006	11,15	9,13	7,4	9,2	8,13
2007	8,55	6,16	6,1	7,6	6,62
2008	8,48	5,83	5,2	6,2	5,44
2009	13,01	11,27	8,7	8,9	7,98

⁷³ Od roku 2005 jsou pro výpočet míry nezaměstnanosti bráni v úvahu pouze dosažitelní uchazeči o zaměstnání namísto původního celkového počtu uchazečů o zaměstnání.

2010	14,33	12,55	9,6	10,2	9,01
2011	13,10	11,27	9,1	9,6	8,57
2012	.	.	9,0	9,6	8,6
2013	.	.	8,1	8,9	8,2
2014 (srpen)	8,6	7,3	6,7	8,0	7,4

Poznámka: Míra nezaměstnanosti je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání a obyvatel ekonomicky aktivních (podle sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001) - do roku 2004 se počítá z uchazečů celkem, od roku 2005 pouze z uchazečů dosažitelných

Zdroje: ČSÚ, Údaje o obcích s rozšířenou působností; MPSV – Portál Zaměstnanost: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

Lokality se zhoršenou sociální situací

Dlouhodobá nezaměstnanost je vnímána jako celospolečenský problém. Bývá uváděna mimo jiné jako jeden z mnoha projevů sociálního vyloučení. V případě sociálně vyloučených lokalit jsou důležitá opatření v rámci sociální péče a sociální prevence, na něž byla pozornost zaměřena i v rámci ROP JV 2007-2013.

V ORP Třebíč dle orientačního odhadu žije 250 příslušníků romské menšiny (v Kraji Vysočina 2 488), z nichž 60 je odhadováno jako sociálně vyloučených (odhad v rámci celého kraje 1 049). Ty se koncentrují do 4 oblastí, z nichž 3 se nacházejí v obci Třebíč, 1 v obci Jaroměřice nad Rokytnou. Postižené lokality vykazují zpravidla 100% nezaměstnanost Romů. V ORP Pohořelice nebyla identifikována žádná lokalita se zhoršenou sociální situací (Zdroj: Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina na období 2012-2017).

Obec	Počet sociálně vyloučených lokalit	Prostorové rozložení lokalit
Jaroměřice nad Rokytnou	1	Lokalita je od obce vzdálena cca 1 km a je tvořena několika samostatnými objekty. V přední části lokality se nachází objekt v majetku města, který užívá jedna romská rodina. V zadní části lokality je stavba dlouhá cca 30 m, v němž je pět bytových jednotek.
Třebíč	3	Lokalita A zahrnuje dva dvoupatrové cihlové domy stojící téměř proti sobě v běžné zástavbě na předměstí obce. Objekty jsou obydlené jen z malé části. Lokalita B se nachází v historické a turisticky nejatraktivnější části města, tzv. židovské čtvrti. Jedná se o byty různé velikosti v osobním vlastnictví. Lokalita C vznikla po roce 2000 řízeným sestěhováním. Jedná se o jednopatrový dům se 4 byty o velikosti 2 + kk a jednopatrový přístavek se dvěma byty o velikosti 1 + kk.

Zdroj: Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina na období 2012-2017, str. 11

7.5.5 Občanská vybavenost území

Dostupnost občanské vybavenosti je jedním z faktorů kvality života v daném místě. Dostupná a kvalitní občanská vybavenost má dopad na setrvávání obyvatel v místě svého bydliště. Ve sledovaném. Nedostačující dostupnost a úroveň občanské vybavenosti může být jedním z důvodů stěhování obyvatel. Opatření v rámci ROP JV 2007-2013 byla zaměřena na zlepšení kvality života mj. z hlediska dostupnosti kvalitních služeb. Níže uvedené tabulky dokumentují vývoj počtu zařízení občanské vybavenosti v jednotlivých ORP.

ORP Třebíč	Školní rok					
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Mateřská škola	49	50	50	50	50	51
Základní školy	38	36	36	36	36	36
Gymnázia	2	2	2	2	2	2
Obory středních odborných škol a odborných učilišť	11	11	11	11	11	11
Vyšší odborné školy	1	1	1	1	1	1
Vysoké školy	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zařízení sociálních služeb	11	22	23	23	22	21

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Počet mateřských škol v ORP Třebíč ve sledovaném období stoupl ze 49 na 51. Nárůst je dán evidovaným nárůstem počtu narozených dětí. Narozené děti v letech 2007 a 2008 nastoupily do mateřských škol v cca v roce 2010, resp. 2011. Zvýšené poptávce tak odpovídalo navýšení počtu mateřských škol. Úbytek základních škol je ovlivněn celkovým snižováním počtu dětí ve školním věku. Předpokládá se ovšem opětovné navýšení jejich v počtu v budoucnosti v souvislosti se zvýšeným počtem narozených dětí.

Nemocnice	1
Polikliniky	3
Lékárny	24
Knihovny	31
Pošty	31
Kina	1
Multifunkční areály	3

Velkoprodejny s potravinami	14
-----------------------------	----

Zdroj: firmy.cz

Počet zařízení občanské vybavenosti odpovídá taktéž v ORP Pohořelice. Vzhledem k velikosti území a blízkosti krajského města Brna, plní obce v ORP především obytnou funkci. Proto je zde ze školských zařízení zastoupení zejména mateřských a základních škol.

ORP Pohořelice	Školní rok					
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Mateřská škola	10	10	10	10	11	11
Základní školy	8	8	8	8	8	8
Gymnázia	0	0	0	0	0	0
Obory středních odborných škol a odborných učilišť	1	1	1	1	1	1
Vyšší odborné školy	0	0	0	0	0	0
Vysoké školy	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zařízení sociálních služeb	1	1	1	1	1	1

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Na území ORP Pohořelice se dále nachází tato vybraná zařízení občanské vybavenosti:

Nemocnice	0
Polikliniky	0
Lékárny	2
Knihovny	7
Pošta	8
Kina	0
Multifunkční areály	0
Velkoprodejny s potravinami	2

Zdroj: firmy.cz

7.5.6 Cestovní ruch

Turistické atraktivity

Kraj Vysočina i Jihomoravský kraj se vyznačují dobrými předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Vnitřní území krajů je značně diferencováno, stejně tak území řešených ORP. Ne všechny oblasti a lokality jsou stejně atraktivní, turisticky využívány a navštěvované.

Nejvyšší potenciál rekreační plochy v ORP Třebíč mají severní a příhraniční oblasti území, v ORP Pohořelice se k oblastem s nejvyšším potenciálem řadí jižní oblast území, kde se nachází vodní dílo Nové Mlýny.

Ač se na území krajů nachází velké množství zajímavých přírodních útvarů, na území ORP Třebíč se dle zpracované analýzy potenciálu cestovního ruchu⁷⁴ nenachází žádná významná přírodní lokalita. Na území ORP Pohořelice je významný zásah vodní nádrže Nové Mlýny, na jejichž severním okraji se nachází četná turistická střediska, spadající do ORP Pohořelice. Příkladem takového střediska je např. obec Pasohlávky.

ORP Třebíč je i přesto vyhledávanou lokalitu návštěvníků. V obci Třebíč, která je považována za středisko nadregionálního významu, se nachází Bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť, jež jsou od roku 2003 zapsány na seznam památek UNESCO. Středisky regionálního významu ORP Třebíč jsou Hrotovice, Biskupice-Pulkov a Rokytnice nad Rokytnou.

V Jihomoravském kraji se nachází 2 památky UNESCO, tři městské památkové rezervace a 12 městských památkových zón. Za střediska regionálního významu jsou považovány obce Pohořelice a Pasohlávky. Typologie území dle funkčního prostorového využití a funkční typologie středisek je zobrazena na obrázku X.

Na území ORP Třebíč jsou identifikovány tyto funkční plochy a střediska CR:

- Funkční prostorové využití území: urbanizovaná plocha, venkovská krajina s průměrnými předpoklady pro CR, venkovská krajina příznivými předpoklady pro CR
- Třebíč – středisko nadregionálního významu specifické turistické atraktivity, jehož součástí je kulturně-historická památka národního významu
- Rokytnice nad Rokytnou – vesnický cestovní ruch (vč. Vinařské turistiky)
- Jaroměřice nad Rokytnou – lokalizace významného hradu/zámku
- Hrotovice, Biskupice-Pulkov – ostatní střediska CR

Na území ORP Pohořelice byly identifikovány tyto funkční plochy a střediska CR:

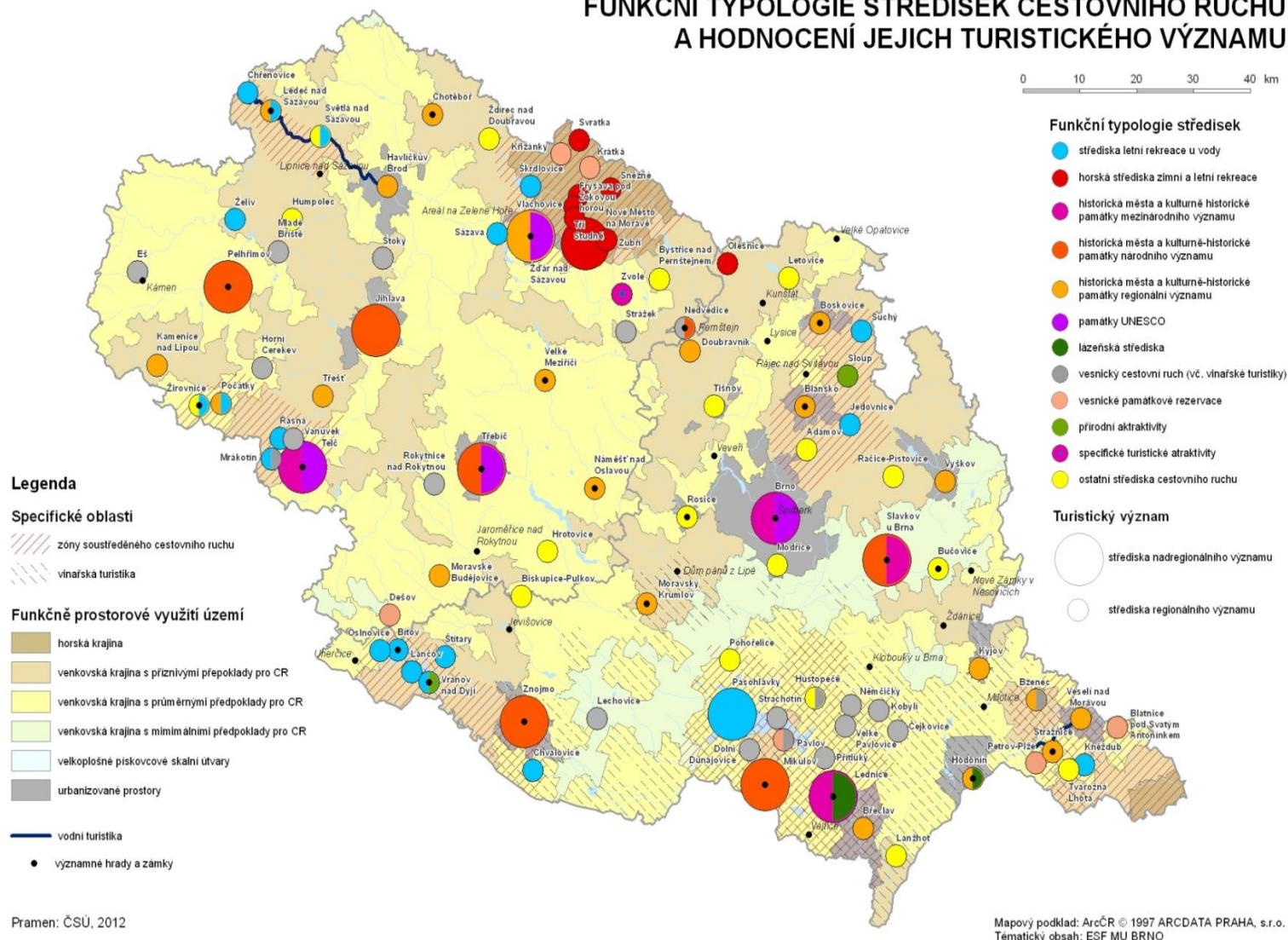
- Funkční prostorové využití území: venkovská krajina s minimálními předpoklady pro CR, venkovská krajina s průměrnými předpoklady pro CR

⁷⁴ Analýza socioekonomického rozvoje kraje Vysočina se specifikací potřeb po roce 2013 z hlediska kohezní politiky

- Specifické oblasti: zóny soustředěného CR, vinařská turistika
- Pasohlávky – středisko letní rekreace u vody nadregionálního významu
- Pohořelice – ostatní středisko regionálního významu

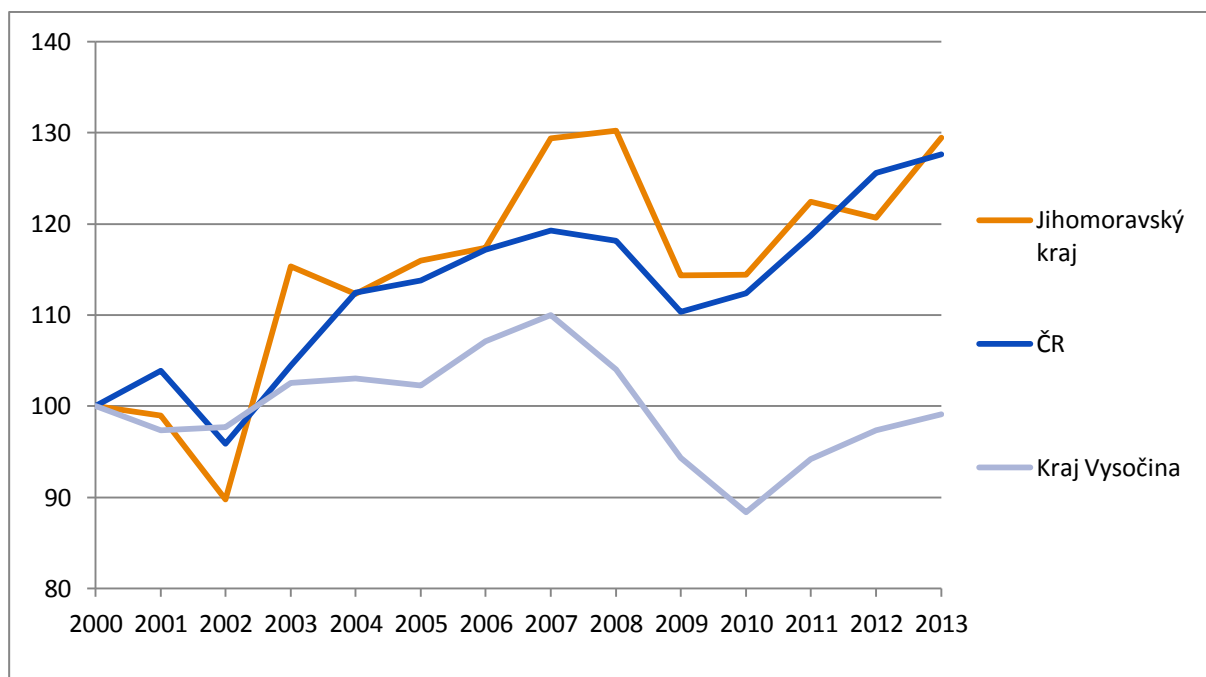
Následuje funkční typologie středisek cestovního ruchu a hodnocení jejich turistického významu (Zdroj: Kvantifikační analýza potenciálu cestovního ruchu regionu NUTS II 2013):

FUNKČNÍ TYPOLOGIE STŘEDISEK CESTOVNÍHO RUCHU A HODNOCENÍ JEJICH TURISTICKÉHO VÝZNAMU

Návštěvnost regionu

Vývoj návštěvnosti Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje v porovnání s Českou republikou zobrazuje následující graf. Vývoj v České republice a Jihomoravském kraji byl ve sledovaném období srovnatelný. Po poklesu návštěvnosti v roce 2002 došlo k nárůstu, který trval přibližně 2 roky. Výrazný následující pokles byl zaznamenán v roce 2008 a je příkládá vlivu ekonomické krize. Ke konci sledovaného období již nastal narůstající trend návštěvnosti. Kraj Vysočina se po celé sledované období držel pod úrovní dvou zbylých územních jednotek. V roce 2008 došlo k poklesu o více než 20 % návštěvnosti roku 2000. Od roku 2010 byl i zde zaznamenán nárůst počtu hostů.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2000 = 100)

Zdroj: ČSÚ, Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle zemí ČR

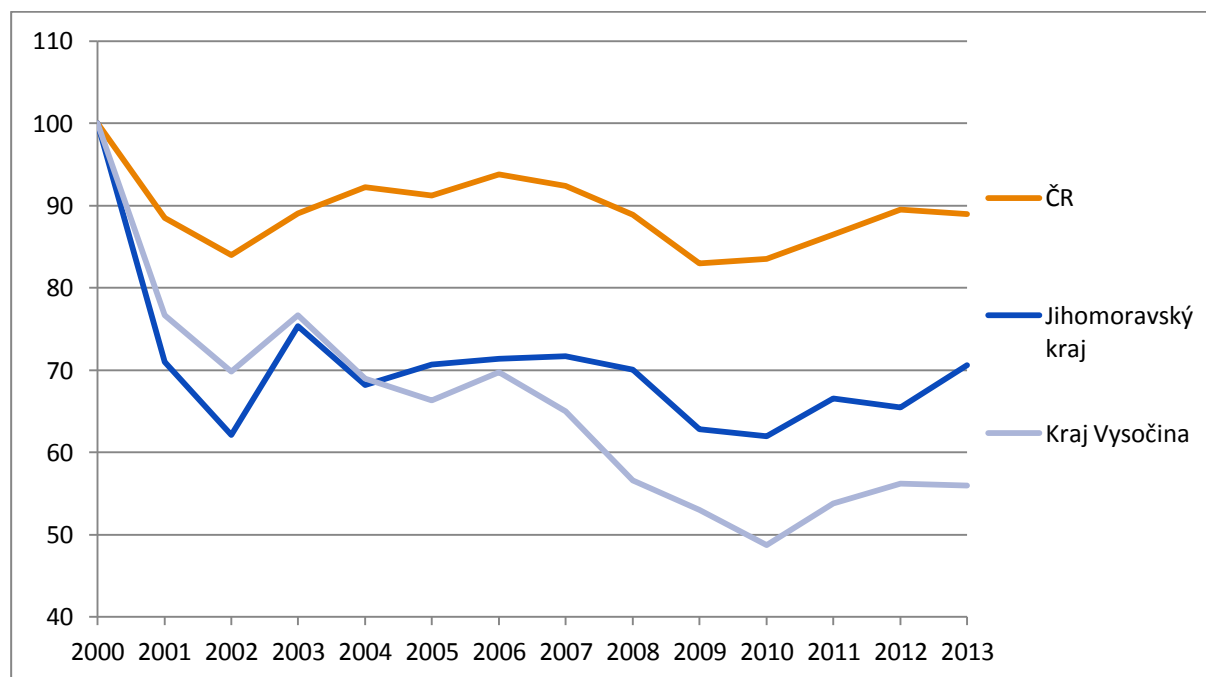
V roce 2013 byl počet příjezdů hostů v ČR i Jihomoravském kraji o zhruba 30 % vyšší než v roce 2000, Kraj Vysočina měl na konci sledovaného období téměř srovnatelný počet příjezdů hostů jako na počátku. Absolutní údaje uvádí následující tabulka.

Rok/územní jednotka	ČR	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj
2000	10 863 772	380 515	910 762
2001	11 283 185	370 511	901 582
2002	10 415 255	371 774	817 457
2003	11 346 482	390 167	1 050 316
2004	12 219 689	392 067	1 022 646
2005	12 361 793	389 135	1 056 307
2006	12 724 926	407 720	1 069 258
2007	12 960 921	418 701	1 178 114

2008	12 835 886	395 820	1 185 770
2009	11 985 909	358 863	1 041 492
2010	12 211 878	336 225	1 042 070
2011	12 898 712	358 332	1 115 349
2012	13 646 913	370 515	1 099 351
2013	13 868 336	377 057	1 178 724

Zdroj: ČSÚ, Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle zemí ČR

Důležitým aspektem návštěvnosti regionu je délka setrvání návštěvníků na místě. Pro ekonomiku regionu a rozvoj cestovního ruchu je samozřejmě tím lepší, čím déle návštěvníci v regionu setrvávají. Vývoj v České republice a obou dotčených krajů naznačuje klesající tendenci počtu přenocování za rok. Pokles u zvolených jednotek nastal shodně zpočátku sledovaného období, a i když došlo k nárůstu a stabilizaci vývoje, stav na konci sledovaného období se nedorovnal na počáteční úroveň.

Poznámka: Vývoj je zobrazen pomocí bazických indexů (rok 2000 = 100)

Zdroj: ČSÚ, Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle zemí v ČR

V Kraji Vysočina bylo na konci sledovaného období identifikováno o méně než 40 % přenocování za rok, v Jihomoravském kraji o 30 % méně přenocování. Tento cílový stav, kterému předcházelo od roku 2010 zvyšování počtu přenocování, mohl být ovlivněn projekty realizovanými v rámci ROP JV 2007-2013 či celkovou stabilizací ekonomiky v České republice.

Rok/územní jednotka	ČR	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj
2000	44 199 616	1 749 712	3 283 763

2001	39 122 187	1 341 414	2 331 235
2002	37 109 835	1 221 480	2 040 491
2003	39 343 250	1 340 883	2 475 173
2004	40 780 708	1 206 428	2 239 461
2005	40 320 477	1 160 101	2 321 628
2006	41 447 797	1 220 321	2 342 743
2007	40 831 072	1 137 765	2 353 525
2008	39 283 474	989 571	2 299 763
2009	36 662 192	927 620	2 063 247
2010	36 908 811	852 046	2 034 734
2011	38 235 088	941 487	2 186 165
2012	39 567 512	983 675	2 150 333
2013	39 316 017	979 816	2 318 768

Zdroj: ČSÚ, Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle zemí v ČR

7.5.7 Životní prostředí

S kvalitou života je úzce spjatá kvalita životního prostředí. Životní prostředí v ORP Třebíč a ORP Pohořelice lze označit za relativně stabilizované. Obě krajiny jsou charakteristické vysokým podílem luk a pastvin, přičemž urbanizované plochy představují jen drobné obce, značně rozptýlené v krajině. Zásahem do kvality krajiny i života obyvatel může být zemědělství, které se řadí mezi tradiční v obou řešených ORP. Další problém představuje znečištění ovzduší, vod, meliorace vodních toků a zejména staré ekologické zátěže. Mezi staré ekologické zátěže se řadí i již opuštěné průmyslové a zemědělské areály, tzv. brownfields, které představují hrozbu nejen z hlediska kvality životního prostředí, ale i rozvoje regionu z důvodu finanční náročnosti na jejich odstranění. Z tohoto důvodu dochází často k výstavbě nových areálů na zelených loukách, tzv. greenfields, čímž navíc dochází k zabírání úrodné zemědělské půdy. Na území ORP Třebíč bylo identifikováno celkem 7 lokalit označených za brownfieldy, na území ORP Pohořelice 3 lokality (viz následující tabulky).

ORP Třebíč	Objekt	Rozloha	Poznámka	Zdroj
Myslibořice	Bývalý statek	10 000 m ²	Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost	Risy.cz
Třebíč	Bývalý kravín	1 120 m ²	Nejvhodnější způsob využití: rekreace, cestovní ruch	Risy.cz
Třebíč	Stodola	988 m ²	Nejvhodnější způsob využití: rekreace, cestovní ruch	Risy.cz
Kamenná	Kravín	381 m ²		Brownfieldy.cz
Šebkovice	Lihovar	750 m ²		Brownfieldy.cz
Budišov	Míchárna	5 500 m ²		Brownfieldy.cz
Hrotovice	Sýpka	2 400 m ²		Brownfieldy.cz

Zdroj: risy.cz, brownfieldy.cz

ORP Pohořelice	Objekt	Rozloha	Poznámka	Zdroj
Vranovice	Bývalé středisko JZD	3 565 m ²	Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost	Risy.cz
Pohořelice	Hotel Pfan	2 280 m ²	Nejvhodnější způsob využití: občanská vybavenost	Risy.cz
Pohořelice	Zemědělský areál	66 020 m ²		Brownfieldy.cz
Pasohlávky	Zemědělský areál	6 200 m ²	Nejvhodnější budoucí využití: relaxační lokalita s bazénem, sportovišti a parkem	Brownfieldy-jmk.cz

Zdroj: risy.cz, brownfieldy.cz

Brownfieldy představují rozvojové plochy s vysokým potenciálem, jelikož se zpravidla nacházejí v exponovaných lokalitách obcí. Jejich revitalizace a následné znovuvyužití by tak pro obce, jichž se to týká, mohlo představovat potřebný zisk lokalit pro možné rozšíření objektů občanské vybavenosti.

Dalšími lokalitami v obcích, které mají vliv na kvalitu životního prostředí, jsou veřejná prostranství, se kterými jsou obyvatelé obcí v každodenním styku. Centrální prostranství části menších obcí neodpovídají dnešním požadavkům reprezentativního prostoru. ROP JV byl v této problematice zaměřen na fyzickou revitalizaci území.

7.6 Metodologie a výpočet kontrafaktuální analýzy dopadů

7.6.1 Metodologie výpočtu

Metodologie výpočtu kontrafaktuální analýzy dopadů byla sestavena s využitím následujících metodických dokumentů:

- Světová banka; Gertler P.J., Martinez S., Premand P., Rawlings L.B., Vermeersch C.M.J.; Impact Evaluation in Practice; 2011
- Světová Banka; Shahidur R.K, Gayatri B.K., Hussain A.S.; Handbook on Impact Evaluation - Quantitative Methods and Practices; 2010
- Světová Banka; Morra-Imas L.G., Rist R.C.; The Road to Results - Designing and Conducting Effective Development Evaluations; 2009

Kontrafaktuální analýza byla pro účely této evaluace provedena s pomocí bazických indexů, což umožnilo porovnávat různé velké soubory podpořených a nepodpořených subjektů.

1) Nejprve byl určen index pro rok před realizací projektů (v naprosté většině ukazatelů rok 2007), tj.:

$$100 \times \frac{\text{hodnota "před"}}{\text{hodnota "před"}}$$

který nabývá vždy hodnoty 100.

2) Poté byly vypočteny indexy pro roky po realizaci projektů (v naprosté většině ukazatelů rok 2013), a to jak pro podpořené, tak i nepodpořené subjekty, tj.:

$$100 \times \frac{\text{hodnota "po"}}{\text{hodnota "před"}}$$

které nabývají libovolných hodnot (většinou 0 až 200, tj. pokles o 100 % až nárůst o 100 %).

3) Dále byl vypočten rozdíl mezi bazickými indexy pro roky po realizaci projektů mezi podpořenými a nepodpořenými subjekty, tj.:

$$100 \times \frac{\text{hodnota "po" (podpořené)}}{\text{hodnota "před" (podpořené)}} - 100 \times \frac{\text{hodnota "po" (nepodpořené)}}{\text{hodnota "před" (nepodpořené)}}$$

4) V posledním kroku byl takto „očistěný“ bazický index přepočten na absolutní a relativní přírůstek ukazatelů, dosažené podpořenými subjekty ve vymezených územích, tj. v případě absolutního přírůstku:

$$\frac{\text{hodnota "před" (podpořené)} \times \left(100 \times \frac{\text{hodnota "po" (podpořené)}}{\text{hodnota "před" (podpořené)}} - 100 \times \frac{\text{hodnota "po" (nepodpořené)}}{\text{hodnota "před" (nepodpořené)}} \right)}{100}$$

$$= \text{hodnota "před" (podpořené)} \times \left(\frac{\text{hodnota "po" (podpořené)}}{\text{hodnota "před" (podpořené)}} - \frac{\text{hodnota "po" (nepodpořené)}}{\text{hodnota "před" (nepodpořené)}} \right)$$

a v případě relativního přírůstku:

$$\frac{\text{hodnota "před" (podpořené)} \times \left(100 \times \frac{\text{hodnota "po" (podpořené)}}{\text{hodnota "před" (podpořené)}} - 100 \times \frac{\text{hodnota "po" (nepodpořené)}}{\text{hodnota "před" (nepodpořené)}} \right)}{100 \times \text{hodnota "před" (podpořené)}} =$$

$$= \frac{\text{hodnota "po" (podpořené)}}{\text{hodnota "před" (podpořené)}} - \frac{\text{hodnota "po" (nepodpořené)}}{\text{hodnota "před" (nepodpořené)}}$$

7.6.2 Výpočty očištěných přírůstků ukazatelů

Následující tabulky uvádějí data, na základě kterých byly vypočteny očištěné přírůstky ukazatelů. Nejprve je uvedena tabulka obsažená v Závěrečné zprávě, poté následuje výpočet bazických indexů v roce po realizaci projektů a výpočet rozdílu mezi nimi. Nakonec je uveden výpočet očištěného přírůstku ukazatele (v celých číslech).

PO 1, OP 1.1 – Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu

Ukazatel:

Ukazatele dopadu	Hodnota <u>před</u> realizací projektů (2007)	Hodnota <u>po</u> realizací projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet dopravních nehod na podpořených úsecích	55	31	-24	-44%	+1	+2%	Double Difference analýza

Výpočet bazických indexů:

	Aktuální hodnoty		Bazické indexy	
	2007	2013	2007	2013
podpořené subjekty	55	31	100	56
nepodpořené subjekty (kontrolní vzorek)	130	71	100	55

Výpočet očištěného přírůstku ukazatele (abs.):

$$= 55 \times \left(\frac{31}{55} - \frac{71}{130} \right) \cong 1$$

PO 1, OP 1.2 – Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy

Žádný z dopadů této OP nebyl kvantifikován s využitím kontrafaktuální analýzy dopadů.

PO 1, OP 1.4 – Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu

Ukazatelé:

Ukazatele dopadu	Hodnota <u>před</u> realizací projektů (2007)	Hodnota <u>po</u> realizací projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet nehod cyklistů a chodců na původních úsecích komunikace	1	0	-1	-100%	-2	-200%	Double Difference analýza
Počet cyklistů na původních úsecích komunikace	80	93	+13	+16%	+14	+18%	Double Difference analýza

Výpočet bazických indexů – nehody:

	Aktuální hodnoty		Bazické indexy	
	2007	2013	2007	2013
podpořené subjekty	1	0	100	0
nepodpořené subjekty (kontrolní vzorek)	0	1	100	–

Výpočet očištěného přírůstku ukazatele (abs.):

Vzhledem ke skutečnosti, že jedna z hodnot ukazatele pro rok po realizaci projektů je nulová, nelze využít bazické indexy. Namísto nich bylo počítáno s absolutními hodnotami:

$$(0 - 1) - (1 - 0) = -2$$

Výpočet bazických indexů – cyklisté:

	Aktuální hodnoty		Bazické indexy	
	2007	2013	2007	2013
podpořené subjekty	80	93	100	116
nepodpořené subjekty (kontrolní vzorek)	133	131	100	98

Výpočet očištěného přírůstku ukazatele (abs.):

$$= 80 \times \left(\frac{93}{80} - \frac{131}{133} \right) \cong 14$$

PO 2, OP 2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Ukazatel:

Ukazatele dopadu	Hodnota <u>před</u> realizací projektů (2007)	Hodnota <u>po</u> realizací projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet vytvořených pracovních míst	43	152	+109	+252%	+109	+252%	Double Difference analýza

Výpočet bazických indexů:

	Aktuální hodnoty		Bazické indexy	
	2007	2013	2007	2013
podpořené subjekty	43	152	100	352
nepodpořené subjekty (kontrolní vzorek)	10	10	100	100

Výpočet očištěného přírůstku ukazatele (abs.):

$$= 43 \times \left(\frac{152}{43} - \frac{10}{10} \right) \cong 109$$

PO 2, OP 2.2 – Rozvoj služeb v cestovním ruchu

Žádný z dopadů této OP nebyl kvantifikován s využitím kontrafaktuální analýzy dopadů.

PO 3 – revitalizace veřejných prostranství

Žádný z dopadů této OP nebyl kvantifikován s využitím kontrafaktuální analýzy dopadů.

PO 3 – modernizace infrastruktury pro vzdělávání**Ukazatel:**

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2009)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet přihlášek do školských zařízení	8	13	+5	+70%	+2	+26%	Double Difference analýza

Výpočet bazických indexů:

	Aktuální hodnoty		Bazické indexy	
	2007	2013	2007	2013
podpořené subjekty	8	13	100	170
nepodpořené subjekty (kontrolní vzorek)	37	52	100	143

Výpočet očištěného přírůstu ukazatele (abs.):

$$= 8 \times \left(\frac{13}{8} - \frac{52}{37} \right) \cong 2$$

PO 3 – modernizace zdravotnické infrastruktury

Žádný z dopadů této OP nebyl kvantifikován s využitím kontrafaktuální analýzy dopadů.

PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální péče

Ukazatel:

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2007)	Hodnota po realizaci projektů (2013)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Kapacita zařízení sociální péče	112	118	+6	+5%	+7	+6%	Double Difference analýza

Výpočet bazických indexů:

	Aktuální hodnoty		Bazické indexy	
	2007	2013	2007	2013
podpořené subjekty	112	118	100	105
nepodpořené subjekty (kontrolní vzorek)	443	439	100	99

Výpočet očištěného přírůstku ukazatele (abs.):

$$= 112 \times \left(\frac{118}{112} - \frac{439}{443} \right) \cong 7$$

PO 3 – modernizace infrastruktury pro volný čas

Žádný z dopadů této OP nebyl kvantifikován s využitím kontrafaktuální analýzy dopadů.

PO 3 – modernizace infrastruktury pro služby sociální prevence**Ukazatel:**

Ukazatele dopadu	Hodnota před realizací projektů (2010)	Hodnota po realizaci projektů (2011)	Hrubý přírůstek ukazatele (abs.)	Hrubý přírůstek ukazatele (rel.)	Očištěný přírůstek ukazatele (abs.)	Očištěný přírůstek ukazatele (v %)	Metoda výpočtu
Počet hodin poskytnutých služeb sociální prevence	3 500	4 518	+1 018	+29%	+146	+4%	Double Difference analýza

Výpočet bazických indexů:

	Aktuální hodnoty		Bazické indexy	
	2007	2013	2007	2013
podpořené subjekty	3 500	4 518	100	129
nepodpořené subjekty (kontrolní vzorek)	8 562	10 695	100	125

Výpočet očištěného přírůstku ukazatele (abs.):

$$= 3500 \times \left(\frac{4518}{3500} - \frac{8562}{10695} \right) \cong 146$$

7.7 Případové studie

7.7.1 Dostavba bezpečných úseků na cyklotrase Brno-Vídeň na území ČR – I. etapa, projekt 3

Název projektu:	Dostavba bezpečných úseků na cyklotrase Brno-Vídeň na území ČR – I. etapa, projekt 3
Název žadatele:	Cyklistická stezka Brno-Vídeň
Prioritní osa:	1. Dostupnost dopravy
Oblast podpory:	1.4 – Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu
Místo realizace projektu:	Obec Ivaň
Období realizace projektu:	07/2008-06/2011
Celková dotace:	9 095 796,00 Kč
Dotace z EU:	8 358 299,01Kč

7.7.1.1 Výchozí situace

Cyklistická stezka Brno-Vídeň je jednou z několika významných cyklotras nacházejících se na jižní Moravě. Územně tato cyklistická stezka zasahuje až do dolnorakouské oblasti Weinviertel, která, stejně jako jižní Morava, je vzhledem ke svému krajinnému rázu vhodná pro rozvoj cyklodopravy. Stezka Brno-Vídeň je klíčovou trasou z hlediska severojižního propojení ČR, je součástí evropské páteřní trasy EuroVelo4 a napojuje se na další trasy jak na území ČR, tak i Rakouska.

Významu této trasy však neodpovídala její kvalita a na mnoha úsecích zejména bezpečnost. Na území ČR je vedena převážně po běžných komunikacích, což vzhledem k růstu intenzity dopravy představuje pro uživatele trasy i samotné řidiče zvýšené riziko nehody. Z celkových 70 km trasy lze pouze 30 km klasifikovat jako cyklostezky.

Část úseku této cyklotrasy je mezi obcemi Pasohlávky a Ivaň vedena po komunikacích III/41621 a III/39614, přičemž zvláště rizikové místo představuje křížení s I/52, kde je dosahována vysoká intenzita dopravy a často dochází k překročení povolené rychlosti jízdy.

Vedení cyklotrasy po zmíněných komunikacích by přinášelo stálé riziko ohrožení obyvatel obcí na daném úseku, cyklistů a cykloturistů využívajících tuto trasu, motoristů, podnikatelů v cestovním ruchu a službách, a provozovatelů památek a atraktivit cestovního ruchu na trase. Kvantifikace těchto skupin je uvedena v tabulce níže.

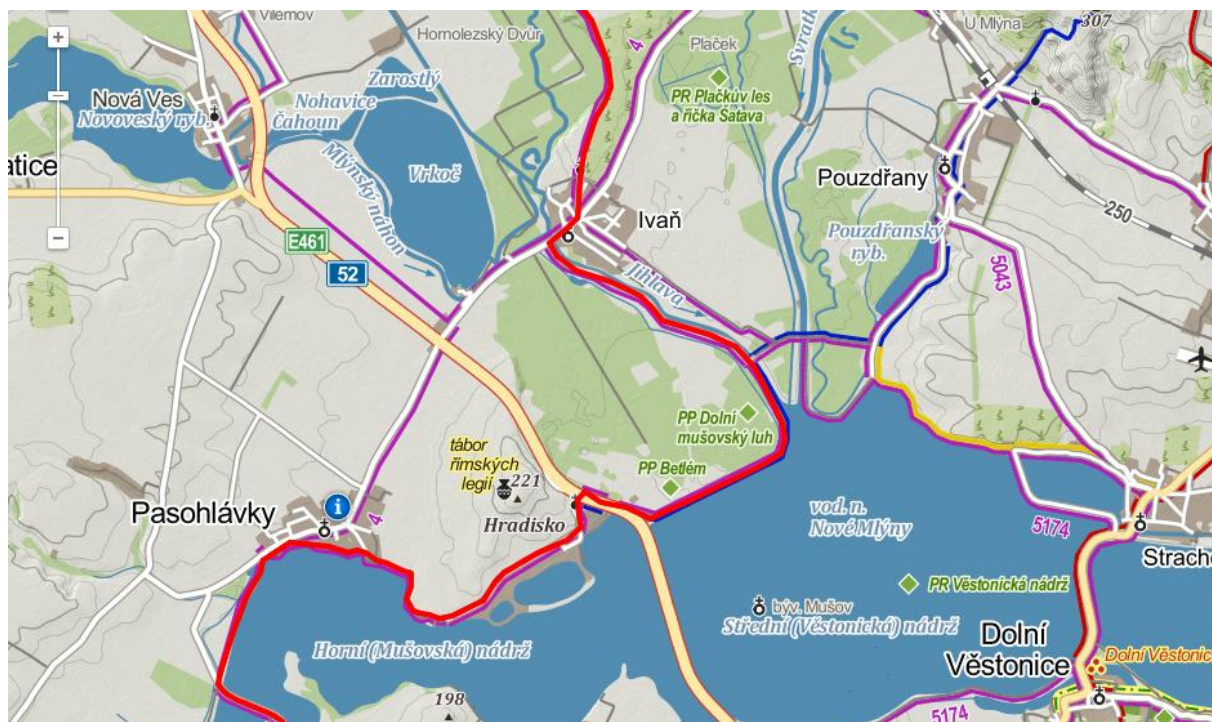
Cílová skupina	Počet osob
Obyvatelé obcí na trase	1 427
Cyklisté	114
Cykloturisté	16 150
Motoristé	1 000
Podnikatelé v cestovním ruchu a službách na trase	10
Provozovatelé památek a atraktivit cestovního ruchu na trase	3
Celkem	18 704

Zdroj: CBA

Vzhledem k nemalému počtu potenciálně ohrožovaných osob bylo žádoucí řešení dané situace.

7.7.1.2 Projekt

Řešením nevyhovující situace části úseku cyklotrasy Brno-Vídeň mezi obcemi Pasohlávky a Ivaň bylo předložení projektu zaměřeného na alternativní vedení cyklotrasy v tomto úseku. Realizací projektu by tak došlo k oddělení cyklostezky a jejímu novému průběhu po severozápadním okraji vodní nádrže Nové Mlýny, což by současně představovalo využití přírodního potenciálu daného regionu. Nový průběh řešeného úseku znázorňuje níže uvedený obrázek.

Zdroj: Cyklostezka Brno-Vídeň

Poznámka: Návrh nové trasy cyklostezky je znázorněn červenou barvou. Původní trasa je vedena po komunikacích III. třídy mezi obcemi Pasohlávky a Ivaň, protínající silnici I/52.

Níže uvedené obrázky dokládají nevyhovující stav, ve kterém byl úsek cyklotrasy Brno-Vídeň mezi obcemi Pasohlávky-Ivaň.

Zdroj: maps.google.com

Zdroj: maps.google.com

Cíl projektu

Hlavním cílem projektu „Dostavba bezpečných úseků na cyklotrase Brno-Vídeň na území ČR – I. etapa, projekt 3“ je **zvýšení bezpečnosti cyklodopravy mezi obcemi Pasohlávky a Ivaň**, které bude dosaženo optimalizací průběhu cyklotrasy mezi těmito obcemi.

Zvýšení bezpečnosti, tedy hlavního cíle celého projektu, mělo být dosaženo především následujícím opatřením:

- Vytvoření separované cyklostezky

Nová trasa daného úseku předpokládala svedení po severozápadním okraji vodní nádrže Nové Mlýny. Zároveň nová trasa protíná lokality přírodních památek Dolní Mušovský luh a Betlém, čímž je zároveň zvýšena atraktivita celé cyklotrasy, především pohledu turismu.

Předpokládané dopady projektu

Dle charakteru projektu bylo očekávat znatelné dopady na cílové skupiny. Separace úseku cyklotrasy mezi obcemi Pasohlávky a Ivaň předpokládala dle zpracovatele k následující signifikantní dopady:

- Méně nehod na původních společných úsecích cyklotrasy
- Vyšší atraktivita cyklodopravy
- Komfortnější průběh jízdy cyklistů
- Plynulejší pohyb cyklistů

Tyto hlavní předpokládané dopady se poté dle předpokladů zpracovatele projeví ve zvýšeném využívání cyklostezky, což následně bude generovat přínos snížení hluku a emisí z automobilové dopravy (teorie změny pro PO1, OP 1.4- Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu).

Žadatelem projektu byly identifikovány další pozitivní socio-ekonomické dopady:

- Rozšíření cyklostezky Brno-Vídeň
- Vyřešení kolizních míst s automobilovou dopravou
- Rozšíření cyklotras s doprovodnou infrastrukturou

Uvedené dopady, které předpokládá realizace projektu, ve všech ohledech sledují cíl projektu, kterým je zvýšení bezpečnosti daného úseku trasy.

Primárně se očekává hlavní dopad na cílovou skupinu cyklistů, cykloturistů a motoristů, jakožto přímých uživatelů stávající cyklotrasy s nejvyšší mírou ohrožení. Tato skupina tvoří zároveň největší podíl z hlediska kvantifikace dotčených osob (95 %)⁷⁵.

7.7.1.3 Efekty realizace projektu

Realizace projektu „Dostavba bezpečných úseků na cyklotrase Brno-Vídeň na území ČR – I. etapa, projekt 3“ byla ukončena v červnu roku 2011, přičemž běžný provoz byl zahájen od následujícího měsíce. Hlavními výstupy projektu jsou:

- **3,3 km** nové separované cyklostezky v úseku Pasohlávky-Ivaň (Rozšíření cyklostezky Brno-Vídeň)
- **Vyřešení 4 kolizních míst, které se vyznačovaly** nebezpečím z hlediska styku cyklistů/cykloturistů s automobilovou dopravou
- Rozšíření cyklotrasy s doprovodnou infrastrukturou o 3,3 km⁷⁶

⁷⁵ Zdroj: CBA

Nová trasa cyklostezky vede podél vodní nádrže Nové Mlýny, kde je možnost využití doprovodných služeb, především v rámci cestovního ruchu a rekreace.

Zdroj: maps.google.com

Dopady na cílové skupiny

Zmíněné výstupy projektu potvrdily pozitivní dopady definované žadatelem. Dále lze identifikovat tyto hlavní a vedlejší dopady na cílové skupiny dle zpracovatele studie:

Méně nehod na původních společných úsecích

Z pohledu sledovaného ukazatele lze projekt pozitivně hodnotit **především z hlediska prevence vzniku budoucích incidentů**.

Během sledovaného období 2007-2013 byl střet cyklisty s automobilem evidován pouze v roce 2007, tedy před realizací daného projektu. Zároveň se jednalo se pouze o 1 případ. Od roku 2008 nebyla zaznamenána žádná nehoda této příčiny⁷⁷. Lze tak konstatovat pokles vzniku nehod v důsledku střetu cyklisty s automobilem na původním společném úseku cyklotrasy i příspěvek projektu k zamezení jejich vzniku, z hlediska hodnot ukazatele se však jedná o spíše méně průkazný efekt. Zároveň, ukazatel evidovaných nehod nezachycuje intenzitu výskytu rizikových situací.

Vyšší atraktivita cyklodopravy

Pozitivní dopad týkající se zvýšení atraktivity cyklodopravy byl potvrzen. Cyklostezka je využívána častěji především při každodenním dojíždění a pro volnočasové aktivity obyvatel. Atraktivní se jeví zejména pro in-line bruslaře a rodiny s dětmi, pro které původní komunikace představují značné nebezpečí⁷⁸.

⁷⁶ Zdroj:CBA

⁷⁷ Zdroj:Ministerstvo dopravy, 2014

⁷⁸ Zdroj: telefonický rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 1. 10. 2014

Komfortnější průběh jízdy

Zvýšení komfortu jízdy se nepochybně týká především uživatelů nově vybudované cyklostezky, kteří nejsou při pohybu vystaveni kontaktu s automobily. Na druhou stranu, pro předpoklad převedení dopravního proudu cyklistů z původní komunikace na nově budovanou cyklostezku tedy zvýšení bezpečnosti a prevence kolizí neexistuje jednoznačná opora ve zjištěních. Propočítané intenzity pohybu cyklistů na původních úsecích ukazují spíše nárůst.

Na nové cyklostezce je průběh jízdy ovlivněn skladbou uživatelů, kteří prostor sdílejí (in-line bruslaři, chodci, cyklisté a cykloturisté, případně přejíždějící zemědělská technika)⁷⁹.

Plynulejší pohyb cyklistů

Nová cyklostezka umožňuje cyklistům zajisté plynulejší pohyb než na původních silničních úsecích. Zčásti je však tento dopad omezen využíváním cyklostezky i dalšími uživateli a tak nutně potřebou zvýšené obezřetnosti.

Další efekty

Vedlejším pozitivním efektem projektu bylo shledáno⁸⁰:

Zvýšení návštěvnosti obcí

Vzhledem k novému průběhu cyklostezky, který byl koncipován s ohledem na potenciál a možnosti regionu, nachází se podél trasy turistické a přírodní zajímavosti, možnosti ubytování i stravování, což celkově vedlo k rozvoji možností trávení volného času místních obyvatel i návštěvníků.

Nezamýšlenými (a z určitého pohledu negativními) dopady spojenými s realizací a provozem cyklostezky se jeví následující jevy⁸¹, převážně spojené s provozními charakteristikami vznikuvší infrastruktury:

- Nutná údržba cyklostezek a příslušného mobiliáře, údržba zeleně, průjezdnost trasy aj.
- Omezení přístupu techniky na zemědělské plochy respektive nutnost řešit znečištění způsobené pohybem zemědělské techniky
- Nutnost zohlednění požadavků ostatních účastníků stavebního řízení (zemědělci, Povodí Moravy)

Faktory úspěchu projektu

Úspěšnost projektu byla v první řadě ovlivněna obdržením finanční podpory z ROP JV. Bez této podpory by daný záměr realizován nebyl, ani v menší míře.

Nezbytnými opatřeními před samotnou realizací projektu byly shoda zainteresovaných obcí o směrovém vedení cyklostezky a návaznosti dílčích úseků, které byly následně zaneseny do konceptu územního plánu dílčích obcí. Dále bylo nutné **vyřešení majetkoprávních vztahů** s původními vlastníky a úhrada **poplatků za vynětí pozemků ze zemědělského půdního fondu**.

⁷⁹ Zdroj: telefonický rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 1. 10. 2014

⁸⁰ Zdroj: telefonický rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 1. 10. 2014

⁸¹ Zdroj: telefonický rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 1. 10. 2014

Atraktivita lokality z hlediska cestovního ruchu a dostupnost ubytovacích a stravovacích zařízení byly hlavními předpoklady pro rozvoj cykloturistiky, k čemuž v nemalé míře přispěl rovinatý charakter oblasti⁸².

7.7.1.4 Závěr

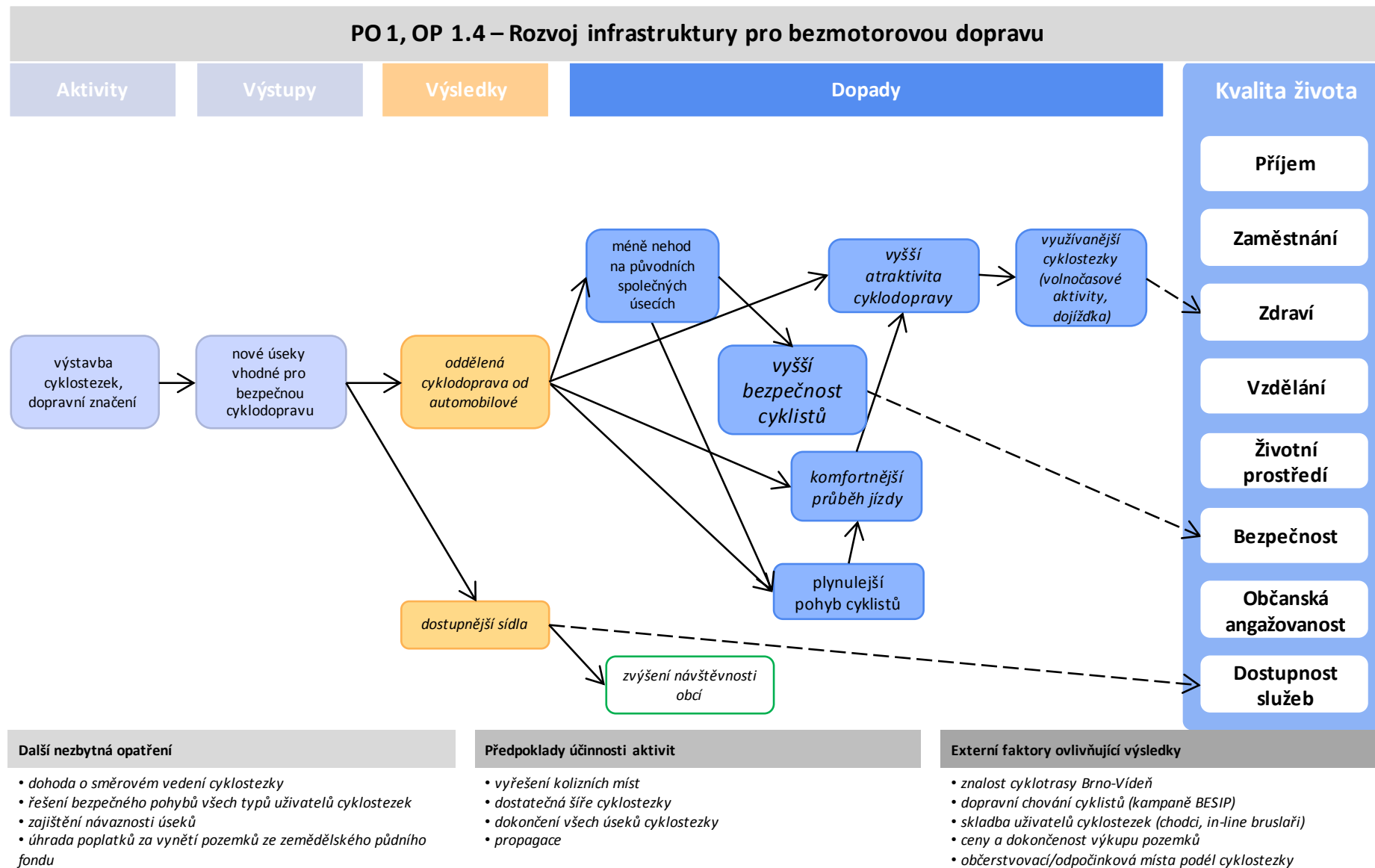
Z pohledu dopravní funkce a bezpečnosti dopravy lze projekt pozitivně hodnotit **především z hlediska prevence vzniku budoucích incidentů**. Pro předpoklad převedení dopravního proudu cyklistů z původní komunikace na nově budovanou cyklostezku tedy zvýšení bezpečnosti a prevence kolizí neexistuje jednoznačná opora ve zjištěních. Propočítané intenzity pohybu cyklistů na původních úsecích vykazují spíše nárůst, nicméně pozitivní příspěvek projektu na tuto oblast je z jeho povahy nesporný.

Efekty týkající se zvýšení atraktivity cyklodopravy byly potvrzeny. Atraktivní se jeví zejména pro in-line bruslaře a rodiny s dětmi, pro které původní komunikace představují značné nebezpečí⁸³. Vzhledem k trasování cyklostezky v blízkosti turistických a přírodních atraktivit, ubytovacích i stravovacích kapacit, lze celkově konstatovat příspěvek k rozvoji možností trávení volného času místních obyvatel i návštěvníků. Nicméně, z hlediska oblasti podpory ROP JV **je třeba tyto efekty považovat spíše za sekundární**.

Podpora z ROP JV znamenala pro projekt zásadní impuls, realizace by nebyla možná bez podpory ani za jejího snížení a to ani v omezeném rozsahu.

⁸² Zdroj: telefonický rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 1. 10. 2014

⁸³ Zdroj: telefonický rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 1. 10. 2014

7.7.2 Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí - Vnímání všemi smysly

Název projektu:	Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí - Vnímání všemi smysly
Název žadatele:	Město Třebíč
Prioritní osa:	2. Rozvoj udržitelného cestovního ruchu
Oblast podpory:	2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch
Místo realizace projektu:	Obec Třebíč
Období realizace projektu:	01/2009-05/2012
Celková dotace:	21 912 700,94 Kč
Dotace z EU:	20 135 995,47 Kč

7.7.2.1 Výchozí situace

Objekt Předzámčí se nachází v zámeckém areálu v Třebíči, který je prohlášen za památkovou zónu města. Součástí zámeckého areálu je bazilika Sv. Prokopa, zapsaná na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Svým významem z hlediska historického i kulturního překračuje zámecký areál hranice regionu a je jedním z nejnavštěvovanějších míst celého Kraje Vysočina.

Samotný objekt Předzámčí, pocházející z 12. století, se nacházel v nevyhovujícím stavu z hlediska estetického i technického. Část krovů byla napadena dřevokaznými houbami a hmyzem, zdivo a klenby objektu vykazovaly na mnoha místech trhliny. Důsledkem toho byl z větší části **objekt nevyužíván**. Část budovy byla využívána jako **turistické informační středisko**, které však vzhledem k celkovému stavu budovy nedisponovalo **odpovídajícím zázemím**.

Řešení situace představovala nutná rekonstrukce a celková stabilizace objektu, která byla dána nejen potřebou v důsledku havarijního stavu objektu, ale zároveň možností využití jej pro rozvoj cestovního ruchu v celém kraji.

Řešení nevyhovující výchozí situace objektu bylo dáno také potřebami tehdejších i potenciálních uživatelů, mezi které lze řadit tyto skupiny⁸⁴:

- Turisté/návštěvníci regionu
- Žáci základních a středních škol
- Rodiny s dětmi
- Město Třebíč
- Zájmové kroužky

⁸⁴ CBA

7.7.2.2 Projekt

Situace objektu Předzámčí byla řešena projektem, který se zaměřil na celkovou rekonstrukci objektu tak, aby tvořil reprezentativní součást celého zámeckého objektu a mohl být nadále využit pro rozvoj atraktivit cestovního ruchu. Po obnově objektu, který se měl stát reprezentativním místem **turistického informačního centra**, měla být následně zřízena i **nová expozice**.

Záměr projektu zároveň reagoval na potřeby dotčených cílových skupin, které byly identifikovány na základě:

- analýzy spokojenosti turistů/návštěvníků s hlavními atraktivitami ve městě provedenou pracovníky Městského kulturního střediska Třebíč
- námětů a ohlasů uvedených v návštěvních knihách
- relevantních komentářů uvedených na internetových stránkách města Třebíč a Městského kulturního střediska

Nejvýznamnějšími výstupy z provedeného průzkumu byly, že turisté/návštěvníci hodnotili počet atraktivit ve městě jako průměrný až nadprůměrný, přesto jim zde **scházela další možnost využití volného času**.

Z hlediska počtu infocenter zde též nebyl shledán výrazný problém, avšak **úroveň a kvalita zázemí** byla hodnocena jako **nedostačující** vzhledem k významu poskytovaných služeb. Výhrady měli též k fyzickému stavu některých budov ve městě, především k objektu Předzámčí, vlivem čehož je **snížován celkový dojem z návštěvy města Třebíč**⁸⁵.

Cíl projektu

Sledovaným cílem projektu byla **podpora cestovního ruchu**, které mělo být dosaženo těmito aktivitami:

- **Rekonstrukce objektu Předzámčí**
Nutná byla především oprava stávající konstrukce krovu, stabilizace základů objektu a oprava trhlín nosných zdí. Klenby nad přízemím bylo nutné zpevnit, stejně tak stropní trámy.
- **Vznik expozice „Vnímání všemi smysly“**
Rekonstruovaná budova předzámčí měla být využita především pro umístění plánované expozice obsahující interaktivní prvky, díky čemuž si návštěvníky měli být schopni vyzkoušet praktiky života v minulosti. Exponáty měly pojednávat o historii řemesel a architektury.
- **Technické zhodnocení infocentra**
Významnou podporou dosažení cíle projektu mělo být technické zhodnocení prostorů infocentra, které vzhledem k nevyhovujícímu stavu celého objektu, nemělo k dispozici adekvátní prostory pro výkon své agendy. Zároveň mělo dojít k rozšíření nabídky služeb pro turisty/návštěvníky.

Druhotný problém, na který záměr projektu reagoval, byl klesající trend počtu přenocování v Kraji Vysočina. Realizace projektu tak měla být vhodným prostředkem pro **přilákání většího počtu návštěvníků**, kteří zde stráví delší čas⁸⁶.

⁸⁵ Zdroj: Studie proveditelnosti: Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí – Vnímání všemi smysly

⁸⁶ Zdroj: CBA

Předpokládané dopady projektu

Předpokládanými dopady projektu „Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí – „Vnímání všemi smysly“ pro oblast podpory OP 2.1 ROP JV (dle zpracované teorie změny) byly zpracovatelem studie shledány tyto:

- Vytvoření pracovních míst v cestovním ruchu
- Využívané služby → zvýšení příjmů z cestovního ruchu
- Navštěvovanější památky/atraktivy
- Znalost nabídky služeb a atraktivy regionu resp. její zvýšení

Žadatel realizací projektu sledoval zejména tyto dopady na jednotlivé cílové skupiny:

Turisté/ návštěvníci regionu

Vznik nové expozice měl této skupině generovat **rozšíření možností trávení volného času**. Interaktivní prvky výstavy měly představovat významnou atraktivitu cestovního ruchu.

Žáci základních a středních škol

Výukový program měl být obohacen o znalosti získané prostřednictvím nově vzniklé expozice zaměřující se na přiblížení života v minulosti z hlediska vývoje řemesel a architektury.

Rodiny s dětmi

Předpoklad shodného dopadu jako v případě cílové skupiny turistů/návštěvníci regionu.

Město Třebíč

Realizací projektu se očekávalo zvýšení atraktivity města dané zvýšením atraktivity zámeckého areálu.

Zájmové kroužky

Rozšíření možností vhodného trávení volného času.

Předpokládané dopady dle žadatele měly ve výsledku vést k těmto efektům⁸⁷:

- Rozvoj zaměstnanosti v regionu
- Technické zhodnocení památek
- Přírůstek domácích jednodenních návštěvníků
- Přírůstek zahraničních jednodenních návštěvníků
- Přírůstek přenocování domácích turistů (mimo vlastní zařízení)
- Přírůstek přenocování zahraničních turistů (mimo vlastní zařízení)

⁸⁷ Zdroj: CBA

Předpokládané dopady ze strany žadatele byly směřovány především na **celkové zatraktivnění města** a rozvoj cestovního ruchu prostřednictvím interaktivní expozice, která v době přípravy realizace projektu měla být teprve třetí v České republice, přičemž jedinou se zaměřením na řemeslo a architekturu. Efekty těchto dopadů měly spočívat především ve zvýšení návštěvnosti města a počtu přenocování.

Ze strany zpracovatele projektu byly předpokládané dopady uvažovány pro celou oblast podpory OP 2.1.

7.7.2.3 *Efekty realizace projektu*

Výsledkem realizace projektu Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí – „Vnímání všemi smysly“ byly tyto výstupy:

- **Rekonstruovaný objekt Předzámčí**

Rekonstrukcí objektu došlo k obnovení potenciálu jeho využití. Vnější vzhled nabyl shodné podoby jako zbývající část zámku, nedochází tak již k narušování estetické hodnoty zámeckého areálu.

- **Vznik expozice „Vnímání všemi smysly“**

Expozice je zaměřena na seznámení se s praktickými dovednostmi a souvisejícími informacemi o životě v minulosti. Výstava seznamuje především s tématem řemesla a architektury a je významným **rozšířením atraktivit ve městě**.

- **Nové zázemí informačního centra**

Realizovanou rekonstrukcí objektu Předzámčí získalo turistické informační centrum nové, kvalitnější moderní prostory.

Dopady na cílové skupiny

Plánované aktivity byly uskutečněny v předpokládaném rozsahu. Jejich výsledné dopady jsou následně zhodnoceny.

Hlavní a vedlejší dopady projektu

- **Rozvoj zaměstnanosti v regionu/ Více pracovních míst v cestovním ruchu**

Realizace projektu přispěla bezprostředně k **vytvoření 4 nových pracovních míst** v cestovním ruchu.⁸⁸

- **Navštěvovanější památky/atraktivy**

Efekt nově vytvořené expozice se automaticky promítá v počtu nových návštěvníků. Provoz rekonstruovaného objektu Předzámčí s možností shlédnout interaktivní výstavu „Vnímání všemi smysly“ bylo možné od června roku 2012. V tomto roce byl **evidován počet návštěvníků 3 296, v následujícím roce 2013 navštívilo výstavu 6 606 osob**⁸⁹. Údaj z roku 2012 je ovlivněn pouze půlročním provozem výstavy.

Lze se domnívat, že návštěvnost expozice **mohla zvýšit návštěvnost celého zámeckého areálu**, ale nelze to jednoznačně určit, jelikož expozice mohla být stejně tak navštívena osobami při cestě z prohlídky zámku.

- **Turisté/návštěvníci znají nabídku služeb a atraktivy regionu**

Lze oprávněně předpokládat pozitivní vliv návštěvnosti turistického informačního centra na celkovou informovanost návštěvníků a to i ve vztahu k další nabídce atraktivit města. **Návštěvnost turistického informačního centra** v Bazilice sv. Prokopa od roku 2010 **narostla o 174 %**⁹⁰. Kvantifikovaně je však obtížné jednoznačně vyjádřit příspěvek řešeného projektu úrovni znalostí a povědomí návštěvníků.

- **Zvýšení počtu příjezdů hostů do regionu**

V rámci celého Kraje Vysočina došlo k **navýšení počtu hostů**. Tento efekt lze s ohledem na dostupnost statistických dat hodnotit pouze na úrovni celého Kraje Vysočina. V roce 2012 bylo v regionu evidováno 370 515 příjezdů hostů v roce 2013 se jednalo o hodnotu 377 057⁹¹. Přímá přičitatelnost efektů projektu tomuto ukazateli je však spíše nízká, jakkoli příspěvek návštěvnosti je nesporný.

⁸⁸ Zdroj: Data Monit

⁸⁹ Zdroj: Zástupce podpořené organizace

⁹⁰ Zdroj: Návštěvnost turistických informačních center v Třebíči 2010 – 2013; http://www.mkstrebic.cz/tiny/image/banyrky/Navstevnost_pamatek_2013.jpg; údaj zahrnuje rovněž návštěvníky památek jako takových

⁹¹ Zdroj: ČSÚ-Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle zemí v Kraji Vysočina

● Zvýšení počtu přenocování v regionu

Evidovaný **počet přenocování sice klesl**, ale lze to přičítat celkovému, celorepublikovému trendu, kterým je **zkracování pobytů** za navýšení většího počtu navštívených míst⁹². V roce 2012 v Kraji Vysočina přenocovalo 983 675 osob, v roce 2013 to bylo 979 816 osob. I z hlediska očekávaného efektu zvýšení počtu přenocování jsou pro hodnocení dostupná pouze data na úrovni celého Kraje Vysočina.

Nezamýšlené dopady projektu

Mezi nezamýšlené dopady projektu lze zařadit zvýšení prestiže města⁹³.

Negativní dopady projektu

Rekonstrukce objektu Předzámčí v Třebíči negeneruje v zásadě žádné negativní dopady. Možný nežádoucí efekt, který by mohl potenciálně nastat, je hrozba ničení přírodních a kulturních atraktivit vlivem zvýšeného počtu turistů/návštěvníků.

Projekt „Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí „Vnímání všemi smysly“ lze hodnotit za pozitivně ovlivňující situaci zámeckého areálu v Třebíči a zároveň nabídku trávení volného času ve městě.

Dle zpracovatele bylo projektem dosaženo pozitivních efektů na všechny dotčené cílové skupiny. Potvrzení, resp. vyvrácení některých předpokládaných dopadů však vzhledem ke krátkému časovému odstupu od zprovoznění celého objektu s výstavou jednoznačně nelze.

⁹² Vývoj počtu přenocování dlouhodobě vykazuje spíše klesající tendence, k mírným nárůstům docházelo v letech 2003, 2006 a 2011. V letech 2000 – 2011 došlo k nárůstu pouze u Prahy, v ostatních případech je zřejmý postupný pokles celkového počtu přenocování. Zdroj: Příloha marketingové koncepce cestovního ruchu 2013 – 2020; CzechIt – Institute for Strategic Studies on Tourism, o.p.s., 2012; http://www.czechtourism.cz/getmedia/70718921-e0d0-4ed2-bc30-4f48a3ff6119/11_12_13_marketingova_strategie_priloha.pdf.aspx

⁹³ Zdroj: Rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 20. 8. 2014

Faktory úspěchu projektu

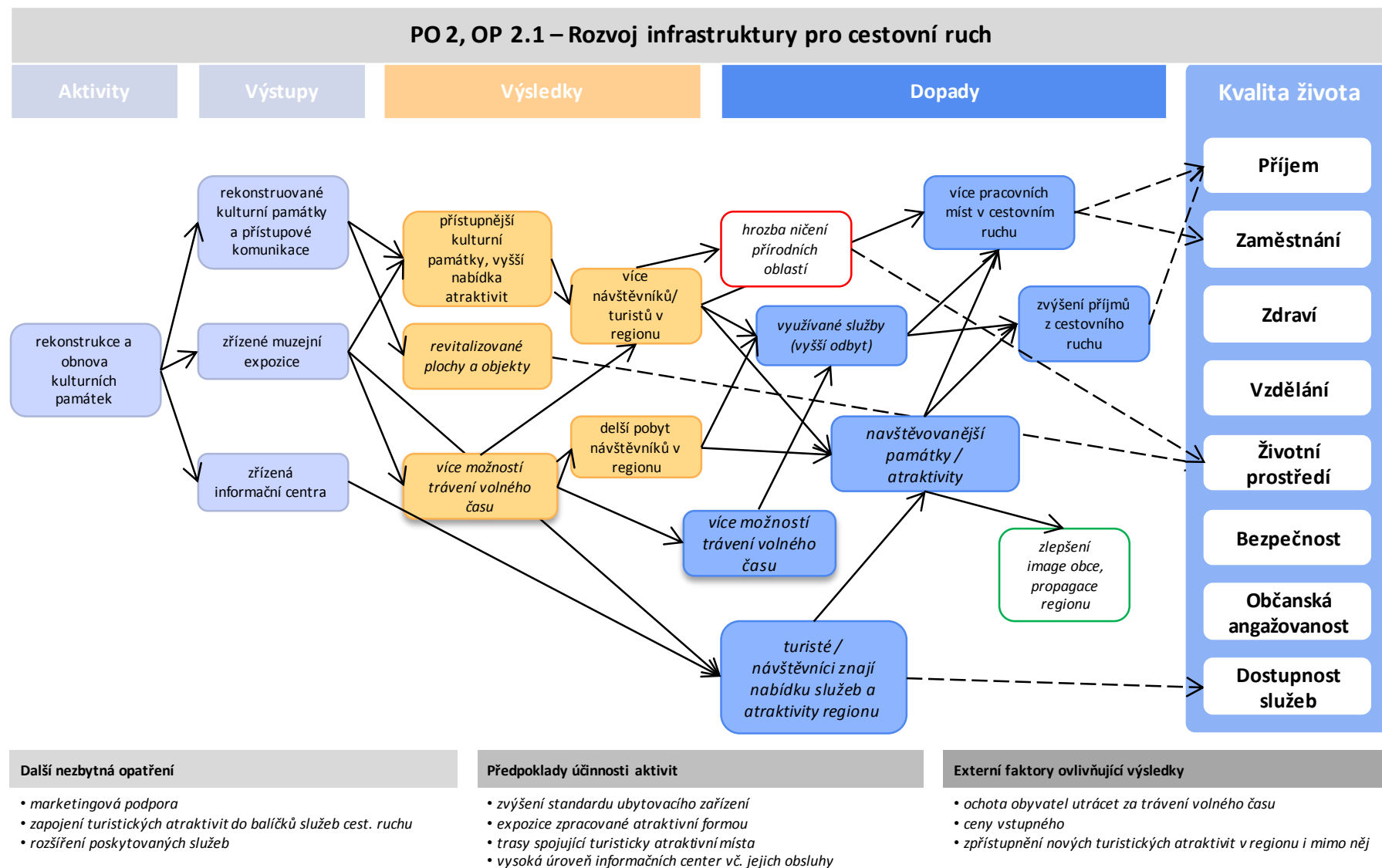
Celkový úspěch je v závislosti na charakteru projektu ovlivněn jeho propagací a využitím nabízeného potenciálu. Je tedy důležité, aby zejména informační centra poskytovala vysokou úroveň nabízených služeb včetně vysoké úrovně obsluhy. Dále jsou důležité disponibilní finanční prostředky na běžný provoz a opravy objektu.

7.7.2.4 Závěr

V případě dopadů v podobě zvýšení **návštěvnosti konkrétních turistických atraktivit a příspěvku ke zvýšení zaměstnanosti regionu se předpokládané dopady projektu prokázaly**. Realizace projektu přispěla bezprostředně k vytvoření nových pracovních míst, vytvořená expozice po svém otevření získala návštěvníky.

Dopady projektu na **zvýšení povědomí a znalostí návštěvníků regionu lze považovat za prokazatelné**, jakkoli je není možné přímo kvantifikovaně vyjádřit. Návštěvnost modernizovaného turistického informačního centra v Bazilice sv. Prokopa od roku 2010 narostla trojnásobně, lze oprávněně předpokládat pozitivní vliv návštěvnosti turistického informačního centra na celkovou informovanost návštěvníků a to i ve vztahu k další nabídce atraktivit města.

Na efekty projektu na ukazatele celkové návštěvnosti regionu a prodloužení pobytu návštěvníků lze usuzovat pouze nepřímo. V rámci celého Kraje Vysočina došlo k **navýšení počtu příjezdů**, přímá přiřítelnost efektů projektu tomuto ukazateli je však omezená. Evidovaný **počet přenocování na úrovni kraje naopak klesl**. V tomto případě lze výsledek přiřítat celostátnímu trendu zkracování pobytů.

7.7.3 Modernizace vybavení Základní školy L. Svobody v Rudíkově

Název projektu:	Modernizace vybavení Základní školy L. Svobody v Rudíkově
Název žadatele:	Obec Rudíkov
Prioritní osa:	3. Udržitelný rozvoj měst a venkovských obcí
Oblast podpory:	3.3 – Rozvoj a stabilizace venkovských sídel
Místo realizace projektu:	Obec Rudíkov
Období realizace projektu:	10/2008 – 10/2009
Celková dotace:	3 256 259,00 Kč
Dotace z EU:	2 992 237,99 Kč

7.7.3.1 Výchozí situace

Základní škola L. Svobody, která se nachází v obci Rudíkov, poskytuje úplné 9leté vzdělání. Vybavení školy, nábytkem i potřebami pro výuku před realizací projektu, pocházelo ještě z doby dokončení výstavby, ke které došlo v roce 1975. Problémem, se kterým se ZŠ Rudíkov potýkala, tak bylo především již nevyhovující a zastaralé vybavení, které neodpovídalo běžným učebním standardům a zároveň bránilo zkvalitnění poskytovaných služeb na nynější požadovanou úroveň kvality výuky. Zásadní nedostatky představovaly především nedostačující vybavení odborných učeben pro jazykové, chemické a fyzikální vzdělávání a absence místnosti pro praktickou výuku vaření. Škola dále nedisponovala dnes již běžnými výukovými pomůckami, jako jsou např. projektory či interaktivní tabule.

Dotčené cílové skupiny

Vlivem výše uvedených faktorů nebyla zajištěna nejvyšší možná **kvalita výuky**, což potenciálně představovalo jeden z důležitých aspektů v dlouhodobém **nenaplnění kapacity školy** - ve školním roce 2008/2009 byla kapacita školy naplněna pouze cca z ½. Vzhledem k tomu byly některé části budovy neefektivně využívány – přízemí budovy prakticky nevyužito, učebny lokalizovány zejména v 1. a 2. patře.

Modernizace výukových prostor se jevila jako potřebné opatření s ohledem na potenciální navýšení počtu žáků předpokládané v souvislosti s výstavbou nových rodinných a bytových domů v obci a zlepšením dopravního spojení mezi obcemi Třebíč a Velké Meziříčí.

Nutnost řešit výchozí stav žadatele tak byl dán **potřebami pedagogů** pro zajištění kvalitní výuky, s předpokládaným efektem v podobě zvýšení celkové **spokojenosti rodičů žáků** s úrovní vybavenosti školy a úrovní kvality výuky, kteří zpravidla rozhodují o docházce svých dětí do dané školy.

Zaměstnanci školy, děti a jejich rodiče tak představují hlavní dotčené skupiny celé situace. Kvantifikace jednotlivých skupin je uvedena v tabulce níže.

Cílová skupina	Počet osob
Zaměstnanci školy	19
Žáci školy	137
Rodiče žáků	250
Celkem	406

Zdroj: CBA

7.7.3.2 Projekt

V souladu s identifikací existujícího problému a potřeb cílové skupiny, bylo přikročeno k vytvoření projektu zaměřujícího se na modernizaci vybavení ZŠ Rudíkov. Hlavním záměrem projektu bylo dosáhnout takové úrovně kvality výuky, která bude pro místní děti i dojíždějící vyhovující a dostatečně moderní, důsledkem čehož nebudou nuceny dojíždět do škol ve vzdálenějších obcích či městech.

Cíl projektu

Cíle projektu „Modernizace vybavení Základní školy L. Svobody v Rudíkově“ – zvýšení kvality výuky – mělo být dosaženo prostřednictvím vybavení výukových učeben bloku B a odborných učeben moderním zařízením, díky němuž bude zajištěn kvalitní učební program.

Učebny měly být vybaveny nábytkem, keramickými tabulemi a zpětnými projektory. Odborné učebny, chemicko-fyzikální a počítačová učebna (s plánovaným využitím též jako jazyková učebna) měly být vybaveny učebními a interaktivními pomůckami a přístroji. Nově vytvořenou učebnou v rámci projektu měla být učebna pro praktickou výuku vaření.

Projekt celkově směřoval k **efektivnějšímu využití budovy školy**, předpokládal přesunutí dvou učeben z prvního patra do přízemí a na jejich místě vznik nových výukových učeben.

Předpokládané dopady projektu

Plánované aktivity směřovaly v první řadě ke zkvalitnění a rozšíření výuky, prostřednictvím vyšší atraktivity výukových potřeb a celého výukového programu, a zajištění dostupnosti základního vzdělání v obci.

Předpokládané dopady projektu pro oblast podpory 3.3 ROP JV (podle vypracované teorie změny) zahrnovaly následující efekty:

- Udržení nebo nárůst počtu obyvatel / stabilizace osídlení
- Vyšší poptávka po vzdělávacím zařízení

Další předpokládané efekty projektu dle záměru žadatele zahrnovaly:

- Zkvalitnění výuky

- Vytvoření podmínek pro vznik nových zájmových kroužků díky novému vybavení
- Zlepšení zdravotního stavu dětí (výměnou dřevěných tabulí za keramické a pořízením vybavení splňujících zdravotní standardy)
- Vytvoření podmínek pro poskytování sociálního poradenství dětem v problémových oblastech a osvětové činnosti (zpřístupněním počítačové učebny pracovníkovi občanského sdružení)

7.7.3.3 Efekty realizace projektu

V rámci projektu „Modernizace vybavení Základní školy L. Svobody v Rudíkově“ došlo k realizaci aktivit zaměřených na zlepšení vybavenosti výukových i odborných učeben. Realizací projektu bylo dosaženo následujících výstupů:

- 12 výukových učeben nově vybaveno moderním zařízením s příslušenstvím – nábytkem, keramickými tabulemi, zpětnými projektory, notebooky, promítacími plátny apod.
- Instalace 15 nových počítačů v jazykové učebně v přízemí budovy – učebna zároveň vybavena učitelským pultem, CD přehrávačem a sluchátky pro možnost výuky cizích jazyků
- 1 nová učebna pro výuku vaření v 1. patře
- Vybavení odborných učeben soupravou projektorů - učebna praktických činností a školní družina

Zdroj: ZŠ L. Svobody Rudíkov

Zdroj: ZŠ L. Svobody Rudíkov

Dopady na cílové skupiny

Realizace projektu přinesla následující reálné efekty.

Hlavní efekty

- Udržení nebo nárůst počtu obyvatel / Stabilizace osídlení

Z hlediska vývoje osídlení obce Rudíkov je možné identifikovat předpokládaný nárůst počtu obyvatel (k 1. 1. 2007 měla obec Rudíkov 636 obyvatel, k 1. 1. 2013 675⁹⁴). Nicméně, dopady projektu na tento ukazatel (ve smyslu přičitatelnosti efektům projektu – atribuce) lze považovat spíše za slabý (viz též níže).

- Vyšší poptávka po vzdělávacím zařízení

Navýšení poptávky po vzdělávacím zařízení vyjádřené počtem žáků obecně potvrzeno nebylo. Z hlediska tohoto ukazatele vykazuje nejvýznamnější vliv na ukazatel spádovost území, tradiční vazby obyvatel k obcím a celková demografická křivka obyvatelstva spádové oblasti.

Školní rok	1. stupeň	2. stupeň	Celkem
2009/2010	79	60	139
2010/2011	67	65	132
2011/2012	65	63	128
2012/2013	58	67	125
2013/2014	58	66	124
2014/2015	65	54	119

Zdroj: Výroční zpráva za školní rok 2013/2014

⁹⁴ ČSÚ, 2014-Města a obce

- Zkvalitnění výuky a zvýšení atraktivity výuky pro žáky

Jako klíčový efekt projektu bylo shledáno především získání kvalitnějšího vybavení pro výuku⁹⁵, jakožto **předpoklad pro zkvalitnění výuky, zvýšení její atraktivity pro žáky** a ve výsledku pro **zlepšení studijních výsledků** a předpokladů pro další vzdělávání žáků školy.

Efekty projektu v podobě **zvýšení kvality a účinnosti výuky** s využitím nového vybavení a technologií jsou potvrzovány závěry inspekčních návštěv:

*„Využíváním prvků činnostního učení se především vyučujícím prvního stupně **dařilo zvyšovat účinnost výuky a její přitažlivost pro žáky** (...) Matematická gramotnost byla prohlubována (...) zejména **úspěšnou snahou o dosažení vysoké účinnosti výuky s využitím prostředků ICT**“⁹⁶.*

Základní škola uskutečnila svůj záměr díky finanční podpoře z ROP JV v **zásadně větším rozsahu než by bylo možné bez této podpory**⁹⁷. Kromě kvalitativního přínosu pořízeného vybavení tak je zásadní rovněž rozsah a dostupnost v čase, kdy bylo možné zlepšení materiálních podmínek pro výuku dosáhnout.

Vedlejší a nezamýšlené efekty

- Celkové pozdvižení úrovně prostředí školy

Pozitivní efekty v podobě zvýšení úrovně prostředí školy jako předpokladu pro **efektivitu a atraktivitu výuky** jsou potvrzovány závěry inspekčních návštěv:

*„Příkladem dobré praxe je úspěšné využití finančních prostředků z evropských fondů podpořené příspěvky státu a zřizovatele k výraznému **zkvalitnění materiálních podmínek** školy. Používané **výchovné a vzdělávací strategie** z těchto příznivých podmínek často vycházely, sledované vyučovací hodiny se většinou vyznačovaly **vysokou efektivitou výuky se zachováním příznivé pracovní atmosféry**“⁹⁸.*

- Zlepšení studijních výsledků

Uvedené zlepšení studijních výsledků vede následně i k lepší uplatnitelnosti žáků na středních školách (více viz níže uvedená teorie změny)⁹⁹.

- Rozšíření možností pro realizaci zájmových aktivit

Pozitivní efekty na zájmové aktivity žáků mimo výuku potvrzovány závěry inspekčních návštěv:

*Nápaditý systém plánování využití počítačové učebny umožňuje, aby s prostředky ICT pracovali žáci **i mimo pravidelně zařazenou výuku***¹⁰⁰.

⁹⁵ Zdroj: rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 15. 9. 2014

⁹⁶ Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Inspekční zpráva 2012; č.j.: ČŠIJ – 237/12-J

⁹⁷ Zdroj: rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 15. 9. 2014

⁹⁸ Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Inspekční zpráva 2012; č.j.: ČŠIJ – 237/12-J

⁹⁹ Zdroj: rozhovor se zástupcem podpořené organizace, 15. 9. 2014

¹⁰⁰ Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Inspekční zpráva 2012; č.j.: ČŠIJ – 237/12-J

Na ZŠ Rudíkov došlo dále k rozvoji výuky PC pro seniory, čímž je sledován celkový rozvoj informační společnosti v obci, zvýšení sebevědomí dětí na venkově (docházka do školy stejné kvality „jako ve městě“).

Negativní efekty

Negativní efekty realizací projektu v zásadě nevznikají. V souvislosti s větším rozsahem realizace záměru, daném spolufinancování z ROP JV, jsou hypoteticky uvažovanými negativními dopady vyšší investice do běžného provozu a následných oprav vybavení učeben.

Faktory úspěchu projektu

Významnými faktory úspěchu tohoto projektu byly shledány především v interaktivnosti vybavení a jeho reálném a častém využití. Dle ředitele školy je podmiňujícím faktorem úspěchu projektu celková úroveň dopravní dostupnosti obce a jistá tradice ve spádovosti tohoto území.

7.7.3.4 Závěr

Projekt „Modernizace vybavení Základní školy L. Svobody v Rudíkově“ lze považovat za úspěšný z hlediska dopadů na všechny cílové skupiny.

Realizaci projektu lze hodnotit za pozitivně ovlivňující všechny cílové skupiny.

- Pozitivní efekt měla pro zaměstnance školy (především pedagogy), kteří při své výuce využívají kvalitnější vybavení a pomůcky.
- Pro žáky, jimž je umožněno studium v modernějším prostředí s vyšší kvalitou výuky, rozšíření studijních možností a zlepšování studijních výsledků.
- Dále pro rodiče dětí, kteří nemusí dovážet své děti do vzdálenějších škol, aby jim byla zaručena odpovídající kvalita výuky.

Z pohledu hlavních předpokládaných dopadů vyplývajících z teorie změny pro oblast podpory 3.3 ROP JV – stabilizace osídlení respektive nárůst atraktivity školy vyjádřený počtem žáků – je dopad intervence ROP JV spíše neprůkazný.

Z hlediska vývoje osídlení obce je sice možné identifikovat pozitivní vývoj počtu obyvatel, nicméně, přímý vliv výstupů a výsledků projektu na tento ukazatel (ve smyslu přičitatelnosti – atribuce) lze považovat spíše za slabý. Navýšení poptávky po vzdělávacím zařízení vyjádřené počtem žáků obecně potvrzeno nebylo, avšak i v tomto případě se jako rozhodující vnější faktory ukazují spádovost území, tradiční vazby obyvatel k obcím a celková demografická křivka obyvatelstva spádové oblasti.

Nejsilnější identifikované dopady pak spočívají ve zvýšení úrovně fyzického prostředí a materiálního vybavení školy jako PŘEDPOKLADU pro efektivitu a atraktivitu výuky a rozsahu, v jakém ho bylo možné dosáhnout.

Samotné zlepšení materiálních podmínek leží spíše v oblasti výsledků projektu, avšak jejich efekt pro efektivitu a atraktivitu výuky samotné lze dovozovat z hodnocení školy a chápat tak jako dopad na úzeji vymezenou cílovou skupinu obyvatel regionu. Finanční podpora ROP JV umožnila zkvalitnění

podmínek v zásadě větším rozsahu, zásadní efekt tak spočívá rovněž v časové dostupnosti a míře, v níž bylo možné zlepšení materiálních předpokladů pro kvalitu výuky dosáhnout.

Negativní efekty realizací projektu v zásadě nevznikají.

V souvislosti s větším rozsahem realizace záměru umožněném intervencí ROP, jsou hypotetickými negativními dopady vyšší investice provozu a obnovy zařízení a vybavení.

